

Spolufinancováno
Evropskou unií

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území MAS Šternbersko a MAS Bystřička

Registrační číslo projektu: CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

Doba realizace: 1. 1. 2024 - 31. 12. 2025

Obsah

1	ÚVOD.....	5
1.1	Vymezení území projektu MAP IV	6
1.2	Popis struktury dokumentu MAP IV	14
2	ŘÍZENÍ PROCESU PROJEKTU MAP IV.....	18
3	MANAŽERSKÝ SOUHRN	19
3.1	Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy	19
3.2	Témata projektu MAP IV v řešeném území.....	24
3.3	SWOT 3 analýza území pro hlavní témata MAP IV	28
3.4	Problémové oblasti.....	32
3.4.1	Identifikace problémů v oblasti podpory rozvoje potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů) – zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním	32
3.4.2	Identifikace problémů v oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání.....	34
3.4.3	Identifikace problémů v oblasti moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí	36
3.5	Definované priority MAP IV.....	42
3.6	Popis priorit a cílů	43
4	ANALYTICKÁ ČÁST – OBECNÁ ČÁST.....	51
4.1	Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání	51
4.1.1	Národní úroveň.....	51
4.1.2	Krajská úroveň	51
4.1.3	Úroveň aglomerace.....	52
4.1.4	SO ORP	52
4.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	53
4.2.1	Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.....	53
4.2.2	Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb základních škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.....	60
4.3	Geografická charakteristika území	65
4.4	Charakteristika školství v území	93

4.4.1	Předškolní vzdělávání	100
4.4.2	Základní vzdělávání	108
4.4.3	Popis potřeb investic v mateřských a základních školách	114
4.4.4	Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	115
4.4.5	Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	122
4.4.6	Zajištění dopravní dostupnosti škol v území	128
4.5	Návaznost na dokončené základní vzdělávání	146
4.6	Sociální situace	157
4.7	Nezaměstnanost	178
5	ANALYTICKÁ ČÁST – SPECIFICKÁ ČÁST	180
5.1	Témata projektu MAP IV v řešeném území	180
5.2	Východiska pro strategickou část	193
5.2.1	Identifikace problémů v oblasti podpory rozvoje potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů) – zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním	193
5.2.2	Identifikace problémů v oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	196
5.2.3	Identifikace problémů v oblasti moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí	198
5.3	SWOT-3 analýza vzdělávání v mateřských školách a základních školách projektu MAP IV (území SO ORP Šternberk a východní část SO ORP Olomouc)	203
6	STRATEGICKÁ ČÁST do roku 2028	207
6.1	Popis priorit a cílů	207
6.2	Definované priority MAP IV	211
7	Implementační část – akční plány	220

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. 1 - Řízení a organizační zajištění MAP

Příloha č. 2 - Komunikační plán, zpracování a realizace konzultačního procesu jako součásti komunikačního plánu

Příloha č. 3 - Statut Řídícího výboru

Příloha č. 4 - Jednací řád Řídícího výboru

Příloha č. 5 - Projektové záměry škol

Příloha č. 6 - Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

Příloha č. 7 - Seznam zkratk

Příloha č. 8 - Akční plány

Příloha č. 9 - Seznam obrázků

Příloha č. 10 - Seznam tabulek

Příloha č. 11 - Seznam grafů

Příloha č. 12 - Vyhodnocení agregovaných dat MŠMT

1 ÚVOD

VIZE do roku 2028

VYTVÁŘÍME PROSTOR PRO VZDĚLÁVÁNÍ V 21. STOLETÍ: SPOLUPRÁCE, PODPORA, DOSTUPNOST = KVALITA VZDĚLÁVÁNÍ = SPOKOJENÝ ŽIVOT V ÚZEMÍ

ReVize 2028 navazuje na strategii Vize do roku 2025 a je zaměřena na rozvoj regionu, kde spolupráce mezi subjekty a jednotlivci v oblasti vzdělávání funguje natolik, že je vzorem pro ostatní. Věříme, že do roku 2028 budou všechny školy a školská zařízení na území definovaném spolupracujícími organizacemi MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s. disponovat kvalitním materiálním, technickým a personálním zázemím.

Uvědomujeme si, že 21. století prochází dynamickými společenskými a technologickými změnami, MAS Šternbersko proto bude sledovat nové trendy na poli pedagogiky, didaktiky i digitálních technologií, aby mohlo pomoci spolupracujícím školám k úspěšné cestě mezi moderní vzdělávací instituce.

ReVize 2028 rovněž navazuje na předchozí snahu ohledně zajištění dostatečného počtu kvalifikovaných pedagogických a odborných pracovníků, kteří budou mít přístup k neustálé profesní a metodické podpoře. Díky tomu budou školy atraktivní pro motivované pedagogy i nepedagogické pracovníky.

Území MAP IV Šternbersko ve vymezení MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s. je regionem vzájemně spolupracujících subjektů, kterým záleží na kvalitním a dostupném vzdělávání dětí a žáků.

Školy a školská zařízení v území MAP IV vymezeném územím MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s. mají dostatečné a kvalitní materiální, technické, personální zázemí a finanční zajištění. Jsou atraktivními pro žáky, klienty, zaměstnance a spolupracující partnery.

Naše školy budou tvořit bezpečné, respektující a vstřícné prostředí, které podporuje osobnostní rozvoj každého jedince a maximálně využívá jeho potenciál. Podpora v oblasti vzdělávání v moderních pedagogických metodách bude sloužit k zavádění nových forem výuky, které pomohou každému jedinci rozvíjet své schopnosti. Prioritou zůstává podpora všech dětí a žáků. Zabezpečíme, že všechny děti budou mít stejný přístup ke vzdělání a vytvoření rovných podmínek pro všechny bez rozdílů tak, aby všechny děti a žáci měli stejnou šanci na kvalitní vzdělání v prostředí, kde mohou plně rozvinout svůj potenciál, posouvat vlastní hranice a zažít úspěch.

Přejeme si, aby kvalitní systém vzdělávání nejen připravoval žáky na úspěšné zařazení do společnosti a pracovního trhu, ale aby také přispíval k jejich dlouhodobé spokojenosti a osobnímu rozvoji. V tomto ohledu je pro území **ve vymezení MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s.** velkou výzvou neustále se zhoršující duševní pohoda dětí a žáků, na kterou se ve své strategii zaměří. Chceme, aby naše kroky vedly k rozvoji společnosti plně samostatných a demokraticky smýšlejících jedinců, kteří se umí adaptovat na dynamické změny 21. století.

1.1 Vymezení území projektu MAP IV

Území projektu MAP IV zahrnuje celé území MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s., jedná se o území obcí správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen „SO ORP“) Šternberk (s výjimkou obce Strukov) a východní část území SO ORP Olomouc. Celkově se jedná o území o celkové rozloze 542,3 km², na kterém žije aktuálně ve 39 obcích 52 341 obyvatel (stav k 1. 1. 2025), což je 8,3 % obyvatel Olomouckého kraje. Zájmové území MAP IV zahrnuje celý správní obvod ORP Šternberk s výjimkou obce Strukov (21 obcí) a východní část správního obvodu ORP Olomouc (18 obcí).

Správní obvody ORP slouží v ČR jako oficiální a všemi přijímaný geografický nástroj územní strukturalizace regionu. V současnosti existuje na území ČR celkem 205 správních obvodů ORP v třinácti krajích bez hlavního města Prahy. SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc se nachází v Olomouckém kraji, ve kterém je, stejně jako ve Zlínském kraji, se kterým tvoří Olomoucký kraj Region soudržnosti Střední Moravy, celkem třináct správních obvodů.

Území SO ORP Šternberk se nachází severovýchodně od krajského města Olomouc a na ploše 336 km² zde žije téměř 24 tisíc obyvatel (23 987, stav k 1. 1. 2025) ve 22 obcích. Největším městem je město Šternberk (13 239 obyvatel stav k 1. 1. 2025).

Území SO ORP Šternberk doznalo v posledních 15 letech několik územních změn. Poslední v roce 2016, kdy se území i počet obyvatel SO ORP Šternberk zvýšilo díky vyčlenění Města Libavá z Vojenského újezdu Libavá. Tato obec byla 1. 1. 2016 přiřazena právě pod ORP Šternberk na základě zákona č. 15/2015 Sb., zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů, vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá. Celou východní část SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc tvořilo historicky 24 obcí, které předtím, než se staly součástí vojenského prostoru, byly zcela vysídleny a na jejich území vznikl v roce 1946 vojenský újezd Libavá. Do konce 60. let 20. století byla většina obcí ve vojenském prostoru zdemolována a po srpnové invazi v roce 1968 byla do vojenského újezdu umístěna sovětská armáda, která v území setrvala až do roku 1991. Území bylo aktivitami sovětské armády vážně narušeno/devastováno a přerušeny byly všechny tradiční vazby. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8 000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá. Mimo výše uvedené je aktuálně v rámci SO ORP Šternberk plánována změna, kde obec Bohuňovice bude součástí SO ORP Šternberk, doposud je součástí SO ORP Olomouc.

Správní jednotka ORP Šternberk je rozdělena do dvou správních obvodů s pověřeným obecním úřadem. SO ORP Šternberk je obcí 3. stupně, tj. s rozšířenou působností, Moravský Beroun je obcí 2. stupně, tj. obvodem pověřeného Městského úřadu Moravský Beroun. Ten byl k SO ORP Šternberk připojen v lednu roku 2005 vyčleněním z Moravskoslezského kraje a zahrnuje pouze obec Norberčany a město Moravský Beroun. Současně byla v roce 2005 připojena k SO ORP Šternberk obec Huzová, taktéž z Moravskoslezského kraje.

Přes správní obvod ORP Šternberk není vedena žádná dálnice. Z Olomouce, která je nejen krajským městem, ale i sousedícím správním obvodem ORP, vede rychlostní silnice I. třídy č. 46 přes město Šternberk, která dále směřuje na Moravský Beroun ve východní části SO ORP Šternberk sousedící

s Moravskoslezským krajem. Silnice je jedním z hlavních tahů na města Bruntál nebo Opavu, která náleží do Moravskoslezského kraje. V území SO ORP Šternberk lze zmínit jako významnější komunikace ještě silnici II. třídy č. 444 ve směru z SO ORP Uničov na Domašov nad Bystřicí, silnici II. třídy č. 445 ve směru na Rýmařov nebo silnici II. třídy č. 447 spojující SO ORP Šternberk s SO ORP Litovel. Významné zkvalitnění a rozšíření dostupnosti území přinesla modernizovaná vysokorychlostní trať Olomouc – Šternberk – Uničov. Trať byla zprovozněna v prosinci 2022 a jedná se o vůbec první vysokorychlostní trať v České republice, na které jsou všechny jízdy vlaků sledovány evropským zabezpečovačem ETCS. Cesta vlakem se v tomto úseku zkrátila ze 40 minut na méně než půl hodinu. Maximální rychlost na trati se zvýšila až na 160 km/h, stanice a zastávky jsou nově bezbariérové, rekonstruovány byly výpravní budovy v Bohuňovicích a ve Šternberku a v neposlední řadě byl úsek elektrizován. Přínosný pro dostupnost území bude i připravovaný obchvat města Šternberk. Propojenost a vzájemnou provázanost vymezeného území pomocí silničních tahů také vyznačuje významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

Největším městem ve správním obvodu je město Šternberk, které disponuje největší občanskou vybaveností ve správním obvodu. Mimo řady menších podnikatelských subjektů a maloobchodů zde lze využít i větší síť obchodů nebo nespočet různorodých služeb, jak v oblasti zdraví, kultury i sportu. Správní obvod disponuje mnoha zdravotnickými a sociálními zařízeními (Nemocnice Agel Šternberk, Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb Šternberk, Psychiatrická léčebna Šternberk, domy seniorů ad.), kulturní zařízení reprezentují kulturní dům, knihovna, Expozice času a výrazně nadprůměrná je sportovní vybavenost: moderní atletický stadion, městské koupaliště, aquacentrum, tenisové kurty aj.

SO ORP Šternberkobecně-geografická mapa
územní struktura k 1. 1. 2016**počet obyvatel obce**

- do 499
- 500–999
- 2 000–4 999
- 10 000–19 999

+ významný výškový bod

železniční stanice

železniční trať

druh silnice

- silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy

významný vodní tok

lesy

©ArcCR, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016

0 2 4 6 8 10 km

Obrázek 1.1: Mapa znázorňující území SO ORP Šternberk

Území SO ORP Olomouc zahrnuje krajské město Olomouc a dalších 46 obcí v jeho zázemí na ploše téměř 817 km². Pod správu SO ORP Olomouc k 1. 1. 2025 spadá 47 obcí, z nichž jedna obec má statut statutárního města (Olomouc), jedna města (Velká Bystřice), další tři obce mají statut městyse, a to Dub nad Moravou, Náměšť na Hané a Velký Újezd. Dalších 42 obcí má statut obce, přičemž obec Hlubočky má zároveň i statut obce s pověřeným obecním úřadem. K SO ORP Olomouc byla nově přičleněna obec Kozlov, která jako samostatná obec vznikla k 1. 1. 2016 na základě zákona č. 15/2015 Sb., zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů, vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá, analogicky jako Město Libavá.

V současné době je celková plocha území ORP Olomouc 581, km² a k 1. 1. 2025 zde žilo celkem téměř 170 tis. obyvatel. Území ORP Olomouc je součástí Olomouckého kraje, město Olomouc je zároveň krajským městem s rozlohou 103,3 km² a počtem obyvatel těsně nad hranicí 100 tis. obyvatel (103 063, stav k 1. 1. 2025).

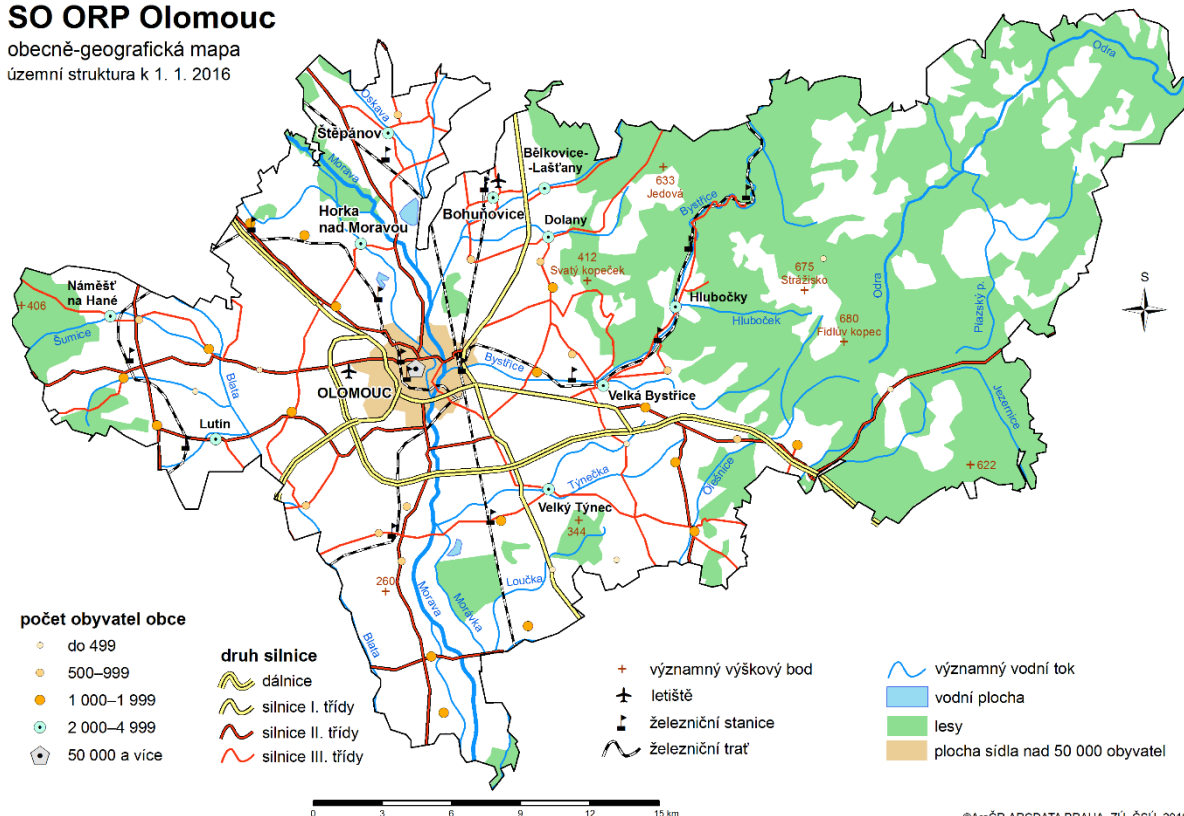
Dopravní poloha a dostupnost pro většinu obcí ve východní části SO ORP Olomouc je výhodná, zejména díky blízkosti krajského města Olomouc. Páteří komunikací pro severovýchodní část SO ORP je dopravní koridor vedený údolím Bystřice, kterým je vedena trasa železnice i silnice. K výstavbě železnice spojující město Olomouc s Opavou došlo v 70. letech 19. století a tato významně přispěla k rozvoji průmyslu, když propojila Hanou se Slezskem. Na trati leží průmyslová centra v Mariánském

Údolí a Hlubočkách. Východní část SO ORP Olomouc protíná významná komunikace, silnice I. třídy 1/35, která vede z Olomouce do Přáslavic a dálnice D35, která spojuje Mohelnici a Lipník nad Bečvou a u Lipníku navazuje na D1 směřující do Ostravy. Dálnice na východě regionu kopíruje sníženinu na úpatí Nízkého Jeseníku a významně ulehčila husté dopravě na silnici II. třídy číslo 437 mezi Přáslavicemi a Lipníkem nad Bečvou.

Území projektu MAP IV zahrnuje pouze menší severovýchodní a východní část SO ORP Olomouc, celkem 17 obcí.

SO ORP Olomouc

obecně-geografická mapa
územní struktura k 1. 1. 2016

Obrázek 1.2: Mapa znázorňující území SO ORP Olomouc

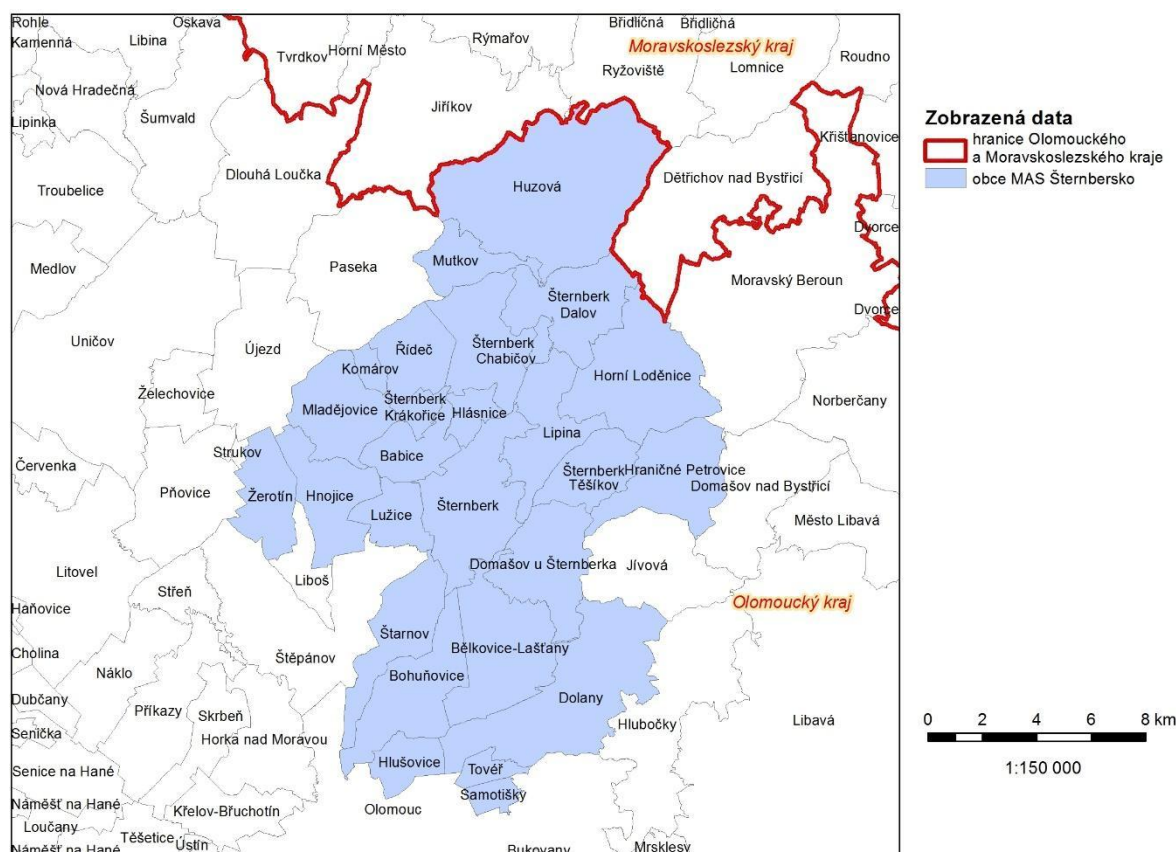
Místní akční skupiny (MAS) jsou příkladem trojstranné vzájemné spolupráce veřejné správy, tedy obcí, podnikatelské sféry, zejména živnostníků a zemědělců a neziskového sektoru, v zastoupení hasičů, různých spolků aj., v území, kde jsou sídla s méně než 20 000 obyvateli. V zemích EU se pro tento typ regionů používá i označení – společný výraz venkov. V České republice aktuálně působí téměř 180 MAS a pokrývají 82 % území, tj. 5 200 obcí. MAS vytváří krajská sdružení a tato zájmová území jsou součástí Krajského sdružení národní sítě MAS ČR. Krajské sdružení MAS Olomouckého kraje je tvořeno všemi místními akčními skupinami, které sídlí na území Olomouckého kraje. Cílem krajského sdružení je partnerství s relevantními aktéry na krajské úrovni, jako je Olomoucký kraj či Krajská agentura zemědělství a venkova Olomouckého kraje. Krajské sdružení plní důležitou roli komunikační platformy pro výměnu dobré praxe mezi členskými MAS, kterými jsou:

- **Bystřička, o.p.s.**
- MAS Hanácké Království, z.s.
- MAS Horní Pomoraví o.p.s.
- MAS Mohelnicko, z.s.
- MAS Moravská brána, z.s.
- MAS Partnerství Moštěnka, o.p.s.
- **MAS Šternbersko o.p.s.**
- MAS Uničovsko, o.p.s.
- MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko, o.p.s.
- MAS Šumperský venkov, z.s.
- MAS Moravská cesta, z.s.
- MAS Hanácký venkov, z.s.
- Prostějov venkov o.p.s.
- Region HANÁ, z.s.
- MAS Hranicko z.s.
- Střední Haná, o.p.s.

MAS Šternbersko o.p.s. vznikla v roce 2013 a pokryla tak část území v Olomouckém kraji, které dosud nepatřilo do žádné místní akční skupiny (MAS). Nově vzniklá MAS Šternbersko o.p.s. administrativně navázala na MAS Hanou pod Jedovou, která již dříve pokrývala část oblasti. Výrazným centrem celého území je, co do počtu obyvatel i rozlohou obce, město Šternberk. Celé vymezené území je součástí Mikroregionu Šternbersko. MAS Šternbersko o.p.s. zahrnuje 22 obcí o rozloze přes 26 000 ha, na kterém žije přibližně 29 tisíc obyvatel. Partnerskou základnu MAS Šternbersko o.p.s. v současnosti tvoří 22 zástupců veřejné správy a 55 dalších subjektů z řad podnikatelů, zemědělců, fyzických osob a neziskových organizací.

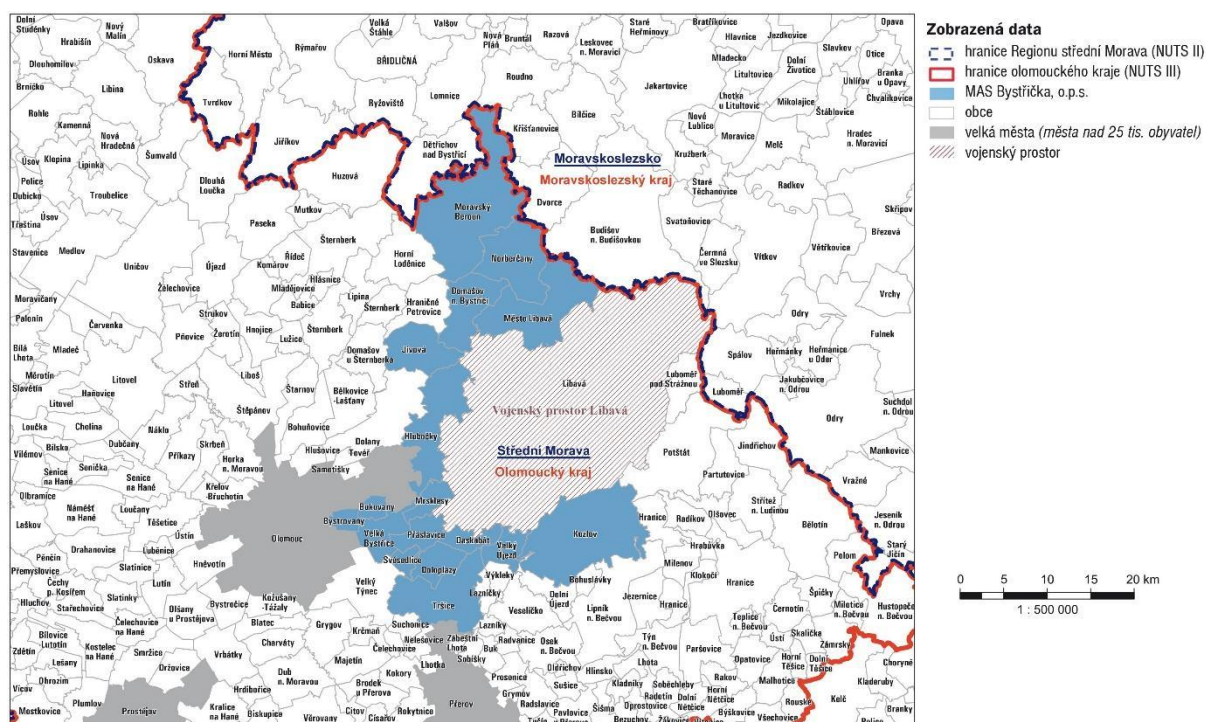
MAS Šternbersko o.p.s. podporuje území prostřednictvím Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, která vznikla v roce 2017 a jejímž prostřednictvím je možné čerpat finanční prostředky z fondů EU a dalších dotačních titulů. V oblasti vzdělávání poskytuje podporu dvaceti mateřským a základním školám a jedné základní umělecké škole, do území také spadá jedna škola zřízená podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, specializující se na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), dům dětí a mládeže a městská kulturní zařízení, jedno gymnázium a jedna střední odborná škola.

Obrázek 1.3: Mapa znázorňující území MAS Šternbersko o.p.s.

Bystřička, o.p.s. vznikla v roce 2005 a od roku 2008 rozvíjí své území prostřednictvím realizace strategie podporované především finančními prostředky EU. Členská neboli partnerská základna propojuje všechny oblasti života na venkově a je tvořena 33 partnery z veřejné správy, neziskové, zemědělské a podnikatelské sféry i z řad fyzických osob. Z původních deseti obcí se MAS rozrostla provedenými změnami území o další členské obce až na současný počet 17. Plocha území Bystřička, o.p.s. nyní zahrnuje přes 28 000 ha a žije zde téměř 22 tisíc obyvatel.

Bystřička, o.p.s. svou plochou zasahuje do území dvou mikroregionů a jejími přirozenými centry jsou město Moravský Beroun a město Velká Bystřice. Celkem na území místní akční skupiny Bystřička, o.p.s. poskytuje své služby 21 školských zařízení v podobě mateřských a základních škol, jedné základní umělecké školy a jednoho středoškolského zařízení učňovského typu.

Obrázek 1.4: Mapa znázorňující území místní akční skupiny Bystřička, o.p.s.

Zájmové území projektu MAP IV v rámci MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s. zahrnuje celkem 39 obcí, z toho 22 obcí na území MAS Šternbersko o.p.s. a 17 obcí spadajících pod místní akční skupinu Bystřička, o.p.s. Celkově zaujímá zájmové území projektu MAP IV plochu více než 542 km² (54 283 ha).

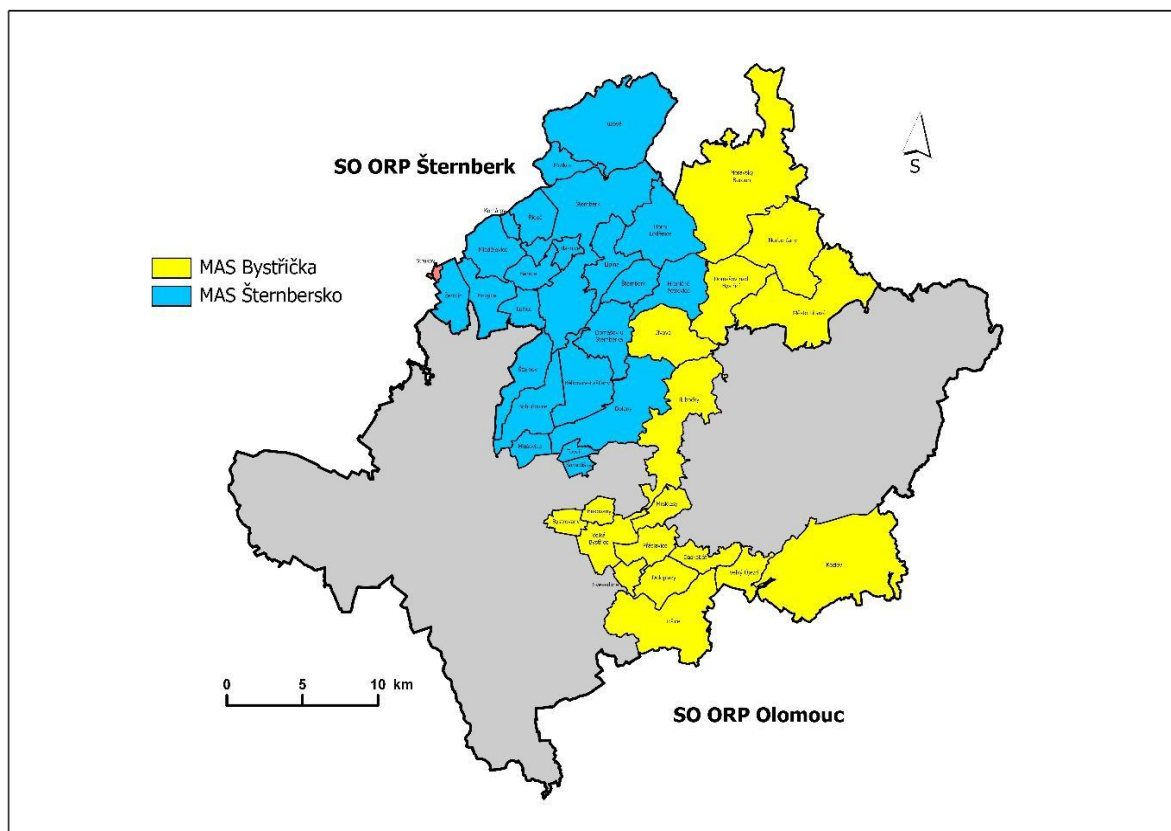
Tabulka 1.1: Přehled obcí, které jsou zahrnuty v projektu MAP IV (stav k 1. 1. 2025)

Obec kód	Obec název	MAS název	SO ORP název	SO POÚ název	Počet částí obce	Celková výměra (ha)
552356	Babice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	5	594,6
500526	Bělkovice-Laštany	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	1 529,7
500852	Bohuňovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	1 257,3
552402	Bukovany	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	316,0
547026	Bystrovany	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	351,4
552445	Daskabát	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	583,1
501646	Dolany	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	2 377,2
568392	Doloplazy	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	803,8
545279	Domašov nad Bystřicí	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 597,5
552313	Domašov u Šternberka	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	6	1 178,1
552330	Hlásnice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	276,2
502146	Hlubočky	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Hlubočky	1	2 360,8
552020	Hlušovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	424,6
502405	Hnojice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	974,0
569798	Horní Loděnice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 819,5
546976	Hraničné Petrovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	1 216,6
597414	Huzová	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	3	3 438,9
503142	Jívová	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 528,1
547123	Komárov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	5	149,3
500135	Kozlov	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	4 576,2
552305	Lipina	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	993,5
569844	Lužice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	8	514,7
500160	Město Libavá	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	2 915,3
552348	Mladějovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 043,8
597678	Moravský Beroun	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Moravský Beroun	3	5 122,4
554944	Mrsklesy	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	555,2
547093	Mutkov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	564,0
597686	Norberčany	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Moravský Beroun	1	2 236,0
552411	Přáslavice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	728,3
554103	Řídeč	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	4	727,5
547077	Samotíšky	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	189,9
552429	Svésedlice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	302,8
569054	Strukov*	MAS Moravská cesta, o. p. s.	Šternberk	Šternberk	1	52,9
552011	Štarnov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	988,2
505188	Šternberk	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	4 878,9
552089	Tověř	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	205,6
505366	Tršice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	2 503,6
505609	Velká Bystřice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	921,9

505668	Velký Újezd	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	682,8
505862	Žerotín	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	785,5
Celkem					76	54 265,7

Zdroj: ČSÚ, 2021

Poznámka: *Strukov – obec je součástí SO ORP Šternberk, ale není součástí území MAP IV

Obrázek 1.5: Mapa znázorňující území projektu MAP IV

Poznámka: červeně je vyznačena obec Strukov (obec je součástí SO ORP Šternberk, ale není součástí území MAP IV)

1.2 Popis struktury dokumentu MAP IV

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV na území SO ORP Šternberk a části SO ORP Olomouc (dále jen „**dokument MAP IV**“) je souhrnný dokument strukturovaný do čtyř hlavních částí:

- Analytická část
- Strategická část
- Akční plán
- Implementační část

Analytická část dokumentu MAP IV vychází ze stávajících dat pro území SO ORP Šternberk a severovýchodní a východní část SO ORP Olomouc. Primárním cílem byla interpretace existujících dat

a nalezení shody v klíčových prioritních oblastech. Analytická část je členěna na část obecnou a specifickou.

V rámci obecné části byly nejprve analyzovány a hodnoceny jednotlivé aspekty charakterizující dané území, tedy struktura obyvatelstva, nezaměstnanost, vzdělávání, dopravní struktura a volnočasové aktivity dostupné na předmětném území, využívána byla data a výzkumné zprávy České školní inspekce či PAQ Research. Následně byly analyzovány také existující strategické záměry a dokumenty mající souvislost s oblastí vzdělávání. Tato část dokumentu MAP IV rovněž popisuje vazbu cílů projektu MAP IV na jednotlivé strategické dokumenty. V oblasti vzdělávání jsou hodnoceny strategické dokumenty na národní, regionální i místní úrovni. Jako výchozí dokumenty pro tvorbu dokumentu MAP IV byly výstupy z projektů MAP I – MAP III, zejména *Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území SO ORP Šternberk* a *Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území SO ORP Olomouc*.

Obecná část se dále věnuje analýze dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských a základních škol na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc. Tato analýza vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území SO ORP – kraj – území celé ČR.

Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve třech etapách. První etapa byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016, druhá etapa byla realizována v rámci projektu Šablony I. (šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016), a jako „dosběr“ pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 do ledna 2019. Třetí etapa vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablony II (výzvy č. 63 a 64), data jsou aktualizována k 10. 10. 2019, jinak je analýza zpracována na základě šetření, které probíhalo od 28. 2. 2018 (v analýze „aktuální šetření“), poslední etapa vychází z agregovaného výstupu z dotazníků, jež mateřské školy vyplňovaly k dokladování monitorovacího indikátoru Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy, vzdělávání a proinkluzivnost. Pro mateřské školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony II, bylo oficiálně ukončeno 30. 6. 2021. Pro ostatní MŠ bude zpřístupněno do 27. 4. 2022 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, kdy projekty skončily nejpozději 28. 2. 2022). Data jsou opět zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt realizoval nebo realizuje. Agregovaná data za MŠ byla MŠMT ČR zveřejněna a dána k dispozici až ve fázi finálního připomínkového procesu celého dokumentu MAP v lednu 2022. Právě časový aspekt byl jedním ze dvou hlavních důvodů, proč výchozím dokumentem pro realizované analýzy byla třetí etapa šetření, druhý důvodem byla skutečnost, že území MAP IV zahrnuje pouze dílčí část SO ORP Olomouc a souhrnné výsledky na celý SO ORP jsou pro zájmové území MAP IV méně reprezentativní ve srovnání s realizovaným vlastním dotazníkovým šetřením. Dokument MAP IV reflektuje výstupy a zjištění MŠMT ČR v podobě agregovaných dat, pro srovnávací analýzy jsou však dominantně využívány první tři etapy šetření. Kontinuální sledování evaluačních indikátorů zároveň umožnilo cíleně reagovat na nově vzniklé potřeby nebo na potřeby, které se daří uspokojovat jen částečně. Hlavními cíli dotazníkového šetření bylo získat kontinuální podklady pro obsahové nastavení podpory v období 2014–2020 podle aktuálních potřeb škol v předem daných a schválených oblastech podpory z evropských zdrojů a získání evaluačního indikátoru počtu organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost.

Závěrečná fáze s ohledem na strukturu území, kdy součástí území projektu MAP IV je pouze část území SO ORP Olomouc, bylo v rámci řešení projektu realizováno vlastní šetření, které proběhlo od března do října 2024 s cílem získat informace za jednotlivé školy a stanovit priority v území tak, aby přesně korespondovaly se zájmovým územím projektu MAP IV. Hlavním důvodem byla skutečnost, že agregovaná data za území SO ORP Olomouc jsou významně ovlivněna statutárním městem Olomouc, na jehož území mají mateřské i základní školy čteně odlišné priority od škol v periferní poloze či suburbánní zóně, což je právě příklad východní části SO ORP Olomouc, která náleží do projektu MAP IV. Předkládaná analýza, která je východiskem pro aktualizaci strategického rámce, stanovení priorit, cílů a specifických cílů tak primárně vychází z agregovaných dat MŠMT a kombinuje tento primární zdroj s výsledky vlastního dotazníkového šetření.

Poslední částí obecné analýzy je charakteristika školství v řešeném území (rozmístění jednotlivých škol, vývoj počtu dětí, žáků a pracovníků v MŠ a ZŠ, hospodaření škol a zhodnocení jejich technického stavu a vybavenosti, dostupnost ZUŠ a neformálního a zájmového vzdělávání), dále charakteristika dopravní dostupnosti škol v území, sociální situace a návaznost základního vzdělání na další studium či uplatnění na trhu práce.

Navazující specifická část definuje témata projektu MAP IV v řešeném území a analyzuje všechny dotčené skupiny. Tvorba dokumentu MAP IV vznikala za účasti široké skupiny autorů/tvůrců, mezi které patří odborníci z oblasti vzdělávání, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci, zástupci municipalit, žáci ale také neziskové organizace, zájmová sdružení, obce či významní zaměstnavatelé. Při zpracování dokumentu MAP IV nebyla opomenuta ani rizika, která se u definovaných cílů a opatření projektu MAP IV mohou objevit. Kompletní analýza rizik zahrnuje rizika finanční, organizační, právní, technická a věcná. Každá kategorie obsahuje popis jednotlivých rizik a definuje, na který cíl/opatření projektu MAP IV se vztahují.

V závěru analytické části jsou představena východiska pro část strategickou. Podrobněji byly vymezeny problémové oblasti, klíčové problémy a prioritní oblasti rozvoje. Významnou částí je SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území, která přímo vychází z poznatků analytické části. SWOT-3 analýza určuje podobu cílů a opatření v následujících částech tohoto dokumentu.

Ve **strategické části dokumentu MAP IV** (Strategickém rámci priorit MAP do roku 2028) jsou stanoveny vize, cíle, priority a popsány jejich vazby na existující strategie. Strategický rámec byl vytvořen na základě spolupráce mezi jednotlivými zapojenými aktéry (těmi jsou MŠ, ZŠ, žáci, rodiče, významní zaměstnavatelé, obce účastníci se projektu MAP IV, neziskové organizace a zájmová sdružení atd.). Mezi definované priority patří dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělávání, další vzdělávání a následná uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky, spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty, poskytnutí vzdělání všem žákům, spolupráce se zákonnými zástupci, kvalifikovanými pedagogy, bezpečné prostředí mateřských a základních škol, dostatek materiálních pomůcek i metodické podpory pedagogickým pracovníkům.

U každé priority jsou rovněž stanoveny specifické cíle a doporučená opatření. V závěru této části je popsán seznam projektových záměrů jednotlivých subjektů na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc, a to včetně vazby na klíčové kompetence.

Další částí dokumentu je **akční plán**, který se podrobně zabývá aktivitami ve vzdělávací politice. V rámci akčního plánu jsou popsány individuální aktivity jednotlivých subjektů a dále aktivity spolupráce (společné aktivity jednotlivých subjektů). U každé aktivity byly analyzovány cíle, náklady a zdroje financování, termín realizace projektu, nositel projektu a jeho připravenost.

V závěrečné **implementační části** dokumentu je popsána struktura partnerství MAP IV, aktivity a činnosti zřízených orgánů, dále také monitoring a vyhodnocení realizace MAP. Podrobněji se tato část věnuje také způsobu zapojení dotčených skupin a aktérů do tvorby MAP IV, informování a vzájemné komunikaci, způsobu přijímání podnětů a připomínek. V závěru je přiložen seznam relevantních aktérů ve vzdělávání dětí a mládeže do 15 let.

Z výše uvedených informací o struktuře MAP IV je patrné, že dokument vznikl s nejvyšší mírou participace cílových skupin a aktérů v daném regionu. Během zpracování dokumentu byl kladen důraz na soulad s daty, výstupy dotazníků a vlastních šetření. Výsledný strategický dokument MAP IV je podložen reálnými daty a analýzami z předmětného území. Díky tomu byly stanoveny prioritní oblasti a jednotlivé kroky, které jsou nezbytné k dosažení cílů vzdělávací politiky na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc, resp. k vyřešení specifických problémů a zajištění kvalitního vzdělávání v mateřských a základních školách.

2 ŘÍZENÍ PROCESU PROJEKTU MAP IV

Hlavním principem organizační struktury projektu MAP IV je partnerství, na kterém participuje široká platforma spolupracujících subjektů. Toto partnerství je otevřené všem zájemcům o rozvoj kvality vzdělávací soustavy. Struktura a konkrétní složení partnerství, co se personálního obsazení týče, je předmětem dohody podstatných (významných) aktérů na předmětném území. V rámci tohoto partnerství byly vytvořeny struktury, které přímo vytvářejí relevantní výstupy jako je například dokument MAP IV.

Nejvyšším orgánem projektu MAP IV je řídicí výbor. Za realizaci všech aktivit, organizaci diskusí, rozvoj partnerství a spolupráce a tvorbu dokumentu MAP IV je zodpovědný realizační tým. Odbornou stránku ve smyslu znalosti regionu zajišťují pracovní skupiny. Tato struktura tvoří základ celé odborné stránky projektu, která je úzce provázána s administrativní částí projektu. Obecně platí, že celý realizační tým spolu komunikuje pravidelně, dále pak podle potřeb a s ohledem na harmonogram projektových aktivit.

Aktualizovaný přehled členů řídicího výboru, realizačního týmu a jednotlivých pracovních skupin a dále zápisy z jednání řídicího výboru jsou dostupné na webových stránkách MAS Šternbersko o.p.s. u projektu MAP IV.

3 MANAŽERSKÝ SOUHRN

3.1 Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy

Zájmové území řešené v projektu MAP IV zahrnuje celkem 39 obcí, které se rozkládají na celkové ploše 542,3 km² a žije v nich více než 52 tisíc obyvatel (stav k 1. 1. 2025). Největšími sídly jsou město Šternberk (13 239 obyvatel), Hlubočky (4 207 obyvatel), Velká Bystřice (3 779 obyvatel), Moravský Beroun (2 804 obyvatel) a Dolany (2 961 obyvatel). Mezi nejmenší obce patří Mutkov (45 obyvatel), Hraničné Petrovice (141 obyvatel) a Lipina (170 obyvatel). Celkem 15 obcí má méně než 500 obyvatel.

Celé území se vyznačuje výraznou heterogenitou, kdy zahrnuje jak obce v suburbánní zóně krajského města Olomouc s výbornou dostupností krajského města i se širokou nabídkou vzdělávacích zařízení i mimoškolních aktivit pro děti a žáky, tak obce v periferní poloze, což s sebou přináší rozdílné potřeby a zejména rozdílný potenciál pro další rozvoj. Příkladem je diferencovaný demografický vývoj, rozdílná struktura zaměstnanosti či odlišné ekonomické i sociální prostředí. V důsledku změn na úrovni administrativně-správního uspořádání v rámci území řešeném v projektu MAP IV, došlo v posledním období k přiřazení části území, které mělo v minulosti jiná administrativně-správní centra. Jedná se o území Moravskobrounska, které bylo ke Šternbersku přiřčeno v roce 2005. Administrativně přiřčením obvodu pověřeného Městského úřadu Moravský Beroun vyčleněním z Moravskoslezského kraje (obec Norberčany a město Moravský Beroun) a současně s připojením obce Huzová (také z Moravskoslezského kraje). Druhou významnou administrativně-správní změnou bylo v roce 2016 vyčlenění Města Libavá z Vojenského újezdu Libavá. Obě změny s sebou přinesly rozšíření Šternberska o území s relativně velkou rozlohou v periferní, hůře dostupné poloze. Periferní poloha s sebou přináší jak nižší nabídku služeb a možnosti nalezení zaměstnání, tak zároveň i větší koncentraci sociálně znevýhodněných skupin obyvatel, obyvatel příslušníků etnických menšin, včetně existence sociálně vyloučených lokalit. Zároveň se jedná o území s velkou migrací obyvatel a nepříznivým demografickým vývojem spojeným s úbytky počtu obyvatel v důsledku mechanického pohybu. Periferní oblasti území jsou zároveň nedostatečně kvalitně propojeny s centry. Úroveň a kvalita propojenosti a vzájemné provázanosti území, zejména pomocí silničních a železničních tahů, dokumentuje i významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

Analytická část dokumentu MAP IV vychází ze stávajících dat pro území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc. Primárním cílem byla interpretace existujících dat a nalezení shody v klíčových prioritních oblastech. Analytická část je členěna na část obecnou a specifickou.

V rámci obecné části byly nejprve analyzovány a hodnoceny jednotlivé aspekty charakterizující dané území, tedy struktura obyvatelstva, nezaměstnanost, vzdělávání, dopravní struktura a volnočasové aktivity dostupné na předmětném území. Následně byly analyzovány také existující strategické záměry a dokumenty mající souvislost s oblastí vzdělávání. Největším městem ve správním obvodu je město Šternberk, které disponuje největší občanskou vybaveností ve správním obvodu. Správní sídlo nabízí i velmi dobré zázemí v oblasti vzdělávacích, kulturních a sportovních aktivit. Město je tak do jisté míry nezávislé na nabídce služeb nedalekého krajského města Olomouc nejen z hlediska služeb

a vybavenosti obce, ale i z hlediska dostačujícího kvalitního vzdělávání dětí a žáků. Pro východní část SO ORP Šternberk jako součást MAP IV je klíčová dostupnost a nabídka služeb města Olomouc.

Celkově je z analýz demografické struktury populace zřejmé, že vzdělanostní struktura obyvatel je v rámci zájmového vzdělávání přibližně srovnatelná s vývojovým trendem v okolních ORP. Tento trend je dán tím, že se na daném území nachází spíše obce, kde místní obyvatelé pracují převážně na pozicích, kde je jejich nejvyšší úroveň vzdělání dostačující vzhledem k lokální pracovní nabídce. Z dat z posledního sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) vyplývá, že ve SO ORP Šternberk přibýlo dětí ve věku 0-14 let o téměř 9 % (8,7 %, zvýšení z 3 454 na 3 756), klesl počet obyvatel v produktivním věku (o více než 12 %) a výrazně narostl počet obyvatel ve věku 65 let a více, a to téměř o třetinu (32 %, zvýšení z 3 769 na 4 976).

Hodnotíme-li data dostupná ze Sčítání lidu, domů a bytů (roky 2001, 2011 a 2021), tak oproti roku 2001, kde převažovalo nejpočetnější zastoupení ve vzdělanostní kategorii obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním pouze na základní úrovni, v roce 2011 dosáhl největší počet obyvatel nejvyššího dosaženého vzdělání ve vzdělanostní kategorii středních škol včetně učilišť, ale s ukončením bez maturitní zkoušky. Vysokou školu pak v roce 2011 úspěšně ukončilo 7,5 % obyvatel, v roce 2021 již 12,45 % obyvatel. I když se podíl obyvatel s pouze základním vzděláním snižuje (v roce 2011 to byla více než 1/5 obyvatel, 22,6 %, v roce 2021 již pouze 16,2 %), přesto je hodnota nadprůměrná (například pro SO ORP Olomouc je to 11,4 %). I proto je nezbytné posilovat na Šternbersku střední školství poskytující úplné střední vzdělání.

Situace v oblasti nezaměstnanosti se na daném území za sledované období značně zlepšila. Nezaměstnanost byla v letech 2019-2025 na velmi nízké úrovni, což kopíruje celkový stav na úrovni Olomouckého kraje i celé ČR. V období let 2015 až 2025 docházelo k meziročním poklesům na úrovni jednotek procentních bodů. U většiny obcí zájmového území projektu MAP IV se míra nezaměstnanosti v letech 2020-2023 pohybovala na úrovni 1,8 - 4,0 %, celkem šest obcí mělo míru nezaměstnanosti menší než 1,0 %. V roce 2024 došlo u některých obcí k nárůstu nezaměstnanosti a k 1. 1. 2025 mělo celkem 9 obcí zájmového území MAP IV podíl nezaměstnaných osob vyšší než 5 %. Nejvyšší podíl nezaměstnaných mají obce Hraničné Petrovice (8,8 %), Komárov (7,9 %) a Domašov nad Bystřicí (7,8 %). Ve srovnání s celorepublikovým průměrem a průměrem za území Olomouckého kraje je však stále mírně nadprůměrná, příčinou je periferní poloha Moravskobesky, což dokládají hodnoty za území pověřených obecních úřadů. Pozitivním trendem je, že se v celém území, byť ovlivněno ekonomickým růstem v celé ČR, hodnoty míry nezaměstnanosti meziročně výrazně snižují. V porovnání s jinými územními celky v rámci celého Olomouckého kraje se v oblasti nezaměstnanosti sledované území nyní drží v průměrných hodnotách.

Tabulka 3.1: Základní přehled škol v území projektu MAP IV zřizovaných obcemi (stav k 1. 1. 2025)

Obec název	SO ORP název	MŠ	ZŠ 1. stupeň	ZŠ 2. stupeň	ZUŠ	MŠ a ZŠ	obyvatel celkem	z toho 0–14 let celkem
Babice	Šternberk	1	1	0	0	1	458	69
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	1	1	0	0	1	2 302	376
Bohuňovice	Olomouc	1	1	1	0+1 ²⁾	1	2 534	383
Bukovany	Olomouc	1	0	0	0	0	697	108

Bystrovany	Olomouc	1	1	0	0	1	994	144
Daskabát	Olomouc	1	1	0	0	1	624	110
Dolany	Olomouc	1	1	1	0+1 ¹⁾⁷⁾	1	2 961	533
Doloplazy	Olomouc	1	1	0	0	0	1 338	199
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	1	0	0	0+1 ³⁾	0	485	78
Domašov u Šternberka	Šternberk	1	0	0	0	0	354	55
Hlásnice	Šternberk	0	0	0	0	0	260	40
Hlubočky	Olomouc	2	2	1	0+1 ¹⁾	0	4 207	629
Hlušovice	Olomouc	1	0	0	0	0	1 089	235
Hnojice	Šternberk	1	0	0	0	0	646	119
Horní Loděnice	Šternberk	0+1 ⁴⁾	0	0	0	0	339	45
Hraničné Petrovice	Šternberk	0	0	0	0	0	141	23
Huzová	Šternberk	1	1	0	0	1	574	110
Jívová	Šternberk	1	1	0	0+1 ³⁾	1	632	106
Komárov	Šternberk	0	0	0	0	0	221	32
Kozlov	Olomouc	0	0	0	0	0	266	38
Lipina	Šternberk	0	0	0	0	0	170	20
Lužice	Šternberk	1	0	0	0	0	411	87
Město Libavá	Olomouc	1	1	1	0+1 ³⁾	1	560	70
Mladějovice	Šternberk	1	1	0	0	1	730	115
Moravský Beroun	Šternberk	1	1	1	1	0	2 804	439
Mrsklesy	Olomouc	0+1 ⁸⁾	0	0	0	0	698	125
Mutkov	Šternberk	0	0	0	0	0	45	8
Norberčany	Šternberk	0	0	0	0	0	251	26
Přáslavice	Olomouc	1	1	0	0	1	1 451	238
Řídeč	Šternberk	0	0	0	0	0	184	20
Samotíšky	Olomouc	1	1	0	0	1	1 323	216
Svéslavice	Olomouc	0	0	0	0	0	298	75
Štarnov	Šternberk	1	1	0	0	1	867	171
Šternberk	Šternberk	3+3 ⁵⁾	3+1 ⁶⁾	3+1 ⁶⁾	1	0	13 239	2 025
Tověř	Olomouc	1	0	0	0	0	653	107
Tršice	Olomouc	1	1	1	0+1 ¹⁾	1	1 885	350
Velká Bystřice	Olomouc	1	1	1	0+2 ¹⁾⁷⁾	1	3 779	701
Velký Újezd	Olomouc	1	1	1	0+1 ¹⁾	1	1 415	288
Žerotín	Šternberk	1	1	0	0	1	456	80
Celkem	-	32+4	24+1	11+1	2+11	17	52 341	8 593

Zdroj: vlastní šetření

Poznámky: 1) v obci se nachází pracoviště ZUŠ Žerotín, Olomouc, která není zapojena do projektu MAP IV

2) v obci se nachází pracoviště ZUŠ Šternberk

3) v obci se nachází pracoviště ZUŠ Moravský Beroun

4) v obci se nachází odloučené pracoviště MŠ Komenského, Šternberk

- 5) MŠ Nádražní má odloučené pracoviště MŠ U Dráhy, MŠ Světlov má odloučené pracoviště MŠ Oblouková
- 6) zřizovatelem ZŠ Olomoucká 76, Šternberk je Olomoucký kraj, jedná se o úplnou základní školu zřízenou dle §16 odst. 9 ŠZ pro žáky se SVP, její součástí je pracoviště ZŠ Psychiatrická léčebna, které zajišťuje vzdělávání žáků po dobu léčby v Psychiatrické léčebně Šternberk
- 7) v obci se nachází pracoviště ZUŠ M. Stibora, Olomouc, která není zapojena do projektu MAP IV
- 8) v obci se nachází odloučené pracoviště Masarykovy základní školy a mateřské školy Velká Bystřice

Na území projektu MAP IV existuje celkem 9 obcí, ve kterých se nenachází žádná mateřská nebo základní škola. Jedná se o nejmenší obce s méně než 500 obyvateli. Mateřská ani základní škola není zřízena v obcích Hlásnice, Hraničné Petrovice, Komárov, Kozlov, Lipina, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Svěsedlice, celkem 8 z 9 je v území SO ORP Šternberk a pouze 1 obec ve SO ORP Olomouc. V případě obce Horní Loděnice je zřizovatelem mateřské školy město Šternberk, tato MŠ je odloučeným pracovištěm MŠ Komenského, Šternberk. Aktuálně má MŠ v Horní Loděnici kapacitu 25 dětí. V případě Obce Mrsklesy je situace obdobná, zřizovatelem mateřské školy je v této obci město Velká Bystřice, MŠ je odloučeným pracovištěm Masarykovy ZŠ a MŠ Velká Bystřice.

Celkový počet základních a mateřských škol ve sledovaném území je dlouhodobě konstantní. Rozmístění v rámci území se jeví jako vyhovující. Na území projektu MAP IV není situována žádná soukromá či církevní škola, zřizovateli mateřských a základních škol jsou obce a v jednom případě kraj. Pokud se jedná o zařízení pro děti mladší tří let, tak tato zařízení nejsou předmětem projektu MAP IV, ale v rámci komplexního pohledu jsou uvedena v analytické části dokumentu. V některých obcích jsou zřízeny samostatné MŠ a ZŠ, v dalších obcích fungují MŠ jako součást ZŠ, což je u 17 škol zájmového území. Víceletní MŠ se nachází ve Šternberku, Moravském Berouně, Hlubočkách, Tršicích, Velkém Újezdu, Velké Bystřici, Štarnově, Hlušovicích, Dolanech a Lužicích. V menších obcích fungují převážně jednotřídní mateřské školy, výjimkou jsou již výše uvedené obce Štarnov, Hlušovice a Lužice, kde jsou v provozu dvě třídy. Úplné základní školy, tj. školy s I. i II. stupněm (se všemi ročníky, tj. 1. - 9. ročník), jsou situovány v 10 obcích, a to ve Šternberku, Moravském Berouně, Hlubočkách, Dolanech, Bohuňovicích, Velkém Újezdu, Velké Bystřici, Tršicích a Městě Libavá. Celkem je ve 13 školách i druhý stupeň základní školy. Ve Šternberku jsou tři úplné základní školy a jedna základní škola (Šternberk, Olomoucká 76), která zajišťuje vzdělávání ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Jedna úplná základní škola je v Moravském Berouně, kde jsou zřízeny speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) a se středním mentálním postižením (SMP), jedna úplná základní škola je v Hlubočkách, jedna v Dolanech, jedna v Bohuňovicích, jedna ve Velké Bystřici, jedna ve Velkém Újezdu, jedna v Tršicích a jedna ve Městě Libavá. V ostatních obcích se nachází školy neúplné a malotřídní, tj. školy s 1. - 4. ročníkem nebo 1. - 5. ročníkem.

Hodnotíme-li kvalitativní úroveň a naplněnost kapacit, je na základě detailní provedené analýzy zřejmé, že z kapacitního hlediska je v jižní části, která představuje širší suburbánní zónu krajského města, nezbytné rozšíření kapacit stávajících mateřských škol a nižšího stupně základních škol, v následném období se demografický vývoj s kladnými přirozenými přírůstky promítne i do druhého stupně základních škol. Jako prioritní je tak potřeba kapacitně zabezpečit kvalitní vzdělávání v obcích, které v současné době populačně rostou, a u všech škol věnovat zvýšenou pozornost kvalitní infrastruktuře, modernizaci vybavení i vzdělávacích programů, aby nedocházelo k odlivu dětí a žáků mimo území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc.

Pro zabezpečení kvalitního vzdělávání na území projektu MAP IV, celkovou prosperitu území a jeho harmonický rozvoj je nezbytné:

- zabezpečit dostatečné kapacity mateřských škol s ohledem na demografický vývoj v území a změny financování školství (nižší počty dětí na třídu),
- zabezpečit dostatečné kapacity a struktury rozložení kapacit základních škol s ohledem na demografický vývoj v území,
- věnovat zvýšenou pozornost problematice dopravy dětí a žáků do mateřských a základních škol, včetně zabezpečení dopravy (dostupnosti) mimoškolních aktivit dětí a žáků pro děti z periferních oblastí,
- motivovat k využívání kapacit mateřských a základních škol ve venkovských obcích,
- postupně rozšiřovat nabídku speciálních vzdělávacích programů a možností zřizovat speciální třídy podle § 16 školského zákona v mateřských i základních školách včetně podpory práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, podpory inkluzivního vzdělávání a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání ve snaze eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě,
- zabezpečit kvalitní infrastrukturu a vybavení v mateřských a základních školách,
- zabezpečit kvalitní zázemí pro realizaci mimoškolních aktivit, zejména zázemí pro volnočasové aktivity a dostatek financí na zabezpečení realizace mimoškolních aktivit bez jejich závislosti na jednorázových dotačních titulech,
- podporovat vyvážený rozvoj základních dovedností, gramotností a kompetencí dětí a žáků a podporovat rozvoj profesních kompetencí pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků v souladu se Strategií vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a ve spolupráci se Středním článkem
- podporovat větší informovanost žáků i zákonných zástupců o aktuální situaci na trhu práce a zaměstnanosti v území, realizovat s větší četností třídní schůzky a poskytovat informace na webových stránkách či v prostorách ZŠ,
- podporovat školy při realizaci tranzitních programů pro děti a žáky se SVP,
- podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli v regionu,
- motivovat školy k využívání dotačních titulů,
- podporovat spolupráci v interakci škola-rodice,
- podporovat individuální přístup ke každému dítěti a žákovi,
- posilovat sociální role školy a spolupráci s NNO či ŠPP,
- podporovat rozvoj potenciálu každého dítěte a žáka,
- podporovat rozvoj potenciálu každého žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů),
- podporovat dobré vztahy v kolektivu učitelů (wellbeing, teambuildingy, školení ad.),
- podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání,
- podporovat aktivity směřující k pilotní studii strategie krizového řízení pro vybranou školu či skupiny škol.

3.2 Témata projektu MAP IV v řešeném území

Cílem místního akčního plánování je podpora rozvoje potenciálu a osobnosti každého dítěte a žáka ve věku do 15 let. Témata projektu MAP IV i prioritní oblasti byly stanoveny v souladu se strategickými dokumenty, na národní úrovni v souladu s národními strategickými dokumenty.

Stanovené prioritní oblasti byly základem pro stanovení prioritních cílů v rámci projektu MAP IV a byla jim věnována zvýšená pozornost v rámci všech aktivit realizovaných v rámci místního akčního plánu s cílem eliminovat rizika z problémové oblasti plynoucí.

Každá z prioritních oblastí je v souladu se stanovenými opatřeními projektu MAP IV. V souladu s metodickým pokynem se partnerství zabývá třemi klíčovými povinnými tématy, pěti průřezovými a osmi volitelnými tématy, která navazují na povinná opatření v předchozích projektech MAP.

POVINNÁ TÉMATA:

1. podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí,
2. rozvoj potenciálu každého dítěte a žáka, zejména dětí a žáků se sociálním a jiným znevýhodněním,
3. podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů.

Realizace výše uvedených klíčových témat je naplňována/realizována ve všech průřezových tématech, která vycházejí ze Strategie 2030+, a kterými jsou tzv. **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:**

- proměna obsahu a způsobu vzdělávání (podpora schopností hlubšího porozumění problémům v širších souvislostech oproti přetěžování dětí a žáků informacemi; důraz na využívání znalostí ke kreativním aktivitám a týmové spolupráci; propojování jednotlivých disciplín a rozpracování cílů (popř. opatření) do konkrétních aktivit, rozpracování strategických priorit do cílů (popř. opatření), rozvoj dovedností a získávání praktických zkušeností a poznatků v souvislostech; podpora badatelské a projektové výuky či metod kreativního učení),
- podpora učitelů, ředitelů a asistentů pedagogů a dalších pracovníků ve vzdělávání (podpora vzájemného profesního sdílení, přenosu osvědčených a funkčních inovativních metod; podpora pedagogických pracovníků při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání svých žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život),
- digitální kompetence k celoživotnímu učení (seznámení se se silnými i slabými stránkami využívání informačních technologií, riziky s nimi spojenými a získání kompetencí pro využívání těchto technologií k získávání relevantních informací, rozvoj schopností vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace),
- snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání (dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání; inkluzivní [společné] vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem, rozvoj profesních kompetencí pedagogů v oblastech, které směřují ke schopnosti

vzdělávat různorodé kolektivy dětí a rozvíjet potenciál žáků se sociálním a jiným znevýhodněním), posilovat sociální role školy,

- spolupráce MŠ – ZŠ/ZŠ – SŠ (součinnost a spolupráce škol v územích).

VOLITELNÁ TÉMATA:

1. rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků,
2. rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání,
3. výchova k udržitelnému rozvoji – zahrnuje EVVO, rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (příjemce může zvolit jen některé z dílčích témat, které bude implementovat),
4. mediální gramotnost,
5. rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka,
6. rozvoj českého jazyka u dětí a žáků s jeho nedostatečnou znalostí,
7. rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí, mezigenerační soužití,
8. wellbeing (duševní zdraví dětí, žáků a pedagogů).

V rámci všech řešených témat je podstatné usilovat o vyváženou podporu neinvestičních aktivit ruku v ruce s tvorbou materiálních podmínek pro jejich realizaci. Projekt MAP IV se věnuje všem tématům uvedených v Postupech MAP IV.

Na základě realizovaných výzkumů v území (výzkum MŠMT), vlastních dotazníkových šetření na úrovni pracovních skupin, mateřských a základních škol v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, analýzy dat (např. demografické struktury populace území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc na základě výsledků Sčítání lidu, bytů a domů, struktury nezaměstnanosti, dopravní dostupnosti ad.), a zejména pak konzultací s pracovními skupinami, zástupci mateřských, základních a středních škol a aktéry rozvoje území v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, byly vymezeny základní problémové oblasti (vnímané jako oblasti vhodné/potřebné ke změně s identifikací klíčových obtíží) a klíčové problémy.

Analýza dat agregovaného výstupu MŠMT z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) – kraje a území celé ČR. Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve čtyřech etapách:

- **První etapa** byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016 a byla součástí projektu Místního akčního plánu (MAP I) realizovaného v letech 2014–2020 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání. Níže uvedená analýza je vztažena k území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Šternberk a Olomouc v komparaci s daty za území Olomouckého kraje a celé ČR, data byla poskytnuta z MŠMT.
- **Druhá etapa** výzkumu byla realizována v rámci projektu Šablony I. Jednalo se o úvodní šetření v rámci Šablony I, kdy jsou analyzována data, která byla poskytnuta jako výstupy z finálních dat ze vstupního šetření k výzvě Šablony pro MŠ a ZŠ. Toto šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, kdy byla získána data od 95 % zúčastněných mateřských škol

a 90 % základních škol, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 do ledna 2019. Výstupy byly zpracovány ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt v rámci výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ realizoval.

- **Třetí etapa** vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzvy č. 63 a 64), data jsou aktualizována k 10. 10. 2019, v analýze je používáno pracovní označení jako aktuální šetření, které probíhalo od 28. 2. 2018. Pro mateřské školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony pro MŠ a ZŠ, bylo oficiálně ukončeno šetření 28. 6. 2019. Pro ostatní MŠ a ZŠ bylo zpřístupněno do 25. 10. 2019 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, když projekty končily nejpozději 31. 8. 2019) a školy mohly vyplňovat dotazník až nejdříve 6 měsíců před koncem svého projektu výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ. S ohledem na nutnost předání výstupů do 31. 10. 2019, byly do dat zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 10. 10. 2019, a nejedná se tedy o zcela finální data, protože několik desítek škol vyplnilo dotazník až po 10. 10. 2019. Data za aktuální šetření jsou zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec realizuje nebo bude realizovat projekt v rámci výzvy Šablony II.
- **Čtvrtá etapa** vychází z agregovaného výstupu z dotazníků, které mateřské a základní školy vyplňovaly k dokladování monitorovacího indikátoru Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy, vzdělávání a proinkluzivnost, kdy cílem bylo dodat realizátorům MAP srovnání souhrnných dat za mateřské školy v příslušném území kraje a ORP z období před začátkem realizace projektů zjednodušeného finančního vykazování tzv. Šablon s daty z šetření po ukončení těchto projektů. Výstupy porovnávají data z úvodního šetření k výzvě Šablony pro MŠ (výzva č. 22 a 23) – ve výstupech označovaných jako Šablony I úvodní šetření, dále data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 22 a 23, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzva č. 63 a 64) – ve výstupech označovaných jako Šablony I/II, a nakonec data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 63, 64, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon III (výzva č. 80 a 81) – ve výstupech označovaných jako Šablony II/III. Šetření Šablony II/III probíhalo od 31. 3. 2020. Pro mateřské a základní školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony II, bylo oficiálně ukončeno 30. 6. 2021. Pro ostatní MŠ a ZŠ bylo zpřístupněno do 27. 4. 2022 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dnů od konce projektu, kdy projekty končily nejpozději 28. 2. 2022). K dispozici tak byla dána zatím ne zcela finální data, ve výstupech jsou zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 22. 11. 2021. Data jsou opět zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt realizoval nebo realizuje. Agregovaná data za MŠ a ZŠ byla MŠMT zveřejněna a dána k dispozici až ve fázi finálního připomínkového procesu celého dokumentu MAP v lednu 2022. Právě časový aspekt byl jedním ze dvou hlavních důvodů, proč výchozím dokumentem pro realizované analýzy byla třetí etapa šetření, druhý důvodem byla skutečnost, že území MAP III zahrnuje pouze dílčí část SO ORP Olomouc a souhrnné výsledky na celý SO ORP jsou pro zájmové území MAP III méně reprezentativní ve srovnání s realizovaným vlastním dotazníkovým šetřením. Dokument MAP III reflektuje výstupy a zjištění MŠMT ČR v podobě agregovaných dat, pro srovnávací analýzy jsou však dominantně využívány první tři etapy šetření.

- **Pátá etapa** vychází z práce pracovních skupin, které se zabývaly tvorbou vize, SWOT3 analýz území pro hlavní definovaná témata.

V první fázi tvorby MAP IV byly identifikovány klíčové problémy, jejich příčiny a dále rizikové oblasti, které byly následně sdruženy do tří základních problémových oblastí, kterými jsou:

- dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání včetně nedostatku pedagogů a asistentů pedagogů, nedostatku financí pro bezpečnostní a materiální zajištění školských zařízení,
- uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky,
- podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání,
- podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu.

Vybrané problémové oblasti byly základem pro stanovení prioritních cílů v rámci místního akčního plánu a byla jim věnována zvýšená pozornost v rámci všech aktivit realizovaných v rámci místního akčního plánu s cílem eliminovat rizika z problémové oblasti plynoucí.

Každá z rizikových oblastí zahrnuje několik dílčích klíčových hrozeb, které byly předmětem analýz a hodnocení s cílem zabezpečit zlepšení současného stavu a předejít dalšímu prohlubování obtíží. V některých případech se již podařilo díky realizovaným aktivitám zásadní výzvu dílčím způsobem úspěšně zvládnout.

Stanovené prioritní oblasti jsou uvedeny níže.

Pro území řešené v rámci projektu MAP IIV byly stanoveny priority a cíle dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z analýz agregovaných dat MŠMT, vlastních dotazníkových šetření mezi řediteli a ředitelkami MŠ, ZŠ a zařízeními mimoškolního vzdělávání, zpracovaných SWOT-3 analýz, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídicího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lidry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

3.3 SWOT 3 analýza území pro hlavní témata MAP IV

Pro potřeby stanovení priorit byly pro území MAP IV vytvořeny na základě analytických podkladů tři SWOT-3 analýzy, které identifikují silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby.

SWOT-3 analýza: Podpora rozvoje potenciálu každého žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů) – zejména dětí žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
In te r ní	S.1. Podpora vzdělávání u dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem včetně podpory práce v menších skupinách.	W.1. Vysoký počet dětí a žáků ve třídách.
	S.2. Pedagogové rozvíjející potenciál talentovaných dětí a žáků formou podpory rozvoje talentu dětí a žáků ze strany škol (např. individuální vzdělávací plány v případě nadaných dětí), dalšího zapojení do soutěží apod.	W.2. Velké množství náročných situací, které děti a rodiče musí řešit a nezbývá jim síla na MŠ/ZŠ/SŠ.
	S.3. Celoživotní vzdělávání pedagogických pracovníků a využívání alternativních zdrojů pro přípravu výukových materiálů.	W.3. Časová náročnost dalšího vzdělávání.
	S.4. Podpora samostatnosti, tvořivosti a činorodosti žáků ze strany pedagogů.	W.4. Nerozeznání silných a slabých stránek žáků a s tím související nedostatečná podpora jejich nadání.
	S.5. Je vytvořené přirozené prostředí k vnímání a přihlížení k individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí.	W.5. Nedostatečná motivace některých pedagogických pracovníků a nedostatek kvalitních pedagogů, školních psychologů, speciálních pedagogů.
	S.6. Sdílení zkušeností.	
	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Ex te r ní	O.1. Nová pravidla financování škol – podpora dělených hodin v menších skupinách.	T.1. Slabá schopnost studentů pedagogických fakult převádět inovativní formy výuky z teorie do praxe; obtížný a pomalý přenos moderních didaktických přístupů do reálného vyučování.
	O.2. Možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání a práce s talentovanými dětmi a žáky.	T.2. Nedostatek kvalitních pedagogů se schopnostmi rozvíjet potenciál dětí a žáků.
	O.3. Sdílení zkušeností s předními školami se zkušenostmi se zaváděním inovativního vzdělávání a zážitkové a prožitkové pedagogiky.	T.3. Větší počet dětí a žáků ve třídách s přiznanými podpůrnými opatřeními

O.4. Zvyšování kvality vybavení školy. O.5. Využití dotačních příležitostí OPJAK Šablony II – Doučování. O.6. Volnočasové aktivity a akce pro rodiče.	může negativně ohrozit vzdělávání ostatních žáků a práci s talentovanými žáky. T.4. V některých předmětech kvantita učiva je na úkor kvality.
--	---

SWOT-3 analýza: Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
In te rn í	S.1. Ochota většiny pedagogických pracovníků se dále a průběžně profesně vzdělávat.	W.1. Zbytečná přebujelost administrativy svazující ruce, čas a chuť rozvíjet další profesní kompetence. Kvantita administrativy na úkor vzdělávání (pedagogiky a didaktiky).
	S.2. Dostatečné finanční zdroje na podporu učitelů inovátorů (stát, dotace OP JAK MŠMT ČR).	W.2. Malý tlak zákonných zástupců a zřizovatelů na zavádění nových inovativních metod a forem práce.
	S.3. Efektivní spolupráce s MAS Šternbersko, zejména v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zároveň aktivní zapojení do vzdělávacích aktivit ve spolupráci s dalšími organizacemi.	W.3. Velké rozdíly v odborném a profesním personálním obsazení škol.
	S.4. Aktivní zapojení do vzdělávání pedagogických zaměstnanců škol ve spolupráci s MAS Šternbersko a jinými organizacemi a celkově pozitivní spolupráce s MAS Šternbersko v různých oblastech včetně DVPP.	W.4. Malá podpora a prestiž vedoucích funkcí ve školách, s tím spojené nedostatečné konkurenční počty uchazečů v rámci konkurzních řízení.
	S.5. Podpora DVPP ze strany vedení školy a aktivní přístup řadových pedagogických pracovníků	W.5. Nezáměr ze strany některých pedagogických zaměstnanců o DVPP a nedostatečné podmínky pro zvyšování kompetencí.
	S.6. Školy mají v MAS Šternbersko partnera pro efektivní využití dotačních příležitostí.	W.6. Nedostatečná nabídka vzdělávacích témat, která pedagogové potřebují a stále se zvyšující finanční náročnost preferovaných DVPP.
	S.7. Existence kvalitních externích vzdělávacích programů pro pedagogy on-line i prezenčních, dostatečná nabídka vzdělávacích akcí v rámci MAS bez účastnických poplatků a možnost využívat studijní volno.	W.7. Vlastní vzdělávání a motivace pedagogických pracovníků není součástí jejich kurikulární zodpovědnosti.

Ex te rn í	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
	O.1. Podpora MŠMT ČR a Středního článku (možnost využití dotačních příležitostí) i zákonných zástupců a možnost sdílení příkladů dobré praxe ze zahraničí.	T.1. Neochota vedení některých škol využít dotační zdroje k profesnímu rozvoji školy, špatná volba a řízení těchto dotačních příležitostí a zdrojů.
	O.2. Rozvoj spolupráce s UP Olomouc případně jinými vysokými školami v oblasti kompetencí pracovníků ve vzdělávání.	T.2. Obava sdílet nové metody a formy výuky.
	O.3. Vzájemné sdílení zkušeností, znalostí mezi řediteli/pedagogy na zájmových setkáních v rámci školy, města, regionu, včetně dlouhodobějších stáží pedagogů na různých typech škol v rámci regionu.	T.3. Přílišné administrativní vytížení vedení škol i ostatních pedagogických pracovníků. T.4. Neschopnost transformovat nové poznatky příslušného předmětu (oboru) do obsahu vyučovacích hodin.

SWOT-3 analýza: Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

In te rn í	Pozitivní SILNÉ STRÁNKY	Negativní/Škodlivé SLABÉ STRÁNKY
	S.1. Inovace ve výuce – moderní didaktické formy využívají technologie a inovativní přístupy, které mohou zlepšit zapojení a motivaci studentů.	W.1. Nedostatek kvalitních a motivovaných pedagogických pracovníků.
	S.2. Flexibilita – možnost přizpůsobit učení se potřebám a stylům učení každého studenta – lépe individualizovat a diferencovat výuku.	W.2. Obava sdílet nové metody a formy vzdělávání (nedůvěra v sebe a svou práci), finanční ohodnocení nemotivuje zaměstnance dělat aktivity nad rámec své práce.
	S.3. Interaktivita a kolaborace – podpora spolupráce mezi žáky díky projektově a badatelsky orientované výuce, vést diskusi a týmové úkoly.	W.3. Vysoké počty dětí a žáků ve třídách.
	S.4. Rozvoj klíčových kompetencí a rozvoj základních měkkých dovedností.	W.4. Nedostatečné využívání alternativních metod a forem výuky, preferování lpění na tradičních metodách a formách výuky, upřednostňování frontální výuky. Potřeba adaptace kurikula – integrace nových didaktických forem vyžaduje často značné přizpůsobení stávajících učebních plánů.
	S.5. Zvyšování motivace.	
	S.6. Zlepšení klimatu ve třídě a snížení nerovností u dětí a žáků.	
	S.7. Podpora pozitivního klimatu ve třídě a snížení nerovností mezi dětmi a žáky.	W.5. Značná časová náročnost spojená s podporou a začleněním inovativních přístupů do výchovně vzdělávacího procesu.

Ex
te
rn
í

S.8. Dostupnost moderních technologií na většině škol, motivovaný personál škol a podpora velké části veřejnosti, zákonných zástupců k moderním metodám výuky.	W.6. Malý důraz na dlouhodobé DVPP zaměřených na práci s moderními technologiemi.
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
O.1. Změna myšlení, vzdělání a motivování pedagogičtí pracovníci.	T.1. Digitální propast – rozdíly v přístupu k technologiím mohou zvýšit nerovnost mezi dětmi a žáky.
O.2. Podpora státu k zavádění nových metod pedagogické práce.	T.2. Závislost na technologiích – nadměrné spoléhání na technologické nástroje může omezit rozvoj tradičních dovedností, jako je psaní rukou nebo mezioborové myšlení a může vést k přehlacení informacemi.
O.3. Možnost sdílet zkušenosti mezi školami, zahraničními partnery.	T.3. Rostoucí riziko kybernetických útoků a zneužití dat.
O.4. Spolupráce ředitelů a učitelů škol (šíření dobré praxe).	T.4. Nedostatek finančních prostředků.
O.5. Rozvíjení sociální a komunikační dovednosti žáků – diskuze, argumentace, posílení spolupráce, tolerance, pozitivní klima třídy.	T.5. Časté změny ve vzdělávací legislativě a vysoká administrativní zátěž mohou brzdit inovace a zavádění nových metod.
O.6. Podpora lídrů (školních, místních, oblastních).	
O.7. Podpora mimoškolních aktivit s využitím inovativních vzdělávacích metod, v práci s heterogenní skupinou.	

3.4 Problémové oblasti

Na základě zpracovaných SWOT 3 analýz byly definovány hlavní problémové oblasti.

3.4.1 Identifikace problémů v oblasti podpory rozvoje potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů) – zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

Oblasti podpory rozvoje potenciálu každého žáka je mezi učiteli věnována poměrně velká pozornost, i proto bylo identifikováno velké množství silných stránek, které dokládají, že se problematice na školách věnují. Mezi nejčastěji zmiňované silné stránky patří: celkově většinová podpora rozvoje potenciálu každého dítěte a žáka, a to jak talentovaných a nadaných, tak slabších a ohrožených školním neúspěchem. Poměrně výrazně jsou podporovány nové inovativní a zážitkové metody. Pedagogové rozvíjející potenciál talentovaných žáků formou dalšího zapojení do soutěží, podporují samostatnost, tvořivost a činnost žáků. Podporují rozvoj talentu dětí a žáků např. individuálními vzdělávacími plány v případě nadaných dětí. Realizují aktivity a výukové cíle v souladu s vývojovým obdobím dítěte (nepřiměřeně náročné či naopak jednoduché by vedly k frustraci či pocitu nezdaru). Podporována je práce v menších skupinkách, která podporuje spolupráci. Na školách je velmi kladně a jako silná stránka hodnoceno přátelské prostředí. Řada pedagogů využívá nabídky v rámci celoživotního vzdělávání pedagogických pracovníků, využívá alternativní zdroje pro přípravu výukových materiálů, sdílí zkušenosti.

Větší podpoře rozvoje potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů) – zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním brání zejména:

- **Vysoké počty dětí a žáků ve třídách**, kdy vyšší počet žáků na školách je třeba rozdělit do více tříd, s tím souvisí méně možností dělení tříd na menší skupiny pro individuální práci s nimi. Problémem je zejména to, že větší skupiny se vzájemně ruší, děti se špatně soustředí na práci.
- **Výukové stereotypy** u části nemotivované učitelské veřejnosti.
- **Nedostatečné DVPP k inovativním formám vzdělávání a zážitkové pedagogice**, které by vedlo k využívání vhodných moderních metod pro rozvoj potenciálu žáků, s DVPP souvisí problém jejich velké časové náročnosti.
- **Nedostatečná práce s talentovanými dětmi a žáky** na některých školách.
- **Nedostatek kvalitních pedagogů, školních psychologů, speciálních pedagogů a nedostatečné manažerské kompetence** některých vedoucích pracovníků, v některých případech nedostatečná připravenost absolventů VŠ v oboru – zejména jejich nedostatečná praxe v průběhu studia. Malá práce s týmem učitelů – vztahy, vzájemný respekt, wellbeing. Problémem je finanční zajištění některých pedagogických pracovníků, zejména v profesích speciální pedagog a školní psycholog.

- **Málo zkušeností s diagnostikou** – často nerozeznání silných a slabých stránek dětí a žáků a s tím související nedostatečná podpora jejich nadání.
- **Nedostatečná podpora rozvíjet silné stránky dětí ze strany rodiny**, a to zejména z rodin ze sociálně znevýhodněného prostředí.
- Stále ještě přetrvávající **nedůvěra některých pracovníků v inkluzivní vzdělávání**.
- Neexistuje **společenská poptávka** po tom, co se má dítě naučit ve škole (co ze stávajícího vzdělání je a bude pro život nepotřebné a co se již dnes učí jinde než ve škole).

Příležitosti a možnosti využít potenciál pro rozvoj potenciálu každého dítěte a žáka:

- Nová pravidla financování škol – podpora dělených hodin v menších skupinách.
- Dostupnost využití, rozumná administrativa dotací se zaměřením na inovativní vzdělávání v delším období, v menším, heterogenním počtu dětí a žáků, skupiny dle zájmu, nadání a talentu.
- Možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání a práce s talentovanými dětmi a žáky.
- Snížení administrativní zátěže a volnější ruka školám a systémové podpora, aby měly čas, vůli a chuť zavádět inovativní trendy, metody a formy práce.
- Spolupráce s pedagogickými fakultami na obsahu výuky a potřebách škol v terénu, možnost spolupráce na pregraduální přípravě učitelů, zejména rozvoj spolupráce s Univerzitou Palackého v Olomouci, případně jinými vysokými školami. Podpora zařazení výuky manažerských rolí, funkcí nebo procesů, jež vedení zajišťuje, do výuky na VŠ. Rozšířit znalosti budoucích učitelů o legislativu v oblasti inkluze a práci s dětmi a žáky se specifickými výukovými potřebami.
- Sdílení zkušeností s předními školami se zkušenostmi se zaváděním inovativního vzdělávání a zážitkové a prožitkové pedagogiky.
- Dostatečné finanční zdroje na podporu motivace a uplatnitelnosti inovativních metod a forem práce v každé škole a nezatížení těchto zdrojů další administrativní náročností.
- Práce s aktivními učiteli, kteří tyto nové metody a formy práce podporují, inovují, předávají a medializují.
- Snaha o větší zapojení zákonných zástupců při podpoře rozvoje potenciálů jejich dětí.
- Spolupráce mezi školami, PPP, NNO, lékaři.
- Rozsáhlá nabídka různorodých vzdělávacích kurzů a možnost využití vhodných metod pro rozvoj potenciálu žáků, včetně vzdělávání nepedagogických pracovníků (např. prostřednictvím šablon).

- Při výuce využívat metody vedoucí k rozvoji samostatnosti, tvořivosti žáků. Důraz na individualizaci vzdělávání dítěte, konkretizované plány vzdělávání. Objevit kompletní spektrum silných a slabých stránek žáků. Zjistit, co dítě/žáka brzdí a co jej rozvíjí, využití k pozitivním změnám.
- Ve vzdělávání podporovat vzdělávání ve smíšených skupinách, kdy se ve smíšené věkové skupině děti rychleji vyvíjejí, mají v sobě navzájem vzory. Starší děti se učí toleranci, ohleduplnosti, cítí se být důležité. Celkově zajistit více prostoru pro individuální přístup k dětem ve všech věkových skupinách a podporovat spolupráci a koordinaci se sociální oblastí. Podpora smíšených skupin i v rovině dětí ze znevýhodněného prostředí.
- Projektová výuka a prohlubování mezipředmětových vazeb.
- Důsledné dodržování povinnosti účasti dítěte v předškolním ročníku (sociální adaptace na vzdělávací proces).
- Pozitivně motivovat pracovníky školy ke stálému vzdělávání (sdílení dobré praxe nebrat jako kontrolu – hospitaci).
- Možnost zapojení sociálních pedagogů ve školství.
- Volnočasové aktivity a akce pro zákonné zástupce, například formou edukace v problematice e-bezpečí, zapojení do akcí v oblasti kariérového poradenství.
- Pomoc školám společenským zadáním, co má být portfoliem znalostí a dovedností, které děti a žáci ve vzdělávacím systému získají.

3.4.2 Identifikace problémů v oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání.

V oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání je mnoho aktivit vnímáno jako silná stránka. Největší shoda je na tom, že většina pedagogických pracovníků je ochotná se dále průběžně vzdělávat a daří se získávat dostatečné finanční zdroje na podporu učitelů inovátorů (stát, dotace JAK). Významné a kladně hodnocené je aktivní zapojení do vzdělávání pedagogických zaměstnanců škol ve spolupráci s MAS Šternbersko a jinými organizacemi, celkově pak celková pozitivní spolupráce s MAS Šternbersko v různých oblastech včetně DVPP. Jak školy, tak pedagogičtí pracovníci mají aktivní přístup a podporu DVPP. Využívají četné kvalitní externí vzdělávací programy pro pedagogy (on-line i prezenční), oceňují dostatečnou nabídku vzdělávacích akcí v rámci MAS bez účastnických poplatků i možnost využívat studijní volno pedagogů ze zákona i možnosti samostudia. Poměrně dobře se daří přizpůsobit metody výuky individuálním potřebám dětí a žáků a identifikovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Školy využívají programů na podporu pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí.

Identifikované problémy limitující větší podporu pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání v území:

- Zbytečná **přebujelost administrativy** svazující ruce, čas a chuť rozvíjet další profesní kompetence a často kvantita administrativy na úkor vzdělávání (pedagogiky a didaktiky).
- **Malý tlak zákonných zástupců a zřizovatelů na zavádění nových inovativních metod** a forem práce.
- Velké rozdíly v odborném a profesním personálním obsazení škol (dle krajů, město x vesnice...).
- **Malá podpora a prestiž vedoucích funkcí ve školách**, s tím související nedostatečné konkurenční počty uchazečů v rámci konkurzních řízení.
- Nedostatečné **podmínky pro zvyšování kompetencí** (suplování učitelů účastnících se vzdělávání) a tím i malý zájem pracovníků o rozvoj kompetencí (nedostatečná motivace, nedostatečné ocenění práce, stres) a celkově i nezájem ze strany některých pedagogických zaměstnanců o další vzdělávání.
- Omezená **nabídka prezenčních kurzů DVPP v regionu**, některé kurzy nejsou dostupné v regionu, ale pouze ve větších městech a slabou stránkou je i nedostatečná nabídka vzdělávacích témat, která pedagogové potřebují, a stále se zvyšující finanční náročnost preferovaných DVPP (i webinářů).

Příležitosti v oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání:

- Podpora MŠMT, zákonných zástupců.
- Sdílení příkladů dobré praxe a zkušeností ze zahraničí.
- Zvýšení efektivity a úspěšnosti školy mezi pracovníky, rodiči, u zřizovatele.
- Ve školách, kde dochází k pravidelnému, plánovitému a systemickému růstu nejrůznějších kompetencí pracovníků se zvyšuje kladné klima, pocit dobře odvedené práce, sebeuspokojení z vynaložené práce.
- Další možnosti vzdělávání ve výše uvedených oblastech.
- Rozvoj spolupráce s Univerzitou Palackého v Olomouci, případně jinými vysokými školami v oblasti kompetencí pracovníků ve vzdělávání.
- Zkvalitnění procesu výuky na vysokých školách připravujících budoucí učitele.
- Zajištění více odborníků z praxe a kvalitních učitelů.
- Prevence syndromu vyhoření.
- Možnost využití dotačních příležitostí.
- Využití zkušeností absolventů z pedagogických fakult (pedagogické a didaktické znalosti).
- Vzájemné sdílení/předávání zkušeností, znalostí mezi řediteli/pedagogy na zájmových setkáních v rámci školy, města, regionu.

- Využití nabytých znalostí pedagogů při výuce, přenos na žáky.
- Dlouhodobější stáže pedagogů na různých typech škol v rámci regionu.
- Zvyšování kvalifikace = vyšší platové ohodnocení = spokojenost pedagoga = nízký odliv ze školství.
- Koučink vedoucích pracovníků, supervize pro pedagogické pracovníky.
- Možnost společenským zadáním ovlivnit výuku na fakultách připravující budoucí učitele.
- Možnost využití různých internetových/virtuálních platforem, tj. možnost učit se od nejlepších.
- Možnost využít generativní umělé inteligence k rozvoji a upevňování znalostí svých (i žáků).

Identifikovaná rizika plynoucí z neřešení problémů: neochota vedení některých škol využít dotační zdroje k profesnímu rozvoji školy, špatná volba a řízení těchto dotačních příležitostí a zdrojů, což způsobí zhoršení kvality vzdělávání. U některých škol obava sdílet nové metody a formy (více práce, méně času, vlastní nejistota a neschopnost...) a také vyšší nároky na administrativu. S tím je spojené celkové přílišné administrativní vytížení vedení škol i ostatních pedagogických pracovníků a vzhledem k časovému a pracovnímu vytížení učitelů mají mnohdy negativní přístup pro další vzdělávání. Rizikem je i neschopnost transformovat poznatky příslušného předmětu (oboru) do obsahu vyučovacích hodin, neschopnost vytvářet mezipředmětové vztahy, nedostatečné plánování, organizování, vedení, kontrola, implementace..., omezující dosažení cílů, časová náročnost, neochota měnit zavedené postupy a v některých případech nízká motivace od ředitelů škol k dalšímu vzdělávání pedagogů. Je třeba podporovat spolupráci, protože jinak povede k poklesu kvality vzdělávání. Musí se pracovat na odstranění bariér typu nízkého zájmu pedagogů se vzdělávat a rozvíjet svůj potenciál, neochota k vzájemnému nepředávání si/nesdílení zkušeností, znalostí mezi řediteli/pedagogy a neochoty pracovat nad rámec „přímé vzdělávací práce“. Na straně vysokých škol pak zlepšit připravenost DVPP na celkové změny ve společnosti a připravované a realizované změny v systému vzdělávání.

3.4.3 Identifikace problémů v oblasti moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

Identifikace problémů:

V tematické oblasti moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí bylo identifikováno mnoho silných stránek, které celkově zlepšují kvalitu vzdělávacího procesu. Mezi čteně uváděné patří zejména: Inovace ve výuce – moderní didaktické formy využívají technologie a inovativní přístupy, které mohou zlepšit zapojení a motivaci studentů, s tím je spojená Flexibilita – možnost přizpůsobit učení se potřebám a stylům učení každého studenta – lépe individualizovat a diferencovat výuku. Silnou stránkou je interaktivita a spolupráce – podpora spolupráce mezi žáky díky projektově a badatelsky orientované výuce, vést diskusi a týmové úkoly, která vede k rozvoji klíčových kompetencí. Při jejich realizaci je přínosem zaměření na kritické myšlení a týmovou práci, digitální gramotnost a další dovednosti potřebné v 21. století a také podpora rozvoje základních měkkých dovedností – kritické myšlení, kreativita, týmová práce, komunikace. Učitelé mají možnost využívat rozmanité

učební metody – vizuální, auditivní a mnohé další přístupy. Přínosem je také získání zpětné vazby v reálném čase, kdy digitální nástroje a platformy umožňují okamžitou zpětnou vazbu, což zvyšuje efektivitu učení. Pozitivem je zvyšování motivace – gamifikace, interaktivní obsah, kdy kombinované učení a zážitkové učení může zvýšit zájem a motivaci studentů ke studiu. Může dojít ke zlepšení klimatu ve třídě – inovativní prvky podporují interaktivitu, spolupráci a vzájemnou podporu mezi žáky, což stimuluje pozitivní a podnětnou atmosféru a také dochází ke snížení nerovností u žáků – přítomnost digitálního prostředí AR a VR, kteří by jinak takovou příležitost neměli. Díky využívání různých dotačních titulů je v současné době na mnoha školách i velmi dobrá dostupnost moderních technologií, často je i motivovaný personál škol a důležité je podpora velké části veřejnosti, zákonných zástupců k moderním metodám výuky. Pozitivní je, že školy již mají zkušenosti se zaváděním moderních metod výuky a na většině škol a u většiny pedagogů je ochota učit se novým věcem. Školy mohou využívat již ověřené inovativní metody výuky, příkladem je Sfumato (výuka čtení a psaní, která minimalizuje vznik specifických poruch učení a v poslední době se dostává do popředí).

Pestrost metod výuky vede ke zvýšení zájmu žáků o vzdělávání, žáci sami objevují a hledají řešení úloh, což přináší žákům radostné zážitky a potěšení, kooperativní vyučování (děti spolupracují napříč ročníky, např. 1. a 4. třída, 1. a 5. třída, 2. a pátá třída apod.) vede k řešení úkolů a projektů v týmech, párové učení ve dvou žácích, ve skupinách a postupně se stávají běžnou součástí výuky, výuka musí bavit žáky i učitele. Přínosem je výuka realizovaná mimo třídu, učení se na základě zkušeností (praktické aktivity, projekty, exkurze, aktivity muzeí a památkových institucí, science center, projektové dny a týdny, celoškolní dny atp.), individualizovaná výuka zaměřená na rozvoj vzdělávacího potenciálu každého žáka, žáci mohou pracovat svým vlastním tempem. V případě pedagogických pracovníků ke vzdělávání se jedná o zážitkovou pedagogiku, propojování formálního a neformálního vzdělávání, používání technologií ve výuce. Při všech těchto inovativních formách jsou žáci aktivními účastníky svého vlastního rozvoje a jsou schopni zvyšovat své kompetence v reálných situacích.

Identifikované slabé stránky/problémy:

- **Nedostatečné využívání vědomostí a dovedností v praxi** – sice mnoho pedagogických pracovníků absolduje různé kurzy, DVPP, ale vědomosti využívá ve výuce pouze v omezené míře.
- **Malý důraz na dlouhodobé DVPP** zaměřených na práci s moderními technologiemi. V naprosté většině se jedná o potřebu dlouhodobého a sériového školení, které na školách prakticky neexistuje.
- **Nedostatek kvalitních a motivovaných pedagogických pracovníků.** Malý zájem pracovníků o moderní didaktické formy vzdělávání a jejich využití ve vzdělávacím procesu. Obava sdílet nové metody a formy vzdělávání (nedůvěra v sebe a svou práci). V případě některých pedagogů odpor ke změně – někteří učitelé a instituce mohou být k novým metodám vzdělávání skeptičtí.
- **Malé zkušenosti s konkrétními metodami.** Nedostatečné využívání alternativních metod a forem výuky, preferování a lpění na tradičních metodách a formách výuky, upřednostňování frontální výuky. Není prostor pro individuální přístup. Větší nároky na organizaci práce

- **Nedostatek zdrojů (finančních, personálních).** Finanční ohodnocení nemotivuje zaměstnance dělat aktivity nad rámec své práce. Materiální náročnost.
- **Vysoké počty dětí a žáků ve třídách.** V exponovaných školách jsou vysoké počty žáků ve třídách, což komplikuje individualizovaných přístup.
- Složitá administrativa spojená s chystáním materiálů, testováním a evidencí výsledků.
- **Problémy s hodnocením žáků** – ve skupinové práci nemusí být všichni žáci zapojeni, prospěchově zdatní žáci nemusí slabší žáky k práci pustit. V případě individualizované výuky – komplikované ověřování znalostí, díky individuálnímu tempu se od sebe mohou žáci vzdalovat úrovní svých znalostí a dovedností.
- **Nedostatečné zázemí** pro uskutečňování některých výukových metod, zejména nerovnoměrný přístup k technologiím – ne všechny školy a žáci mají stejný přístup k technologickým zdrojům.
- **Riziko informačního přetížení** – příliš mnoho informací a digitálních nástrojů může vést k přetížení a snížení efektivity učení.
- **Závislost na technické infrastruktuře** – efektivní používání moderních metod vyžaduje spolehlivou a dostupnou technickou infrastrukturu (HW i SW stránku).
- **Potřeba adaptace kurikula** – integrace nových didaktických forem vyžaduje často značné přizpůsobení stávajících učebních plánů.
- **Značná časová náročnost** spojená s podporou a začleněním inovativních přístupů do výchovně vzdělávacího procesu.

Realizace a využívání moderních didaktických metod je příležitostí pro:

- Změnu myšlení – ovládnutí narativu bereme rozdílnost dětí a žáků a zákonných zástupců jako příležitost ne jako obtíž PR změn.
- Zvýšení podílu vzdělaných a motivovaných pedagogických pracovníků, vzdělaný a motivovaný pedagogický pracovník = aplikace moderních forem. Příležitosti pro aktivní kreativní pedagogy. Větší zapojení mladých, motivovaných, perspektivních učitelů s podporou vedení škol.
- Možnost sdílet zkušenosti mezi školami, se zahraničními partnery. Sdílení didaktických forem výuky mezi pedagogy, návštěvy jiných škol, praxe studentů, stážistů. Spolupráce ve vzdělávání – online platformy a nástroje umožňující snadnou spolupráci mezi vzdělávacími institucemi z regionu.
- Podpora státu k zavádění nových metod. Podpora ze strany vlád a organizací – rozšiřování iniciativ a grantů na podporu inovativního vzdělávání, zapojení zkušeností Středního članku.
- Vzdělávací nabídka v rámci MAS bez poplatků, DVPP v místě organizace (bez nutnosti dojíždění).
- Podpora spolupráce ředitelů a učitelů škol (šíření dobré praxe), spolupráce s jinými školami, sdílení zkušeností, společné akce a projekty s dětmi a žáky jiných škol.

- Rozvíjení sociální a komunikační dovednosti dětí a žáků – diskuze, argumentace, posílení spolupráce, tolerance, pozitivní klima třídy.
- Podpora lídrů (školních, místních, oblastních).
- Větší podpora dotačních zdrojů k rozvoji profesních kompetencí pracovníků v zahraničí – zahraniční studijní a pracovní stáže a pobyty.
- Větší využití metod práce a obsahu s výchovnými prvky výuky.
- Těsnější spolupráce s PdF UP (DVPP, studentská praxe...) a s externími odborníky v regionu (zážitková pedagogika).
- Zapojení zákonných zástupců do vzdělávání.
- Spolupráce se ZUŠ, s neziskovými organizacemi (propojovat neformální vzdělávání). Podpora mimoškolních aktivit s využitím inovativních vzdělávacích metod, v práci s heterogenní skupinou.
- Podpora zavádění kulatých a diskuzních stolů např. se snídání, svačinou, v místě škol, v době samostudia – efektivnější využití – ne prodloužené prázdniny – finanční ohodnocení, či změna legislativy.
- Zvyšování efektivity vzdělávacího procesu zařazováním specifických didaktických forem.
- Vytváření kvalitních pedagogických týmů, které budou vzájemně spolupracovat a podílet se na rozvoji klíčových kompetencí dětí a žáků.
- Podpora managementu školy, podpora MŠMT, ČŠI.
- Zlepšení reputace/PR jednotlivých škol, regionu.
- Přímé vzdělávání – zapracovat reformy do vzdělávání učitelů a následně žáků. Kombinované vzdělávání – propojit vzdělávací realitu a to, co se člověk ve škole naučí s tím, co potřebuje vědět v rámci technologických a společenských věd. Distanční vzdělávání-možnost nespádového výběru. Sebevzdělávání – možnost využít nové platformy, způsoby a hlavně celky, které zatím do klasického vzdělávání nepropadly přes akreditace.
- Integrace nových technologií – využití VR, robotů, AR, gamifikace a dalších nových technologií může zlepšit učební zážitek a zapojení studentů. Integrace digitálních technologií – příležitost k mluvení a naslouchání rodilým mluvčím při výuce druhého jazyka.
- Personalizované vzdělávání – možnost přizpůsobit vzdělávací obsah a tempo dle individuálních potřeb žáka.
- Podpora celoživotního učení – snadný přístup k online zdrojům a kurzům podporuje neustálý osobní rozvoj účastníků vzdělávání.
- Rozšíření online a hybridního vzdělávání – pandemie Covid-19 ukázala výhody flexibilního přístupu ke vzdělávání, což může vést k trvalým změnám v přístupech k výuce.
- Silné měkké dovednosti a digitální dovednosti – flexibilita při plnění požadavků na trhu práce.

Identifikovaná rizika plynoucí z neřešení problémů:

V případě nerealizace a nezavedení moderních didaktických forem byly identifikovány možné hrozby:

- Digitální propast – rozdíly v přístupu k technologiím mohou zvýšit nerovnost mezi žáky.
- Závislost na technologiích – nadměrné spoléhání na technologické nástroje může omezit rozvoj tradičních dovedností, jako je psaní rukou nebo mezioborové myšlení. Nadměrné využívání technologií – riziko, že děti a žáci tráví příliš mnoho času před obrazovkami na úkor fyzické aktivity a sociálních interakcí. Přehlcení informacemi – přístup k obrovskému množství informací může vést k obtížím s jejich výběrem a kritickým hodnocením.
- Kybernetická hrozba – s rostoucím využíváním digitálních nástrojů se zvyšuje riziko útoků na soukromí a bezpečnost dat.
- Přetrvávající odpor ke změnám – odmítání adaptovat nové výukové metody může bránit inovacím a zlepšení kvality vzdělávání.
- Nerovné rozdělení inovací – pokročilé didaktické metody a pomůcky mohou být přístupné převážně v bohatších regionech, což zvyšuje vzdělávací nerovnosti.
- Umělá inteligence, AI mění způsob zadávání práce, může sloužit k efektivnější výuce, ale nese s sebou svá rizika – například riziko podvádění AI či vydírání na základech vygenerování fotek či videí.
- Nedostatek vizí a cílů škol spojených se zaváděním moderních didaktických forem.
- Fixní myšlení (ne růstové) a rigidita systému vzdělávání.
- Časté změny ve vzdělávací legislativě a vysoká administrativní zátěž mohou brzdit inovace a zavádění nových metod. Nesystémový přístup a dlouhodobě realizace bez výraznější materiální podpory a financí. Koncepce MŠMT řeší mnoho změn – změny ŠVP, změny druhých CJ, změny volitelných předmětů, formativní hodnocení, přijímací pohovory..., změny nejsou seřazeny postupně podle důležitosti a doby realizace.
- Neochota učit se něčemu novému (pracovat nad rámec přímé pedagogické činnosti).
- Příliš mnoho různých metod a forem výuky může působit chaoticky, je nutno si z nabízené široké škály vybrat tu, která učitelé „sedí“ a se kterou se ztotožňují. Co vyhovuje jednomu učitelé, nemusí vyhovovat jinému. Metody musí být nastaveny tak, aby se s nimi ztotožnili všichni pedagogové, kteří je využívají.
- Nízká motivace k zavádění nových metod a forem výuky (obava co někteří rodiče, administrativa, přetížená vedení a učitelé).
- Přetíženost vedení školy podáváním a řízením dotací, a to nejen vzdělávacích, ale stavebně technických, a pak čas chybí na zvyšování kvality výuky.
- Omezené možnosti a nedostatečné využívání vhodných metod výuky pro rozvoj nadaných a talentovaných žáků, což může vést k jejich odlivu na víceletá gymnázia.

- Neochota měnit zavedené postupy a nízká motivace od ředitelů škol k dalšímu vzdělávání pedagogů.
- Pedagogy opakované využívání jen některých vzdělávacích forem a organizačních metod ve vzdělávání.
- Nejsou dostatečně rozvíjeny klíčové dovednosti – komunikace, argumentace, vytváření si vlastních názorů a jejich obhajoba.
- Rychlé zastarávání obsahu – například v tématech jako je umělá inteligence.

3.5 Definované priority MAP IV

- Priorita 1: **Rozšíření dostupnosti kvalitního předškolního a základního vzdělání.**
- Priorita 2: **Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání.**
- Priorita 3: **Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání, včetně připravenosti na krizové situace a podpora managementu třídních kolektivů.**
- Priorita 4: **Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu.**
- Priorita 5: **Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky.**

Priorita 1: Rozšíření dostupnosti kvalitního předškolního a základního vzdělání

Prioritou je:

- Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě občanů daného regionu.
- Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání včetně možnosti snížit počty dětí a žáků ve třídách jako nástroje pro kvalitnější a efektivnější vzdělávání, využití potenciálu dělení skupin a práci s menší skupinou (do 16 žáků), kdy je individualizace přístupu již možná.

Priorita 2: Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání.

Prioritou je:

- Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání podporou moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí.
- Podporovat a realizovat změnu obsahu a způsobu vzdělávání.

Priorita 3: Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

Prioritou je:

- Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání.
- Zlepšit připravenost na krizové situace.
- Podporovat management třídních kolektivů.

Priorita 4: Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu.

Prioritou je:

- Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol.
- Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty.

Priorita 5: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Prioritou je:

- Zvýšit uplatnitelnost absolventů.

3.6 Popis priorit a cílů

Pro území řešené v rámci projektu MAP byly stanoveny priority a cíle předpokládané k naplnění do roku 2028 dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z definovaných cílů a priorit pro období původního strategického plánu, který byl do roku 2025. Prvním krokem bylo projednání výstupů z aktualizované analytické části na úrovni pracovních skupin, na základě projednání podkladů z aktualizované analytické části se shodly na tom, že vizi do roku 2028 je možné ponechat ve stávající podobě pouze s drobnou modifikací. V případě priorit a cílů byly zapracovány všechny podněty pracovních skupin a relevantních aktérů, stejně tak jako analýzy agregovaných dat MŠMT, vlastní dotazníková šetření mezi řediteli MŠ, ZŠ a zařízení mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídicího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lidry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Vedle definované vize byly definovány cíle, kterých má být v zájmovém území dosaženo. Jedná se o bližší specifikaci vize a stanovení toho, čeho chceme v území dosáhnout. Chceme, aby:

- školy a školská zařízení umožňovaly **rovný přístup ke vzdělávání** a předškolní i základní vzdělávání bylo dostupné pro všechny s maximální eliminací všech omezení způsobených nedostatečným zázemím pro domácí přípravu a vzdělávání,
- mateřské školy i základní školy měly možnost **odborné spolupráce** se speciálními pedagogy a školními psychology v každodenní práci bez nadměrné administrativní zátěže,
- mateřské i základní školy měly ve větší míře možnost přímo do svých pedagogických sborů přijmout i **speciální pedagogy, školní psychology a poradce**, měly dostatečný počet vzdělaných asistentů pedagoga, popřípadě být s nimi v jakémkoli jiném kontaktu (například s nimi udržovat další profesní i neformální kontakty, např. besedy pro žáky či rodiče, ale také přímé zapojení do aktivit jako jsou projektové dny, naučné exkurze a další),
- učitelé, žáci i rodiče měli možnost bez prodlev využít **odborné spolupráce** se speciálními centry, odbornými zařízeními (SPC, PPP, OSPOD, lékaři, neziskové organizace...),
- se nejen **čtenářská a matematická gramotnost** staly jednou z hlavních dovedností v životě, pomocí kterých budou děti a žáci v regionu dosahovat svých úspěchů ve studiu a následně v pracovním i osobním životě,
- žáci **nebyli přetěžováni množstvím učiva**, a aby se spíše učili informace aktivně vyhledávat, vyhodnocovat, interpretovat a pochopili tak jejich význam a byli schopni aktivně používat ICT techniku s důrazem na praktičnost a provázanost do životních situací,
- mateřské školy, základní školy i ostatní školská zařízení v území plnily ve **spolupráci** s rodinami, zřizovateli a dalšími aktéry v procesu vzdělávání klíčovou roli pro zajištění kvalitního vzdělání všech obyvatel regionu,
- v území byla osvětou ze strany škol, podporou ze strany neziskových i státních organizací, zvyšována skutečná **odpovědnost zákonných zástupců** dětí a žáků v přístupu ke vzdělávání jejich dětí,

- rodiče průběžně zajišťovali odpovídající podmínky pro školní práci a domácí přípravu a průběžně spolupracovali se školou a škola je tak mohla podporovat například při online výuce. V případě, že tak zákonní zástupci nečiní, využít všechny zákonné možnosti k nápravě tohoto stavu, je nutné informovat organizace spolupracující se školským zařízením,
- rodiče vytvářeli pro děti bezpečné a podnětné prostředí, dále aby spolupracovali se školou a dalšími organizacemi na zvyšování jejich školního úspěchu,
- podmínky mateřských, základních i základních uměleckých škol včetně zájmového vzdělávání umožňovaly **maximální rozvoj motivace** všech dětí, žáků i studentů ke vzdělávání,
- pedagogičtí pracovníci nebyli neúměrně zatěžováni administrativními požadavky a mohli se naplno věnovat vzdělávání žáků; doporučujeme pro snížení administrativní zátěže škol využívat sdíleného administrátora a další odborné pracovní pozice (technici, právní služby atd.),
- v území existovala plná **informovanost** o možných nejen dotačních zdrojích pro financování investičních i neinvestičních projektových záměrů škol a byla poskytována metodická a administrativní pomoc (např. ze strany zřizovatele), protože právě tato aktivita je pro ředitele školy časově náročná,
- finanční prostředky byly uvážlivě a spravedlivě přiděleny na ohodnocení kvalitní práce zaměstnanců a zajištění kvalitní výuky a materiálně technického vybavení,
- negativní **dopady distanční formy výuky** (nerovnoměrnost dopadů vzdělávání na děti a žáky) byly co nejnížší a chceme, aby žáci v podmínkách distanční výuky dosahovali vzdělávacích výsledků srovnatelných s výsledky prezenční výuky a minimalizovat rozdíly ve výsledku vzdělávání,
- učení probíhalo formou zážitku rozvíjejícího základní gramotnosti a klíčové kompetence u dětí a žáků,
- všechny školy byly dobře připraveny na **krizové scénáře**, mohly realizovat všechny formy výuky s dostatečným materiálním i personálním zabezpečením,
- předškolní i **zájmové vzdělávání** bylo dostupné pro všechny, kteří o ně projeví zájem; zájmové vzdělávání sice není povinné, ale školy, např. ZUŠ by měly žákům vytvořit takové podmínky, aby motivovaly své žáky k tomu, aby nepřerušovali/neukončovali svoji účast na výuce; důležité je také zohlednit finanční náročnost,
- všechny školy měly dostatečnou nabídku vzdělávání a mimoškolních aktivit pro **nadané a talentované děti a žáky** a všechny školy byly atraktivní i pro nadané a talentované děti,
- učitelé v propojení s intervencí externích odborných poradenských pracovníků byli dostatečně připraveni k vzdělávání a vytváření podmínek pro nadané a talentované děti.

Chceme podporovat:

- **pedagogické pracovníky** v jejich dalším odborném vzdělávání, profesním růstu s odpovídajícím finančním ohodnocením, možností rychlejších platových postupů a zároveň podpořit prestiž jejich povolání v dnešní společnosti a také vytvořit podmínky pro wellbeing,
- přátelskou atmosféru, dialog a rozvíjet wellbeing žáků i pracovníků ve školách,
- děti v dodržování zásad správného a zdravého životního stylu,
- proměnu vnitřního prostředí školy v esteticky příjemný, bezpečný a současně motivující životní prostor,
- **další investice do vzdělání**, hospodárný přístup k výdajům a příjmům a řádné správcovství svěřených prostředků,
- rovné příležitosti u žáků v **přístupu k informačním technologiím** – například podporou výpůjček zařízení v sociálně znevýhodněných rodinách, zároveň pravidelně obnovovat počítačové vybavení ve školách,
- další rozvoj ICT kompetencí u vyučujících, a to formou rozšířené nabídky dalšího vzdělávání. Zároveň podporovat práci s ICT technologiemi tak, aby se staly součástí výuky,
- **pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků** ve vzdělávání,
- spolupráci mezi školou a rodinou formou nabídky pravidelných setkání, nabídkou dalšího vzdělávání a dalších forem spolupráce, které povedou k vytváření společné komunity,
- další možnosti hodnocení výsledků vzdělávání,
- děti v dodržování zásad správného a zdravého životního stylu,
- proměnu **vnitřního prostředí školy** v esteticky příjemný, bezpečný a současně motivující životní prostor.

Chceme inovovat:

- **koncepce školních vzdělávacích programů** zařazením nových metod a forem práce pedagogických pracovníků v propojení s intervencí externích odborných poradenských pracovníků s cílem snížit kvantitu učiva ve prospěch kritického myšlení, schopnosti práce s informacemi ve vazbě na praktičnost a provázanost do životních situací.

Chceme zlepšit:

- **komunikaci mezi rodiči a pedagogy**. Chceme, aby pedagogové při komunikaci s rodiči využili všechny dostupné možnosti a pomoc různých neziskových organizací, které s rodinami pracují.

Chceme využít:

- využít jako významnou příležitost již nastavené on-line přístupy jako významný komunikační kanál mezi rodiči a školou, na jehož platformě lze uskutečnit i třídní schůzky či individuální konzultace s rodiči,
- využít zkušeností z distančního vzdělávání k posílení a vyšší efektivitě práce home office v oblasti vzdělávací, ale i správy škol,
- využít zkušeností z domácí výuky k posílení zpětné vazby on-line výuky i v rámci běžných vzdělávacích aktivit.

Chceme zajistit:

- školám trvalou podporu formou spolupráce s organizacemi, které se zabývají ICT technologiemi,
- **vzájemnou spolupráci** mezi školami a školskými zařízeními, která povede k lepší adaptaci dětí předškolního věku na následnou výuku na základní škole a ke zvýšení kvality vzdělávání žáků,
- zajistit **vzájemnou spolupráci** mezi školami a školskými zařízeními, která povede k lepší adaptaci dětí předškolního věku na následnou výuku na základní škole a ke zvýšení kvality vzdělávání žáků,
- bohatou a smysluplnou nabídku **volnočasových aktivit** s kvalitními odborníky, a to v bezpečném prostředí, která v mnoha školách zcela chybí nebo je nabídka volnočasových aktivit omezená genderově nebo typově (tematicky), mimo jiné s cílem předcházení rizikového chování u žáků.

Chceme rozvíjet:

- **potenciál každého dítěte a žáka, podporovat individualizaci výuky a vyššího využívání didaktických postupů** umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů.

Chceme:

- pro děti a žáky **rozvoj všech kompetencí**, které jsou na základě vymezení Evropským parlamentem z roku 2006 pojmenovány jako důležité pro celoživotní vzdělávání, tj. komunikace v mateřském jazyce; komunikace v cizím jazyce; kompetence matematické a základů vědy a techniky; digitální kompetence; kompetence učit se učit; kompetence sociální a občanské; kompetence organizační, manažerské a kompetence kulturního uvědomění doplněné ještě o devátou kompetenci – motorickou. (Pouze s uvědoměním si důležitosti rovnoměrného vzdělávání pak budeme podporovat s větším úsilím ty kompetence, u kterých vnímáme oslabení. Pokud se na všechny zaměříme napříč celým vzdělávacím spektrem, vychováme osobnosti schopné úspěšně reagovat ve většině životních situací.),

- u dětí mateřských škol i žáků základních škol podporovat všechny stránky **čtenářské gramotnosti** a získat je pro čtenářství a vybudovat u nich trvalý vztah ke knihám tak, aby se čtenářské návyky staly celoživotně rozvíjející se dovedností,
- u dětí mateřských škol i žáků základních škol podporovat všechny stránky **matematické gramotnosti** tak, aby své získané znalosti, dovednosti a zkušenosti následně využili,
- děti a žáky naučit, jak **pracovat se získanými informacemi**, jak získané informace vzájemně propojovat, podporovat kritické myšlení a předávat ostatním lidem získané informace,
- v dostatečné míře a předvídatelně zabezpečovat **finanční zdroje** pro vzdělávání a podporovat jasný, jednoduchý a spravedlivý systém financování školství,
- zvládnout náročné vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v podmínkách distanční výuky tak, aby se neprohlubovaly rozdíly mezi žáky (úprava organizace, metod vzdělávání, očekávaných výstupů),
- zvýšit koordinaci a všímavost lékařů/sociální oblasti a škol ke včasné identifikaci potíží dítěte a rodin.

Pro území řešené v rámci projektu MAP IV byly stanoveny priority a cíle dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z analýz agregovaných dat MŠMT, vlastních dotazníkových šetření mezi řediteli MŠ, ZŠ a zařízení mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídicího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lidry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území. Ke schváleným aktualizovaným prioritám SR MAP byly přiřazeny stanovené cíle. Ke každé prioritě byly definovány cíle k jejich naplnění. Cíle navrhovaly jednotlivé pracovní skupiny tak, aby byly reálné a zvládnutelné kapacitami v území a zároveň byly v daném čase.

Priorita 1		Rozšíření dostupnosti kvalitního předškolního a základního vzdělání
Cíle	1.1.	Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce
	1.1.1.	Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce.
	1.1.2.	Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků.
	1.1.3.	Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích.
	1.1.4.	Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách.
	1.1.5.	Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.
	1.1.6.	Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa, sociálního pedagoga, speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.

Priorita 2		Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání
Cíle	2.1.	Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání podporou moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí
	2.1.1.	Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.
	2.1.2.	Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
	2.1.3.	Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).
	2.1.4.	Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky.
	2.1.5.	Podporovat prevenci rizikového chování u dětí a žáků.
	2.1.6.	Podporovat zvýšení digitálních kompetencí včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a zákonných zástupců, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciaci, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných.
	2.1.7.	Podporovat výchovu k udržitelnému rozvoji – u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách podporovat sociální a občanské dovednosti, rozvoj kulturního povědomí a mediální gramotnost.
	2.1.8.	Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka.
	2.1.9.	Podporovat rozvoj potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů).
	2.1.10.	Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (zejména ve vazbě na budoucí uplatnitelnost na trhu práce v regionu).
	2.1.11.	Podporovat rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků
	2.1.12.	Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity v návaznosti na rozvoj sportovně vzdělávací infrastruktury (nový atletický a plavecký stadión).
	2.1.13.	Podporovat wellbeing (duševní zdraví dětí, žáků a pedagogů).
	2.1.14.	Podporovat rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí, mezigenerační soužití.

2.2. Podporovat a realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání

- 2.2.1. Realizovat vzdělávací aktivity pro pracovníky ve vzdělávání s cílem informovanosti a pilotního ověření revidovaného obsahu RVP.
- 2.2.2. Realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání v souvislosti s revizí RVP pro základní vzdělávání

Priorita 3 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání, včetně připravenosti na krizové situace a podpora managementu třídních kolektivů

Cíle 3.1. Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání

- 3.1.1. Zabezpečit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s cílem inovace vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky.
- 3.1.2. Zvýšit motivaci pedagogických pracovníků škol, především jejich lídrů, ke studiu manažerských kompetencí nezbytných k řízení školy a tím zvýšit počet účastníků a zájemců o vedení škol v rámci konkurzních řízení.
- 3.1.3. Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat.
- 3.1.4. Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.

3.2. Zlepšit připravenost na krizové situace

- 3.2.1. Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností z období krizových situací, podporovat sdílení (pomůcek, vybavení, lidských zdrojů, formy výuky, poskytnutí potřebných materiálů).
- 3.2.2. Podporovat aktivity směřující k pilotní studii strategie krizového řízení pro vybranou školu či skupiny škol.

3.3. Podporovat management třídních kolektivů

Priorita 4 Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

Cíle 4.1. Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol

- 4.1.1. Podporovat vzájemné profesní sdílení, přenos osvědčených a funkčních inovativních metod, včetně metod kolegiální spolupráce.
- 4.1.2. Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život).
- 4.1.3. Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností.
- 4.1.4. Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.
- 4.1.5. Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí.

Cíle	4.2.	Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty
	4.2.1.	Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

Priorita 5 Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Cíle	5.1.	Zvýšit uplatnitelnost absolventů
	5.1.1.	Realizovat veletrh dalšího vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku.
	5.1.2.	Zvýšit informovanost žáků, zákonných zástupců i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území.
	5.1.3.	Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelů v regionu.
	5.1.4.	Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.

4 ANALYTICKÁ ČÁST – OBECNÁ ČÁST

4.1 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

Na národní a krajské úrovni a na úrovni jednotlivých obcí již existuje celá řada strategických záměrů a dokumentů, které se zabývají, byť jen částečně, vzděláváním, a mají dopad na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

Na národní a krajské úrovni a na úrovni jednotlivých obcí již existuje celá řada strategických záměrů a dokumentů, které se zabývají, byť jen částečně, vzděláváním, a mají dopad na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

V rámci projektu MAP IV byly tyto dokumenty analyzovány, v tabulkách uvedených dále je popsána vazba jednotlivých kapitol těchto strategických dokumentů na cíle projektu MAP IV.

Členění analyzovaných strategických dokumentů dle úrovně:

4.1.1 Národní úroveň

- Strategický rámec Česká republika 2030
- Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+
- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+
- Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 a Akční plán digitálního vzdělávání 2021-2027
- Akční plán digitálního vzdělávání (2021–2027)
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-2027 (implementační dokument Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+)
- Koncepce podpory mládeže **mladých lidí v České republice 2025–2030**
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
- Strategie sociálního začleňování 2021-2030
- Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019-2020
- Akční plán integrace a inkluze 2021-2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025

4.1.2 Krajská úroveň

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2024-2028
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje III (KAP III)
- Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje pro období 2021-2027
- Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji na období let 2024-2028
- Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021 (ŠIKK 2020-2021)

- Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Olomouckém kraji 2023–2026
- Krajský akční plán
- Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje 2023-2027
- Akční plán rodinné politiky Olomouckého kraje na rok 2025
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2023-2026

4.1.3 Úroveň aglomerace

- Strategie ITI Olomoucké aglomerace

4.1.4 SO ORP

- Akční plán rozvoje území SO ORP Šternberk
- Program rozvoje Mikroregionu Šternbersko na období 2023–2029 [zde](#)
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Šternbersko o.p.s.
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území Bystřička, o.p.s.
- Shrnutí strategického plánu sociálního začleňování v Moravském Berouně
- Schéma strategického plánu sociálního začleňování v Moravském Berouně
- Strategický plán sociálního začleňování Moravský Beroun
- Strategie rozvoje Mikroregionu Moravskoberounsko
- Strategický plán rozvoje města Šternberka
- Strategie území SO ORP Šternberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám
- Strategie rozvoje obcí zájmového území – zpracováno pro všechny obce zájmového území MAP IV Šternbersko (SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc), které dokument mají
- Územní plány obcí zájmového území – zpracováno pro všechny obce zájmového území projektu MAP IV (SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc)

Analýza dokumentů a vazby na strategické priority a cíle MAP IV Šternbersko je součástí přílohy č. 6.

4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Vyhodnocení agregovaných dat MŠMT

4.2.1 Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) – kraje a území celé ČR. Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve třech etapách:

- **První etapa** byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016 a byla součástí projektu Místního akčního plánu (MAP I) realizovaného v letech 2014–2020 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání. Níže uvedená analýza je vztažena k území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Šternberk a Olomouc v komparaci s daty za území Olomouckého kraje a celé ČR.
- **Druhá etapa** výzkumu byla realizována v rámci projektu Šablony I. Jednalo se o úvodní šetření v rámci Šablony I, kdy jsou analyzována data, která byla poskytnuta jako výstupy z finálních dat ze vstupního šetření k výzvě Šablony pro MŠ. Toto šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, kdy byla získána data od 95 % zúčastněných mateřských škol, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 do ledna 2019. Výstupy jsou zpracovány ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt v rámci výzvy Šablony pro MŠ realizoval.
- **Třetí etapa** vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablony II (výzvy č. 63 a 64), data jsou aktualizovaná k 10. 10. 2019, v analýze je používáno pracovní označení jako aktuální šetření, které probíhalo od 28. 2. 2018. Pro mateřské školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony pro MŠ, bylo oficiálně ukončeno 28. 6. 2019. Pro ostatní MŠ bylo zpřístupněno do 25. 10. 2019 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, když projekty končily nejpozději 31. 8. 2019) a školy mohly vyplňovat dotazník až nejdříve 6 měsíců před koncem svého projektu výzvy Šablony pro MŠ. S ohledem na nutnost předání výstupů do 31. 10. 2019, jsou do dat zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 10. 10. 2019, a nejedná se tedy o zcela finální data, protože několik desítek škol vyplnilo dotazník až po 10. 10. 2019. Data za aktuální šetření jsou zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec realizuje nebo bude realizovat projekt v rámci výzvy Šablony II.
- **Čtvrtá etapa** vychází z agregovaného výstupu z dotazníků, jež mateřské školy vyplňovaly k dokladování monitorovacího indikátoru Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy, vzdělávání a proinkluzivnost. Cílem bylo dodat realizátorům MAP srovnání souhrnných dat za mateřské školy v příslušném území kraje a ORP z období před začátkem realizace projektů zjednodušeného finančního vykazování tzv. Šablon s daty z šetření po ukončení těchto projektů. Výstupy porovnávají data z úvodního šetření k výzvě Šablony

pro MŠ (výzva č. 22 a 23) – ve výstupech označovaných jako Šablony I úvodní šetření, dále data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 22 a 23, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzva č. 63 a 64) – ve výstupech označovaných jako Šablony I/II, a nakonec data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 63, 64, resp. Ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon III (výzva č. 80 a 81) – ve výstupech označovaných jako Šablony II/III. Šetření Šablony II/III probíhalo od 31. 3. 2020. Pro mateřské školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony II, bylo oficiálně ukončeno 30. 6. 2021. Pro ostatní MŠ bude zpřístupněno do 27. 4. 2022 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, kdy projekty končily nejpozději 28. 2. 2022). K dispozici tak byla zatím ne zcela finální data, ve výstupech jsou zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 22. 11. 2021. Data jsou opět zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt realizoval nebo realizuje. Agregovaná data za MŠ byla MŠMT ČR zveřejněna a dána k dispozici až ve fázi finálního připomínkového procesu celého dokumentu MAP v lednu 2022. Právě časový aspekt byl jedním ze dvou hlavních důvodů, proč výchozím dokumentem pro realizované analýzy byla třetí etapa šetření, druhý důvodem byla skutečnost, že území MAP IV zahrnuje pouze dílčí část SO ORP Olomouc a souhrnné výsledky na celý SO ORP jsou pro zájmové území MAP IV méně reprezentativní ve srovnání s realizovaným vlastním dotazníkovým šetřením. Dokument MAP IV reflektuje výstupy a zjištění MŠMT ČR v podobě agregovaných dat, pro srovnávací analýzy jsou však dominantně využívány první tři etapy šetření.

Kontinuální sledování evaluačních indikátorů zároveň umožnilo cíleně reagovat na nově vzniklé potřeby nebo na potřeby, které se daří uspokojovat jen částečně. Hlavními cíli dotazníkového šetření bylo získat kontinuální podklady pro obsahové nastavení podpory v období 2014–2020 podle aktuálních potřeb škol v předem daných a schválených oblastech podpory z evropských zdrojů a získání evaluačního indikátoru počtu organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost.

S ohledem na strukturu území, kdy součástí území projektu MAP IV je pouze část území SO ORP Olomouc, bylo v rámci řešení projektu, realizováno vlastní dotazníkového šetření, které se uskutečnilo v březnu až září 2019 s cílem získat informace za jednotlivé školy a stanovit priority v území tak, aby přesně korespondovalo se zájmovým územím projektu MAP IV. Hlavním důvodem byla skutečnost, že agregovaná data za území SO ORP Olomouc jsou významně ovlivněna statutárním městem Olomouc, na jehož území mají mateřské školy četně odlišné priority, i když pro všechny školy platí, že hlavní prioritou je poskytnout dětem kvalitní vzdělání, od škol v periferní poloze či suburbánní zóně, což je právě příklad východní části SO ORP Olomouc, která náleží do projektu MAP IV. Předkládaná analýza, která je východiskem pro aktualizaci strategického rámce, stanovení priorit, cílů a specifických cílů tak primárně vychází z agregovaných dat MŠMT a kombinuje tyto primární zdroje s výsledky vlastního dotazníkového šetření.

Na území **SO ORP Šternberk** v rámci třetí etapy vyplnilo dotazníkové šetření 93,3 % subjektů mateřských škol (14 z celkem 15), což je mírně nadprůměrná hodnota ve srovnání s Olomouckým krajem a územím ČR (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 89,3 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 82,0 %). Ve čtvrté etapě dotazník vyplnilo

86,7 % subjektů (13 z 15), srovnatelný podíl jako za celé území Olomouckého kraje. Pro srovnání v první etapě bylo vyplněno 100 % dotazníků, tj. všechna ředitelství/právnícké osoby vykonávající činnost MŠ (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 89,6 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 98,2 %).

Na území **SO ORP Olomouc** vyplnilo v rámci třetí etapy dotazníkové šetření 96,5 % subjektů mateřských škol (83 z celkem 86), což je nadprůměrná hodnota ve srovnání s Olomouckým krajem a územím ČR (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 89,3 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 82,0 %). Ve čtvrté etapě dotazník vyplnilo 88,4 % subjektů (76 z 86), srovnatelný podíl jako za celé území Olomouckého kraje.

Zpracovaná analýza agregovaných dat mateřských škol hodnotí dotazníkové šetření zpracované 14 subjekty na území SO ORP Šternberk a 83 subjekty za celé SO ORP Olomouc, specificky pak je uváděno na základě vlastních výsledků šetření pro všech 15 subjektů SO ORP Šternberk a 17 subjektů SO ORP Olomouc, tj. všechny mateřské školy v zájmovém území. Výstupy agregovaných dat se primárně vztahují k území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc a umožňují srovnání s výstupy za Olomoucký kraj i za celé území ČR.

Hlavní podporované oblasti

Hodnocení všech 6 hlavních podporovaných oblastí z operačních programů (OP) je pro subjekty na území projektu MAP IV seřazeno od 1. místa ve smyslu největší potřeby rozvíjet danou oblast do 6. místa definovaného jako nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast. Pořadí jednotlivých MŠ bylo v rámci jednotlivých oblastí zprůměrováno a na základě těchto hodnot bylo oblastem přiřazeno pořadí v rámci SO ORP / kraje / republiky.

Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Všechny hodnocené oblasti byly na území projektu MAP IV klasifikovány v kategorii 2-3, tj. mezi hodnocením „rozvíjející se oblast“ (tzn. promyšlené části, počáteční realizace) a „realizovaná oblast“ (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení). Ve většině případů téměř shodně s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku. Jedinou výjimkou je podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí, která byla hodnocena jako jediná hodnotou vyšší než 3 (3,13 v SO ORP Šternberk a 3,14 v SO ORP Olomouc).

Tabulka 4.1: Priority MŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc (výstupy z agregovaných dat) – vývoj hodnocení stavu

Území SO ORP Šternberk Priorita	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,55	2,89	2,52	2,76
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	2,49	2,98	2,62	2,89
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2,44	2,63	2,41	2,70
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí	2,97	3,13	2,92	3,14
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2,40	2,58	2,27	2,51

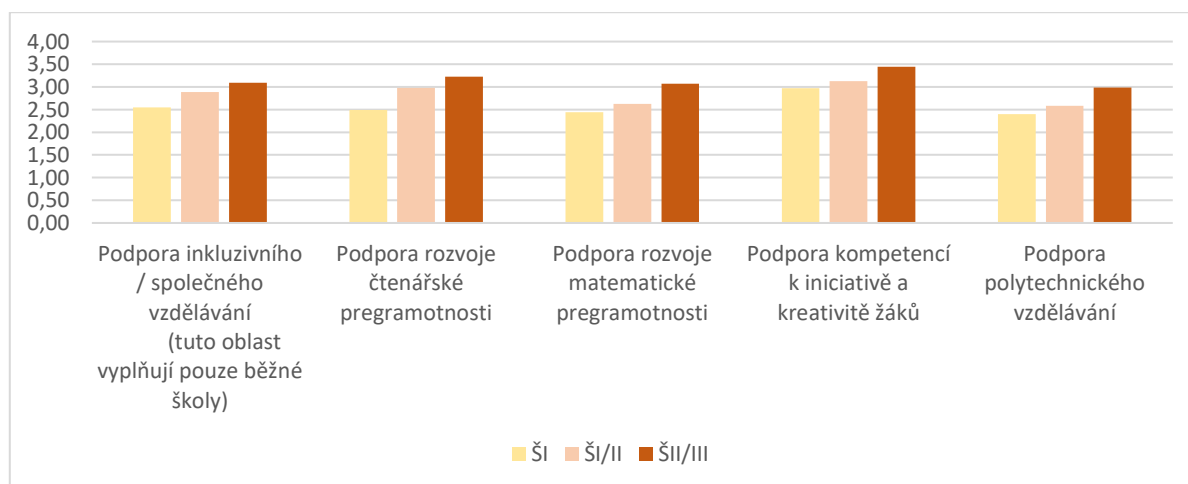
Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Hodnotíme-li stanovené priority a jejich významnost za celé období realizovaných šetření, tak je na níže uvedeném grafu patrný posun, kdy se u každé hodnocené oblasti zlepšuje hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit. Všechny oblasti jsou hodnoceny minimálně na úrovni 2, tj. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace), část přesahuje hodnotu 3, tj. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení) a směřují tak k ideálnímu stavu (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

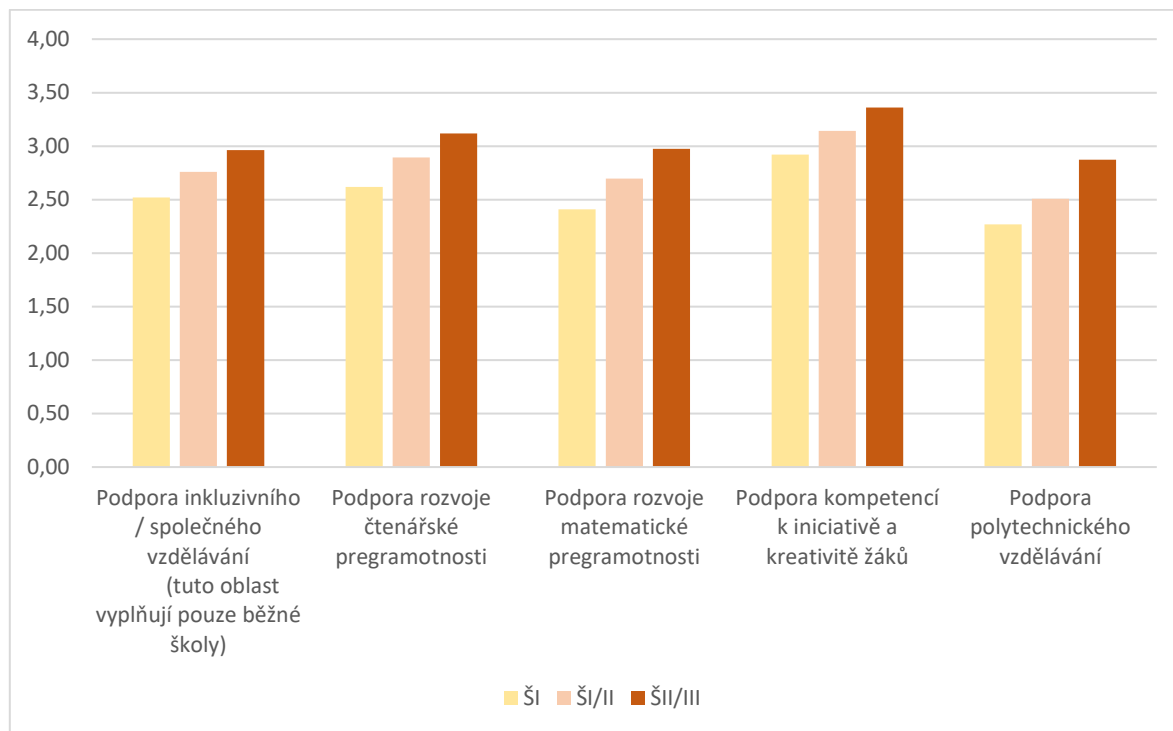
Graf 4.1: Vývoj a srovnání hodnocení priorit v MŠ v průměru za území SO ORP Šternberk

Poznámky: ŠI = Šablony I (úvodní šetření od 12/2015 do 02/2016), ŠI/II = Šablony (finální data z šetření od 28. 2. 2018 do 25. 10. 2019), ŠII/III (data z šetření od 31. 3. 2020 do 30. 6. 2021)

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2021

Graf 4.2: Vývoj a srovnání hodnocení priorit v MŠ v průměru za území SO ORP Olomouc

Poznámky: ŠI = Šablony I (úvodní šetření od 12/2015 do 02/2016), ŠI/II = Šablony (finální data z šetření od 28. 2. 2018 do 25. 10. 2019), ŠII/III (data z šetření od 31. 3. 2020 do 30. 6. 2021)

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2021

Tabulka 4.2: Priority MŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc (výstupy z agregovaných dat) – pořadí podle důležitosti rozvíjet danou oblast

Území SO ORP Olomouc Priorita	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	4	4	3	3
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	3	3	4	4
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2	2	2	2
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí	5	5	5	5
E. Podpora polytechnického vzdělávání	1	1	1	1

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ.

Ve srovnání SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc vychází stanovené priority shodně až na pořadí 3. a 4., kdy v případě SO ORP Šternberk je na 3. místě Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti a na 4. místě Podpora inkluzivního/společného vzdělávání. V případě SO ORP Olomouc je pořadí prohozené, na základě dílčího vlastního dotazníkového šetření, bylo pořadí v 17 MŠ východní části SO ORP Olomouc shodné s pořadím SO ORP Šternberk, proto výsledné hodnoty kopírují hodnocení SO ORP Šternberk. Ve srovnání s územím Olomouckého kraje i celé ČR vychází území projektu MAP IV shodně s průměrem za republiku. Ve srovnání s Olomouckým krajem je shoda na 1. a 2. místě priorit (1. místo: Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení a 2. místo: Podpora polytechnického vzdělávání), na dalších došlo pouze ke změně pořadí, což lze považovat pouze za minimální odchylku.

V rámci hodnocení aktuálního stavu je pořadí od nejnižších hodnot po nejvyšší následující, tj. od vůbec nebo téměř se neuplatňuje až po ideální stav:

1. podpora polytechnického vzdělávání,
2. podpora rozvoje matematické pregramotnosti,
3. podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti,
4. podpora inkluzivního/společného vzdělávání,
5. podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí.

Pro území projektu MAP IV je pořadí priorit hlavních podporovaných oblastí následující:

1. rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení,
2. podpora polytechnického vzdělávání,
3. podpora inkluzivního/společného vzdělávání,
4. podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti,
5. podpora rozvoje matematické pregramotnosti,
6. podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí.

Ve srovnání se stanovenými prioritami pro území projektu MAP IV je hodnocení aktuálního stavu následující:

1. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení – priorita nebyla předmětem hodnocení aktuálního stavu v rámci agregovaných dat MŠMT, jako nejvyšší stanovená priorita byla zařazena v rámci Strategického rámce MAP do roku 2028 na základě vlastního realizovaného dotazníkového šetření. Priorita je součástí specifického cíle 2. 1. 1.: **Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.**
2. Podpora polytechnického vzdělávání - průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu za území SO ORP Šternberk (2,58) a SO ORP Olomouc (2,51) mírně vyšší než oba průměry

(pro území Olomouckého kraje: 2,50, průměr ČR: 2,50), nejnižší hodnota mezi prioritami v hodnocení aktuálního stavu, shodně s hodnocením aktuálního stavu stanovena jako nejvyšší priorita, zařazeno mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 10.: Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků **v polytechnickém vzdělávání (zejména ve vazbě na budoucí uplatnitelnost na trhu práce v regionu).**

3. Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání – je v hodnocení aktuálního stavu až na 4. pořadí (vezmeme-li v úvahu, že infrastruktura nabyla hodnocení až na 5. místě), průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu za území SO ORP Šternberk (2,89) je mírně nadprůměrná ve srovnání s průměrnou hodnotou za území Olomouckého kraje i za republikový průměr (pro území Olomouckého kraje: 2,75, průměr ČR: 2,77). Za území SO ORP Olomouc zcela koresponduje s krajským i republikovým průměrem. S ohledem na diferenciaci v rámci SO ORP Šternberk a okrajovou pozici území 17 obcí začleněných do projektu MAP IV z SO ORP Olomouc a podprůměrná hodnocení u vybraných ukazatelů je zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).**
4. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti – ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku byla v případě podpory čtenářské pregramotnosti průměrná hodnota za území SO ORP Šternberk (2,98) a SO ORP Olomouc (2,89) vyšší než hodnota pro území Olomouckého kraje (2,88) i průměr ČR (2,90). Zároveň se jedná o prioritu, kde došlo k nejvýraznějšímu zlepšení stavu mezi etapou šetření 1, 2 a 3. Ukázalo se, že realizovaná opatření jsou efektivní, i proto byla opětovně zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, pro cílový rok 2028 již samostatně zařazena nebyla.
5. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti – ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu je stanovena priorita nižší, než by hodnocení aktuálního stavu odpovídalo, hodnocena je na druhém místě s hodnotou 2,63 hned po podpoře polytechnického vzdělávání (pro území Olomouckého kraje: 2,67, průměr ČR: 2,71), v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 byla zařazena jako specifický cíl 1. 2. 7.: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). Pro cílový rok 2028 již samostatně zařazena nebyla.
6. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí – byla v souladu s hodnocením aktuálního stavu hodnocena jako nejméně potřebná (nejnižší hodnota v pořadí priorit) a odpovídá to i stavu s nadprůměrným hodnocením aktuálního stavu, kdy byla hodnocena v průměru hodnotou 3,13, což je na úrovni hodnocení „realizovaná oblast“ (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení), nadprůměrné hodnocení v komparaci s výsledky za republiku (3,09) i Olomoucký kraj (3,09). S ohledem na nebytnost podporovat iniciativu a kreativitu dětí byla zařazena společně s podporou podnikavosti jako cíl 2.1.11 Podporovat rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků v rámci priority 2 Podpora

moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání.

Dílčí hodnocení hlavních podporovaných oblastí podle stanovených priorit

Dílčí hodnocení hlavních podporovaných oblastí podle stanovených priorit je detailně popsáno v příloze č. 12 dokumentu.

4.2.2 Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb základních škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb základních škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) – kraje a území celé ČR. Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve čtyřech etapách:

- **První etapa** byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016 a byla součástí projektu Místního akčního plánu (MAP I) realizovaného v letech 2014–2020 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání. Získaná data byla využita pro vstupní analýzy a komparaci s daty získanými v dalších etapách. Využití dat z roku 2016 umožnilo i zhodnotit posun, ke kterému u jednotlivých prioritních oblastí v zájmovém území došlo. Níže uvedená analýza je vztažena k území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Šternberk a Olomouc v komparaci s daty za území Olomouckého kraje a celé ČR.
- **Druhá etapa** výzkumu byla realizována v rámci projektu Šablony I. Jednalo se o úvodní šetření v rámci Šablony I, kdy jsou analyzována data, která byla poskytnuta jako výstupy z finálních dat ze vstupního šetření k výzvě Šablony pro ZŠ. Toto šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, kdy byla získána data od 98 % základních škol, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 až do ledna 2019. Výstupy jsou zpracovány ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt v rámci výzvy Šablony pro ZŠ realizoval.
- **Třetí etapa** vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablony II (výzvy č. 63 a 64), data jsou aktualizována k 10. 10. 2019, v analýze je používáno pracovní označení jako aktuální šetření, které probíhalo od 28. 2. 2018. Pro základní školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony pro ZŠ, bylo oficiálně ukončeno 28. 6. 2019. Pro ostatní ZŠ bylo zpřístupněno do 25. 10. 2019 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dnů od konce projektu, když projekty končily nejpozději 31. 8. 2019) a školy mohly vyplňovat dotazník až nejdříve 6 měsíců před koncem svého projektu výzvy Šablony pro ZŠ. Ovšem s ohledem na nutnost předání výstupů do 31. 10. 2019, jsou do dat zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 10. 10. 2019, a nejedná se tedy o zcela finální data, protože několik desítek škol vyplnilo dotazník až po 10. 10. 2019. Data za aktuální šetření jsou zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec realizuje nebo bude realizovat projekt v rámci výzvy Šablony II.

- **Čtvrtá etapa** vychází z agregovaného výstupu z dotazníků, jež mateřské školy vyplňovaly k dokladování monitorovacího indikátoru Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy, vzdělávání a proinkluzivnost, kdy cílem bylo dodat realizátorům MAP srovnání souhrnných dat za základní školy v příslušném území kraje a ORP z období před začátkem realizace projektů zjednodušeného finančního vykazování tzv. Šablon s daty z šetření po ukončení těchto projektů. Výstupy porovnávají data z úvodního šetření k výzvě Šablony pro ZŠ (výzva č. 22 a 23) – ve výstupech označovaných jako Šablony I úvodní šetření, dále data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 22 a 23, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzva č. 63 a 64) – ve výstupech označovaných jako Šablony I/II, a nakonec data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 63, 64, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon III (výzva č. 80 a 81) – ve výstupech označovaných jako Šablony II/III. Šetření Šablony II/III probíhalo od 31. 3. 2020. Pro mateřské školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony II, bylo oficiálně ukončeno 30. 6. 2021. Pro ostatní MŠ bude zpřístupněno do 27. 4. 2022 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, kdy projekty skončily nejpozději 28. 2. 2022). K dispozici tak byla zatím ne zcela finální data, ve výstupech jsou zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 22. 11. 2021. Data jsou opět zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt realizoval nebo realizuje. Agregovaná data za ZŠ byla MŠMT ČR zveřejněna a dána k dispozici až ve fázi finálního připomínkového procesu celého dokumentu MAP v lednu 2022. Právě časový aspekt byl jedním ze dvou hlavních důvodů, proč výchozím dokumentem pro realizované analýzy byla třetí etapa šetření, druhý důvodem byla skutečnost, že území MAP IV zahrnuje pouze dílčí část SO ORP Olomouc a souhrnné výsledky na celý SO ORP jsou pro zájmové území MAP IV méně reprezentativní ve srovnání s realizovaným vlastním dotazníkovým šetřením. Dokument MAP IV reflektuje výstupy a zjištění MŠMT ČR v podobě agregovaných dat, pro srovnávací analýzy jsou však dominantně využívány první tři etapy šetření.

Kontinuální sledování evaluačních indikátorů zároveň umožňuje cíleně reagovat na nově vzniklé potřeby nebo na potřeby, které se daří uspokojovat jen částečně. Hlavními cíli dotazníkového šetření bylo získat kontinuální podklady pro obsahové nastavení podpory v období 2014–2020 podle aktuálních potřeb škol v předem daných a schválených oblastech podpory z evropských zdrojů a získání evaluačního indikátoru počtu organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost.

S ohledem na strukturu území, kdy součástí území projektu MAP IV je pouze část území SO ORP Olomouc, bylo v rámci řešení projektu, realizováno vlastní dotazníkového šetření, které proběhlo od března do září 2019 s cílem získat informace za jednotlivé školy a stanovit priority v území tak, aby přesně korespondovaly se zájmovým územím projektu MAP IV. Agregovaná data SO ORP Olomouc jsou významně ovlivněna statutárním městem Olomouc, na jehož území mají základní školy četně odlišné priority od škol v periferní poloze či suburbánní zóně, což je právě příklad východní části SO ORP Olomouc, která náleží do projektu MAP IV. Předkládaná analýza, která je východiskem pro aktualizaci Strategického rámce, stanovení priorit, cílů a specifických cílů tak primárně vychází z agregovaných dat MŠMT a kombinuje i zdroj v podobě vlastního dotazníkového šetření.

Na území **SO ORP Šternberk** bylo základními školami vyplněno v rámci třetí etapy 100 % dotazníků, tj. vyplnilo je všech 12 subjektů, což je nadprůměrná hodnota ve srovnání s Olomouckým krajem a s územím ČR (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 91,7 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 86,3 %). Takto kompletní vyplnění dotazníků je klíčové pro celkové zhodnocení území, stanovení priorit a cílů v rámci strategického rámce a mimo jiné dokládá výbornou spolupráci škol v území a ze strany škol velmi nadstandardní plnění povinností.

Na území **SO ORP Olomouc** bylo vyplněno v rámci třetí etapy 95,2 % dotazníků, tj. šetření vyplnilo 60 subjektů z celkem 63, což je nadprůměrná hodnota ve srovnání s Olomouckým krajem a územím ČR (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 91,7 % subjektů, na území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 86,3 %).

Zpracovaná analýza hodnotí dotazníkové šetření odevzdané 12 subjekty na území SO ORP Šternberk a 60 subjekty za celé SO ORP Olomouc, specificky pak je uváděno na základě vlastních výsledků šetření pro všech 12 subjektů SO ORP Šternberk a 13 subjektů SO ORP Olomouc, tj. všechny základní školy v zájmovém území. Výstupy agregovaných dat se primárně vztahují k území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc a umožňují orientační srovnání s výstupy za kraj i za ČR.

Hlavní podporované oblasti

Hodnocení všech 6 hlavních podporovaných oblastí z operačních programů (OP) je pro subjekty na území projektu MAP IV seřazeno od 1. místa ve smyslu největší potřeby rozvíjet danou do 6. místa definovaného jako nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast. Pořadí jednotlivých ZŠ bylo v rámci jednotlivých oblastí zprůměrováno a na základě těchto hodnot bylo oblastem přiřazeno pořadí v rámci SO ORP / kraje / republiky.

Pro území projektu MAP je pořadí priorit hlavních podporovaných oblastí následující:

1. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení.
2. Podpora polytechnického vzdělávání.
3. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků.
4. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti.
5. Podpora rozvoje matematické gramotnosti.
6. Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání.

Ve srovnání s územím Olomouckého kraje i celé ČR vychází území SO ORP Šternberk zcela shodně s průměrem za republiku, tj. zvolené pořadí je na všech místech shodné. Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, odpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Tabulka 4.3: Priority ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc (výstupy z agregovaných dat)

Území SO ORP Šternberk Priorita	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,62	2,94	2,48	2,72
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,47	2,82	2,33	2,70
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,45	2,83	2,22	2,53
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	2,49	2,65	2,19	2,46
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2,20	2,44	2,17	2,35

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, odpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Tabulka 4.4: Priority ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc (výstupy z agregovaných dat) – pořadí podle důležitosti rozvíjet danou oblast

Území SO ORP Olomouc Priorita	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	5	5	5	5
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	3	3	4	4
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2	4	3	3
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	4	2	2	2
E. Podpora polytechnického vzdělávání	1	1	1	1

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ.

Všechny hodnocené oblasti byly za ZŠ na území projektu MAP IV klasifikovány v kategorii 2-3, tj. mezi hodnocením „rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)“ a „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“. Ve většině případů téměř shodně s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku.

V rámci hodnocení je pořadí od nejnižších hodnot po nejvyšší následující, tj. od vůbec nebo téměř se neuplatňuje až po ideální stav:

1. Podpora polytechnického vzdělávání (hodnota 2,44 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,35 v SO ORP Olomouc).
2. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků (hodnota 2,65 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,46 v SO ORP Olomouc).
3. Podpora rozvoje matematické gramotnosti (hodnota 2,83 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,53 v SO ORP Olomouc).
4. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (hodnota 2,82 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,70 v SO ORP Olomouc).
5. Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání (hodnota 2,94 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,72 v SO ORP Olomouc).

Ve srovnání se stanovenými prioritami je hodnocení aktuálního stavu následující:

1. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení – *priorita byla předmětem hodnocení aktuálního stavu v rámci vlastního dotazníkového šetření* – jako nejvyšší stanovená priorita byla zařazena v rámci Strategického rámce MAP do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 1.: **Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a modernizace vybavení.**
2. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti – ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku byla v případě podpory čtenářské gramotnosti průměrná hodnota za území SO ORP Olomouc (2,70) pod průměrem za území ČR (2,76), i proto byla zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 6.: Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). Pro plány a priority do roku 2028 již zařazena nebyla.
3. Podpora rozvoje matematické gramotnosti – ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu je stanovena odpovídající priorita, v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 byla zařazena jako specifický cíl 1. 2. 7.: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). Pro plány a priority do roku 2028 již zařazena nebyla.
4. Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání – je v hodnocení aktuálního stavu na 1. pořadí, tj. jako nejlepší stav, s nadprůměrným hodnocením ve srovnání s průměrnou hodnotou za území Olomouckého kraje i za republikový průměr. S ohledem na diferenciaci v rámci území projektu MAP IV a podprůměrná hodnocení u vybraných ukazatelů je zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).**
5. Podpora polytechnického vzdělávání – v hodnocení je výraznější rozdíl, neboť v hodnocení aktuálního stavu má hodnocení nejnižší hodnotu (pouze 2,44 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,35 v SO ORP Olomouc), ale mezi označenými prioritami bylo zařazeno až na 5. místo, proto

je zařazeno mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 10.: **Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (zejména ve vazbě na budoucí uplatnitelnost na trhu práce v regionu).**

6. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků – byla v souladu s hodnocením aktuálního stavu hodnocena jako nejvíce potřebná (druhá nejvyšší hodnota v pořadí priorit) a odpovídá to i stavu hodnocení aktuálního stavu, kdy byla hodnocena v průměru hodnotou 2,65 v SO ORP Šternberk a hodnotou 2,46 v SO ORP Olomouc, což je podprůměrné hodnocení ve srovnání s průměrem za území ČR, proto byla nově zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 jako specifický cíl 1. 2. 14.: Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). Pro plány a priority do roku 2028 (Strategický rámec MAP IV do roku 2028) již zařazena nebyla.

Dílčí hodnocení hlavních podporovaných oblastí podle stanovených priorit

Dílčí hodnocení hlavních podporovaných oblastí podle stanovených priorit je detailně popsáno v příloze č. 12 dokumentu.

4.3 Geografická charakteristika území

Zájmové území projektu MAP IV v rámci MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s. zahrnuje celkem 39 obcí, z toho 22 obcí na území MAS Šternbersko o.p.s. a 17 obcí spadajících pod Bystřička, o. p. s. Celkově zaujímá zájmové území projektu MAP IV plochu více než 542 km² (54 231 ha) a vyznačuje se výraznou heterogenitou.

V důsledku změn na úrovni administrativně-správního uspořádání v rámci území řešeném v projektu MAP IV, došlo v posledních obdobích k přiřazení části území, které mělo v minulosti jiná administrativně-správní centra. Jedná se o území Moravskobrounska, které bylo ke Šternbersku přiřazené v roce 2005. Administrativně přiřazením obvodu pověřeného Městského úřadu Moravský Beroun vyčleněním z Moravskoslezského kraje (obec Norberčany a město Moravský Beroun) a současně s připojením obce Huzová (také z Moravskoslezského kraje). Druhou významnou administrativně-správní změnou bylo v roce 2016 vyčlenění obcí z Vojenského újezdu Libavá. Jednalo se o Město Libavá a obec Kozlov. Obě změny s sebou přinesly rozšíření MAP IV Šternbersko o území s relativně velkou rozlohou v periferní, hůře dostupné poloze. Periferní poloha s sebou přináší jak nižší nabídku služeb i zaměstnání, tak zároveň i větší koncentraci sociálně znevýhodněných obyvatel, včetně existence sociálně vyloučených lokalit. Zároveň se jedná o území s nepříznivým demografickým vývojem spojeným s úbytky počtu obyvatel v důsledku mechanického pohybu. Periferní oblasti území jsou zároveň nedostatečně kvalitně propojeny s centry. Úroveň a kvalita propojenosti a vzájemné provázanosti území, zejména pomocí silničních a železničních tahů, dokumentuje i významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

Plošně nejrozsáhlejší obcí je Moravský Beroun (5 122 ha), který svou rozlohou převyšuje i plochu území města Šternberk (4 879 ha). Třetí plošně nejrozsáhlejší obcí je obec Kozlov (4 576,2 ha), čtvrtou obec

Huzová (3 439 ha) a ještě dalších pět obcí má rozlohu větší než 200 km², a to Město Libavá (2 915 ha), Tršice (2 504 ha), Dolany (2 377 ha), Hlubočky (2 361 ha) a Norberčany (2 236 ha). Plošně nejmenší je obec Komárov (149 ha).

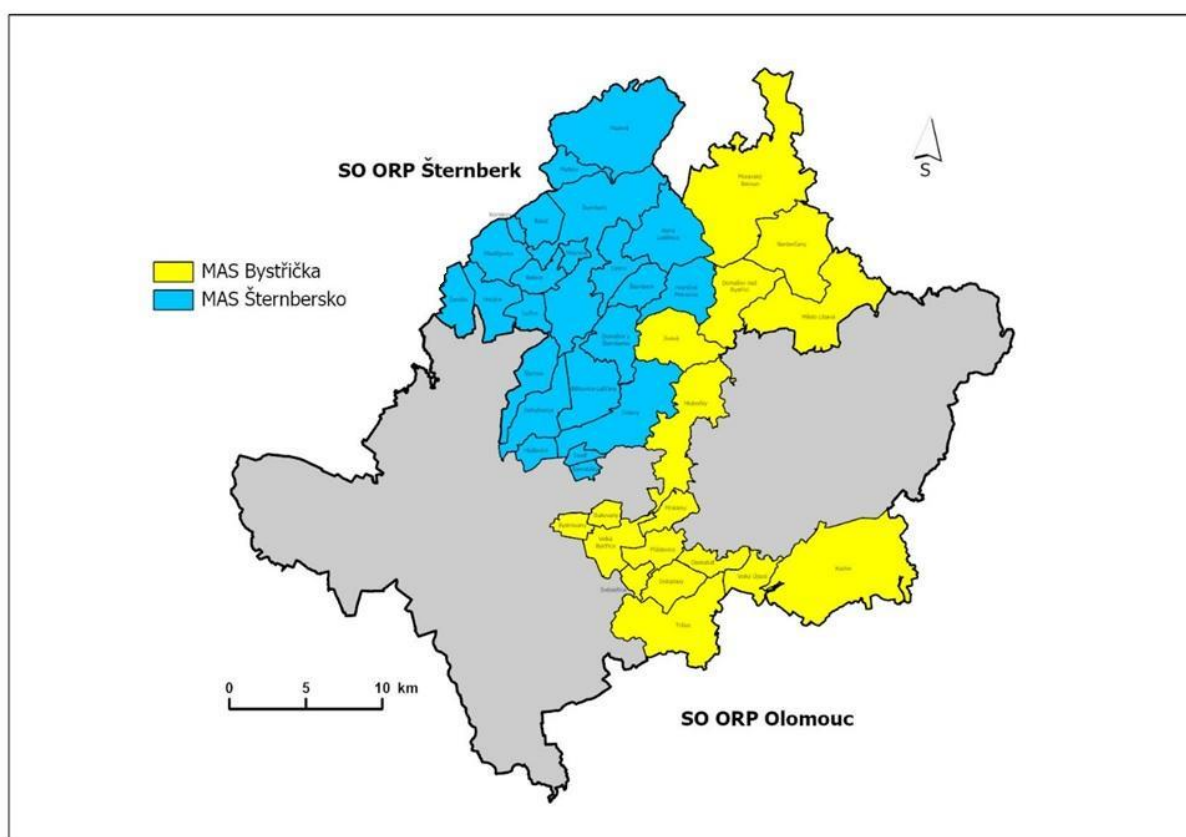
Kompletní seznam obcí s jejich rozlohou a počtem částí obcí zahrnutých do projektu MAP IV je uveden v tabulce (Tabulka 4.5). Jedná se tak o přesné vymezení území platnosti projektu MAP IV.

Tabulka 4.5: Přehled obcí projektu MAP IV (stav k 1. 1. 2025)

Obec kód	Obec název	MAS název	SO ORP název	SO POÚ název	Počet částí obce	Celková výměra (ha)
552356	Babice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	5	594,6
500526	Bělkovice-Laštany	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	1 529,7
500852	Bohuňovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	1 257,3
552402	Bukovany	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	316,0
547026	Bystrovany	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	351,4
552445	Daskabát	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	583,1
501646	Dolany	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	2 377,2
568392	Doloplazy	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	803,8
545279	Domašov nad Bystřicí	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 597,5
552313	Domašov u Šternberka	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	6	1 178,1
552330	Hlásnice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	276,2
502146	Hlubočky	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Hlubočky	1	2 360,8
552020	Hlušovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	424,6
502405	Hnojice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	974,0
569798	Horní Loděnice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 819,5
546976	Hraničné Petrovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	1 216,6
597414	Huzová	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	3	3 438,9
503142	Jívová	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 528,1
547123	Komárov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	5	149,3
500135	Kozlov	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	4 576,2
552305	Lipina	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	993,5
569844	Lužice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	8	514,7
500160	Město Libavá	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	2 915,3
552348	Mladějovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 043,8
597678	Moravský Beroun	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Moravský Beroun	3	5 122,4
554944	Mrsklesy	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	555,2
547093	Mutkov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	564,0
597686	Norberčany	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Moravský Beroun	1	2 236,0
552411	Přáslavice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	728,3
554103	Řídeč	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	4	727,5
547077	Samotišky	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	189,9
552429	Svésedlice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	302,8

552011	Štarnov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	988,2
505188	Šternberk	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	4 878,9
552089	Tověř	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	205,6
505366	Tršice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	2 503,6
505609	Velká Bystřice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	921,9
505668	Velký Újezd	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	682,8
505862	Žerotín	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	785,5
Celkem					76	54 231,7

Zdroj: ČSÚ, 2025

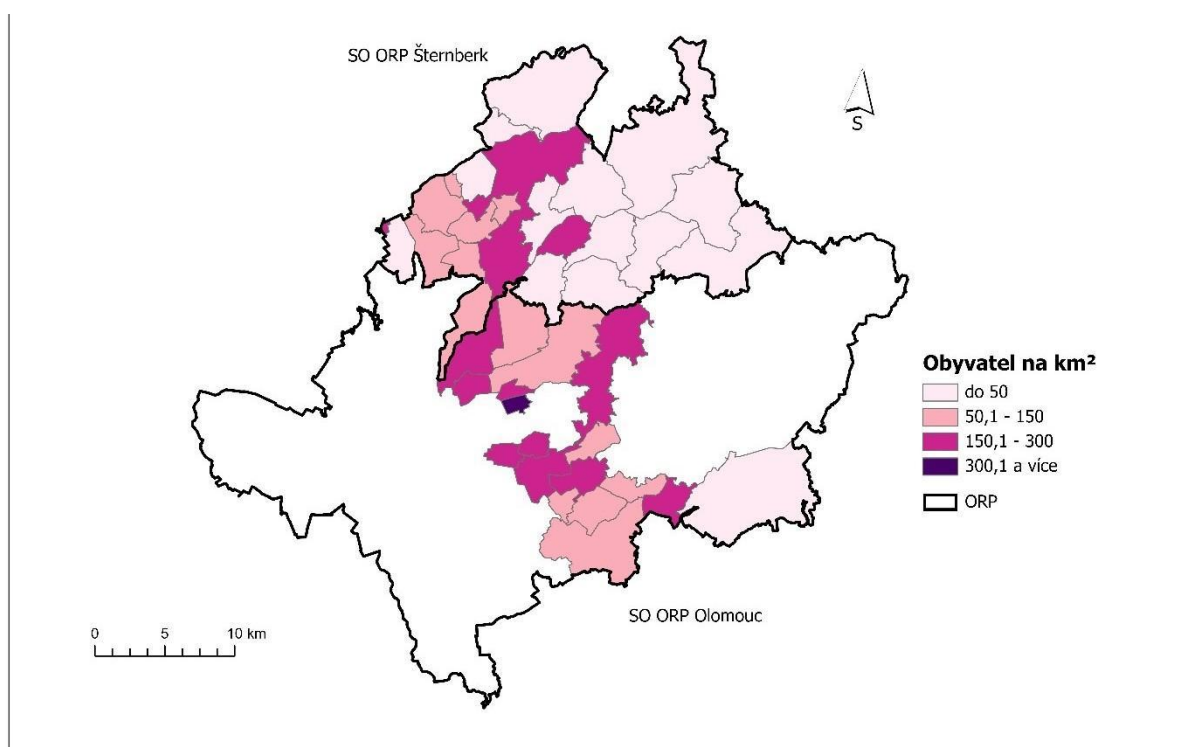

Obrázek 4.1: Mapa znázorňující území projektu MAP IV

Geograficky leží obce ve střední a jižní části v Hornomoravském úvalu a obce severní a severovýchodní části v Nížkém Jeseníku.

Severní a severovýchodní část území projektu MAP IV je součástí **Nížkého Jeseníku**. Nejsevernějšími a zároveň nejvýše položenými obcemi jsou Moravský Beroun a Huzová, které leží v nadmořských výškách nad 600 m, v nejvyšší části i těsně nad hranicí 700 m n. m. Vertikální rozdíl tak v zájmovém území dosahuje i více než 500 m. Z hlediska typologie reliéfu jsou součástí geomorfologického celku Nížký Jeseník, podcelku Bruntálská vrchovina a okrsku Břidličenská pahorkatina. Nejvyšším bodem

území je v obci Huzová Kamenný vrch (709 m n. m.). Přitom na území obce je i několik dalších vrcholů převyšujících 700 m n. m., příkladem je vrchol Pomezí (707 m n. m.) nebo Tři lípy (703 m n. m.), další výrazně převyšují 600 m n. m. Nejvyšším bodem Moravského Berouna je vrchol Liščí díra (696 m n. m.) a několik vrcholů převyšuje 600 m n. m. Geomorfologicky je Moravský Beroun také součástí Nízkého Jeseníku, ale jiného podcelku, a to podcelku Domašovská vrchovina, okrsku Libavská vrchovina. V severovýchodní části území se nachází významná hydrologická hranice, hlavní evropské rozvodí, které odděluje vodní toky odtékající do Černého a Baltského moře. Severovýchodní část území je významnou pramennou oblastí vodních toků, které převážně náleží k povodí Moravy, pramení zde např. Sitka (Huntávka), Arnoltický potok, Důlní potok nebo Bystřice. Výše položené jsou i obce Město Libavá či Norberčany v Červenohorské vrchovině (okrsek Domašovské vrchoviny). Reliéf s hluboce zařezanými údolími a vrcholovými zarovnanými povrchy představuje obtížněji dostupné území, což se projevuje mimo jiné i nízkou hustotou zalidnění, která právě v severní a severovýchodní části dosahuje absolutně nejnižších hodnot. Celkem u osmi obcí je hustota zalidnění nižší než 20 obyvatel na 1 km², jsou to obce Kozlov (4,9 obyv./km²), Mutkov (7,6 obyv./km²), Norberčany (11,0 obyv./km²), Hraničné Petrovice (12,3 obyv./km²), Huzová (16,5 obyv./km²), Lipina (16,7 obyv./km²), Město Libavá (20,8 obyv./km²) a Horní Loděnice (18,4 obyv./km²). Nízká hustota zalidnění se odráží v dostupnosti území, nabídce služeb i hustotě školských zařízení. Navíc se jedná o obce s výrazně depopulačním charakterem, horší věkovou i vzdělanostní strukturu obyvatel, což s sebou přináší na druhé straně např. i vyšší míru nezaměstnanosti.

Obrázek 4.2: Mapa znázorňující hustotu zalidnění v obcích projektu MAP IV (stav k 1. 1. 2025)

Tabulka 4.6: Počet obyvatel a hustota zalidnění podle obcí projektu MAP IV (stav k 1. 1. 2025)

Obec název	SO ORP název	Celková výměra (ha)	Počet obyvatel celkem	Hustota zalidnění (obyv./km ²)
Babice	Šternberk	594,6	458	77,0
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	1 529,7	2 302	148,7
Bohuňovice	Olomouc	1 257,3	2 534	200,5
Bukovany	Olomouc	316,0	697	209,5
Bystrovany	Olomouc	351,4	994	288,8
Daskabát	Olomouc	583,1	624	106,5
Dolany	Olomouc	2 377,2	2 961	119,7
Doloplazy	Olomouc	803,8	1 338	169,2
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	1 597,5	485	30,2
Domašov u Šternberka	Šternberk	1 178,1	354	29,3
Hlásnice	Šternberk	276,2	260	82,5
Hlubočky	Olomouc	2 360,8	4 207	178,9
Hlušovice	Olomouc	424,6	1 089	226,3
Hnojice	Šternberk	974,0	646	63,0
Horní Loděnice	Šternberk	1 819,5	339	18,4
Hraničné Petrovice	Šternberk	1 216,6	141	12,3
Huzová	Šternberk	3 438,9	574	16,5
Jívová	Šternberk	1 528,1	632	38,6
Komárov	Šternberk	149,3	221	140,0
Kozlov	Olomouc	4 576,2	266	4,9
Lipina	Šternberk	993,5	170	16,7
Lužice	Šternberk	514,7	411	77,3
Město Libavá	Šternberk	2 915,3	560	20,8
Mladějovice	Šternberk	1 043,8	730	69,7
Moravský Beroun	Šternberk	5 122,4	2 804	56,9
Mrsklesy	Olomouc	555,2	698	126,3
Mutkov	Šternberk	564,0	45	7,6
Norberčany	Šternberk	2 236,0	251	11,0
Přáslavice	Olomouc	728,3	1 451	196,9
Řídeč	Šternberk	727,5	184	26,8
Samotíšky	Olomouc	189,9	1 323	696,7
Svéslavice	Olomouc	302,8	298	75,0
Štarnov	Šternberk	988,2	867	82,7
Šternberk	Šternberk	4 878,9	13 239	271,4
Tověř	Olomouc	205,6	653	301,6
Tršice	Olomouc	2 503,6	1 885	70,1
Velká Bystřice	Olomouc	921,9	3 779	381,1
Velký Újezd	Olomouc	682,8	1 415	198,4
Žerotín	Šternberk	785,5	456	58,1

Projekt MAP IV celkem	54 212,8	52 341	96,55
Olomoucký kraj celkem	527 151,7	631 500	119,8
ČR celkem	7 887 100,8	10 909 500	135,7

Zdroj: ČSÚ, 2020

Střední a jižní část území projektu MAP IV leží v **Hornomoravském úvalu** v nadmořských výškách 200-300 m. Tato část zájmového území se vyznačuje malou relativní členitostí reliéfu bez větších bariér (např. dopravních), navíc se jedná i o část území v suburbánní zóně statutárního města Olomouc s vysokou atraktivitou pro bydlení, což se projevuje jak ve vyšší hustotě zalidnění, tak demografických charakteristikách obyvatelstva, kdy převládají mladé rodiny s dětmi, je zde vyšší úroveň vzdělanosti či menší podíl tzv. rodáků. Jihozápadní část území je součástí Středomoravské nivy Hornomoravského úvalu, což je území akumulací údolní nivy Moravy na jejím středním toku s rizikovým prvkem povodní. Části intravilánu (souhrnné označení pro zastavěné části obcí) některých obcí v této části leží v záplavových územích pěti i víceleté vody. Součástí Středomoravské nivy jsou obce Hlušovice, Bohuňovice nebo Šternov. Část obcí leží nad úrovní údolní nivy Moravy na nižších terasových úrovních Žerotínské roviny, což je příklad obcí Žerotín, Hnojice, Mladějovice, Bystrovany nebo Velká Bystřice. Vymezení katastrů obcí je v případě některých obcí středního zájmového území části takové, že mají relativně velké výškové rozdíly v rámci území, což je dáno tím, že část obce leží v Hornomoravském úvalu a část na zlomovém svahu Nízkého Jeseníku. Příkladem jsou Dolany, kde nejnížší části jsou ve výškách 225 m n. m. (celek Hornomoravský úval, podcelky Uničovská plošina a Žerotínská rovina) a nejvyšší ve výšce 556 m n. m. (celek Nízký Jeseník, podcelek Domašovská vrchovina, okrsek Jívovská vrchovina), podobně v případě obce Tověř, Samotíšky, Šternberk, Bělkovice-Laštany nebo Velká Bystřice. Tato část náleží k části území s nejvyšší hustotou zalidnění. Absolutně nejvyšší je v případě obce Samotíšky (696,7 obyv./km²), což je dáno relativně malým katastrálním územím a vysokou atraktivitou obce pro bydlení. Druhá nejvyšší hustota zalidnění je u obce Velká Bystřice (381,1 obyv./km²) a dalších 6 obcí má hustotu zalidnění vyšší než 200 obyv./km², což je nad úrovní průměru za Olomoucký kraj (119,8 obyv./km²) i území ČR v průměru (135,7 obyv./km²), jedná se o obce Velká Bystřice (381,1 obyv./km²), Tověř (301,6 obyv./km²), Bystrovany (288,8 obyv./km²), Šternberk (271,4 obyv./km²), Hlušovice (226,3 obyv./km²), Bukovany (209,5 obyv./km²) a Bohuňovice (200,5 obyv./km²).

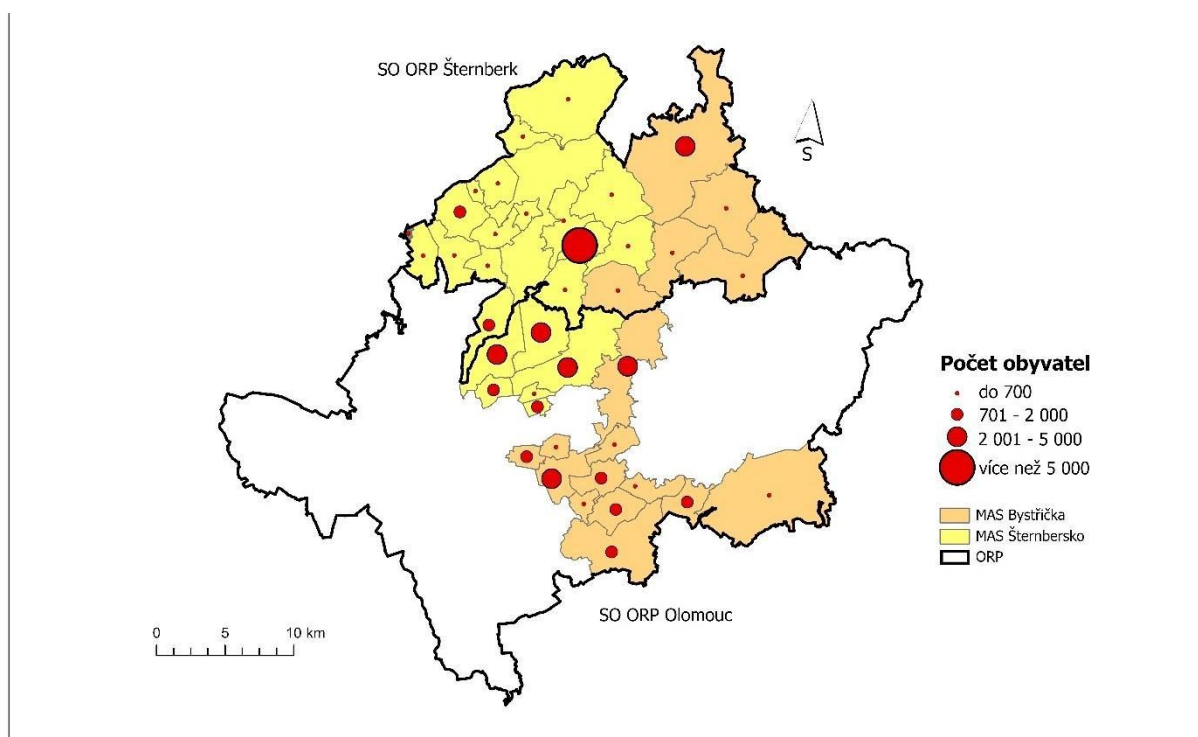
Demografická analýza území

Zájmové území řešené v projektu MAP IV zahrnuje celkem 39 obcí, které se rozkládají na celkové ploše 542 km² a žije v nich více než 52 tisíc obyvatel (stav k 1. 1. 2025). Největšími sídly jsou město Šternberk (13 239 obyvatel), Hlubočky (4 207 obyvatel), Velká Bystřice (3 779 obyvatel), Dolany (2 961 obyvatel) a Moravský Beroun (2 804 obyvatel). Více než 2 tisíce obyvatel mají ještě obce Bohuňovice a Bělkovice-Laštany. Mezi nejmenší obce patří Mutkov (45 obyvatel), Hraničné Petrovice (141 obyvatel) a Lipina (170 obyvatel). Celkem 15 obcí má méně než 500 obyvatel.

Území projektu MAP IV zahrnuje jak obce v suburbánní zóně krajského města Olomouc s výbornou dostupností krajského města i s širokou nabídkou vzdělávacích zařízení i mimoškolních aktivit pro děti

a žáky, tak obce v periferní poloze, což s sebou přináší rozdílné potřeby a zejména rozdílný potenciál pro další rozvoj. Příkladem je diferencovaný demografický vývoj, rozdílná struktura zaměstnanosti či odlišné ekonomické i sociální prostředí.

Největší obcí podle počtu obyvatel ve SO ORP Šternberk i celém území MAP IV je město Šternberk, které disponuje největší občanskou vybaveností ve správním obvodu. Správní sídlo nabízí i velmi dobré zázemí v oblasti vzdělávacích, kulturních a sportovních aktivit. Město je tak do jisté míry nezávislé na nabídce služeb nedalekého krajského města nejen z hlediska služeb a vybavenosti obce, ale i z hlediska dostačujícího kvalitního vzdělání obyvatel.

Obrázek 4.3: Mapa znázorňující velikost obcí v území projektu MAP IV podle počtu obyvatel (stav k 1. 1. 2025)

V periferní východní části území projektu MAP IV jsou obce, jejichž historie je úzce spjata s existencí vojenského újezdu a vojenského cvičkového prostoru. Celou východní část SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc, ze které je i část v území projektu MAP IV, tvořilo území vojenského újezdu Libavá. Vojenský újezd Libavá vznikl v roce 1946 na rozsáhlém území, které historicky tvořilo 24 obcí, které předtím, než se staly součástí vojenského prostoru, byly zcela vysídleny. Do konce 60. let 20. století byla většina obcí ve vojenském prostoru zdemolována a po srpnové invazi v roce 1968 byla do vojenského újezdu umístěna sovětská armáda, která v území setrvala až do roku 1991. Území bylo aktivitami sovětské armády vážně narušeno a přerušeny všechny tradiční vazby. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá. K SO ORP Olomouc tak byla nově přiřčena obec Kozlov, která jako samostatná obec

vznikla k 1. 1. 2016 na základě zákona č. 15/2015 Sb. (zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů), vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá a k SO ORP Šternberk byla nově přiřčena na základě stejného zákona obec Město Libavá.

Tabulka 4.7: Základní ukazatele sčítání lidu, domů a bytů v porovnání s minulým sčítáním (srovnání 2021 a 2011) pro území SO ORP Šternberk

správní obvod ORP Šternberk	2021	2011	Rozdíl	Změna v %
Obyvatelstvo celkem	23 295	23 824	-529	-2,2
v tom podle pohlaví:				
muži	11 487	11 691	-204	-1,7
ženy	11 808	12 133	-325	-2,7
v tom ve věku:				
0 - 14	3 756	3 454	302	8,7
15 - 64	14 563	16 601	-2 038	-12,3
65 a více ¹	4 976	3 769	1 207	32
průměrný věk (roky)	43,2	41,2	1,9	4,7
Pracovní síla	11 888	11 540	348	3
v tom:				
zaměstnaní	11 250	10 044	1 206	12
nezaměstnaní	638	1 496	-858	-57,4
Mimo pracovní sílu	11 162	11 338	-176	-1,6
z toho:				
nepracující důchodci	5 502	5 688	-186	-3,3
žáci, studenti	3 226	3 384	-158	-4,7
Domy celkem	5 490	5 118	372	7,3
obydlené domy	4 809	4 452	357	8
Byty celkem	11 083	10 112	971	9,6
obydlené byty	9 592	8 840	752	8,5
z toho právní důvod užívání bytu:				
ve vlastním domě	4 140	3 558	582	16,4
v osobním vlastnictví	2 210	1 733	477	27,5
nájemní/pronajatý	1 665	1 775	-110	-6,2
družstevní	87	853	-766	-89,8

Poznámka: údaje ze SLDB 2011 jsou přepočteny na území platné k 26. 3. 2021, pouze údaje o průměrném věku na novou územní strukturu přepočteny nebyl

Tabulka 4.8: Základní ukazatele sčítání lidu, domů a bytů v porovnání s minulým sčítáním (srovnání 2021 a 2011)
pro území SO ORP Olomouc

správní obvod ORP Olomouc	2021	2011	Rozdíl	Změna v %
Obyvatelstvo celkem	169 377	160 980	8 397	5,2
v tom podle pohlaví:				
muži	82 288	77 159	5 129	6,6
ženy	87 089	83 821	3 268	3,9
v tom ve věku:				
0 - 14	28 010	23 019	4 991	21,7
15 - 64	108 326	112 348	-4 022	-3,6
65 a více ¹	33 041	25 613	7 428	29
průměrný věk (roky)	42	40,7	1,2	3
Pracovní síla	90 875	81 633	9 242	11,3
v tom:				
zaměstnaní	86 847	73 661	13 186	17,9
nezaměstnaní	4 028	7 972	-3 944	-49,5
Mimo pracovní sílu	76 879	73 480	3 399	4,6
z toho:				
nepracující důchodci	34 315	33 925	390	1,1
žáci, studenti	24 559	23 275	1 284	5,5
Domy celkem	30 575	27 744	2 831	10,2
obydlené domy	27 982	25 347	2 635	10,4
Byty celkem	85 336	71 051	14 285	20,1
obydlené byty	72 695	64 388	8 307	12,9
z toho právní důvod užívání bytu:				
ve vlastním domě	22 943	21 219	1 724	8,1
v osobním vlastnictví	23 159	19 241	3 918	20,4
nájemní/pronajatý	15 386	13 831	1 555	11,2
družstevní	518	3 088	-2 570	-83,2

Poznámka: údaje ze SLDB 2011 jsou přepočteny na území platné k 26. 3. 2021, pouze údaje o průměrném věku na novou územní strukturu přepočteny nebyl

Celkově je z analýz demografické struktury populace zřejmé, že vzdělanostní struktura obyvatel je v rámci zájmového vzdělávání přibližně srovnatelná s vývojovým trendem v okolních SO ORP. Tento trend je dán tím, že se na daném území nachází spíše obce, kde místní obyvatelé pracují převážně na pozicích, kde je jejich nejvyšší úroveň vzdělání dostačující vzhledem k lokální pracovní nabídce. Oproti roku 2001, kde převažovalo nejpočetnější zastoupení ve vzdělanostní kategorii obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním pouze na základní úrovni, v roce 2011 dosáhl největší počet obyvatel nejvyššího dosaženého vzdělání ve vzdělanostní kategorii středních škol včetně učilišť, ale s ukončením bez maturitní zkoušky. Vysokou školu pak v roce 2011 úspěšně ukončilo 7,5 % obyvatel. Naopak, 18,5 % obyvatel stačilo základní dosažené vzdělání – ti pak v dalším studiu nepokračovali. Situace v oblasti nezaměstnanosti se na daném území za sledované období značně zlepšila.

Základní struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku

Z aktuálních dat k 1. 1. 2025 vyplývá vyrovnanost podílu žen na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích zájmového území, která se pohybuje od 43,5 % po 52,3 %. Nejnižší podíly žen jsou v obcích Norberčany (43,5 %), Mutkov (44,2 %) a Hraničné Petrovice (44 %), což je na poměry Olomouckého kraje i průměru za ČR významně podprůměrná hodnota, lze interpretovat jako lokální anomální záležitost, statisticky však nekorespondující s průměrnými podíly za SO ORP. Naopak nejvyšší podíly žen na celkovém počtu obyvatel obce jsou na úrovni 52 %, a to v obcích Hnojice, Šternberk a Samotičky.

Tabulka 4.9: Průměrný věk a podíl žen v jednotlivých obcích MAP IV Šternbersko (stav k 1. 1. 2025)

Obec	Průměrný věk	Počet obyvatel celkem	Počet žen celkem	Podíl žen (v %)
Babice	42,8	458	230	50,5
Bělkovice-Lašťany	41,2	2 302	1 134	49,6
Bohuňovice	43,2	2 534	1 284	49,8
Bukovany	41,1	697	341	50,2
Bystrovany	40,5	994	493	48,8
Daskabát	43,4	624	330	51,4
Dolany	40,0	2 961	1 473	50,6
Doloplazy	41,1	1 338	683	51,2
Domašov nad Bystřicí	41,6	485	242	51,0
Domašov u Šternberka	40,9	354	178	49,0
Hlásnice	38,4	260	130	49,1
Hlubočky	43,2	4 207	2 105	50,5
Hlušovice	36,4	1 089	554	50,0
Hnojice	40,1	646	337	51,8
Horní Loděnice	38,8	339	180	48,1
Hraničné Petrovice	43,9	141	66	43,3
Huzová	40,8	574	289	50,9
Jívová	41,6	632	314	49,2
Komárov	48,5	221	116	49,3
Kozlov	42,7	266	128	51,3
Lipina	41,6	170	80	47,6
Lužice	41,5	411	201	51,0
Město Libavá	40,4	560	254	45,4
Mladějovice	40,3	730	346	49,2
Moravský Beroun	42,2	2 804	1 387	49,3
Mrsklesy	41,4	698	349	49,4
Mutkov	45,8	45	20	44,2
Norberčany	48,4	251	111	43,5
Přáslavice	42,7	1 451	707	49,1
Řídeč	42,1	184	81	46,7
Samotičky	41,3	1 323	689	52,3
Svésedlice	39,8	298	142	48,0

Štarnov	40,0	867	420	49,1
Šternberk	43,2	13 239	6 879	52,0
Tovéř	42,1	653	345	51,1
Tršice	41,2	1 885	940	49,8
Velká Bystřice	41,2	3 779	1 934	49,9
Velký Újezd	40,4	1 415	721	50,5
Žerotín	42,6	456	224	49,8
Celkem území MAP IV	-	52 341	26 437	50,5

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní výpočty

V roce 2021, kdy proběhlo poslední SLDB, byl průměrný věk obyvatelstva v SO ORP Šternberk 41,2 let, v případě SO ORP Olomouc 41,9 let. K 1. 1. 2025 je průměrný věk obyvatel v SO ORP Šternberk 42,5 let a v SO ORP Olomouc 42,4 let. Ve věkovém složení obyvatelstva největší část zaujímá kategorie obyvatel ve věku 15–64 let. Tato skupina obyvatel je označována jako produktivní. Označení získala díky předpokladu dokončení určitého stupně vzdělání a následnému nástupu do zaměstnání. Kategorie však zahrnuje i určitý mezistupeň, a to obyvatele ve věku 15–19 let, kteří z větší části navštěvují i sekundární stupeň vzdělávání. Co se týká zbývajících dvou kategorií dělení obyvatel dle věku, jsou početně téměř vyrovnané. Tzv. předproduktivní kategorie obyvatel zahrnuje jak obyvatele do 2 let, tak děti navštěvující předškolní zařízení a žáky základní školy.

Jak již bylo uvedeno, věková struktura je výrazně diferencovaná podle polohy obce, kdy se obce v suburbánní zóně statutárního města Olomouc vyznačují celkově mladší populací, což dokumentuje obec Hlušovice, kde podíl obyvatel do 14 let dosahuje téměř čtvrtiny obyvatel (24,5 %) a podíl obyvatel 65+ pouze 11,8 % obyvatel obce, což jsou obě extrémní hodnoty v rámci projektu MAP IV. Vyšší podíl (nad 19 %) předproduktivní složky do 14 let mají také obce Dolany, Hlásnice, Hnojice, Štarnov a Velký Újezd. Naopak nejnižší podíl (menší než 14 %) je u obcí Kozlov, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Domašov nad Bystřicí, Komárov a Lipina. Analogicky u těchto obcí je výrazně nadprůměrný počet obyvatel ve věkové kategorii 65 let a více. Absolutně nejvyšší je pak v případě obce Komárov (32,1 % obyvatel v kategorii 65+), což je ale ovlivněno i existencí domova pro seniory (Domov seniorů Komárov) s kapacitou 100 lůžek.

Tabulka 4.10: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých obcích (stav k 31. 12. 2024)

Obec název	Počet obyvatel (celkem)	ve věku 0–14 let (celkem)	podíl obyvatel 0–14 let	ve věku 15–64 let (celkem)	ve věku 65+ (celkem)	podíl obyvatel 65+
Babice	458	69	15,7 %	299	90	19,2 %
Bělkovice-Lašťany	2 302	376	17,6 %	1 486	440	18,6 %
Bohuňovice	2 534	383	14,9 %	1 599	552	20,3 %
Bukovany	697	108	14,3 %	486	103	14,7 %
Bystrovany	994	144	18,1 %	670	180	16,0 %
Daskabát	624	110	17,1 %	385	129	21,1 %
Dolany	2 961	533	19,7 %	1 899	529	16,0 %

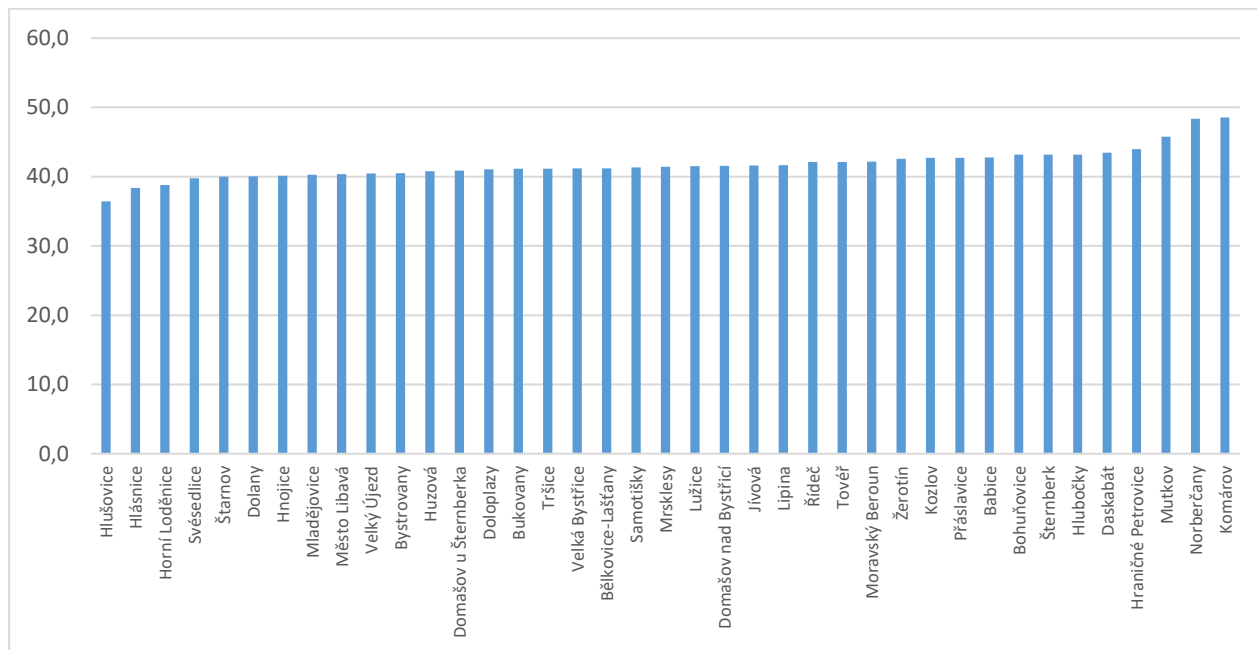
Doloplazy	1 338	199	16,9 %	884	255	16,9 %
Domašov nad Bystřicí	485	78	13,9 %	300	107	20,1 %
Domašov u Šternberka	354	55	17,7 %	227	72	16,8 %
Hlásnice	260	40	19,3 %	183	37	14,0 %
Hlubočky	4 207	629	15,5 %	2 601	977	21,9 %
Hlušovice	1 089	235	24,5 %	707	147	11,8 %
Hnojice	646	119	19,7 %	416	111	15,1 %
Horní Loděnice	339	45	17,6 %	238	56	15,2 %
Hraničné Petrovice	141	23	15,3 %	86	32	22,7 %
Huzová	574	110	16,9 %	376	88	15,8 %
Jívová	632	106	16,3 %	403	123	18,6 %
Komárov	221	32	13,9 %	125	64	29,0 %
Kozlov	266	38	11,1 %	185	43	18,1 %
Lipina	170	20	14,5 %	117	33	13,9 %
Lužice	411	87	16,8 %	253	71	17,3 %
Město Libavá	560	70	14,0 %	399	91	13,7 %
Mladějovice	730	115	18,4 %	488	127	17,6 %
Moravský Beroun	2 804	439	16,3 %	1 757	608	18,5 %
Mrsklesy	698	125	18,7 %	442	131	18,5 %
Mutkov	45	8	13,9 %	24	13	27,9 %
Norberčany	251	26	7,7 %	157	68	27,6 %
Přáslavice	1 451	238	15,3 %	918	295	20,6 %
Řídeč	184	20	13,8 %	126	38	16,4 %
Samotíšky	1 323	216	18,4 %	818	289	18,6 %
Svésedlice	298	75	18,5 %	184	39	13,2 %
Štarnov	867	171	19,7 %	550	146	17,5 %
Šternberk	13 239	2 025	15,3 %	8 150	3 064	23,1 %
Tověř	653	107	15,8 %	409	137	16,8 %
Tršice	1 885	350	17,9 %	1 203	332	18,0 %
Velká Bystřice	3 779	701	17,5 %	2 387	691	18,6 %
Velký Újezd	1 415	288	19,2 %	876	251	17,6 %
Žerotín	456	80	15,9 %	283	93	20,4 %
Celkem	52 341	8 593	16,4 %	33 096	10 652	20,4 %

Zdroj: ČSÚ, 2020, vlastní výpočty

Na území SO ORP Olomouc zahrnutého do MAP IV, vykazují hodnoty průměrného věku, které odpovídají hodnotě průměrného věku celé SO ORP Olomouc, téměř stejné hodnoty průměrného věku dosahuje Olomoucký kraj i celá ČR. Obcí s nejvyšším průměrným věkem je obec Komárov (48,5 let), naopak nejnižší je u obce Hlušovice (36,4 let). Obec Hlušovice je vyhledávanou klidnou lokalitou, s výbornou dostupností do krajského města, proto si tuto lokalitu často vybírají pro budoucí život mladé rodiny. Nízká hodnota průměrného věku obyvatel na území obce (40,0 let a méně) je i v případě obcí Hlásnice (38,4 let), Horní Loděnice (38,8 let), Svésedlice (39,8 let), Štarnov (40,0 let) a Dolany (40,0 let), což souvisí s intenzivní bytovou výstavbou na území uvedených obcí.

Velmi pozitivně lze hodnotit v souvislosti s trendem stárnutí populace vybudování centra pro seniory na území města Šternberk. Stavba byla zahájena v roce 2023 a dokončena v roce 2025. Celkové náklady na projekt Domov pro seniory byly 170 milionů korun. Městu se podařilo získat dotaci od Ministerstva práce a sociálních věcí, z programu 01331 - Rozvoj a obnova materiálně – technické základny sociálních služeb ve výši necelých 59 milionů korun.

Graf 4.3 Průměrný věk obyvatel obcí území MAP IV (stav k 31. 12. 2024)

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní struktura obyvatel na řešeném území je přibližně srovnatelná s vývojovým trendem v okolních SO ORP. Tento trend je dán tím, že se na daném území nachází spíše obce, kde místní obyvatelé pracují převážně na pozicích, kde je jejich nejvyšší úroveň vzdělání dostačující vzhledem k lokální pracovní nabídce. Oproti roku 2001, kde převažovalo nejpočetnější zastoupení ve vzdělanostní kategorii obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním pouze na základní úrovni, v roce 2011 dosáhl největší počet obyvatel nejvyššího dosaženého vzdělání ve vzdělanostní kategorii středních škol včetně učilišť, ale s ukončením bez maturitní zkoušky. V této kategorii se nacházelo 31,3 % obyvatel. Podíl obyvatel, který ve stejném roce dosáhl nejvyššího dosaženého vzdělání na úrovni úplného středního vzdělání s možností ukončení maturitní zkouškou, byl 21 %. Možnosti ukončení studia maturitní zkouškou pomocí nástavbového studia využilo pak pouze 2,4 % obyvatel a vyššího odborného vzdělání necelé 1 % obyvatel. Vysokou školu pak v roce 2011 úspěšně ukončilo 7,5 % obyvatel. Naopak, 18,5 % obyvatel správního obvodu SO ORP stačilo základní dosažené vzdělání – ti pak v dalším studiu nepokračovali. Při posledním Sčítání lidu, bytů a domů v roce 2021 dosahoval nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15 let a více ve SO ORP Šternberk obyvatelé se středním vzděláním bez maturity (34,80 %). V porovnání s rokem 2011 je to nárůst o 3,5procentního bodu. Výraznější posun nastal u podílu

vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, kdy jejich podíl v roce 2021 dosáhl 12,45 %, což je za 10 let posun o téměř 5procentních bodů.

Podrobnější informace o vzdělanostní struktuře obyvatel pak vyjadřuje následující tabulka.

Tabulka 4.11: Obyvatelstvo SO ORP Šternberk ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání ve srovnání let 2001 a 2011

Nejvyšší dosažené vzdělání	2001			2011		
	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
Základní včetně neukončeného	4 253	1 476	2 777	4 307	1 545	2 762
Vyučení bez maturity	3 390	2 118	1 272	7 299	4 407	2 892
Střední odborné bez maturity	2 945	1 696	1 249			
Vyučení s maturitou	244	159	85	4 894	2 169	2 725
Úplné střední všeobecné s maturitou	846	333	513			
Úplné střední odborné s maturitou	2 792	1 223	1 569			
Nástavbové studium	413	133	280	568	169	399
Vyšší odborné	151	62	89	209	72	137
Vysokoškolské	1 079	585	494	1 744	879	865
V tom:						
Univerzitní	552	226	326	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno
Technické	258	216	42			
Ekonomické	116	50	66			
Zemědělské a veterinární	70	54	16			
Umělecké	9	4	5			
Ostatní	74	35	39	315	137	178
Z toho bakalářské	93	37	56			
Vědecká příprava	18	14	4			
Bez vzdělání	262	139	123	neuveďeno	neuveďeno	neuveďeno
Nezjištěno	156	90	66			
Obyvatelstvo celkem	16 549	8 028	8 521	19 021	9 241	9 780

Zdroj: SLDB 2001 a 2011

Tabulka výše porovnává údaje o vzdělanostní struktuře obyvatel a poukazuje na rozdíly v období dvou SLDB v letech 2001 a 2011. První a nejpatrnější rozdíl byl v dílčí kategorizaci jednotlivých hodnocených vzdělanostních skupin, kdy v roce 2001 byla kategorizace detailnější. Naopak v roce 2011 se některé kategorie sečetly dohromady a uváděly tak několik dílčích skupin dohromady. Navíc v roce 2005 přibýly do sledovaného území další tři obce – Huzová, Norberčany a Moravský Beroun. Tento fakt zvýšil počty obyvatel v jednotlivých kategoriích, a tak se data stala v podstatě neporovnatelná, jelikož nelze najít vývojový trend u původního počtu obcí v jednotlivých kategoriích vzdělanostní struktury obyvatel. Tabulka tak nabízí pouze informace z nově dostupné strukturalizace vzdělanosti na daném území.

Níže je uvedena tabulka, která srovnává data z posledního Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 v rozdělení na muže a ženy, kdy je patrné, že u žen se výrazně zvyšuje na území SO ORP vzdělanostní struktury, zejména navýšením počtu vysokoškolsky vzdělaných. Zatímco v roce 2011 jich bylo 8,84 %, v roce 2021 to již je 13,49 %. V porovnání s průměrem na ČR a Olomoucký kraj je SO ORP nadprůměrné podílem obyvatel s pouze základním vzděláním a středním bez maturity. I když se podíl obyvatel

s pouze základním vzděláním snižuje (v roce 2011 to byla více než 1/5 obyvatel - 22,6 %, v roce 2021 již pouze 16,2 %), přesto je hodnota nadprůměrná (například pro SO ORP Olomouc je to 11,4 %). I proto je nezbytné posilovat střední školství poskytující úplné střední vzdělání na Šternbersku.

Tabulka 4.12: Obyvatelstvo SO ORP Šternberk ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání (stav v roce 2021)

Nejvyšší dosažené vzdělání	Absolutně			Relativně (v %)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
bez vzdělání	205	94	111	1,05	0,98	1,11
základní včetně neukončeného	2 965	1 127	1 838	15,17	11,76	18,46
střední vč. vyučení (bez maturity)	6 800	4 013	2 787	34,80	41,88	27,99
úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	5 671	2 478	3 193	29,02	25,86	32,07
vyšší odborné vzdělání, konzervatoř	256	81	175	1,31	0,85	1,75
vysokoškolské	2 433	1 089	1 344	12,45	11,37	13,49
nezjištěno	1 209	700	509	6,19	7,3	5,11
celkem	19 539	9 582	9 957	100,00	100,00	100,00

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní výpočty

Vývoj počtu obyvatel

O vývoji počtu obyvatel SO ORP a počtu jednotlivých obcí, které do SO ORP Šternberk spadají, vypovídá i následující tabulka. Ta popisuje celkový vývoj počtu obyvatel od roku 2010 do roku 2025, tj. Za posledních 15 let. Celkově zůstává počet obyvatel za posledních 10 let bez výraznějších výkyvů, populační ztráty v severní a severovýchodní části území se vyrovnávají populačním nárůstem v obcích ve střední a jižní části.

Celkový přírůstek počtu obyvatel za rok 2025 dokumentuje Tabulka 4.20, ze které je patrné, že za rok 2024 v území projektu MAP IV přirozeným pohybem ubylo 71 obyvatel, mechanickým přibýlo 98 obyvatel. Celkový pohyb obyvatelstva je tak kladný + 27 osob. V území SO ORP Šternberk jsou přírůstky v řádech jednotek, což lze ale vnímat pozitivně, neboť se zastavil klesající trend z uplynulého období.

Tabulka 4.13: Přirozený a mechanický pohyb obyvatel v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk za rok 2024

Území	Živě narození celkem	Zemřelí celkem	Přirozený přírůstek celkem	Přistěhovalí celkem	Vystěhovalí celkem	Mechanický přírůstek celkem	Celkový přírůstek
SO ORP Olomouc	1 718	1 872	-154	2 683	2 290	393	239
SO ORP Šternberk	270	331	-61	398	414	-16	-77
Celkem	1 988	2 203	-215	3 081	2 704	377	162
Území MAP IV Šternbersko	414	485	-71	1 596	1 498	98	27

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní výpočty

V absolutních hodnotách největší počet obyvatel přibyl za období 15 let (od roku 2010 do roku 2025) v obcích Velká Bystřice (+453), Dolany (+336), Hlušovice (+170), Štarnov (+167) a Bělkovice-Lašťany (+153). Na straně druhé populačně nejvíce ztratil Moravský Beroun (-267), Šternberk (-299) a Hlubočky (-123). Je to logické, protože se jedná o největší sídla v území, proto ta vysoká absolutní čísla. Specifická situace je pak u Města Libavá, kde došlo k vyčlenění části území z vojenského újezdu a samostatná obec vznikla k 1. 1. 2016.

V relativním vyjádření pak největší přírůstek nastal u obcí Svěsedlice (158,5 %), Hlušovice (137,7 %), Komárov (133,9 %) a Štarnov (133,4 %). Takto velké nárůsty s sebou přináší jak zvýšené požadavky na infrastrukturu, tak na rozšíření kapacit ve vzdělávací soustavě. V první fázi je populační nárůst spojen s požadavky na navýšení kapacity mateřských škol, následně pak škol základních. Největší relativní poklesy počtu obyvatel se dotýkají obcí Město Libavá (pokles na téměř polovinu), která je specifickým případem. Výrazný pokles je u obce Norberčany, kde se počet obyvatel snížil o více než čtvrtinu (na 74,9 % stavu v roce 2010). U většiny obcí v území je interval +/- 10 %.

Tabulka 4.14: Změna počtu obyvatel v území projektu MAP IV v období let 2010-2025

Obec	SO ORP	Počet obyvatel (stav k 1. 1.)		Změna absolutně 2010/2025	Změna (v %)	Bazický index (Bi)
		2010	2025			
Babice	Šternberk	438	458	20	4,4	104,6
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	2 121	2 302	181	7,9	108,5
Bohuňovice	Olomouc	2 557	2 534	-23	-0,9	99,1
Bukovany	Olomouc	593	697	104	14,9	117,5
Bystrovany	Olomouc	1 006	994	-12	-1,2	98,8
Daskabát	Olomouc	604	624	20	3,2	103,3
Dolany	Olomouc	2 509	2 961	452	15,3	118,1
Doloplazy	Olomouc	1 336	1 338	2	0,1	100,1
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	497	485	-12	-2,5	97,6
Domašov u Šternberka	Šternberk	308	354	46	13,0	114,9
Hlásnice	Šternberk	211	260	49	18,8	123,2

Hlubočky	Olomouc	4 347	4 207	-140	-3,3	96,8
Hlušovice	Olomouc	791	1 089	298	27,4	137,7
Hnojice	Šternberk	596	646	50	7,7	108,4
Horní Loděnice	Šternberk	347	339	-8	-2,3	97,7
Hraničné Petrovice	Šternberk	144	141	-3	-2,1	97,9
Huzová	Šternberk	616	574	-42	-7,3	93,2
Jívová	Šternberk	561	632	71	11,2	112,6
Komárov	Šternberk	165	221	56	2,5	133,9
Kozlov*	Olomouc	273	266	-7	-2,6	97,4
Lipina	Šternberk	144	170	26	15,3	118,1
Lužice	Šternberk	342	411	69	16,8	120,2
Město Libavá*	Šternberk	552	560	8	1,4	101,4
Mladějovice	Šternberk	647	730	83	11,4	112,8
Moravský Beroun	Šternberk	3 183	2 804	-379	-13,5	88,1
Mrsklesy	Olomouc	594	698	104	14,9	117,5
Mutkov	Šternberk	53	45	-8	-17,8	84,9
Norberčany	Šternberk	335	251	-84	-33,5	74,9
Přáslavice	Olomouc	1 349	1 451	102	7,0	107,6
Řídeč	Šternberk	190	184	-6	-3,3	96,8
Samotíšky	Olomouc	1 288	1 323	35	2,6	102,7
Svéslavice	Olomouc	188	298	110	36,9	158,5
Štarnov	Šternberk	650	867	217	25,0	133,4
Šternberk	Šternberk	13 687	13 239	-448	-3,4	96,7
Tověř	Olomouc	561	653	92	14,1	116,4
Tršice	Olomouc	1634	1 885	251	13,3	115,4
Velká Bystřice	Olomouc	3 060	3 779	719	19,0	123,5
Velký Újezd	Olomouc	1 249	1 415	166	11,7	113,3
Žerotín	Šternberk	428	456	28	6,1	106,5
Celkem	-	50 154	52 341	2 187	4,2	104,4

Poznámky: *u obcí Kozlov a Město Libavá jsou data za rok 2016 (místo roku 2011)

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní výpočty

Pokud budeme hodnotit jednotlivě obce území projektu MAP IV za celé desetileté období, tak lze obce rozdělit na 5 základních kategorií a detailně to dokumentují čísla v tabulce 4.15 a tabulce 4.16.

Základní typy obcí podle vývoje počtu obyvatel v posledních 10 letech:

- obce s pozvolným rostoucím trendem vývoje počtu obyvatel za sledované období (např. Babice, Domašov u Šternberka, Jívová),
- obce s pozvolným poklesem počtu obyvatel za sledované období (např. Moravský Beroun),
- stagnující obce (např. Domašov nad Bystřicí, Hraničné Petrovice),
- dynamicky se zvyšující počet obyvatel obce (např. Hlušovice, Štarnov, Bukovany),
- obce s významným poklesem počtu obyvatel (např. Norberčany).

Tabulka 4.15: Vývoj počtu obyvatel v obcích území MAP IV v letech 2011-2025 za SO ORP Šternberk
(stav k 1. 1.)

Obec	2011	2015	2020	2021	2025
Babice	438	452	451	453	458
Domašov n. Bystřicí	497	497	490	482	485
Domašov u Šternberka	308	325	337	345	354
Hlásnice	211	207	223	228	260
Hnojice	596	620	634	614	646
Horní Loděnice	347	332	333	335	339
Hr. Petrovice	144	132	150	150	141
Huzová	616	578	565	568	574
Jívová	561	582	592	590	632
Komárov	165	172	206	209	221
Lipina	144	171	167	166	266
Lužice	342	373	405	398	170
Město Libavá*	*	*	603	606	560
Mladějovice	647	700	726	728	730
Moravský Beroun	3 183	3 087	2 934	2 916	2 804
Mutkov	53	49	48	43	45
Norberčany	335	294	258	246	251
Řídeč	190	203	203	195	184
Štarnov	650	703	795	817	867
Šternberk	13 687	13 545	13 440	13 388	13 239
Žerotín	428	456	454	452	456
Území MAP IV v SO ORP Šternberk	23 542	23 478	24 014	23 929	

Zdroj: ČSÚ, 2010–2021, vlastní výpočty

*Poznámka: do roku 2016 součást vojenského újezdu Libavá, na základě zákona č. 15/2015 Sb. (zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů), vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá.

Tabulka 4.16: Vývoj počtu obyvatel v obcích projektu MAP IV v letech 2010-2025 za SO ORP Olomouc
(stav k 1. 1.)

Obec	2011	2015	2020	2021	2025
Bělkovice-Lašťany	2 138	2 220	2 309	2 274	2 302
Bohuňovice	2 552	2 536	2 549	2 521	2 534
Bukovany	587	635	649	662	697
Bystrovany	996	1 042	1 033	1 015	994
Daskabát	603	591	617	621	624
Dolany	2 539	2 669	2 782	2 845	2 961
Doloplazy	1 325	1 347	1 347	1 360	1 338
Hlubočky	4 394	4 253	4 246	4 224	4 207

Hlušovice	759	839	942	961	1 089
Kozlov*	*	*	219	226	266
Mrsklesy	590	658	683	701	698
Přáslavice	1 350	1 405	1 449	1 434	1451
Samotíšky	1 288	1 352	1 378	1 383	1323
Svésedlice	188	193	212	227	298
Tověř	566	581	609	620	653
Tršice	1 642	1 647	1 701	1 756	1 885
Velká Bystřice	3 024	3 238	3 493	3 513	3 779
Velký Újezd	1 260	1 308	1 353	1 355	1 415
Území MAPII v SO ORP Olomouc	25 801	26 514	27 571	27 698	

Zdroj: ČSÚ, 2020, vlastní výpočty

**Poznámka: do roku 2016 součást vojenského újezdu Libavá, na základě zákona č. 15/2015 Sb. (zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů), vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá.*

Vývoj počtu obyvatel můžeme hodnotit na úrovni přirozeného a mechanického pohybu obyvatel. Mechanickým pohybem se rozumí přesun obyvatelstva (přistěhovalí a vystěhovalí), přirozený pohyb je vyjádřen počtem narozených a zemřelých obyvatel v jednotlivých letech. Jedná se o velmi důležitou charakteristiku v oblasti vzdělávání s ohledem na skutečnost, že čím více narozených dětí, tím větší potřeba nejen státních institucí v oblasti vzdělávání pro nové občany SO ORP.

Počet živě narozených kopíruje drobné kolísání celkového počtu obyvatel. Celkový přírůstek vyjadřuje rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých obyvatel v daném roce. Od roku 2009 se celkový přírůstek obyvatel rapidně snížil. Jedním z důvodů mohlo být stěhování obyvatel menších obcí do větších sídel sousedních SO ORP, které jsou spádově dobře dostupné. V posledních dvou letech nastal v trendu urbanizace zlom. Lidé se začali více přiklánět k trendu reurbanizace nebo částečné suburbanizace, ke kterým je území SO ORP Šternberk a východní část SO ORP Olomouc, vzhledem ke své poloze vůči krajskému městu Olomouc, velmi vhodné.

Tabulka 4.17: Celkový počet živě narozených osob v obcích území projektu MAP IV v letech 2011-2024

Obec	SO ORP	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2024
Babice	Šternberk	5	2	5	2	1	5	3	3	8	5	1
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	20	26	19	15	25	17	31	26	18	20	18
Bohuňovice	Olomouc	27	32	19	32	28	28	25	29	28	17	17
Bukovany	Olomouc	5	6	6	6	8	8	8	8	5	2	7
Bystrovany	Olomouc	18	16	11	10	9	6	11	11	8	8	5
Daskabát	Olomouc	7	5	16	3	7	4	12	9	7	6	8
Dolany	Olomouc	21	28	24	26	32	29	29	43	26	32	22
Doloplazy	Olomouc	16	15	22	10	14	10	6	13	13	9	14
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	4	6	5	8	4	4	7	4	10	3	5
Domašov u Šternberka	Šternberk	5	3	3	3	2	2	5	1	2	6	3
Hlásnice	Šternberk	4	5	2	1	2	2	2	1	0	3	3
Hlubočky	Olomouc	53	39	39	38	42	52	68	45	61	39	33
Hlušovice	Olomouc	10	5	12	16	8	13	6	17	13	9	5
Hnojice	Šternberk	6	6	9	3	8	7	11	4	7	4	4
Horní Loděnice	Šternberk	5	3	4	0	4	4	1	4	1	2	2
Hraničné Petrovice	Šternberk	2	4	0	3	1	1	2	4	1	2	2
Huzová	Šternberk	8	5	2	6	6	5	12	6	5	8	6
Jívová	Šternberk	5	6	6	4	7	7	6	6	8	3	5
Komárov	Šternberk	1	2	0	3	1	0	1	1	1	2	4
Kozlov	Olomouc	*	*	*	*	*	2	5	0	4	1	1
Lipina	Šternberk	1	2	4	1	3	1	0	1	2	1	1
Lužice	Šternberk	2	3	3	4	4	9	7	4	9	2	7
Město Libavá	Šternberk	*	*	*	*	*	2	5	3	8	11	4
Mladějovice	Šternberk	2	6	6	7	7	16	5	11	10	10	9
Moravský Beroun	Šternberk	37	33	38	29	43	37	44	35	30	36	24
Mrsklesy	Olomouc	4	8	5	11	5	13	6	7	8	6	3
Mutkov	Šternberk	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2
Norberčany	Šternberk	2	0	2	7	3	0	1	2	1	1	2
Přáslavice	Olomouc	14	10	7	13	21	18	16	15	21	19	12
Řídeč	Šternberk	2	0	0	3	3	5	0	0	3	1	3
Samotíšky	Olomouc	22	17	11	14	22	13	12	10	9	17	9
Svésedlice	Olomouc	1	3	3	0	2	1	3	5	3	2	2
Štarnov	Šternberk	8	7	6	8	10	6	12	7	8	11	6
Šternberk	Šternberk	135	128	138	154	149	145	139	163	137	148	95
Tovéř	Olomouc	8	6	7	7	4	5	8	5	5	8	5
Tršice	Olomouc	16	15	21	18	15	14	15	16	19	23	18
Velká Bystřice	Olomouc	24	37	50	38	30	36	47	31	32	34	34
Velký Újezd	Olomouc	20	15	19	20	16	23	15	19	12	15	11
Žerotín	Šternberk	9	4	5	6	6	7	3	5	2	8	2
Celkem	-	530	508	529	529	552	557	590	575	545	535	414

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Tabulka 4.18: Přirozený přírůstek obyvatel v obcích území projektu MAP IV v letech 2011-2024

Obec	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2024
Babice	14	11	-3	-8	3	8	3	-17	2	0	-3
Bělkovice-Lašťany	24	31	12	32	20	16	39	11	3	-1	0
Bohuňovice	3	-5	-21	2	-1	-12	-16	25	17	-9	-5
Bukovany	7	10	7	18	7	22	14	-2	-27	-2	2
Bystrovany	13	11	10	2	-2	-1	0	0	-6	3	-2
Daskabát	-6	-11	3	1	6	0	1	8	11	0	2
Dolany	57	27	46	30	40	3	20	40	10	8	-1
Doloplazy	18	2	-1	-8	12	-20	-2	-1	11	-1	6
Domašov nad Bystřicí	5	-1	2	-6	15	-13	2	-13	2	-2	2
Domašov u Šternberka	2	4	12	-1	-6	7	6	5	0	3	2
Hlásnice	2	3	-7	-2	5	9	-3	11	-6	1	3
Hlubočky	-6	-35	-54	1	15	-21	-2	-24	25	-11	-18
Hlušovice	21	9	17	22	14	5	23	49	12	4	-8
Hnojice	9	14	4	-3	18	-9	8	0	-3	-8	-1
Horní Loděnice	2	1	-10	-8	12	-11	-7	17	-10	-3	1
Hraničné Petrovice	1	-3	-6	-4	-3	2	5	10	4	2	2
Huzová	-5	-4	-12	-17	1	2	-2	0	-14	-4	-5
Jívová	4	18	-6	5	-7	5	6	5	1	0	0
Komárov	2	9	2	-6	-5	2	30	8	-1	-7	-4
Kozlov	*	*	*	*	*	-31	-9	-10	-4	-3	0
Lipina	8	-5	7	17	0	3	-2	3	-8	-2	0
Lužice	4	14	-2	15	-4	15	4	8	9	-4	6
Město Libavá	*	*	*	*	*	35	16	-5	5	5	1
Mladějovice	7	-1	0	17	2	12	-2	6	8	0	3
Moravský Beroun	6	-55	-16	-31	-39	-5	-58	-28	-23	-2	2
Mrsklesy	6	19	14	25	11	12	9	-6	-1	0	-2
Mutkov	1	-3	-2	0	2	1	-1	-2	-1	-1	1
Norberčany	-10	-6	-21	-4	-15	-19	7	-8	-1	-3	-3
Přáslavice	14	1	25	16	18	10	-7	3	20	-1	-5
Řídeč	4	5	-3	7	1	-1	-4	-7	11	-3	2
Samotíšky	20	15	18	11	5	1	9	-7	18	6	-3
Svésedlice	2	-4	3	4	4	6	-1	-4	14	2	-1
Štarnov	18	2	12	21	26	5	21	11	29	2	-1
Šternberk	-82	-57	-41	38	6	-75	5	14	-55	-41	-51
Tovéř	20	-	-9	9	-3	12	13	0	6	6	-2
Tršice	2	-1	13	-1	-27	15	17	12	37	3	2
Velká Bystřice	2	37	62	77	10	32	15	89	109	-6	5
Velký Újezd	28	-24	28	27	-9	38	9	18	-11	-1	2
Žerotín	5	-	6	17	7	1	-	0	-10	8	0
Celkem	222	28	89	315	139	61	166	219	183	-62	-71

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Tabulka 4.19: Celkový přírůstek obyvatel v obcích území projektu MAP IV v letech 2011-2025

Obec	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025
Babice	14	11	-3	-8	3	8	3	-17	2	2	8
Bělkovice-Laštiny	24	31	12	32	20	16	39	11	3	-35	32
Bohuňovice	3	-5	-21	2	-1	-12	-16	25	17	-28	3
Bukovany	7	10	7	18	7	22	14	-2	-27	13	-10
Bystrovany	13	11	10	2	-2	-1	0	0	-6	-7	-8
Daskabát	-6	-11	3	1	6	0	1	8	11	4	4
Dolany	57	27	46	30	40	3	20	40	10	63	19
Doloplazy	18	2	-1	-8	12	-20	-2	-1	11	13	-2
Domašov nad Bystřicí	5	-1	2	-6	15	-13	2	-13	2	-8	-6
Domašov u Šternberka	2	4	12	-1	-6	7	6	5	0	8	9
Hlásnice	2	3	-7	-2	5	9	-3	11	-6	5	12
Hlubočky	-6	-35	-54	1	15	-21	-2	-24	25	-22	5
Hlušovice	21	9	17	22	14	5	23	49	12	19	-6
Hnojice	9	14	4	-3	18	-9	8	0	-3	-20	-5
Horní Loděnice	2	1	-10	-8	12	-11	-7	17	-10	2	-1
Hraničné Petrovice	1	-3	-6	-4	-3	2	5	10	4	0	8
Huzová	-5	-4	-12	-17	1	2	-2	0	-14	3	2
Jívová	4	18	-6	5	-7	5	6	5	1	-2	-15
Komárov	2	9	2	-6	-5	2	30	8	-1	3	-5
Kozlov	*	*	*	*	*	-31	-9	-10	-4	7	-6
Lipina	8	-5	7	17	0	3	-2	3	-8	-1	-5
Lužice	4	14	-2	15	-4	15	4	8	9	-7	-4
Město Libavá	*	*	*	*	*	35	16	-5	5	3	9
Mladějovice	7	-1	0	17	2	12	-2	6	8	2	1
Moravský Beroun	6	-55	-16	-31	-39	-5	-58	-28	-23	-18	-40
Mrsklesy	6	19	14	25	11	12	9	-6	-1	18	-1
Mutkov	1	-3	-2	0	2	1	-1	-2	-1	-5	-4
Norberčany	-10	-6	-21	-4	-15	-19	7	-8	-1	-12	7
Přáslavice	14	1	25	16	18	10	-7	3	20	-15	-38
Řídeč	4	5	-3	7	1	-1	-4	-7	11	-8	-5
Samotičky	20	15	18	11	5	1	9	-7	18	5	-36
Svéslavice	2	-4	3	4	4	6	-1	-4	14	15	-5
Štarnov	18	2	12	21	26	5	21	11	29	22	1
Šternberk	-82	-57	-41	38	6	-75	5	14	-55	-52	-25
Továř	20	-	-9	9	-3	12	13	0	6	11	-4
Tršice	2	-1	13	-1	-27	15	17	12	37	55	14
Velká Bystřice	2	37	62	77	10	32	15	89	109	20	85
Velký Újezd	28	-24	28	27	-9	38	9	18	-11	2	26
Žerotín	5	0	6	17	7	1	0	0	-10	-2	5
Celkem	222	28	89	315	139	61	166	219	183	53	19

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní výpočty

Tabulka 4.20: Přirozený, mechanický a celkový přírůstek obyvatel v obcích území projektu MAP IV (rok 2024)

Název obce	Narození	Zemřelí	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek přirozen ý	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
Babice	1	4	17	6	-3	11	8	458
Bělkovice-Laštiny	18	18	65	33	0	32	32	2 302
Bohuňovice	17	22	65	57	-5	8	3	2 534
Bukovany	7	5	28	40	2	-12	-10	697
Bystrovany	5	7	18	24	-2	-6	-8	994
Daskabát	8	6	15	13	2	2	4	624
Dolany	22	23	140	120	-1	20	19	2 961
Doloplazy	14	8	30	38	6	-8	-2	1 338
Domašov nad Bystřicí	5	3	11	19	2	-8	-6	485
Domašov u Šternberka	3	1	16	9	2	7	9	354
Hlásnice	3	0	13	4	3	9	12	260
Hlubočky	33	51	132	109	-18	23	5	4 207
Hlušovice	5	13	32	30	-8	2	-6	1 089
Hnojice	4	5	25	29	-1	-4	-5	646
Horní Loděnice	2	1	8	10	1	-2	-1	339
Hraničné Petrovice	2	0	9	3	2	6	8	141
Huzová	6	11	24	17	-5	7	2	574
Jívová	5	5	8	23	0	-15	-15	632
Komárov	4	8	12	13	-4	-1	-5	221
Kozlov	1	1	17	23	0	-6	-6	266
Lipina	1	1	1	6	0	-5	-5	170
Lužice	7	1	21	23	6	-2	-4	411
Město Libavá	4	3	22	14	1	8	9	560
Mladějovice	9	6	15	17	3	-2	1	730
Moravský Beroun	24	22	41	83	2	-42	-40	2 804
Mrsklesy	3	5	12	11	-2	1	-1	698
Mutkov	2	1	0	5	1	-5	-4	45
Norberčany	2	5	16	6	-3	10	7	251
Přáslavice	12	17	44	77	-5	-33	-38	1 451
Řídeč	3	1	4	11	2	-7	-5	184
Samotíšky	9	12	33	66	-3	-33	-36	1 323
Svésedlice	2	3	9	13	-1	-4	-5	298
Štarnov	6	7	21	19	-1	2	1	867
Šternberk	95	146	335	309	-51	26	-25	13 239
Tověř	5	7	11	13	-2	-2	-4	653
Tršice	18	16	52	40	2	12	14	1 885
Velká Bystřice	34	29	211	131	5	80	85	3 779
Velký Újezd	11	9	50	26	2	24	26	1 415
Žerotín	2	2	13	8	0	5	5	456
celkem	414	485	1 596	1 498	-71	98	19	52 341

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní výpočty.

Infrastruktura – doprava, silniční a železniční síť

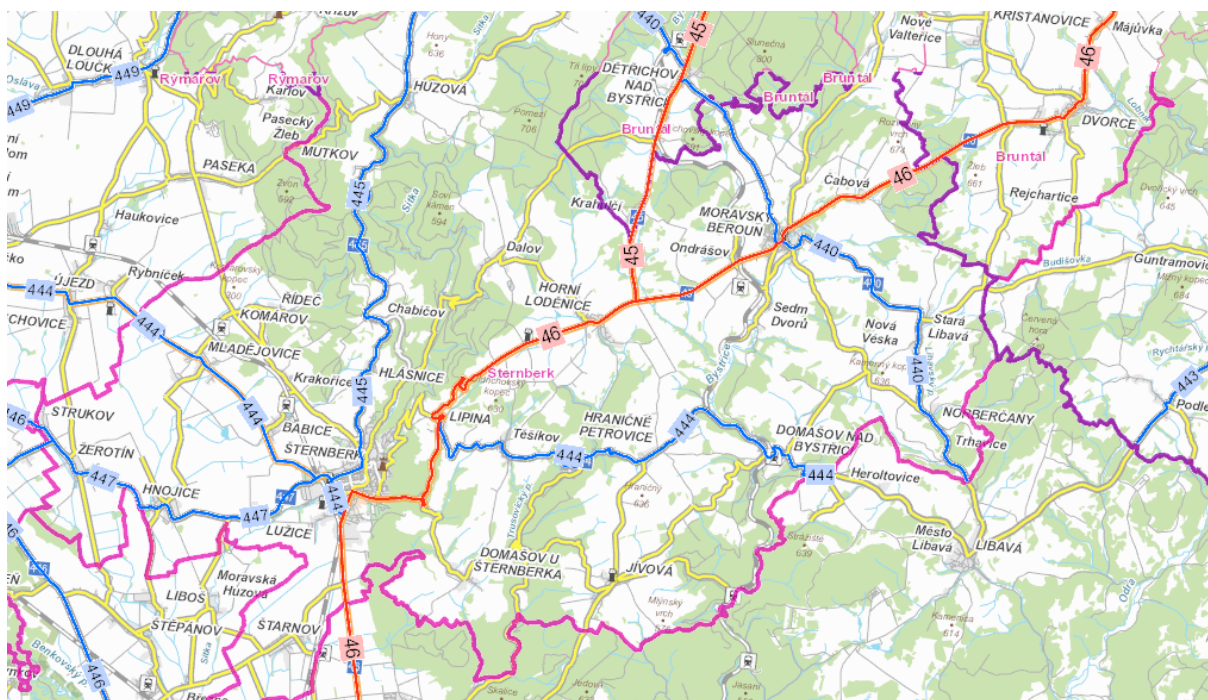
Celé území projektu MAP IV je propojeno rychlostní komunikací I. třídy s označením R46. Tato komunikace vede z Olomouce přes město Šternberk a následně směřuje na Moravský Beroun

ve východní části SO ORP Šternberk sousedící s Moravskoslezským krajem. Silnice je jedním z hlavních tahů na města Bruntál nebo Opavu, která náleží do Moravskoslezského kraje. V území SO ORP Šternberk lze zmínit jako významnější komunikace ještě silnici II. třídy č. 444 ve směru z SO ORP Uničov na Domašov nad Bystřicí, silnici II. třídy č. 445 ve směru na Rýmařov nebo silnici II. třídy č. 447 spojující SO ORP Šternberk s SO ORP Litovel. Autem lze do největšího města Šternberka v území SO ORP Šternberk ze sousední krajské Olomouce přesunout přibližně za 25 minut.

Významné zkvalitnění a rozšíření dostupnosti území přinese připravovaný obchvat města Šternberk a velmi důležitá a významná je elektrifikace železniční trati Olomouc – Šternberk – Uničov. Jedná se o jednu z největších investičních akcí v ČR v oblasti železniční dopravy, která byla zahájena v roce 2019 v oboru českého železničního stavitelství. Elektrizace a zkapacitnění téměř 30 kilometrů dlouhého úseku železniční trati mezi Uničovem a Olomoucí stála téměř 4,8 miliardy korun a společnost OHL ŽS ji zhotovila společně s dalšími stavebními firmami ve sdružení UNIOLO RAIL. Akce byla dokončena v roce 2022. Hlavním cílem elektrizace a celkové modernizace trati v tomto úseku bylo zvýšení traťové rychlosti. Jednalo se o pilotní projekt a vůbec první regionální dráhu, na které se jezdí maximální možnou rychlostí 160 km/h. Jízdní doba osobních vlaků mezi Olomoucí a Uničovem se tak zkrátila ze 40 na 26, respektive 28 minut. Ve špičkách pracovních dnů doplňují dostupnost spěšné vlaky, které zvládnou cestu mezi oběma stanicemi dokonce za 17 minut. S ohledem na hlavní předmět projektu byla realizována kompletní rekonstrukce železničního svršku a spodku. Kvůli elektrifikaci byla realizována výstavba nových trakčních stožárů a trolejového vedení. Ve všech stanicích a zastávkách vznikla nová nástupiště, která umožňují i bezbariérový vstup do nízkopodlažních vlakových souprav, což celkově zvýšilo komfort cestování a atraktivnily se lokality v blízkosti železniční trati. Všechna nádraží jsou bezbariérová, v rámci úprav byly realizovány i přístřešky pro cestující, zprovozněn byl nový orientační a informační systém a osvětlení stanic a přístupových cest. Nástupiště a centrální přechody jsou monitorovány kamerovým systémem, stejně jako vybrané frekventované přejezdy. Pro uložení technologických zařízení se realizovala výstavba nových objektů, popřípadě rekonstrukce těch stávajících.

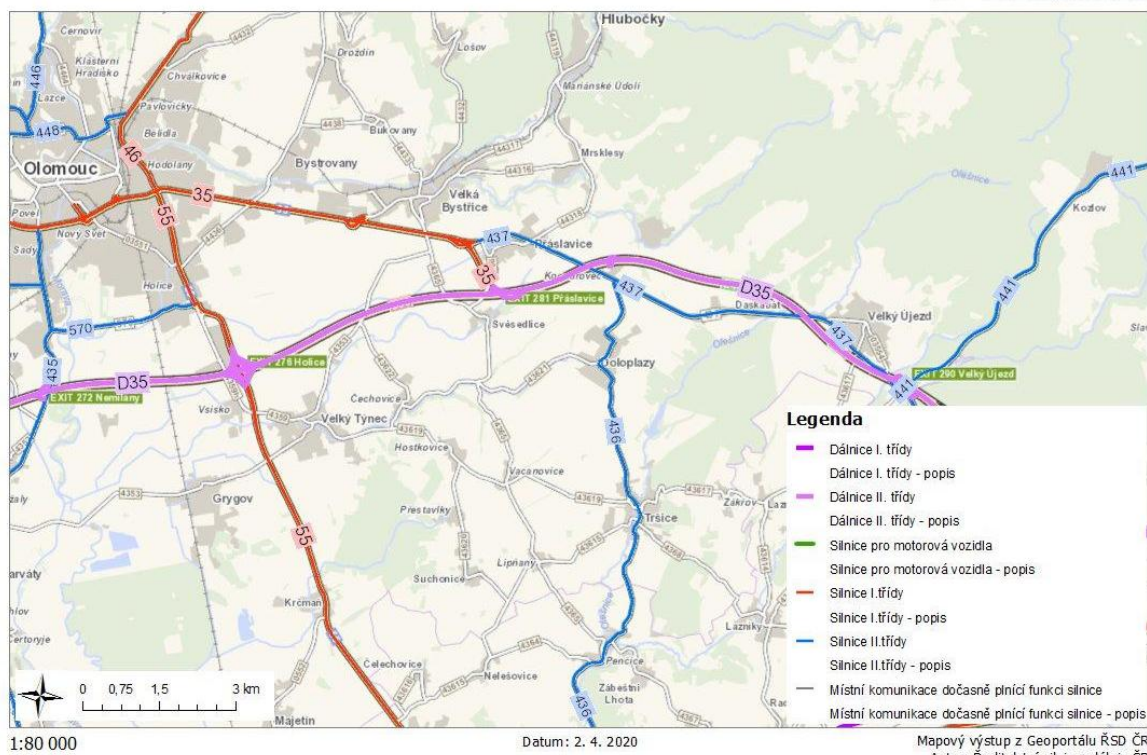
Propojenost a vzájemnou provázanost vymezeného území pomocí silničních tahů také reflektuje významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

Obrázek 4.4: Silniční síť v území projektu MAP IV v SO ORP Šternberk

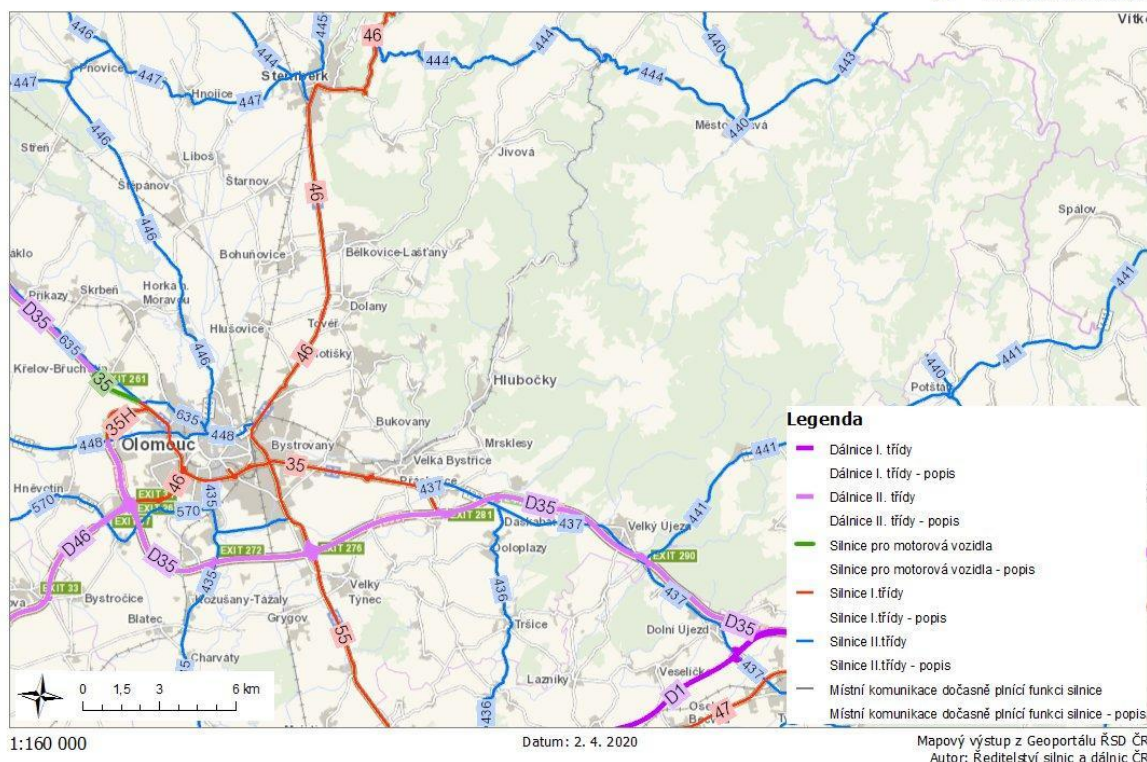
Zdroj: Geoportál.cz

Dopravní dostupnost obcí regionu Bystřička, o.p.s. je vesměs na velmi dobré úrovni. Dopravní poloha a dostupnost pro většinu obcí ve východní části SO ORP Olomouc je výhodná, zejména díky blízkosti krajského města Olomouc. Páteřní komunikací pro severovýchodní část SO ORP je dopravní koridor vedený údolím Bystřice, kterým je vedena trasa železnice i silnice. K výstavbě železnice spojující město Olomouc s Opavou, došlo v 70. letech 19. století a významně přispěla k rozvoji průmyslu, železnice propojila Hanou se Slezskem. Na trati leží průmyslová centra v Mariánském Údolí a Hlubočkách. Východní část SO ORP Olomouc protíná významná komunikace, silnice I. třídy 1/35, která vede z Olomouce do Přáslavic a dálnice D35, která spojuje Mohelnici a Lipník nad Bečvou a u Lipníku navazuje na D1 směřující do Ostravy. Dálnice na východě regionu kopíruje sníženinu na úpatí Nízkého Jeseníku a významně ulehčila husté dopravě na silnici II. třídy číslo 437 mezi Přáslavicemi a Lipníkem nad Bečvou. Jedná se důležitou páteřní komunikaci směrem na Ostravsko a dále Polsko. Přes jednotlivé obce potom vedou zejména komunikace třetí třídy nebo místní komunikace. Regionem prochází rovněž železniční trať regionálního významu č. 310 z Olomouce přes Bruntál do Opavy, která region propojuje se severovýchodní částí SO ORP Šternberk. Existenci hlavního silničního koridoru je východní část zájmového území výrazně rozdělena, což dokumentuje Obrázek 4.5.

Obrázek 4.5: Silniční síť v území projektu MAP IV v SO ORP Olomouc

Celé území projektu MAP IV leží v dojezdové vzdálenosti do 60 minut do krajského města a poloha krajského města dominantně ovlivňuje směr hlavních silničních tahů, typické prstencovité uspořádání směřující k centru. Struktura dopravní sítě ovlivňuje spádovost obcí a jejich dostupnost. Čím blíže hierarchicky vyššímu centru, tím je četnost veřejné dopravy a hustota dopravní sítě větší.

Obrázek 4.6: Silniční síť v území projektu MAP IV v SO ORP Olomouc

Velký význam pro danou oblast má také autobusová a železniční doprava. Autobusovou dopravu zajišťují především ARRIVA MORAVA a.s., VOJTLA TRANS s.r.o. a T.Q.M. – holding s.r.o. Železniční doprava je zprostředkována společností České dráhy a.s., a to osobními a rychlostními vlaky. Mezi důležité železniční tratě patří zejména trať Olomouc – Šumperk označená číslem 290, která je vedena z Olomouce přes Hlušovice, Bohuňovice, Štarnov, Šternberk, Babice, Mladějovice a pokračuje dále ve směru na Uničov a Šumperk. Toto spojení využívají nejen obyvatelé Šternberka, kteří dojíždějí do Uničova a do Olomouce za prací, ale také žáci ZŠ, kteří v rámci výuky plavání dojíždějí do Uničova na plavecký bazén. Dále je daným územím vedena trať číslo 310 Olomouc – Opava, která je z Olomouce, Bystrovan, Velké Bystřice, Hluboček a Hrubé Vody vedena obcemi Jívová a Domašov nad Bystřicí a pokračuje do Moravského Berouna a dále do Opavy.

Autobusovou a železniční dopravu využívají nejen lidé dojíždějící za prací, ale také žáci, kteří se dopravují do škol. V této souvislosti se u autobusové i železniční dopravy objevuje několik problémů. Dojíždějící žáci musí vstávat velmi časně, aby stihli začátek výuky. Brzké vstávání těchto žáků však výrazně ovlivňuje jejich schopnost koncentrace a může mít vliv na jejich studijní výsledky. Nevhodné časy spojů a jejich vzájemná nenávaznost navíc omezují zapojení žáků do odpoledních mimoškolních aktivit.

V okolí řešeného území se nachází několik možností cyklotras a cyklostezek, které mohou využívat jak pěší, tak i cyklisté. Některé trasy vedou již z Olomouce, ale převážná část jich vychází přímo ze Šternberka do okolních obcí, tudíž je mohou využívat i děti pro cestu do škol. Mezi nejvýznamnější cyklotrasy lze beze sporu zařadit Moravskou stezku, která propojuje nejen dvě sousední SO ORP, ale

i severní a jižní část samotné Moravy. Cesta vede z oblasti Jeseníku právě přes město Šternberk a Olomouc, dále přes Tovačov a Kroměříž až na Jižní Moravu. Tato cesta však není vyhrazena přímo pro cyklisty, ale vede po pravidelných silničních tazích sloužících pro automobilovou dopravu.

Za vhodnou a značenou cyklostezku pro všechny věkové kategorie, včetně bruslařů, se označuje cyklostezka č. 6104, která je známá spíše pod názvem Hvězdná. Ta začíná v Olomouci – Chválkovicích, kde se nachází parkoviště pro automobily. Dále pokračuje k nadjezdu v olomoucké místní části Černovír, odkud vede podél železnice. V místě křížení s Trusovickým potokem se cyklostezka odklání směrem na Hlušovice, kde se u mostu přes potok napojí na cyklostezku do Bohuňovic. Odtud cesta pokračuje stále po cyklostezce č. 6104, která vede podél železniční trati na Šternberk. Přes obec Štarnov lze potom pokračovat po cyklostezce stále podél trati až do Šternberka.

Vedlejší cyklotrasa č. 6105, která nese místní název „Za krásami přírody“: stezka vede ze Šternberka přes obce Hnojice a Lužice k místní části obce Štěpánov-Moravské Huzové, kde ústí jako cyklotrasa 6107. Po ní lze projet místní částí obce Štěpánov-Březce směrem k jezeru v Chomoutově a obci Horka nad Moravou. Odtud dále po cyklotrase č. 6027 na Mlýnský potok a Lhoty nad Moravou. Zde se nepevněná část trasy napojuje opět na cyklotrasu č. 6107 ve směru na Střeň a Štěpánov, dále opět na Hnojice až do Šternberka.

Obrázek 4. 8: Cyklotrasa Za krásami přírody

Poslední z vybraných úseků, který se skládá z cyklotras č. 6009 a 6108, nese místní název „Horská trasa“. Stezka začíná na červeně značené cestě u výjezdu ze Šternberka, která se napojuje na silniční komunikaci vedoucí do Domašova u Šternberka. Odtud se lze dále napojit na Jívovou a cyklotrasu č. 6009 do Hraničních Petrovic. Odtud vede dále cyklotrasa č. 6108 do Domašova nad Bystřicí. Zde v podstatě končí stoupavá část trasy. Do nížinného údolí SO ORP Šternberk se lze dostat sjezdem přes místní část Véska náležící obci Dolany, odkud se místní obyvatelé po cyklotrase 6102 opět dostanou směrem k obci Bělkovice-Laštany. Konečná část cesty vede dvěma směry:

cyklotrasou č. 6029 do Bohuňovic a Šternova nebo cyklotrasou č. 6029 do místní části Šternberk-Těšíkov.

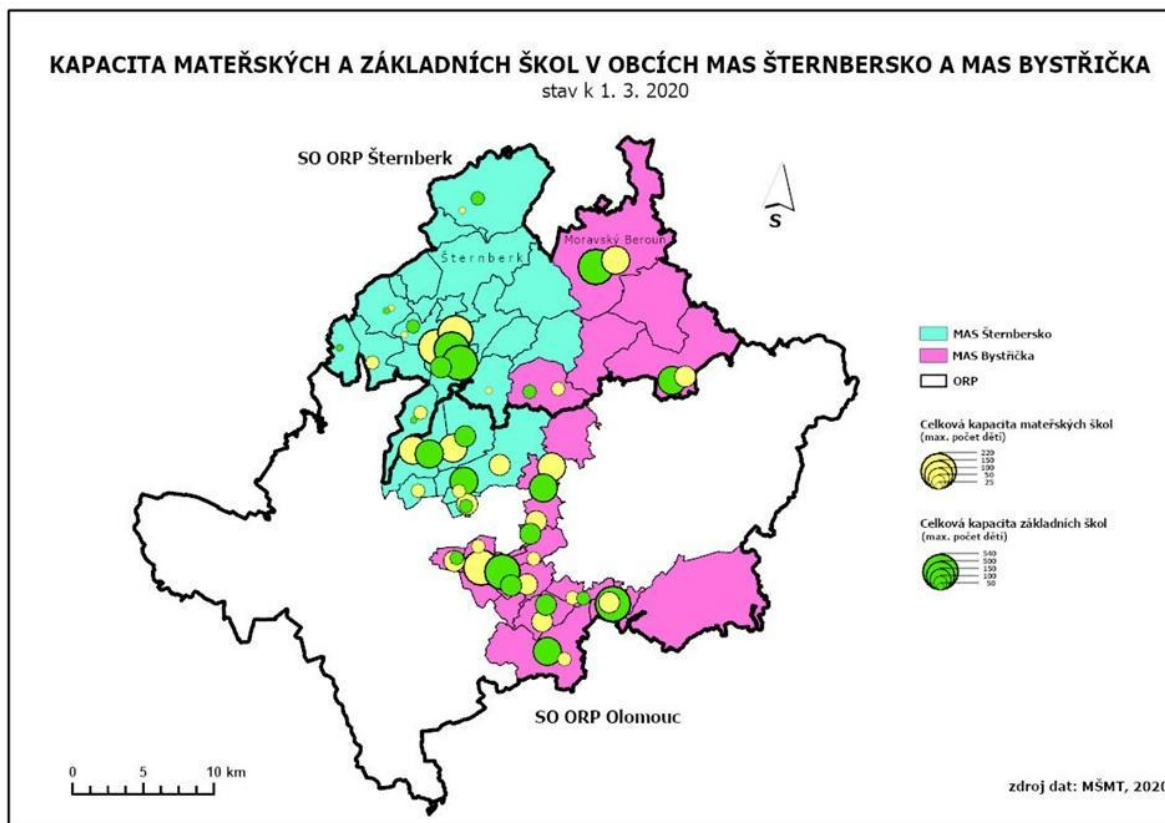

Obrázek 4. 9: Východní část vybraných
cyklotras Šternberska

4.4 Charakteristika školství v území

Přiblížení problematiky školství v řešeném území

Celkový počet mateřských a základních škol ve sledovaném území je dlouhodobě konstantní. Rozmístění v rámci území se jeví jako vyhovující. Na území projektu MAP IV není situována žádná soukromá či církevní škola, zřizovateli škol jsou obce, v případě ZŠ Šternberk, Olomoucká je zřizovatelem Olomoucký kraj. V některých obcích jsou zřízeny samostatné MŠ a ZŠ, v dalších obcích fungují MŠ jako součást ZŠ, což je u 17 škol zájmového území. Vícetřídní MŠ se nachází ve Šternberku, Moravském Berouně, Hlubočkách, Tršicích, Velkém Újezdu, Velké Bystřici, Šternově, Hlušovicích, Dolanech a Lužicích. V menších obcích fungují převážně jednotřídní mateřské školy, výjimkou jsou již výše uvedené obce Šternov, Hlušovice a Lužice, kde jsou v provozu dvě třídy. Úplné základní školy, tj. školy s I. a II. stupněm (se všemi ročníky 1. - 9.), jsou situovány v 8 obcích, a to ve Šternberku, Moravském Berouně, Hlubočkách, Dolanech, Velkém Újezdu, Velké Bystřici, Tršicích a Městě Libavá. Celkem je ve 12 školách i druhý stupeň základní školy. Ve Šternberku jsou 4 úplné základní školy, 1 v Moravském Berouně, 1 v Hlubočkách, 1 v Dolanech, 1 ve Velké Bystřici, 1 ve Velkém Újezdu, 1 v Tršicích a 1 ve Městě Libavá. V ostatních obcích se nachází školy neúplné a malotřídní, tj. školy s 1. - 4. ročníkem nebo 1. - 5. ročníkem.

Obrázek 4.10: Mapa znázorňující kapacitu MŠ a ZŠ v obcích projektu MAP IV

Na území projektu MAP IV existuje celkem 9 obcí, ve kterých se nenachází žádná mateřská nebo základní škola. Jedná se o nejmenší obce s méně než 500 obyvateli. Předškolní a školské zařízení není situováno v obcích Hlásnice, Hraničné Petrovice, Komárov, Kozlov, Lipina, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Svěsedlice. Celkem 7 z 9 je v území SO ORP Šternberk a pouze 2 obce (Kozlov, Svěsedlice) ve SO ORP Olomouc. V případě obce Horní Loděnice je zřizovatelem předškolního zařízení město Šternberk, tato MŠ je odloučeným pracovištěm MŠ Komenského, Šternberk. Aktuálně má MŠ v Horní Loděnici kapacitu 25 dětí. V případě Obce Mrsklesy je situace obdobná, zřizovatelem mateřské školy je v této obci město Velká Bystřice, MŠ je odloučeným pracovištěm Masarykovy ZŠ a MŠ Velká Bystřice.

Tabulka 4.21: Základní přehled škol v území projektu MAP IV zřizovaných obcemi (stav k 1. 1. 2025)

Obec název	SO ORP název	MŠ	ZŠ 1. stupeň	ZŠ 2. stupeň	ZUŠ	MŠ a ZŠ	obyvatel celkem	z toho 0- 14 let celkem
Babice	Šternberk	1	1	0	0	1	458	69
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	1	1	0	0	1	2 302	376
Bohuňovice	Olomouc	1	1	1	0+1 ²⁾	1	2 534	383
Bukovany	Olomouc	1	0	0	0	0	697	108
Bystrovany	Olomouc	1	1	0	0	1	994	144
Daskabát	Olomouc	1	1	0	0	1	624	110

Dolany	Olomouc	1	1	1	0+2 ¹⁾⁷⁾	1	2 961	533
Doloplazy	Olomouc	1	1	0	0	0	1 338	199
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	1	0	0	0+1 ³⁾	0	485	78
Domašov u Šternberka	Šternberk	1	0	0	0	0	354	55
Hlásnice	Šternberk	0	0	0	0	0	260	40
Hlubočky	Olomouc	2	2 ⁸⁾	1	0+1 ¹⁾	0	4 207	629
Hlušovice	Olomouc	1	0	0	0	0	1 089	235
Hnojice	Šternberk	1	0	0	0	0	646	119
Horní Loděnice	Šternberk	0+1 ⁴⁾	0	0	0	0	339	45
Hraničné Petrovice	Šternberk	0	0	0	0	0	141	23
Huzová	Šternberk	1	1	0	0	1	574	110
Jílová	Šternberk	1	1	0	0+1 ³⁾	1	632	106
Komárov	Šternberk	0	0	0	0	0	221	32
Kozlov	Olomouc	0	0	0	0	0	266	38
Lipina	Šternberk	0	0	0	0	0	170	20
Lužice	Šternberk	1	0	0	0	0	411	87
Město Libavá	Olomouc	1	1	1	0+1 ³⁾	1	560	70
Mladějovice	Šternberk	1	1	0	0	1	730	115
Moravský Beroun	Šternberk	1	1	1	1	0	2 804	439
Mrsklesy	Olomouc	0+1 ⁹⁾	0	0	0	0	698	125
Mutkov	Šternberk	0	0	0	0	0	45	8
Norberčany	Šternberk	0	0	0	0	0	251	26
Přáslavice	Olomouc	1	1	0	0	1	1 451	238
Řídeč	Šternberk	0	0	0	0	0	184	20
Samotíšky	Olomouc	1	1	0	0	1	1 323	216
Svéšedlice	Olomouc	0	0	0	0	0	298	75
Štarnov	Šternberk	1	1	0	0	1	867	171
Šternberk	Šternberk	3+3 ⁵⁾	3+1 ⁶⁾	3+1 ⁶⁾	1	0	13 239	2 025
Tověř	Olomouc	1	0	0	0	0	653	107
Tršice	Olomouc	1	1	1	0+1 ¹⁾	1	1 885	350
Velká Bystřice	Olomouc	1	1	1	0+2 ¹⁾⁷⁾	1	3 779	701
Velký Újezd	Olomouc	1	1	1	0+1 ¹⁾	1	1 415	288
Žerotín	Šternberk	1	1	0	0	1	456	80
Celkem	-	32+4	24+1	11+1	2+11	17	52 341	8 593

Zdroj: vlastní šetření

Poznámky: 1) v obci se nachází pracoviště ZUŠ Žerotín, Olomouc, která není zapojena do projektu MAP IV

2) v obci se nachází pracoviště ZUŠ Šternberk

3) v obci se nachází pracoviště ZUŠ Moravský Beroun

4) v obci se nachází odloučené pracoviště MŠ Komenského, Šternberk

5) MŠ Nádražní má odloučené pracoviště MŠ U Dráhy, MŠ Světlov má odloučené pracoviště MŠ Oblouková

6) zřizovatelem ZŠ Olomoucká, Šternberk je Olomoucký kraj, jedná se o úplnou základní školu pro žáky se SVP

- 7) v obci se nachází pracoviště ZUŠ M. Stibora, Olomouc, která není zapojena do projektu MAP IV
8) v Hlubočkách byly k 1. 9. 2021 sloučeny obě ZŠ do jedné ZŠ (druhá ZŠ měla jen první stupeň)
9) v obci se nachází odloučené pracoviště Masarykovy základní školy a mateřské školy Velká Bystřice

Tabulka 4.22: Základní přehled škol v území projektu MAP IV zřizovaných obcemi (stav k 1. 1. 2025)

Číslo zapojené školy	Název	Sídlo (obec)	RED IZO	IZO	Druh školy
1	ZŠ Svatoplukova 7, Šternberk, příspěvková organizace	Šternberk	600141047	102320632	ZŠ
2	ZŠ Dr. Hrubého 2, Šternberk, příspěvková organizace	Šternberk	600140784	102320667	ZŠ
3	ZŠ náměstí Svobody 3, Šternberk, příspěvková organizace	Šternberk	600140792	102320683	ZŠ
4	MŠ Nádražní 7, Šternberk, příspěvková organizace	Šternberk	600139875	107627906	MŠ
5	MŠ Komenského 44, Šternberk, příspěvková organizace	Šternberk	600138682	047654597	MŠ
6	ZUŠ Šternberk, příspěvková organizace	Šternberk	600141098	47654473	Základní umělecká škola
7	ZŠ a MŠ Mladějovice, okres Olomouc, příspěvková organizace	Mladějovice	650036620	107626764	MŠ
8	ZŠ a MŠ Mladějovice, okres Olomouc, příspěvková organizace	Mladějovice	650036620	102308497	ZŠ
9	ZŠ a MŠ Žerotín, příspěvková organizace	Žerotín	650036417	107626501	MŠ
10	Základní škola a Mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace	Žerotín	650036417	102308543	ZŠ
11	ZŠ a MŠ Babice, příspěvková organizace	Babice	600141055	107626748	MŠ
12	ZŠ a MŠ Babice, příspěvková organizace	Babice	600141055	102308471	ZŠ
13	ZŠ a MŠ Štarnov, okres Olomouc, příspěvková organizace	Štarnov	600140997	107626233	MŠ
14	Základní škola a Mateřská škola Štarnov, okres Olomouc, příspěvková organizace	Štarnov	600140997	102308276	ZŠ
15	ZŠ a MŠ Huzová, okres Olomouc, příspěvková organizace	Huzová	600131718	107620260	MŠ
16	ZŠ a MŠ Huzová, okres Olomouc, příspěvková organizace	Huzová	600131718	102008060	ZŠ
17	MŠ Hnojice, okres Olomouc příspěvková organizace	Hnojice	600138941	107626497	MŠ
18	MŠ Domašov u Šternberka, okres Olomouc, příspěvková organizace	Domašov u Šternberka	600139638	107627400	MŠ
19	MŠ Lužice, okres Olomouc, příspěvková organizace	Lužice	600139867	107627892	MŠ

					ZŠ zřízená podle §16 odst. 9 školského zákona
20	ZŠ Šternberk, Olomoucká 76	Šternberk	600026558	108012832	
21	ZŠ a MŠ Město Libavá, příspěvková organizace	Město Libavá	691009660	181082314	MŠ
22	ZŠ a MŠ Město Libavá, příspěvková organizace	Město Libavá	691009660	102320527	ZŠ
23	MŠ Tověř, okres Olomouc, příspěvková organizace	Tověř	600138747	103480731	MŠ
24	ZŠ a MŠ Samotišky, příspěvková organizace	Samotišky	650023846	107626578	MŠ
25	ZŠ a MŠ Samotišky, příspěvková organizace	Samotišky	650023846	102308268	ZŠ
26	MŠ Hlušovice, okres Olomouc, příspěvková organizace	Hlušovice	600138771	107626317	MŠ
27	ZŠ a MŠ Aloise Štěpánka, Dolany, příspěvková organizace	Dolany	650028465	107626357	MŠ
28	Základní škola a Mateřská škola Alois Štěpánka, Dolany, příspěvková organizace	Dolany	650028465	102320250	ZŠ
29	Základní škola a Mateřská škola Bohuňovice	Bohuňovice	600140962	107626209	MŠ
30	Základní škola a Mateřská škola Bohuňovice	Bohuňovice	600140962	000849251	ZŠ
31	Základní škola a Mateřská škola Bělkovice-Lašťany, příspěvková organizace	Bělkovice- Lašťany	650041887	107626187	MŠ
32	Základní škola a Mateřská škola Bělkovice-Lašťany, příspěvková organizace	Bělkovice- Lašťany	650041887	102308608	ZŠ
33	Mateřská škola Bukovany, příspěvková organizace	Bukovany	600139212	107626870	MŠ
34	Základní škola a mateřská škola Bystrovany, okres Olomouc, příspěvková organizace	Bystrovany	650023030	107626888	MŠ
35	Základní škola a mateřská škola Bystrovany, okres Olomouc, příspěvková organizace	Bystrovany	650023030	119901111	ZŠ
36	Základní škola a mateřská škola Daskabát, příspěvková organizace	Daskabát	600140890	150007337	MŠ
37	Základní škola a mateřská škola Daskabát, příspěvková organizace	Daskabát	600140890	103480323	ZŠ
38	Základní škola Doloplazy, okres Olomouc, příspěvková organizace	Doloplazy	600140491	102308501	ZŠ
39	Mateřská škola Doloplazy, okres Olomouc, příspěvková organizace	Doloplazy	600138852	107626365	MŠ
40	Mateřská škola Domašov nad Bystřicí, příspěvková organizace	Domašov nad Bystřicí	672000792	172000815	MŠ

41	Základní škola Hlubočky, okres Olomouc, příspěvková organizace	Hlubočky	600140709	102320357	ZŠ
42	Mateřská škola Hlubočky, Dukelských hrdinů 220	Hlubočky	600139930	107627990	MŠ
43	Mateřská škola Hlubočky Mariánské Údolí, Boční 437	Hlubočky – Mariánské Údolí	600139808	107627779	MŠ
44	Základní škola a Mateřská škola Jívová, okres Olomouc, příspěvková organizace	Jívová	600139000	102308349	ZŠ
45	Základní škola a Mateřská škola Jívová, okres Olomouc, příspěvková organizace	Jívová	600139000	107626560	MŠ
46	Základní škola Moravský Beroun, okres Olomouc, příspěvková organizace	Moravský Beroun	600131955	102008779	ZŠ
47	Mateřská škola Moravský Beroun, příspěvková organizace	Moravský Beroun	600131220	107620634	MŠ
48	Základní umělecká škola Moravský Beroun, Dvořákova 349, příspěvková organizace	Moravský Beroun	691004820	102020612	Základní umělecká škola
49	Základní škola a mateřská škola Přáslavice, příspěvková organizace	Přáslavice	650037952	102308527	ZŠ
50	Základní škola a mateřská škola Přáslavice, příspěvková organizace	Přáslavice	650037952	107627281	MŠ
51	Základní škola Mateřská škola Tršice, příspěvková organizace	Tršice	600140849	102320772	ZŠ
52	Základní škola Mateřská škola Tršice, příspěvková organizace	Tršice	600140849	181035341	MŠ
53	Masarykova základní škola a mateřská škola Velká Bystřice	Velká Bystřice	600140164	060780843	ZŠ
54	Masarykova základní škola a mateřská škola Velká Bystřice	Velká Bystřice	600140164	107627973	MŠ
55	Základní škola a Mateřská škola Velký Újezd okres Olomouc, příspěvková organizace	Velký Újezd	650056019	102320896	ZŠ
56	Základní škola a Mateřská škola Velký Újezd okres Olomouc, příspěvková organizace	Velký Újezd	650056019	107627680	MŠ
57	Mateřská škola Světlov, Šternberk, příspěvková organizace	Šternberk	691012628	181098644	MŠ

Převážná většina MŠ má naplněnou rejstříkovou kapacitu. V případě naplněnosti kapacity v některých MŠ, mají rodiče možnost přihlásit děti i do dalších MŠ, které mají v danou chvíli volnou kapacitu pro přijetí. V současné době má nenaplněnou kapacitu MŠ v Horní Loděnici – odloučené pracoviště MŠ Komenského Šternberk a MŠ Moravský Beroun. Současná kapacita MŠ ve Šternberku byla postupně rozšiřována (rozšíření kapacit Mateřské školy Nádražní 7 a MŠ Oblouková). Po započítání i této MŠ do celkové kapacity byla současná poptávka na umístění dětí téměř zcela uspokojena.

V menších obcích fungují převážně jednotřídní mateřské školy, výjimkou jsou obce Štarnov, Hlušovice a Lužice, kde jsou v provozu dvě třídy. Okolní obce mají možnost domluvit si spolupráci v umísťování dětí. V kontextu plánované legislativní změny by bylo vhodné uvažovat i o vybudování zařízení pro děti ve věku od jednoho až dvou let – pak by nebylo nutné zvyšovat kapacity mateřských škol (nebo podporovat neziskové organizace, které tuto službu již v současné době poskytují). Ve Šternberku jsou zřízena i zařízení pro děti do 3 let.

Co se týče ZŠ, všeobecně v regionu dochází k rostoucí naplněnosti tříd. V souvislosti s avizovanou legislativní úpravou sníženého počtu žáků ve třídách (z 30 na 25 žáků) dojde k akutní potřebě nových kapacit ve školách. Počty žáků ve třídách základních škol jsou stanoveny vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání. Tato vyhláška stanovuje pouze minimální a maximální počet žáků ve třídách. O snížení počtu žáků ve třídách se sice hovořilo, ale reálně k němu zatím nedošlo. Umožnění sníženého počtu žáků ve třídách je dáno i reformou financování regionálního školství.

Rozmístění a struktura ZŠ v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc jsou relativně nerovnoměrné, což souvisí s rozdílnou hustotou osídlení v jednotlivých částech území. Nejvíce škol je koncentrováno v jižní části správního obvodu. V posledních letech roste v území podobně jako i v jiných regionech Olomouckého kraje naplněnost tříd zejména 1. stupně ZŠ.

V řešeném území se dále v rámci zřizovaných škol nachází zařízení školního stravování – školní jídelny či výdejny stravy. Do výdejen stravy je strava dovážena převážně ze školních jídelen (vývařoven) v území SO ORP Šternberk.

Přednostně mladším žákům (1. až 3. třída s výjimkou pro žáky 4. a 5. tříd, pokud jsou žáci dojíždějící) jsou určeny školní družiny, zřizované převážně jako součást základních škol. Zajišťují výchovu, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování. Na řešeném území se dále nachází jedno středisko volného času, a to Dům dětí a mládeže Šternberk s nabídkou aktivního využití volného času pro všechny věkové skupiny dětí a mládeže (pravidelné kroužky, organizace soutěží, jednorázové akce a aktivity, tábory, výukové programy pro školy aj.).

Oblast základního uměleckého vzdělávání je v území zastoupena dvěma základními uměleckými školami, a to ve Šternberku a v Moravském Berouně. ZUŠ Šternberk nabízí vzdělávání v hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru, ZUŠ Moravský Beroun pak v oboru výtvarném, hudebním a tanečním. Obě základní umělecké školy mají svá odloučená pracoviště, na kterých je výuka zajišťována. ZUŠ Šternberk – odloučené pracoviště Bohuňovice a ZUŠ Moravský Beroun pracoviště Město Libavá, Jívová a Domašov nad Bystřicí.

V obcích Tršice, Velká Bystřice, Hlubočky a Dolany se nachází pracoviště ZUŠ Žerotín, Olomouc, která ale není zapojena do projektu MAP IV. V Dolanech se nachází dvě odloučená pracoviště ZUŠ Žerotín – hudební obor a ZUŠ M. Stibora – výtvarný obor.

Hodnotíme-li kvalitativní úroveň a naplněnost kapacit, je na základě detailní provedené analýzy zřejmé, že z kapacitního hlediska je v jižní části, která představuje širší suburbánní zónu krajského města, nezbytné rozšíření kapacit aktuálně mateřských škol a nižšího stupně základních škol, v následném období se demografický vývoj s kladnými přirozenými přírůstky promítne i do druhého stupně

základních škol. Jako prioritní je tak potřeba kapacitně zabezpečit kvalitní vzdělávání v obcích, které v současné době populačně rostou, a u všech škol věnovat zvýšenou pozornost kvalitní infrastruktuře, modernizaci vybavení i vzdělávacích programů, aby nedocházelo k odlivu dětí a žáků mimo území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc. Pokud se jedná o navýšení kapacit počtu dětí, bylo by vhodné doplnění kapacit ostatních MŠ, které navýšení umožňují. Pokud by se zvyšoval počet žáků v MŠ, musí tomu odpovídat prostory MŠ a počet pedagogů a asistentů pedagoga.

Pro zabezpečení kvalitního vzdělávání na území MAP IV Šternbersko, celkovou prosperitu území a jeho harmonický rozvoj je nezbytné:

- zabezpečit kapacity mateřských škol s ohledem na demografický vývoj v území;
- zabezpečit dostatečné kapacity a struktury rozložení kapacit základních škol s ohledem na demografický vývoj v území a zákonné povinnosti;
- věnovat zvýšenou pozornost problematice dopravy dětí a žáků do mateřských a základních škol, včetně zabezpečení dopravy (dostupnosti) mimoškolních aktivit dětí a žáků pro děti z periferních oblastí, v případě MŠ také možnosti bezpečného a dostatečného prostoru pro parkování aut pro rodiče dětí;
- motivovat k využívání kapacit mateřských a základních škol ve venkovských obcích;
- postupně rozšiřovat nabídku speciálních vzdělávacích programů a zřizování speciálních tříd podle § 16 školského zákona v mateřských i základních školách včetně podpory inkluzivního vzdělávání a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání ve snaze eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě;
- podpora práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky;
- zabezpečit kvalitní infrastrukturu v mateřských a základních školách;
- zabezpečit kvalitní zázemí pro realizaci mimoškolních aktivit, zejména zázemí pro volnočasové aktivity a dostatek financí na zabezpečení realizace mimoškolních aktivit;
- podporovat rozvoj vybraných dovedností, gramotností a kompetencí dětí a žáků a podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků;
- podporovat větší informovanost pedagogických pracovníků, žáků i zákonných zástupců o aktuální situaci na trhu práce a zaměstnanosti v území;
- podporovat spolupráci škol s podnikatelskými subjekty v regionu;
- motivovat školy k zapojení do dotačních programů;
- podporovat spolupráci v interakci škola – rodiče/ ŠPP/ NNO.

4.4.1 Předškolní vzdělávání

Vývoj počtu MŠ v řešeném území

V území projektu MAP IV se v současné době nachází celkem 31 MŠ, z toho 17 jako součást společné MŠ a ZŠ. Celkově je v uvedených 31 školách 86 běžných tříd mateřské školy, které navštěvuje téměř 1 900 dětí. V některých obcích jsou MŠ součástí jedné organizace spolu se ZŠ, školní družinou,

výdejnami stravy či školní jídelnou (Babice, Mladějovice, Štarnov, Huzová, Žerotín, Jívová, Město Libavá).

Tabulka 4.23: Základní přehled mateřských škol v území projektu MAP IV zřizovaných obcemi (stav k 1. 1. 2025)

Název obce		POČET TŘÍD	POČET DĚTÍ
Babice	ZŠ a MŠ Babice, p.o.	1	24
Bělkovice-Lašťany	Základní škola a Mateřská škola Bělkovice-Lašťany, p.o.	5	104
Bohuňovice	Základní škola a Mateřská škola Bohuňovice, p.o.	4	89
Bukovany	Mateřská škola Bukovany, p.o.	2	29
Bystrovany	Základní škola a mateřská škola Bystrovany, p.o.	2	43
Daskabát	Základní škola a mateřská škola Daskabát, p.o.	1	24
Dolany	ZŠ a MŠ Aloise Štěpánka, Dolany, p.o.	4	88
Doloplazy	Mateřská škola Doloplazy, p.o.	3	57
Domašov nad Bystřicí	Mateřská škola Domašov nad Bystřicí, p.o.	1	19
Domašov u Šternberka	MŠ Domašov u Šternberka, p.o.	1	23
Hlásnice		0	0
Hlubočky	Mateřská škola Hlubočky Mariánské Údolí, Boční 437; Mateřská škola Hlubočky, Dukelských hrdinů 220	7	154
Hlušovice	MŠ Hlušovice, okres Olomouc, p.o.	2	41
Hnojice	MŠ Hnojice, okres Olomouc, p.o.	1	21
Horní Loděnice	MŠ Komenského 44, Šternberk, p.o.	1	16
Hraničné Petrovice		0	0
Huzová	ZŠ a MŠ Huzová, okres Olomouc, p.o.	1	20
Jívová	Základní škola a Mateřská škola Jívová, p.o.	1	22
Komárov		0	0
Kozlov		0	0
Lipina		0	0
Lužice	MŠ Lužice, okres Olomouc, p.o.	2	45
Město Libavá	ZŠ a MŠ Město Libavá, p.o.	1	23
Mladějovice	ZŠ a MŠ Mladějovice, p.o.	1	25
Moravský Beroun	Mateřská škola Moravský Beroun, příspěvková organizace	4	91
Mrsklesy	Masarykova základní škola a mateřská škola Velká Bystřice	2	34
Mutkov		0	0
Norberčany		0	0
Přáslavice	Základní škola a mateřská škola Přáslavice, p.o.	4	72
Řídeč		0	0
Samotišky	ZŠ a MŠ Samotišky, p.o.	3	66
Svéšedlice		0	0

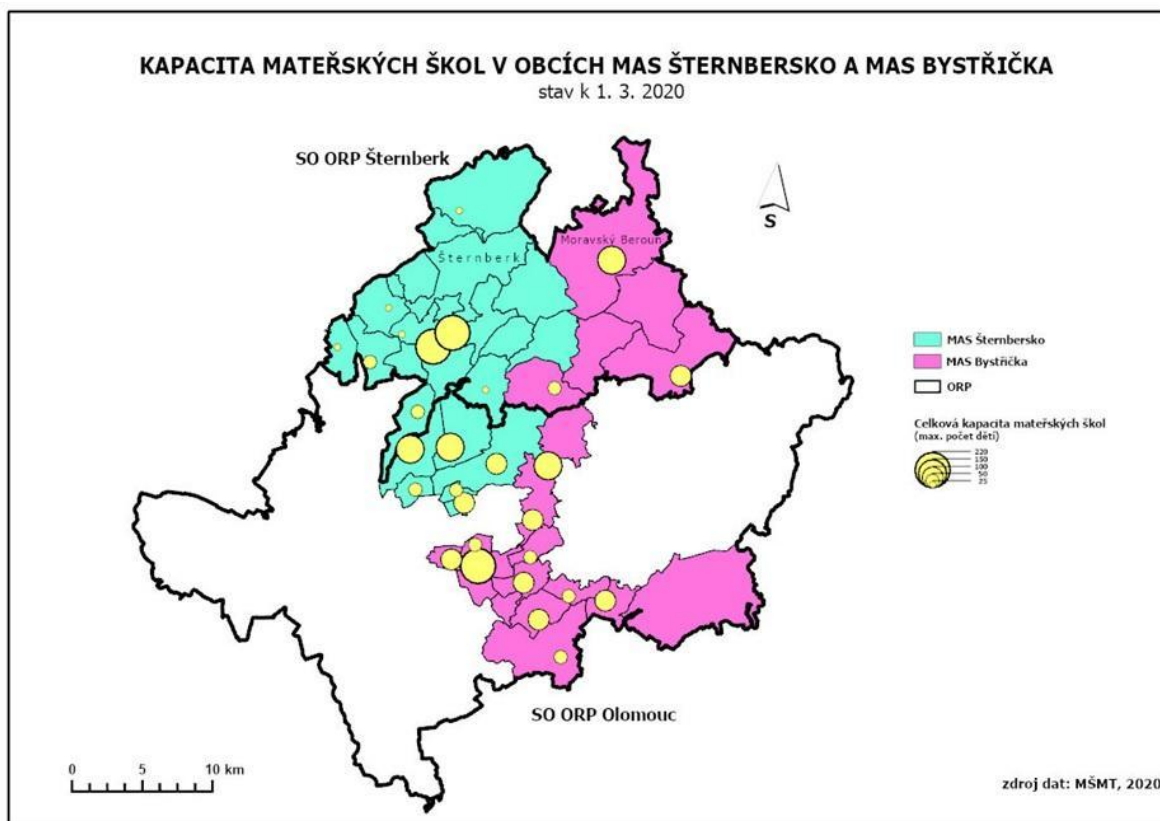

Štarnov	Základní škola a Mateřská škola Štarnov, okres Olomouc, p.o.	2	33
Šternberk	MŠ Nádražní 7, Šternberk, p.o.; MŠ Komenského 44, Šternberk, p.o.; Mateřská škola Světlov, Šternberk, p.o.;	17	408
Tověř	MŠ Tověř, p.o.	1	25
Tršice	Základní škola Mateřská škola Tršice, p.o.	2	39
Velká Bystřice	Masarykova základní škola a mateřská škola Velká Bystřice	6	148
Velký Újezd	Základní škola a Mateřská škola Velký Újezd, p.o.	3	62
Žerotín	ZŠ a MŠ Žerotín, p.o.	1	22
celkem		86	1 867

Poznámky: p. o. = příspěvková organizace

Zdroj: vlastní šetření, data ČSÚ

Počínaje školním rokem 2013/2014 dochází k pozvolnému navyšování počtu tříd a zároveň vzniku samostatné organizace MŠ Světlov ve Šternberku, vyčleněním z MŠ Nádražní. MŠ Světlov, Šternberk je od roku 2018 samostatnou příspěvkovou organizací se dvěma pracovišti Světlov (4 třídy) a Oblouková (3 třídy + umístěno ředitelství). K navýšení počtu tříd v SO ORP Šternberk došlo ve Šternberku, konkrétně o tři běžné třídy v MŠ Světlov, Šternberk, příspěvkové organizaci. MŠ Nádražní je příspěvkovou organizací se dvěma pracovišti. V pracovišti MŠ Nádražní má jedno odloučené pracoviště U Dráhy. Největší počet běžných tříd má Mateřská škola Komenského 44, Šternberk, (celkem 5 běžných tříd). Tato mateřská škola má odloučené pracoviště s jednou běžnou třídou v obci Horní Loděnice. Další víceletá mateřskou školou je Mateřská škola Moravský Beroun, která má celkem 4 běžné třídy. Z obecních malotřídních mateřských škol má po dvou třídách mateřská škola v obci Štarnov a Lužice. V ostatních obecních mateřských školách funguje jedna třída (MŠ Domašov u Šternberka, MŠ Hnojice, MŠ Domašov nad Bystřicí). Dvě speciální (logopedické) třídy pro děti s vážnými vadami řeči se nachází v Mateřské škole Komenského 44, Šternberk. V těchto speciálních třídách se dětem věnují kvalifikovaní pedagogové se specializací na logopedii. Speciální třídy jsou dlouhodobě naplněny. V budoucnu lze očekávat navýšení počtu dětí, které budou potřebovat zajištění speciálních vzdělávacích potřeb.

Obrázek 4.10: Mapa znázorňující kapacitu MŠ v obcích projektu MAP IV

Celkový počet MŠ v regionu je dlouhodobě konstantní a rozmístění v rámci regionu se v současnosti jeví jako vyhovující. V průběhu let 2017-2021 však na základě změny legislativy vznikla postupně povinnost obcí zajistit podmínky přednostního přijetí dětí dle věku. Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, od roku 2020 vznikla zákonná povinnost umístit do MŠ i děti tříleté, což by mohlo mít za následek nedostatečnou kapacitu mateřských škol (v závislosti na počtu dětí). Obce a města mají povinnost zajistit dostatečné kapacity pro tyto děti. V případě obcí, které na svém území nezřizují školy, je nutná intenzivnější spolupráce s okolními obcemi v souvislosti s umístěním dětí.

V příštích letech není očekáván přílišný nárůst počtu dětí, nicméně vzhledem ke změně legislativy v oblasti přijímání dětí do mateřských škol a novému financování škol, spolu se zajištěním povinného předškolního vzdělávání lze předpokládat, že stávající kapacita nebude dostačující. Od roku 2020 je možnost umístit do MŠ i děti dvouleté, je nezbytné, aby se MŠ zodpovědně připravily tak, aby mohly být děti bez problémů přijímány. Nově budou kladeny požadavky na zajištění vzdělávání pracovníků MŠ se zaměřením na mladší děti. Rovněž bude nezbytné provést přizpůsobení a úpravu prostor pro výuku, vybavení didaktickými a vzdělávacími pomůckami, potřebami, hračkami (pro dvouleté děti jsou stanovena jiná bezpečnostní opatření a děti mohou používat jiné hračky a pomůcky než děti ve věku od 3 let). Zároveň je v souvislosti se zvyšováním počtu dětí v MŠ nutno zvážit navýšení počtu

speciálních tříd pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. V odůvodněných případech je možné využít institut dětských skupin, jejichž zřízení a provoz je legislativně i prakticky jednodušší, než provoz mateřských škol.

Vývoj počtu pracovníků v MŠ

Od roku 2011 byl zaznamenán pouze mírný nárůst počtu zaměstnanců MŠ, a to z původních 91 pracovníků ve školním roce 2011/2012 na 115 pracovníků ve školním roce 2020/2021, k výraznějšímu navýšení došlo i ve školním roce 2021/2022 až 2025/2026 v souvislosti se změnou financování. Dlouhodobě je tedy vývoj počtu pracovníků na přibližně stejné úrovni. Navýšení počtu zaměstnanců bylo realizováno v Mateřské škole Nádražní 7, Šternberk, příspěvkové organizaci v souvislosti s výstavbou nového pracoviště školy. K navýšení došlo i v souvislosti se snížením úvazku ředitelek mateřských škol – bylo nutné zajistit další kvalifikované učitelky, které doplnily úvazky vedení škol. Od roku 2019 byly avizované změny ve financování nepedagogických pracovníků a v souvislosti s přijímáním dvouletých dětí i navýšení počtu nepedagogických pracovníků, reálně k nim došlo až v aktuálním školním roce 2025/2026.

Z celkového počtu pracovníků v MŠ tvoří přibližně 69 % pedagogičtí pracovníci (včetně učitelů) a 31 % nepedagogičtí pracovníci. Mezi zaměstnanci mateřských škol je převažující zastoupení žen.

Většina mateřských škol má průměrně 3 zaměstnance/fyzické osoby. Školy ve Šternberku mají průměrně 25 zaměstnanců, v Moravském Berouně 17 zaměstnanců. Více informací o počtech pracovníků škol je uvedeno v tabulce níže.

Vývoj příjmů a výdajů se u jednotlivých škol značně odlišuje. Některé školy vývoj hodnotí jako vyrovnaný, respektive s mírným nárůstem příjmů i výdajů (např. MŠ Domašov nad Bystřicí, ZŠ a MŠ Žerotín, ZŠ a MŠ Šternov, ZŠ a MŠ Babice), jiné školy pozitivně hodnotí zvyšující se příjmy (např. ZŠ a MŠ Mladějovice, MŠ Hnojice, MŠ Hlušovice, či Mateřská škola Nádražní 7, Šternberk), ostatní školy označily vývoj příjmů za nedostatečný na pokrytí zvyšujících se nákladů (MŠ Moravský Beroun, ZŠ a MŠ Huzová, či ZŠ a MŠ Město Libavá).

Mezi největší výdaje MŠ patří převážně náklady na provoz, údržbu a opravy. Jedním z problémů v minulosti byly nedostatečné finanční prostředky na mzdy, zejména pak nenárokové složky platu, což se dílčím způsobem zlepšilo v souvislosti s reformou financování, která začala platit od 1. 1. 2020. Systém financování podle počtu žáků nahradil nový systém, který garantuje financování skutečného rozsahu poskytovaného vzdělávání. Výrazným zásahem v rozpočtu mateřských škol je osvobození od úplaty a bezplatné vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky do ZŠ. Toto v rozpočtech mateřských škol na Šternbersku představuje až 600 000 Kč za rok, což do provozu doplácí zřizovatel. Takováto částka by mohla být využitelná na realizaci investičních záměrů.

Podrobnější přehled hospodaření MŠ je uveden v tabulce níže. V případě nárůstu příjmů by MŠ finanční prostředky investovaly do menších rekonstrukcí a oprav (např. rekonstrukce a opravy šaten, sboroven, sociálních zařízení, školních zahrad), dále do materiálního vybavení a v neposlední řadě také na posílení mzdových prostředků a vzdělávání pedagogů.

Tabulka 4.24: Hodnocení příjmů, výdajů a financování mateřských škol SO ORP Šternberk

Název mateřské školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů MŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by MŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co MŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Mateřská škola Komenského 44, Šternberk, příspěvková organizace	Příjmy se zvyšují, provozní výdaje jsou vyrovnané.	ICT vybavení, vybavení zahrady, úpravy vstupu do MŠ a plotu kolem MŠ; nářez omítky s tematickou malbou; zvýšení bezpečnosti dětí - zabezpečení budovy; oprava koridoru.	Nedostatek financí. Změnou financování došlo ke zvýšení i mzdových prostředků.	Provozní.	Je potřebná společná diskuse, rozbor situace, připomínky, možnosti.
Mateřská škola Nádražní 7, Šternberk, příspěvková organizace	Pozitivní hodnocení, příjmy se zvýšily, výdaje jsou v průměru stejné.	Zabezpečení škol, nákup moderních učebních pomůcek, DVPP, další zvelebování MŠ.	–	Výdaje na učební pomůcky, hračky, hmotný majetek.	–
MŠ Světlov, Šternberk, příspěvková organizace	Pozitivní hodnocení, příjmy se zvýšily, výdaje jsou v průměru stejné.	Zabezpečení škol, nákup moderních učebních pomůcek, DVPP, další zvelebování MŠ.	–	Výdaje na učební pomůcky, hračky, hmotný majetek.	
Mateřská škola Moravský Beroun, příspěvková organizace	Zvyšují se výdaje.	Vybavenost školy (materiální i technické vybavení).	Nedostatek mzdových prostředků (osobní, kariérní).	Výdaje na pokrytí energií a topení.	Bylo by vhodné snížit normativ dětí zpět na 20 (+-4).
Mateřská škola Domašov nad Bystřicí, příspěvková organizace	Příjmy i výdaje se zvyšují.	Nákup hraček, zvelebení MŠ.	Dlouhodobé plánování větších finančních výdajů.	Nákup uhlí a režie stravného.	–

Název mateřské školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů MŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by MŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co MŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Mateřská škola Domašov u Šternberka, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Finanční prostředky od zřizovatele jsou dostačující, v případě nečekaných výdajů není problém požádat o posílení rozpočtu. Klesající charakter mají výdaje za el. energie. Roční rozpočet MŠ se snižuje.	Dokončení úprav a vybavení školní zahrady.	Přímé náklady na vzdělávání.	Přímé náklady na vzdělávání.	Vzhledem k úpravě úvazku ředitelky MŠ nejsou finanční prostředky na další úvazek k zajištění bezpečnosti dětí.
Mateřská škola Hnojice, okres Olomouc, příspěvková organizace	Příjmy se zvyšují.	Mzdy zaměstnanců (nenároková složka).	Nedostatek financí na nenárokové složky.	Výdaje na opravy staré budovy.	–
Mateřská škola Jívová, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Nelze posoudit.	Výstavba družiny, samostatné šatny či sborovny.	–	Výdaje na energie.	–
Mateřská škola Lužice, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Výše se nemění.	Rekonstrukce.	Malá obec, nezískání dotací.	Výdaje na opravy.	–
Základní škola a Mateřská škola Babice, příspěvková organizace	Vyrovnané příjmy i výdaje.	Rekonstrukce výdejny a zahrady.	–	Výdaje jsou vyrovnané.	–

Název mateřské školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů MŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by MŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co MŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Základní škola a Mateřská škola Huzová, příspěvková organizace	Nedostatečný vývoj příjmů – chybí peníze na mzdy.	Vybavení třídy, pomůcky, didaktická technika.	Na jednotřídce s malým počtem dětí není dostatečné financování na počet dětí.	Provozní výdaje, vzdělávání učitelů, zástupy, vhodné a kvalitní pomůcky.	Systém financování by měl zabezpečit všechny potřeby i na jednotřídkách. V současné době např. nelze provozem pokrýt pracovní dobu zákonných zástupců až do jejich návratu ze zaměstnání. Překrývání pracovní doby učitelek rovněž nelze zaplatit.
Základní škola a Mateřská škola Mladějovice, příspěvková organizace	Zvyšují se.	Materiální vybavení.	–	Výdaje na energie a služby.	–
Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, příspěvková organizace	Pokles příjmů, nárůst výdajů.	Rekonstrukce zahrady, oprava sociálního zařízení.	Financování dle počtu žáků.	Výdaje na energie a údržbu.	–
Základní a Mateřská škola Štarnov, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Příjmy i výdaje vyrovnané.	Oprava vnitřních prostor.	–	Výdaje na provoz a investice.	–
Mateřská škola Hlušovice, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Zvyšují se příjmy i výdaje	Nenárokové složky mzdy zaměstnanců.	Nedostatek na odměňování zaměstnanců.	Výdaje na provoz a údržbu.	-
Základní škola a Mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace	Zvyšují se příjmy i výdaje.	Mzdy zaměstnanců.	Nedostatek financí na odměňování.	Výdaje na opravy v budově.	–

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

4.4.2 Základní vzdělávání

Vývoj počtu ZŠ v řešeném území

Rozmístění základních škol na území projektu MAP IV je optimální, ale nerovnoměrné. V daném regionu se nachází celkem 25 ZŠ s prvním stupněm, 13 ZŠ s 2. stupněm, z toho 17 škol je spojených s MŠ. Počet ZŠ v zájmovém území je v posledních letech konstantní. Ve sledovaném období, tj. od školního roku 2011/2012 do školního roku 2024/2025, nezanikla ani nevznikla žádná ZŠ. Zřizovateli všech ZŠ, s výjimkou ZŠ Šternberk, Olomoucká 76, jsou obce.

Tabulka 4.25: Přehled ZŠ v zájmovém území (stav k 30. 9. 2025)

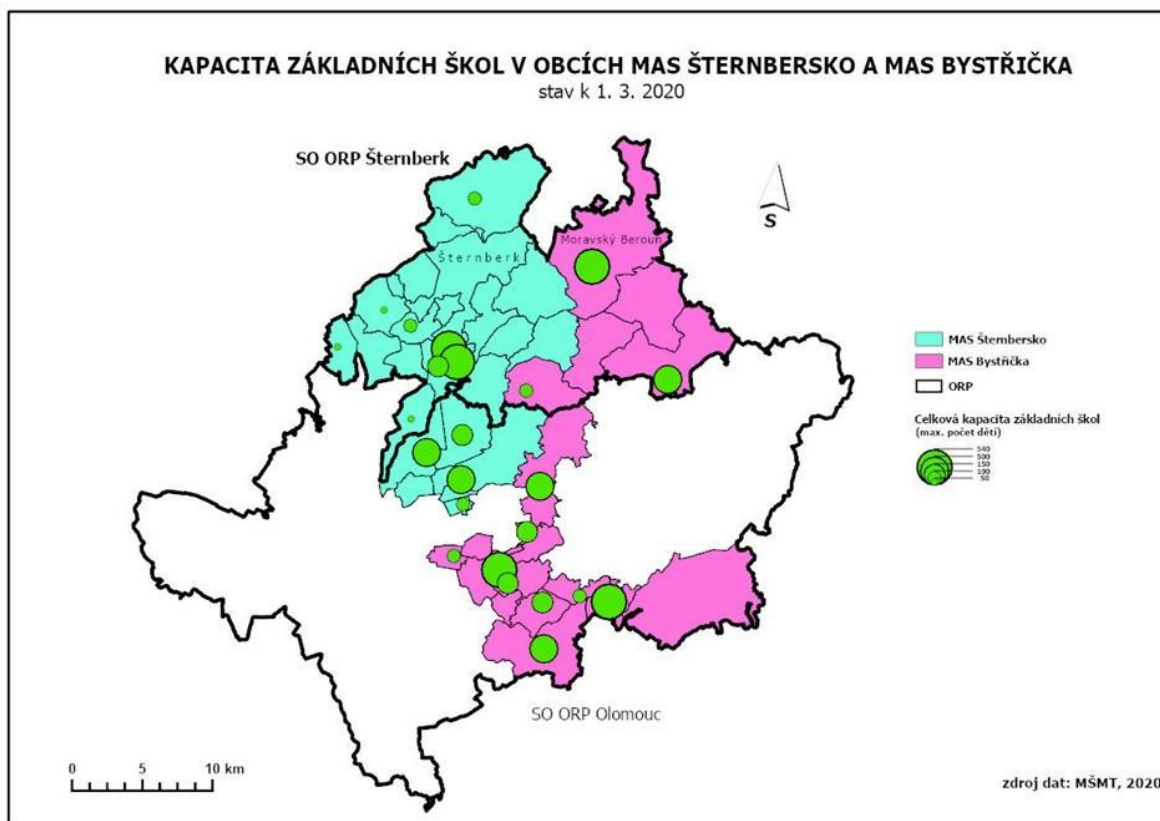
Název obce	POČET TŘÍD				POČET ŽÁKŮ			
	jen 1. stupeň (1.-5. ročník)	jen 2. stupeň (6.-9. ročník)	1. i 2. stupeň (1.-9. ročník)	celkem	jen 1. stupeň (1.-5. ročník)	jen 2. stupeň (6.-9. ročník)	1. i 2. stupeň (1.-9. ročník)	celkem
Babice	2	0	0	2	24	0	0	24
Bělkovice-Lašťany	7	0	0	7	106	0	0	106
Bohuňovice	0	0	18	19	0	0	381	405
Bukovany	0	0	0	0	0	0	0	0
Bystrovany	4	0	0	4	45	0	0	45
Daskabát	2	0	0	2	22	0	0	22
Dolany	0	0	22	22	0	0	457	457
Doloplazy	5	0	0	5	84	0	0	84
Domašov nad Bystřicí	0	0	0	0	0	0	0	0
Domašov u Šternberka	0	0	0	0	0	0	0	0
Hlásnice	0	0	0	0	0	0	0	0
Hlubočky	0	0	18	18	0	0	318	318
Hlušovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Hnojice	0	0	0	0	0	0	0	0
Horní Loděnice	0	0	0	0	0	0	0	0
Hraničné Petrovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Huzová	2	0	0	2	24	0	0	24
Jívová	3	0	0	3	38	0	0	38
Komárov	0	0	0	0	0	0	0	0
Kozlov	0	0	0	0	0	0	0	0
Lipina	0	0	0	0	0	0	0	0
Lužice	0	0	0	0	0	0	0	0
Město Libavá	0	0	7	7	0	0	60	60
Mladějovice	2	0	0	2	24	0	0	24
Moravský Beroun	0	0	14	14	0	0	244	244

Mrsklesy	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutkov	0	0	0	0	0	0	0	0
Norberčany	0	0	0	0	0	0	0	0
Přáslavice	5	0	0	5	84	0	0	84
Řídeč	0	0	0	0	0	0	0	0
Samotišky	4	0	0	4	69	0	0	69
Svéšedlice	0	0	0	0	0	0	0	0
Štarnov	2	0	0	2	19	0	0	19
Šternberk	0	0	71	71	0	0	1 488	1 488
Továř	0	0	0	0	0	0	0	0
Tršice	4	0	6	10	88	0	126	214
Velká Bystřice	0	0	26	26	0	0	556	556
Velký Újezd	0	0	14	14	0	0	294	294
Žerotín	2	0	0	2	29	0	0	29
celkem	44	0	196	241	656	0	3 924	4 604

Zdroj dat: vlastní šetření

Mezi úplné ZŠ, tj. školy s 1. - 9. ročníkem, patří čtyři školy ve Šternberku, z nichž jedna je ZŠ zřízená podle § 16 odst. 9 ŠZ pro žáky s mentálním postižením, nebo kombinací tohoto postižení s jiným včetně poruch autistického spektra, dále ZŠ v Moravském Berouně (součástí ZŠ jsou speciální třídy pro žáky s mentálním postižením), ZŠ v obci Město Libavá, ZŠ v Hlubočkách, ZŠ v Bohuňovicích, ZŠ ve Velké Bystřici, ZŠ v Dolanech, ZŠ ve Velkém Újezdu a ZŠ v Tršicích. Polovina základních škol v SO ORP Šternberk je neúplných a malotřídních. Jedná se o školy v obcích Babice, Huzová, Mladějovice, Štarnov, Žerotín a Jívová. Ve východní části SO ORP je ZŠ s 1. stupněm v Bělkovicích-Laštanech, Bystrovanech, Daskabátu, Doloplazích, Hlubočkách, Přáslavicích a Samotiškách. Podpůrná opatření jsou poskytována i v ostatních základních školách, např. v Moravském Berouně je také speciální třída zřízená dle § 16 školského zákona (Opavská 89, 3 třídy).

Obrázek 4.11: Mapa znázorňující kapacitu základních škol v území projektu MAP IV

Počet běžných tříd v SO ORP Šternberk byl ve sledovaném období mírně navýšen z 64 běžných tříd ve školním roce 2012/2013 na 76 běžných tříd v roce 2020/2021. K navýšení počtu tříd došlo ve Šternberku, kde se také nachází školy s největším počtem běžných tříd. Základní škola Dr. Hrubého 2, Šternberk měla k dispozici 22 běžných tříd, Základní škola Svatoplukova 7, Šternberk 21 běžných tříd, Základní škola náměstí Svobody 3, Šternberk, 19 běžných tříd. Co se týče ostatních úplných škol, Základní škola Moravský Beroun měla 10 běžných tříd a Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, celkem 7 běžných tříd. Ve většině malotřídních škol se nachází 2 běžné třídy se spojenými ročníky. Výjimkou je Základní škola Jívová se třemi běžnými třídami a Základní škola Huzová s jednou běžnou třídou.

Speciální třídy se nachází v Základní škole Moravský Beroun (ve školním roce 2018/2019 celkem 4 speciální třídy), dále v Základní škole Šternberk, Olomoucká 76 (ve školním roce 2018/2019 celkem 10 speciálních tříd). V současné době došlo k navýšení celkového počtu speciálních tříd v ZŠ Šternberk, Olomoucká 76, celkový počet tříd narostl na 12 (školní rok 2023/24). Od roku 2024/2025 vzniklo další detašované pracoviště školy na ul. Táboritů, Olomouc pro žáky s poruchami autistického spektra.

Počty tříd v regionu rostly ve sledovaném období daleko pomaleji než počty žáků, což je patrné z tabulky níže. Rostoucí naplněnost tříd přináší zhoršené podmínky na výuku, individuální přístup, dělení hodin či ovlivňuje schopnosti žáků a jejich znalosti klíčových kompetencí. Je vhodné počítat s případným umísťováním žáků na školy, kde není kapacita naplněna, není však vyjasněno, na základě jakých kritérií by se tak dělalo. Příkladem může být situace v obci Hnojice, kde aktuálně základní škola

není a řešením by mohlo být zřízení školy a umístění některých žáků do nově zřízené školy. Na základě analýzy demografické struktury území, je navíc v konkrétní obci vysoký počet dětí ve věku 0-14 let. Vzhledem k tomu, že v obci nebyla zřízena ZŠ, dojíždí místní žáci do Základní školy Dr. Hrubého 2, Šternberk, jež je v současné době dostatečně naplněna. Obdobně by v případě provedené demografické analýzy a případně projekce vývoje obyvatel, mohly být další lokality navrženy.

Očekávaný vývoj počtu dětí naznačuje, že v příštích letech pravděpodobně nedojde k problémům s naplněním rejstříkové kapacity. Předpokládaný počet žáků v příštích letech se nebude příliš zvyšovat. Základní školy na Šternbersku neočekávají přílišný nárůst počtu dětí, nicméně potřebují řešit kapacitní prostor pro žáky stávající, a to zejména s ohledem na výše zmíněnou legislativní změnu sníženého počtu žáků ve třídách. Na straně druhé pro zázemí města Olomouce (SO ORP Olomouc) bude tlak na kapacity mateřských a základních škol, zejména v suburbánní zóně statutárního města Olomouc.

Ve školách obecně působí přibližně 77-79 % pedagogických pracovníků (včetně učitelů) a 21-23 % nepedagogických pracovníků (tedy bez úvazku na pozici pedagogického pracovníka), přičemž míra pedagogických pracovníků (tj. počet pedagogů z celkového počtu zaměstnanců) je velmi výrazně ovlivněna dostupností jednotlivých škol (v menších obcích má pracovník určitý úvazek jako pedagog a je tak v přehledu počítán mezi pedagogické pracovníky).

Mezi jednotlivými ZŠ se hodnocení vývoje příjmů a výdajů značně odlišuje. Většina ZŠ vývoj hodnotí jako vyrovnaný, tedy s mírným nárůstem příjmů i výdajů (např. Základní škola a Mateřská škola Babice, příspěvková organizace, Základní a Mateřská škola Šternov, okr. Olomouc, příspěvková organizace, Základní škola a Mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace, Základní škola Svatoplukova 7, Šternberk, příspěvková organizace, ZŠ Moravský Beroun, příspěvková organizace). Některé ZŠ však označily vývoj příjmů za nedostatečný na pokrytí zvyšujících se výdajů (např. Základní škola Šternberk, Olomoucká 76, Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, příspěvková organizace, Základní škola a Mateřská škola Huzová, příspěvková organizace). Podrobnější přehled hospodaření ZŠ je uveden v tabulce níže.

Výdaje škol daného regionu se postupně navyšují, přičemž mezi největší výdaje patří náklady na provoz, údržbu a opravy. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu dětí se velmi rychle navyšují také náklady na mzdové prostředky a vzdělávání učitelů. V případě nárůstu finančních prostředků by ZŠ tyto prostředky investovaly do menších rekonstrukcí a oprav (např. zateplení, zabezpečení budov, opravy či rekonstrukce družin, šaten, sboroven, školních jídelen, výtvarných dílen či sportovních areálů), dále do materiálního vybavení školy a do učebních pomůcek (např. počítače). Prostředky na obnovu a investice budou v dohledné době velmi potřebné. Je nezbytné zajistit tyto prostředky z rozpočtů zřizovatelů, zvláště pak z dotačních příležitostí (oblast podpory ICT, komunikačních gramotností, technických dovedností, dílen, knihoven atd.). Systém financování by měl zabezpečit potřeby všech škol včetně škol malotřídních. Pro budoucí roky je nezbytné počítat s udržení IT struktury (obnova hardware ve výši cca 20 procent nákupní ceny ročně plus zajištění sw licencí). Doteď bylo zvykem, že investice do vybavení s sebou nenesly každoroční mandatorní výdaje, IT je "živé" a je třeba jej obnovovat velmi rychle plus sw se dnes nenakupuje jako balík ale pouze časové licence.

Tabulka 4.26: Hodnocení příjmů, výdajů a financování základních škol

Název základní školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů ZŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by ZŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co ZŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Základní škola a Mateřská škola Babice, příspěvková organizace	Vyrovnané příjmy i výdaje.	Rozvoj sportovišť a výtvarné dílny.	Normativní rozpočet.	Vyrovnané výdaje.	–
Základní škola a Mateřská škola Huzová, příspěvková organizace	–	Stavební úpravy budovy, vybavení tříd, vhodné a moderní učební pomůcky, zabezpečení volnočasových aktivit žáků.	Na jednotřídní škole financování dle počtu žáků.	Provozní náklady, náklady ONIV, výdaje na vzdělávání učitelů a zástupy za ně.	Systém financování by měl zabezpečit všechny potřeby i na jednotřídních školách, a to včetně dostatečného provozu školní družiny.
Základní škola a Mateřská škola Mladějovice, příspěvková organizace	–	Zřízení místnosti školní družiny.	–	Energie a služby.	–
Základní škola a Mateřská škola Libavá, příspěvková organizace	–	Modernizace stávající počítačové sítě.	Financování dle počtu žáků.	Energie, údržba počítačové sítě, opravy.	–
Základní a Mateřská škola Štarnov, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Vývoj příjmů a výdajů je vyrovnaný.	Oprava vnitřních prostor.	–	Výdaje na provoz a investice.	–
Základní škola a Mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace	Zvyšují se příjmy i výdaje.	Mzdy zaměstnanců.	Nedostatek financí na odměňování zaměstnanců.	Opravy v budově.	–

Název základní školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů ZŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by ZŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co ZŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Základní škola Svatoplukova 7, Šternberk, příspěvková organizace	Příjmy se velmi mírně zvyšují a tomu přímo úměrně i výdaje.	Učební pomůcky a technické zhodnocení budovy.	Příliš velká závislost na zapojování do různých projektů, rozdílné získávání finančních částek na pomůcky, investice i mzdy.	Cena učebnic a učebních pomůcek obecně, nárůst cen energií, údržba budovy.	Nejproblematictější je závislost mzdových prostředků na počtu dětí ve škole.
Základní škola Dr. Hrubého 2, Šternberk, příspěvková organizace	Příjmy se mírně zvyšují, ale s nimi se zvyšují i výdaje.	Opravy a údržba budov, ICT včetně údržby.	Hledat možnosti k získání financí – nutnost neustále se zapojovat do různých projektů, dotací, potřeba většího časového prostoru na práci s pedagogy, žáky a jejich rodiči.	Energie, nutné opravy (výměna elektroinstalace, topení apod.).	–
Základní škola náměstí Svobody 3, Šternberk, příspěvková organizace	Zvyšují se výdaje.	Modernizace tříd a vybavení školy celkově, údržba budov.	Nutnost hledání dalších finančních zdrojů pro další rozvoj školy, vybavení atd.	Energie, údržba, pomůcky a vybavení.	Problematická je kombinace financování na třídy a počty žáků, ty ve třídách, „zastropovat“ na 25 žácích ze současných 30.
Základní škola Moravský Beroun, okres Olomouc, příspěvková organizace	Zvyšují se příjmy i výdaje.	Vybavení školy, oprava sportovních areálů.	Nedostatečné ohodnocení pracovníků.	Revize, služby.	Problematický je systém financování – existuje mnoho zdrojů, které musí se hlídat.
Základní škola Jívová, okr. Olomouc, příspěvková organizace	–	Výstavba školní družiny, samostatné šatny či sborovny.	–	Energie a častý vývoz jímky.	–

Název základní školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů ZŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by ZŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co ZŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Základní škola Šternberk, Olomoucká 76	Příjmy rostou pomaleji než potřebné výdaje. Rozpočet MŠMT na platy je nesystémový.	Oprava vjezdu a oplocení, výměna oken a zateplení budov, revitalizace pozemku a obnova hřiště.	Množství nesystémových změn, bez logické kontinuity.	Náklady na služby a energie, nájmy (tělocvična, ZŠ při PL).	Právní omezení často znesnadňují hospodárné řízení školy.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření (březen–listopad 2019)

4.4.3 Popis potřeb investic v mateřských a základních školách

Analýzou popisů potřeb jednotlivých mateřských a základních škol byl zjištěn aktuální technický stav budov a vybavení.

Všechny MŠ a ZŠ hodnotí technický stav jako dobrý či velmi dobrý. Ve většině škol byly provedeny rozsáhlé rekonstrukce. Školy tudíž potřebují pouze dílčí opravy drobného charakteru, které plánují v budoucnu v rámci svých finančních možností realizovat.

Základní škola a Mateřská škola Jívová, příspěvková organizace plánuje v následujících letech zejména výstavbu družiny, samostatné šatny a sborovny. Zřízení školní družiny je nutné také v Základní škole a Mateřské škole Mladějovice, okres Olomouc, příspěvkové organizaci. V Základní škole a Mateřské škole Babice, příspěvkové organizaci je nutno rekonstruovat stávající sportoviště a výtvarnou dílnu. Základní škola a Mateřská škola Huzová, okres Olomouc, příspěvková organizace plánuje provést stavební úpravy budovy a dále vybavit třídy vhodnými a moderními učebními pomůckami. Zároveň chce škola zvýšit zabezpečení budovy. Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, příspěvková organizace v současnosti postrádá moderní počítačové vybavení, proto je plánována modernizace stávající počítačové sítě. Modernizace ICT a drobné opravy jsou potřebné také v Základní škole Dr. Hrubého 2, Šternberk, příspěvkové organizaci. Základní škola Moravský Beroun, okres Olomouc, příspěvková organizace plánuje opravu sportovního areálu školy.

Kromě těchto drobných rekonstrukcí a oprav chtějí školy v budoucnu investovat také do vybavení a školních pomůcek.

Podrobný přehled potřeb konkrétních investic jednotlivých škol je již zahrnut do Strategického rámce MAP do roku 2028 včetně stupně připravenosti investice. Realizační tým MAP takto monitoruje nejen připravené projekty, ale snaží se pracovat také s projektovými návrhy v raných fázích plánování. Popis investičních potřeb, ve smyslu zaměření těchto investic (např. bezbariérovost, tělocvična, odborné učebny apod.) je uveden v popisech potřeb jednotlivých škol, které jsou přílohou č. 5 dokumentu MAP.

4.4.4 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

Na území projektu MAP IV působí 2 základní umělecké školy. Základní umělecká škola Šternberk, příspěvková organizace (zřizovatelem je město Šternberk) a Základní umělecká škola Moravský Beroun, Dvořákova 349, příspěvková organizace (zřizovatelem je město Moravský Beroun). Dále na území projektu MAP IV mají svá detašovaná pracoviště 2 základní umělecké školy, které nejsou zapojeny do projektu MAP IV, a sice Základní umělecká škola „Žerotín“ Olomouc, Kavaleristů 6, Olomouc a Základní umělecká škola Miloslava Stibora, Olomouc.

Základní umělecká škola ve Šternberku má detašované pracoviště v Bohuňovicích a základní umělecká škola v Moravském Berouně má 3 detašovaná pracoviště v Jívové, Domašově nad Bystřicí a Městě Libavá.

Tím, že pedagogové dojíždějí za žáky, umožňují mnohem většímu počtu dětí věnovat se uměleckým disciplínám, navíc zákonným zástupcům odpadají logistické problémy s řešením dojíždění a vyzvedávání dětí.

Kapacita a počet žáků základních uměleckých škol

Tabulka 4.27: Kapacita základních uměleckých škol

Škola	Rok založení	Kapacita
Základní umělecká škola Šternberk, příspěvková organizace	1945	600
Základní umělecká škola Moravský Beroun, Dvořákova 349, příspěvková organizace	1960	290
Základní umělecká škola „Žerotín“ Olomouc, Kavaleristů 6, Olomouc	1888*	1 406
Základní umělecká škola Miloslava Stibora, Olomouc	1960	640

Zdroj: vlastní šetření

* Poznámka: Historie ZUŠ „Žerotín“ se začala psát v roce 1880 založením českého pěvecko-hudebního spolku Žerotín. První česká hudební škola byla zřízena v roce 1888 jako jeho součást (pro výuku sborových zpěváků i instrumentalistů) a sídlila v budově Matice školské v Sokolské ulici. V roce 1909 vznikl v rámci výuky orchestr Žerotína, který od roku 1925 nesl jméno Filharmonie Žerotína. Po roce 1918 se škola přestěhovala do budovy zrušeného kláštera bernardinů ve Slovenské ulici. Ve třicátých letech byla zřízena první pobočka ve Starých Hodolanech a ve Šternberku. Přes veškeré těžkosti spojené s válečným obdobím (1938-1945), včetně obtíží se získáváním vhodných prostor k výuce, si škola udržela prestiž a vysoký počet žáků (více jak 500). V roce 1945 se hudební škola oddělila od spolku Žerotín a od září již nesla nový název Městská hudební škola v Olomouci. Začátkem 50. let 20. století škola získala budovu bývalého kláštera dominikánského řádu ve Slovenské ulici. Školu tehdy navštěvovalo přes 1 100 žáků a učitelský sbor tvořilo asi 50 pedagogů, vznikly pobočky v Dolanech a Křelově. Od šedesátých let byl po vzniku lidových škol umění zachován systém dvou vyučovacích cyklů, nově se vyčlenily obory hudební, výtvarný, dramatický a pohybový, vznikly další pobočky ve Velké Bystřici, Hlubočkách, Bystrovaněch, Štěpánově, Velkém Újezdě, Lutíně a Tršicích. Od června roku 1989 nese škola název Základní umělecká škola „Žerotín“. Sedm let poté, v roce 1996, se škola stěhuje do zrekonstruovaných prostor bývalých kasáren 9. května na ulici Kavaleristů, protože budova ve Slovenské ulici byla vrácena dominikánskému řádu.

Základní umělecké školy fungují podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona

č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dále podle dalších prováděcích vyhlášek MŠMT a jiných souvisejících právních předpisů.

Umělecké školy pořádají během školního roku v regionu řadu vystoupení, koncertů a výstav pro veřejnost. Využívají kapacitu vlastních objektů, kulturních domů či kulturních památek v regionu.

Děti od 5 let věku a žáci z 1. a 2. tříd základních škol přijímají umělecké školy v rámci vzdělávání do přípravných ročníků. Starší žáci, kteří projeví nadání a zájem o studium nebo chtějí připravit na přijímací zkoušky na školy s pedagogickým nebo uměleckým zaměřením, jsou zařazeni přímo do ročníků.

Úspěšní absolventi uměleckých škol často pokračují ve studiu na středních a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Tabulka 4.28: Vývoj počtu žáků v základních uměleckých školách

Školní rok	ZUŠ Šternberk	ZUŠ Moravský Beroun	ZUŠ Žerotín Olomouc (celkem)*	ZUŠ M. Stibora Olomouc (celkem)*
2014/2015	600	165	1390	640
2015/2016	596	183	1385	640
2016/2017	600	195	1393	640
2017/2018	600	171	1394	640
2018/2019	600	172	1400	640
2019/2020	586	157	1403	638
2020/2021	566	152	1407	642
2021/2022	539	155	1403	640
2022/2023	579	173	1400	640
2023/2024	600	180	1405	640

Zdroj: výroční zprávy ZUŠ, vlastní šetření

Poznámka: *počet žáků celkem (i mimo území projektu MAP IV)

Zhodnocení technického stavu budov a stavu vybavenosti základních uměleckých škol

Budovy a vybavení obou základních uměleckých škol jsou v dobrém a provozuschopném stavu, vybavení. ZUŠ Šternberk má nedostatky z hlediska vybavení i technického stavu budov. Zřizovatel připravuje projekty rekonstrukcí, modernizace učeben a výhledově i možnost přemístění pracoviště Partyzánská. Zřizovatelé obou institucí (město Šternberk a město Moravský Beroun) investují do vybavení a technického stavu nemalé prostředky a další potřebné rekonstrukce nebo pořízení majetku jsou v plánovaných rozpočtech měst na investice a na příspěvky základním uměleckým školám zahrnuty. Například v roce 2017 byla realizována rekonstrukce vedlejší budovy ZUŠ Šternberk v ulici Příkopy – oprava vodovodu a kanalizace, sociálních zařízení a prostoru dvora, v roce 2023 byly provedeny opravy v některých učebnách budovy Olomoucká 3.

Materiálně technické zajištění ZUŠ Žerotín Olomouc je na velmi dobré úrovni. Stávající hudební nástroje jsou dle finančních možností udržovány v dobrém technickém stavu a dle potřeby jsou

nakupovány nové. Pedagogové využívají moderní učební pomůcky (např. notebooky, tablety, interaktivní dotykovou tabuli a projektory). Škola je vybavena potřebnou technikou nutnou pro zabezpečení administrativy školy (např. PC, kopírky a skenery). V podrobnostech o zřizování, rušení, organizaci, podmínkách, průběhu a délce studia, hodnocení a klasifikaci, výši příspěvku a způsobu úhrady nákladů spojených s výukou se řídí vyhláškou č. 71/2005 o základním uměleckém vzdělávání

v platném znění. Výuka žáků probíhá na hlavní budově v Olomouci a na místech poskytovaného vzdělávání (tzv. pobočky): v Dolanech, Hlubočkách, Štěpánově, Tršicích, Velké Bystřici, Velkém Týnci a Velkém Újezdě. Výuka na pobočkách je pouze v hudebním oboru. Podmínky na pracovištích mimo Olomouc lze charakterizovat jako dobré. Ve Štěpánově je pro výuku k dispozici samostatná budova, kterou má škola pronajatou od obce Štěpánov. V ostatních místech poskytovaného vzdělávání probíhá výuka v prostorách tamních ZŠ. Škola se profiluje širokým spektrem poskytovaného uměleckého vzdělávání. Pro výuku jsou k dispozici učebny pro individuální, skupinové i kolektivní vyučování. Kmenová škola má k dispozici také koncertní sál, komorní sál, nahrávací studio, zkušebny pro orchestry, literárně dramatický obor a taneční sály. Škola má standardní vybavení učeben, které plně vyhovují účelům vzdělávání.

Pozitivně hodnotí vybavení školy i ČŠI, která ve svém hodnocení mimo jiné uvádí: Pro realizaci příslušného školního vzdělávacího programu disponuje škola nadstandardními prostorovými i velmi dobrými materiálními podmínkami. K dispozici má velké množství učeben vybavených potřebnými pomůckami pro výuku hudební nauky, přípravné hudební výchovy, individuální výuku hudebních oborů, zkušebny pro orchestry, koncertní a komorní sál, nahrávací studio, dva taneční sály se zabudovanou klimatizací včetně potřebného sociálního zázemí a další speciální prostory s klimatizací pro literárně dramatický obor. Škola průběžně zkvalitňuje materiální vybavení potřebnými učebními pomůckami (nákup hudebních nástrojů – altové rohy, saxofony, kytary, keyboardy aj., nákup kostýmů, počítačů, digitální techniky, noty, struny aj.), což se pozitivně odráží v kvalitě, a především ve výsledcích poskytovaného vzdělávání. Prostředí školy je čisté, upravené a spolu s výzdobou působí podnětným, motivujícím a inspirujícím dojmem. Podmínky na navštívených odloučených pracovištích jsou hodnoceny vcelku pozitivně a umožňují realizovat cíle stanovené ve školním vzdělávacím programu. Snahou vedení školy ve spolupráci s příslušnými obecními úřady je, aby podmínky pro výuku byly na všech pobočkách školy rovnocenné. Nadstandardní prostorové podmínky a velmi dobré materiálně technické zázemí umožňují ve sledovaných oblastech bezproblémově realizovat vzdělávací cíle dané ŠVP. Neustále a systematicky zlepšující se podmínky pro vzdělávání žáků jsou příkladem dobré praxe.

Základní umělecká škola Šternberk

ZUŠ Šternberk je plně organizovaná škola se čtyřmi obory (hudebním, výtvarným, tanečním a literárně-dramatickým) s cílovou kapacitou 600 žáků. Jednotlivé obory mají při plném naplnění kapacity školy tyto počty žáků: 338 žáků hudební obor, 117 žáků taneční obor, 120 žáků výtvarný obor a 25 žáků literárně-dramatický obor. Počty žáků v jednotlivých oborech se meziročně mění, tradičně nejvíce jich je vždy v hudebním oboru. ZUŠ Šternberk působí i v Bohuňovicích, kde má svoji pobočku.

Pro školu jsou dlouhodobě charakteristické bohaté veřejné kulturní aktivity, veřejné žákovské koncerty, koncerty pedagogů a jejich hostů, galakoncerty Harmonie Šternberk (orchestru ZUŠ), taneční vystoupení, výstavy výtvarných prací apod.

V současnosti ZUŠ pečuje o umělecké vzdělávání dětí a mládeže města a jeho okolí a významným způsobem se podílí na kulturním životě města Šternberka.

Škola má průměrně 27 zaměstnanců, z toho 25 kvalifikovaných pedagogů. Nejvíce jich vyučuje v hudebním oboru. Ve škole pracuje 5 předmětových komisí, které jsou řízeny vedoucími. Kvalifikovaní a zkušení pedagogové zaručují vysokou profesionální úroveň výuky, o čemž svědčí úspěchy žáků na soutěžích, při talentových zkouškách na konzervatoře a školy uměleckého zaměření.

Škola spolupracuje ve všech svých oborech s ostatními ZUŠ v regionu. Každoročně se v hudebním oboru účastní soutěží a přehlídek od okresní až po celostátní úroveň, přičemž výjimkou nejsou ani soutěže a přehlídky mimo ČR. Žáci tanečního oboru se pravidelně účastní okresních a krajských tanečních přehlídek a soutěží. Práce žáků výtvarného oboru získávají významná ocenění nejen v rámci projektů v České republice, ale i v polské Toruni, Norsku, Jihoafrické republice a Indii.

Významnou součástí dlouhodobé regionální a mezinárodní spolupráce jsou především aktivity studentského dechového orchestru Harmonie Šternberk, který každoročně provádí řadu koncertních vystoupení a pravidelně se účastní soutěží, přehlídek a festivalů dechových orchestrů v České republice i v zahraničí. Nové zkušenosti získali členové orchestru např. účastí na mezinárodních soutěžích dechových orchestrů v Praze, v Ostravě, v belgickém Neerpeltu, v německém Gersthoferu, v japonské Shizuocce, v rakouském Schladmingu, v italském Janově a Sinnai, v holandském Kerkrade atd. Významných úspěchů dosahují i žáci dalších oborů, v posledních letech zejména výtvarného oboru.

V hudebním oboru je zajištěna výuka na tyto hudební nástroje: klavír, varhany, el. klávesy, kytara, housle, violoncello, el. kytara, basová kytara, kontrabas, cimbál, akordeon, zobcová flétna, příčná flétna, klarinet, saxofon, trubka, lesní roh, trombón, baskřídlovka, tuba a bicí nástroje. V hudebních oborech se vyučuje také sólový a sborový zpěv.

Základní umělecká škola Moravský Beroun

Základní umělecká škola Moravský Beroun vyučuje tři obory – hudební (v hudebním oboru probíhá vzdělávání sólového a sborového zpěvu a hry na nástroje: zobcová a příčná flétna, housle, violoncello, kytara, klavír, varhany a el. klavírní nástroje) a výtvarný. Nově od 1. 9. 2025 také obor taneční. Kapacita školy je 290 žáků a není v současné době naplněna. Výuku zajišťuje 11 pedagogů, z toho 2 externisté.

Ve školním roce 2018/2019 školu navštěvovalo celkem 174 žáků ve dvou oborech, výtvarném a hudebním. ZUŠ Moravský Beroun působí v Moravském Berouně a v dalších třech pobočkách: Město Libavá, Jívová a Domašov nad Bystřicí. Mimo Moravský Beroun je nejvíce žáků v Jívové (46 žáků), výrazně méně pak ve Městě Libavá (9 žáků pouze ve výtvarném oboru) a nejméně v Domašově nad Bystřicí, kde jsou to jednotlivci a ve školním roce 2018/2019 pobočku nenavštěvoval ani jeden žák. Ve školním roce 2020/2021 školu navštěvovalo 152 žáků ve dvou oborech, výtvarném a hudebním.

Pobočky zůstávají stejné i nejvyšší podíl žáků na pobočce v Jívové, pouze na pobočce v Domašově nad Bystřicí ve školním roce 2020/2021 nebyl ani jeden žák.

Škola organizuje řadu kulturních akcí. Výtvarný obor pořádá malé výstavy i velké vernisáže tematicky spojené s ročními dobami a tradičními svátky. Žáci a učitelé výtvarného oboru mají úspěchy jak v soutěžích celostátních, tak i v soutěžích mezinárodních. Za mnohé jmenujme alespoň mezinárodní výtvarnou soutěž v Polsku (Osvětim) „Lidé lidem připravili tento osud“. Výtvarný obor se podílí na příjemné vizáži školy, své výrobky prezentuje např. na městském úřadě v Moravském Berouně nebo obecním úřadě v Domašově nad Bystřicí a v Jívové.

V hudebním oboru se kromě hlavního oboru studia žáci učí také hudební teorii a ti pokročilejší hrají a zpívají v nejrůznějších souborech a uskupeních. Ke svým koncertům využívají především zrenovovaný koncertní sál s akustickými varhanami. Koncertuje se i na pobočkách. Kromě koncertů v ZUŠ můžete žáky slyšet na vystoupeních a společenských akcích pro děti, rodiče, seniory i širokou veřejnost. Na koncertních pódii si můžete vedle žáků vyslechnout i pedagogy, kteří jsou sami výkonnými umělci a inspirují tak mladé hudebníky v jejich snažení.

Základní umělecká škola Žerotín Olomouc

V území projektu MAP IV působí také Základní umělecké škola „Žerotín“ Olomouc. Samotná škola do projektu MAP IV není zapojena, ale na území projektu MAP IV se nachází pět jejích poboček, a to v Dolanech, v Hlubočkách, v Tršicích, ve Velké Bystřici a ve Velkém Újezdě.

Základní umělecká škola „Žerotín“ Olomouc patří k největším školám tohoto typu v ČR s cílovou kapacitou 1 406 žáků. Škola s mnohaletou tradicí nabízí vzdělání v oboru hudebním, literárně dramatickém a tanečním. Celkem má v Olomouci a ve všech pobočkách v současnosti téměř 1 400 žáků a 70 pedagogů, čímž se řadí mezi největší umělecké školy v České republice.

Ve školním roce 2018/2019 využilo možnosti vzdělávání v ZUŠ Žerotín celkem 1 400 žáků, nejvíce jich navštěvovalo hudební obory (1 124 žáků), výrazně méně pak obor taneční (170 žáků) a literárně-dramatický (106 žáků). Výuku všech výše uvedených žáků zajišťovalo 78 pedagogů s celkovými úvazky 60,3. Vedle pedagogických pracovníků na škole pracuje 8 provozních zaměstnanců s celkovými úvazky 6,66.

Kromě individuální výuky mohou žáci nasbírat řadu cenných zkušeností také ve větších souborech a orchestrech, které při škole působí. Mezi tradiční seskupení patří smyčcový komorní orchestr Sinfonia, dechový orchestr Mladá krev, Big Band Žerotín, saxofonové kvarteto, klarinetové kvarteto, flétnový soubor Flauto Armonico, cimbálová muzika Krušpánek a kytarový orchestr. Členy těchto těles jsou nejen současní, ale také bývalí žáci školy, kteří s ní zůstávají nadále v kontaktu.

Již tradičně škola získává řadu ocenění na mnoha tuzemských i mezinárodních přehlídkách a festivalech: v národních soutěžích uměleckých škol, na Jazzovém festivalu v Litvínově (Big Band), na mezinárodních soutěžích Amadeus a Prague Junior Note (žáci klavírního a smyčcového oddělení), na Evropském festivalu v Böselu (Big Band), na interpretační soutěži „Karel Ditters z Dittersdorfu a hudební klasicismus“ ve Vidnavě (žáci dechového, klavírního a pěveckého oddělení), na festivalech

Wolkerův Prostějov, Jiráskův Hronov, Loutkářská Chrudim, na Národní přehlídce Dětská scéna (žáci literárně-dramatického oboru) a na řadě dalších.

Škola sama organizuje řadu přehlídek, soutěží a festivalů, má i své vlastní koncertní cykly. Mezi nejvýznamnější akce patří každoroční mezinárodní Pěvecká soutěž Olomouc, která je završena koncertem v Redutě (v sále Moravské filharmonie Olomouc) za doprovodu orchestru Moravského divadla Olomouc.

Škola je také velmi úspěšná v přípravě svých žáků pro další studium na konzervatořích, akademiích a pedagogických fakultách. Celá řada absolventů školy je dosud aktivními uměleckými osobnostmi nebo významnými pedagogy, z nichž někteří vyučují i v této škole.

V území projektu MAP IV se vyučovalo v následujících studijních zaměřeních a předmětech:

Dolany:

Pobočka v Dolanech byla založena v roce 1958 spolu s pobočkami v dalších obcích. Řada z těchto poboček však kvůli nepříznivým podmínkám postupně zanikla. Ve školním roce 1992/1993 se škola začala formovat do své dnešní podoby a v roce 1997 dokonce získala vlastní budovu.

Přehled oddělení:

- oddělení klávesových nástrojů 1, 2 – hra na klavír,
- oddělení strunných nástrojů 1 - hra na klasickou kytaru,
- oddělení dechových nástrojů – hra na klarinet, saxofon, trombon a zobcovou flétnu,
- oddělení pěvecké – populární zpěv,
- oddělení smyčcových nástrojů – hra na housle,
- oddělení přípravné hudební výchovy a hudební nauka.

Hlubočky:

Pobočka ZUŠ Žerotín v Hlubočkách vznikla z podnětu zastupitelstva obce Hlubočky ve školním roce 2004/2005 a během svého trvání se zde vystřídala řada vynikajících učitelů s letitým pedagogickým působením v hudebním školství. Sídlem pobočky je samostatná učebna na ZŠ Hlubočky-ves, Olomoucká 116, 78365 Hlubočky.

Přehled oddělení:

- oddělení dechových nástrojů – hra na zobcovou flétnu, klarinet a trubku,
- oddělení klávesových nástrojů 1, 2 - hra na klavír, EKN, varhany,
- oddělení přípravné hudební výchovy – hudební nauka.

Tršice:

V Tršicích existuje bohatý hudební život už odnepaměti. Obec pamatuje pravidelné koncerty, ať už se jednalo o pěvecké sbory, nebo hudební tělesa nejrůznějšího obsazení. Prakticky k jakékoli příležitosti zde býval připraven hudební program. Tyto akce připravovaly většinou hudební, či jinak zaměřené, spolky, složené výhradně z rodáků obce. Ty však bohužel nepřežily režim 50. let 20. století, který tyto

organizace nekompromisně likvidoval. Výuka samotná v obci probíhala už od roku 1934, a to pod záštitou ZUŠ Hranice. V 50. letech 20. století přecházejí Tršice pod okres Olomouc a dále zde výuku po krátké pauze provozuje Dům osvěty Olomouc. Od roku 1966 pak přebírá pobočku ZUŠ "Žerotín" Olomouc.

Přehled oddělení:

- oddělení dechových nástrojů – hra na saxofon, klarinet a zobcovou flétnu,
- oddělení klávesových nástrojů 1 - hra na klavír,
- oddělení přípravné hudební výchovy a hudební nauka – hudební nauka.

Velká Bystřice:

Žerotínská pobočka ve Velké Bystřici byla založena v roce 1954.

Přehled oddělení:

- oddělení dechových nástrojů – hra na klarinet, zobcovou flétnu, tenor, baryton a trombon,
- oddělení klávesových nástrojů 1 - hra na klavír,
- oddělení smyčcových nástrojů – hra na housle,
- oddělení strunných nástrojů 1 – hra na klasickou kytaru a elektrickou kytaru,
- oddělení strunných nástrojů 2 – hra na cimbál,
- oddělení přípravné hudební výchovy a hudební nauka – hudební nauka.

Velký Újezd:

Pobočka ve Velkém Újezdě byla založena v roce 1992 a od začátku měla ve své nabídce výuku hry na klavír, akordeon a hry na zobcovou flétnu.

Přehled oddělení:

- oddělení dechových nástrojů – hra na zobcovou flétnu,
- oddělení klávesových nástrojů 1 – hra na klavír,
- oddělení přípravné hudební výchovy a hudební nauka – hudební nauka.

Základní umělecká škola Miloslava Stibora, Olomouc

V obcích Dolany a Velká Bystřice působí také ZUŠ M. Stibora, konkrétně její výtvarný obor. Historie základní umělecké školy spadá do 60. let 20. století, kdy byly zakládány první výtvarné obory lidových uměleckých škol. Přitom samostatné výtvarné obory vznikly pouze v několika velkých městech (v Praze, Plzni, Olomouci, Opavě a v Brně, na Slovensku v Bratislavě, Žilině, Martině, Prešově a v Košicích). Nově zakládané školy měly jediný obor, a to výtvarný. Výtvarnému oboru v Olomouci stál tehdy v čele Dr. Miloslav Stibor, vynikající fotograf, který školu vedl 27 let. Od svého založení v roce 1960 působil olomoucký výtvarný obor v Domě armády pod názvem Základní výtvarná škola, o dva roky později přejmenovaná na Výtvarný obor lidové školy umění. V roce 1975 se škola přestěhovala do zadaptované budovy staré školy v Pionýrské ulici, kde sídlí dodnes. Dnes na škole učí 11 pedagogů, všichni absolventi odborného vysokoškolského vzdělání. V posledních letech se škola rozrostla

o 3 pobočky – v Dolanech (1999), v Náměšti na Hané (2002) a ve Velké Bystřici (2003). Školu navštěvuje 640 žáků a studentů. V současné době se škola orientuje i na prezentaci svých výsledků v zahraničí. Partnerská města Olomouce, holandský Veenendaal a Owensboro v americkém státě Kentucky již výstavy prací žáků školy vystavovala a rozvíjí se program další spolupráce. Škola má od roku 1976 svou vlastní galerii.

4.4.5 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

Abychom mohli posoudit dostupnost neformálního a zájmového vzdělávání, je potřeba oba pojmy rozlišovat.

Zájmové vzdělávání je ukotveno ve školském zákoně (§ 111) a uskutečňuje se ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, která jsou součástí výchovně vzdělávací soustavy ČR, tj. střediska volného času (domy dětí a mládeže), školní družiny a školní kluby. Z tohoto pohledu je tedy zájmové vzdělávání dostupné ve všech obcích, ve kterých je alespoň první stupeň základní školy. V těchto obcích zajišťuje zájmové vzdělávání právě školní družina. Pestrost nabídky ovšem záleží na schopnostech a dovednostech pedagogů poskytujících zájmové vzdělávání. Tam, kde je i druhý stupeň základní školy, již může fungovat i školní klub. Ve větších obcích jsou pak i střediska volného času, jako je ve Šternberku dům dětí a mládeže. Toto zajištění a celkem dobré pokrytí nabídky zájmového vzdělávání ovšem nezabezpečuje jeho kvalitu. Zájmové vzdělávání poskytují kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci dle zákona o pedagogických pracovnících, tj. pedagogové volného času, učitelé a vychovatelé, což garantuje kvalitu a odbornost vzdělávání v oblasti volného času. Kvalita a rozsah nabídky je ovšem individuální dle schopností pedagoga a možností zařízení (materiální a prostorové zajištění). V obcích, kde není základní škola, ovšem zájmové vzdělávání dostupné není (např. Hlásnice, Hnojice atd.).

Neformálním vzděláváním jsou také organizované výchovně vzdělávací aktivity, ale probíhají mimo oficiální školský systém. Zajišťují je různé nestátní neziskové organizace, které mohou působit ve všech obcích. Organizace v regionu nebudou schopny zajistit širokou nabídku činnosti a jejich nabídka bude pouze jednostranná a jen pro určitou skupinu obyvatel. Z tohoto důvodu je potřeba zajistit dostupnost veřejnou dopravou do okolních obcí, které poskytují neformální nebo přímo zájmové vzdělávání.

Neformální a zájmové vzdělávání je sice dobrovolné, ale mělo by být přístupné každému. Jedná se o organizovanou činnost se vzdělávacími cíli, která je nedílnou součástí procesu celoživotního učení. Pedagogové volného času působící ve střediscích volného času (domech dětí a mládeže) se mimo zájmového vzdělávání podílejí i na péči o nadané žáky a studenty, pořádají soutěže a další formy vzdělávání dle vyhlášky o zájmovém vzdělávání, rozvíjejí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent a upevňují sociální vztahy. Každé školské zařízení pro zájmové vzdělávání má zpracován i školní vzdělávací program.

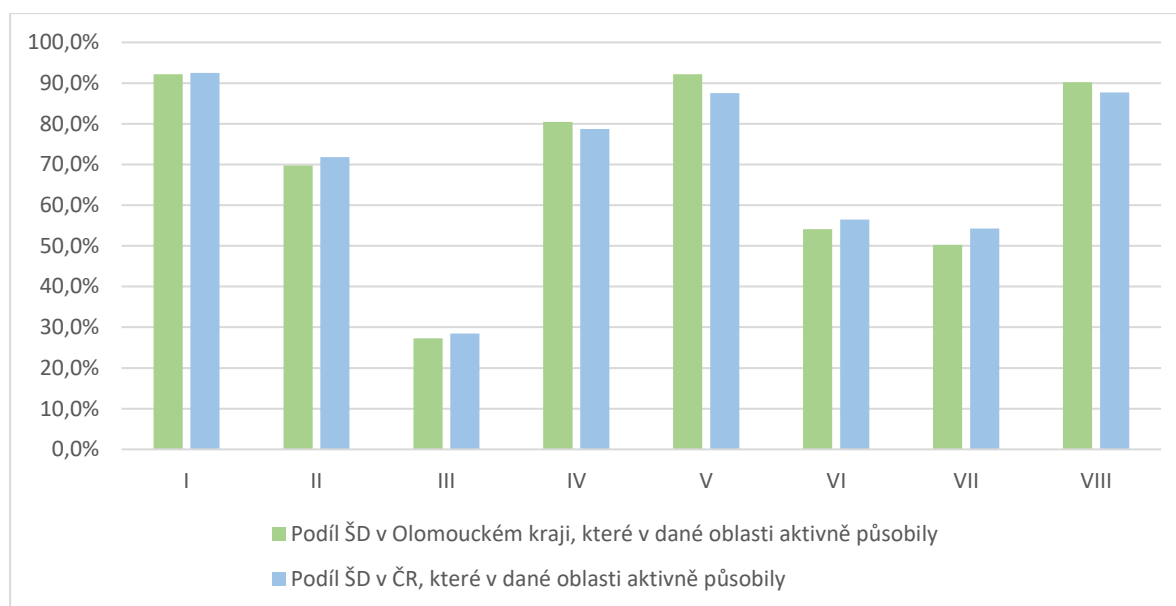
Realizované šetření MŠMT ČR¹ se zabývalo i problematikou školních družin, školních klubů, středisek volného času a základním uměleckým školám. Předmětem výzkumu bylo zapojení uvedených subjektů

¹ Agregovaný výstup z dotazníků, které školní družiny, školní kluby, střediska volného času a základní umělecké školy vyplňovaly po ukončení projektů v rámci Šablon II (výzvy č. 63 a 64). Tyto subjekty mohly dotazníky vyplňovat od 31. 3. 2020 a vyplňování dotazníků bylo školám umožněno až do 27. 4. 2022 (vzhledem k tomu,

do jednotlivých oblastí rozvoje a výstupy umožňují hodnocení pozice Olomouckého kraje v komparaci s průměrem na ČR.

V případě školních družin hodnocení jednotlivých oblastí kopíruje průměr v ČR, mírně nadprůměrné je v Olomouckém kraji hodnocení působení a rozvoje v oblasti kulturního povědomí a vyjádření a v oblasti sociálních a občanských schopností. Na straně druhé mírně pod průměrem v ČR je v Olomouckém kraji hodnocení působení školních družin v oblasti matematických kompetencí, komunikace v cizích jazycích, podnikavosti a iniciativy a schopnosti práce s digitálními technologiemi.

Graf 4.4: Podíl školních družin, které aktivně působí v oblastech rozvoje dovedností a kompetencí

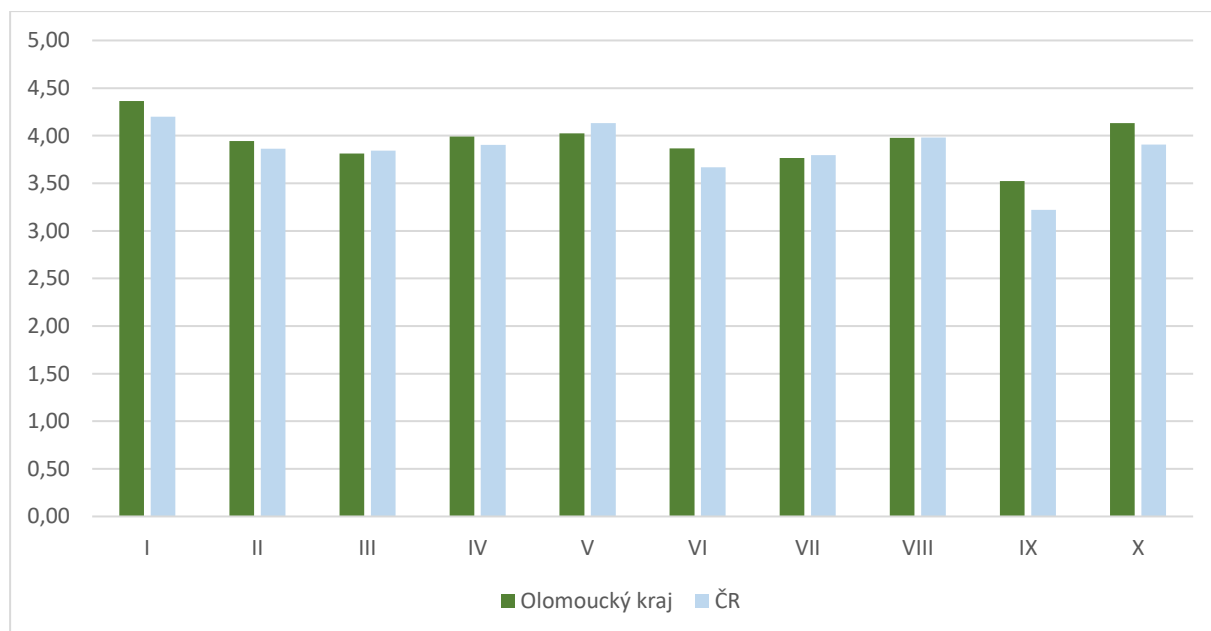
I	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KOMUNIKACE V MATEŘSKÉM JAZYCE
II	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI MATEMATICKÉ KOMPETENCE
III	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KOMUNIKACE V CIZÍCH JAZYCÍCH
IV	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI VĚDECKO-TECHNICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNÍCH KOMPETENCÍ
V	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KULTURNÍ POVĚDOMÍ A VYJÁDŘENÍ
VI	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI PODNIKAVOSTI A INICIATIVY
VII	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI SCHOPNOST PRÁCE S DIGITÁLNÍMI TECHNOLOGIEMI
VIII	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI SOCIÁLNÍCH A OBČANSKÝCH SCHOPNOSTÍ

že nejzazší termín ukončení projektů byl 28. 2. 2022 a vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu). MŠMT ČR dalo k dispozici pouze o průběžná data, a to za subjekty, které v rámci zmíněné výzvy realizovaly projekt. Výstupy byly zpracovány za jednotlivé kraje a jsou ve stejném formátu a analogické struktuře jako výstupy pro ZŠ a MŠ s ohledem na strukturu dotazníků, která se pro jednotlivé subjekty mírně liší.

Poznámka: Podíl ŠD v kraji/republice, které v dané oblasti aktivně působily, vztažený k celkovému počtu ŠD v kraji/republice, které vyplnily dotazník

Zdroj: Agregovaná data MŠMT, 2022

Graf 4.5: Průměrné hodnocení současného stavu působení a rozvoje v jednotlivých oblastech středisky volného času

I	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KOMUNIKACE V MATEŘSKÉM JAZYCE
II	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI MATEMATICKÉ KOMPETENCE
III	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KOMUNIKACE V CIZÍCH JAZYCÍCH
IV	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI VĚDECKO-TECHNICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNÍCH KOMPETENCÍ
V	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KULTURNÍ POVĚDOMÍ A VYJÁDŘENÍ
VI	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI PODNIKAVOSTI A INICIATIVY
VII	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI SCHOPNOST PRÁCE S DIGITÁLNÍMI TECHNOLOGIEMI
VIII	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI SOCIÁLNÍCH A OBČANSKÝCH SCHOPNOSTÍ
IX	PODPORA KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ PRO ÚČASTNÍKY
X	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI INKLUZIVNÍHO/SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci kraje/ČR vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých středisek volného času na následující škále:

1. Kritérium se neuplatňuje nebo téměř neuplatňuje, nebo je pro nás nové
2. Kritérium je ve stadiu prvotních úvah, uplatňováno je spíše spontánně, podmínky pro rozvoj nejsou nastaveny
3. Kritérium je částečně promyšleno, částečně nastaveny podmínky, částečně uplatňováno
4. Kritérium je funkční na základní úrovni, stále je prostor na zlepšení z různých hledisek
5. Kritérium je fungující systém, jsou vytvořené podmínky, nastavené zodpovědnosti
6. Ideální stav zahrnující pravidelnost a samozřejmost uplatňování, aktualizaci na vnější podněty a vnitřní evaluaci kritéria

Zdroj: Agregovaná data MŠMT, 2022

Analogické šetření proběhlo i za školní kluby a základní umělecké školy, ale tam vyplnilo prozatím dotazník méně než 50 % subjektů, proto jsou výsledky zatím nereprezentativní. Rozbor nabídky neformálního a zájmového vzdělávání si musí udělat každá obec zvlášť, to není v silách jednotlivce. Největším zařízením pro zájmové vzdělávání je v řešeném území Dům dětí a mládeže Šternberk, příspěvková organizace.

Obecné posouzení neformálního zájmového vzdělávání na území projektu MAP IV

Na území projektu MAP IV se nachází poměrně velké množství poskytovatelů neformálního zájmového vzdělávání. Lze však předpokládat různou úroveň jejich kvality, vlivu finančního zajištění či personálního obsazení. Poskytovatele vzdělávání lze rozdělit na ty, jejichž cílem je zejména zisk, a ty, jejichž cílem pak je spíše nezisková aktivita ve společnosti. Dalším rozdílem mezi organizacemi poskytujícími vzdělávání je jejich způsob financování. Organizace jsou většinou závislé na dotačních příspěvcích, v čemž je jejich úspěšnost velmi různá. Dotační možnosti jsou navíc proměnlivé samy o sobě – termín vyhlášení není stabilní, často se mění obsah a požadavky. Tím je následně ovlivněna stabilita organizace, personální obsazení a motivace provozovat danou činnost. Proto se také obměňuje struktura a rozložení poskytovatelů vzdělávání – jedná se tedy o časově nestálou nabídku vzdělávání v regionu.

Nabídka také vychází více z vlastních plánů poskytovatelů vzdělávání než jako reakce na poptávku ze strany veřejnosti. Často se tato nabídka překrývá na úkor některých prozatím nezastoupených či málo zastoupených, ale pro současnou mladou generaci atraktivních oblastí či směrů. Ze strany pracovních skupin tedy vychází doporučení zaměřit se mimo jiné i na koordinaci nabídky tohoto typu vzdělávání. Dalším identifikovaným problémem je malá medializace, a s tím související prezentování a zveřejňování. Doporučením pracovních skupin je pořádat pro poskytovatele vzdělávání, veřejnost a další relevantní instituce minimálně roční kulaté stoly, které by přiblížily soulad nabídky a poptávky po tomto vzdělávání, zabývaly se financováním apod. Pracovní skupiny také zjistily, že některé organizace poskytující vzdělávání fungují především na bázi pořádání jednorázových akcí. Dopad takových akcí na region je logicky nižší. Pracovní skupiny však navrhuje zaměřit se hlavně na průběžnou celoroční činnost.

Dělení neformálního a zájmového vzdělávání dle činností

Tabulka 4.29: Dělení neformálního a zájmového vzdělávání dle činností

Oblast	Konkrétní zaměření
Sportovní oblast	atletika, florbal, hasiči, rybaření, plavání, fitness, kuželky, volejbal, sokol, fotbal, tenis, základní rozvoj tělesné výchovy, mažoretky, jezdecký sport, šachy
Kulturní zaměření	kino, pořádání kulturních programů

Oblast	Konkrétní zaměření
Společenská činnost	kynologové, mateřské centrum, volnočasové aktivity, sociální práce s ohroženými dětmi a další
Vzdělávací činnost	knihovna, astronomové, kteří v pozorování dosahují světové astronomické výsledky, ochrana přírody, zahrádkáři a další
Manuální činnost	polytechnika, rozvoj řemesel

Zdroj: vlastní šetření

Nejčastějším zaměřením je sportovní oblast. Je to dáno tím, že se jedná o nejbližší spontánní aktivitu pro děti a mládež.

Příklad konkrétního subjektu – Dům dětí a mládeže Šternberk, příspěvková organizace

Dům dětí a mládeže Šternberk patří mezi organizace nabízející zájmové vzdělávání pravidelného charakteru. Patří sem zejména následující činnosti:

- hudební kroužky (kytara, klávesy, klavír, flétna, hudební kapela, bubnování),
- výtvarné a rukodělné kroužky (Šikulové, Tvořivé ruce, Keramika) + studijní kresba/malba, umělecké grafické techniky, základy knižní vazby,
- přírodovědné kroužky (rybáři, Bobři, chov koní a jezdeckví, chovatelský, astronomický),
- taneční a pohybové kroužky,
- sportovní kroužky (atletické hrátky, florbal, minikopaná, sportovní hry, horolezectví, karate, tenis, basketbal, sportovní střelba, lukostřelba, šipky, stolní tenis, míčové hry, bojové umění, parkour, gymnastika),
- technické kroužky (letecký modelář, od všeho trošičku), IT kroužek, Youtubeři,
- společensko-vědní kroužky (šachy) a divadelní kroužek,
- jazykové kroužky (angličtina).

Zájmové kroužky probíhají v několika skupinách, kdy jsou žáci rozděleni dle věku a stupně pokročilosti. Nabízeny jsou aktivity pro všechny věkové kategorie:

- od 1 roku (aktivity pro rodiče s dětmi),
- od 4 let (pravidelné zájmové vzdělávání),
- žáci, studenti (pravidelné zájmové aktivity),
- dospělí (příležitostné a spontánní aktivity).

Aktivity probíhají v dopoledních i odpoledních hodinách v pracovních dnech. Kromě pravidelných aktivit jsou nabízeny i táborové činnosti, především pobytové a příměstské tábory v době školních prázdnin, některé soutěže a turnaje jsou o víkendech. V portfoliu je také nabídka příležitostných činností, tedy nejružnější akce pro veřejnost i pro školy (např. Slet čarodějnic, Halloween, Den dětí, vystoupení žáků, výstavy, soutěže, besídky, výtvarné dílny pro základní školy, jednodenní programy v době dnů volna pro žáky na ZŠ aj.). Velmi významná je také osvětová činnost a vzdělávací programy, především výuka dopravní výchovy ve spolupráci s organizací BESIP a MŠMT.

Financování Středisek volného času je vícezdrojové a skládá se z příspěvku od účastníka, z příspěvku na provoz zřizovatele a z příspěvku na pracovníky z MŠMT přes Krajský úřad Olomouckého kraje, kde je daný normativ a financované jsou jen obory na děti ŽŠ, SŠ a studenty Dis. Problém je, že předškolní a dospělí účastníci jsou bez podpory. Dílčím řešením jsou některé granty MPSV a MŠMT. Systém financování se řídí vyhláškami MŠMT, které stanovují normativy, ale provozní náklady a některé další výdaje jdou primárně za zřizovatelem. Takto je hodnocen stávající stav, ale počínaje rokem 2026 dojde ke změnám, které přenesou více odpovědnosti za nepedagogické zaměstnance na zřizovatele.

Kromě toho umožňuje Dům dětí a mládeže Šternberk další spontánní aktivity – horolezeckou stěnu, dětské dopravní hřiště, atletický stadion nabízený veřejnosti, školám i organizované veřejnosti se zaměřením na mládež, který je v provozu od roku 2021, aktivity na zahradě aj. Některé sportovní aktivity jsou vykonávány přímo v základních školách v okolních obcích (např. Štarnov, Dolany, Babice, Mladějovice).

Do Domu dětí a mládeže Šternberk dojíždí děti téměř ze všech obcí předmětného území i z jiných obcí či místních částí města (např. Štarnov, Hnojice, Řídeč, Babice, Žerotín, Bělkovice-Lašťany, Mladějovice, Újezd, Lužice, Lipina, Domašov u Šternberka, Domašov nad Bystřicí, Hraničné Petrovice, Horní Loděnice, Samotíšky, Olomouc, Hlásnice, Komárov, Bohuňovice, Štěpánov, Huzová, Nová Hradečná, Pňovice, Řídeč, Jívová, Dolany, Mutkov, Troubelice, Moravský Beroun, Město Libavá, Paseka).

Postavení neziskových vzdělávacích organizací ve venkovských obcích

Neziskové vzdělávací organizace na venkově čelí zejména jedné nevýhodě. Jejich činnost, kterou pro děti a mládež organizují, je spíše nahodilá, nepravidelná, a bohužel i v některých případech neodborná. Důvodem je, že tyto organizace fungují na bázi dobrovolnosti, což znamená problém v podobě nedostatku motivace z absence finanční odměny. Lektori činnost provozují ve svém volném čase, což je samozřejmě chválné, nicméně může to znamenat nízkou kvalitu a profesionalitu. Mimo to na venkově také chybí materiální vybavení a finanční prostředky na provoz – tedy nejen na mzdy, ale i na pronájem prostor.

I zde by bylo vhodné, aby organizace směřovaly zaměření aktivit a svou profilaci podle zájmu a potřeb dětí.

Neformální vzdělávání – nestátní neziskové organizace z pohledu čerpání dotací z rozpočtu města Šternberk

Neziskový sektor v neformálním vzdělávání z pohledu čerpání dotací z rozpočtu města vykazuje tyto trendy:

- Velký počet zájmových organizací a spolků v řešeném území. Spolky se sídlem a působností na území města jsou významnými pořadateli kulturních, společenských a sportovních akcí nejen ve městě, ale i v regionu.
- Aktivity probíhají zpravidla na bázi dobrovolnosti.
- Nabídka kulturního a sportovního vyžití je sice poměrně široká, ale přestává být dostačující a je nezbytné ji dále rozšiřovat, obohacovat a zkvalitňovat. Ve svém rozvoji je však omezena některými limitujícími faktory, především finančními.

- Nezbytná je spolupráce s obcemi, které činnost organizací neformálního vzdělávání podporují formou dotačních programů.
- Jedná se jak o činnost jednorázovou v podobě kulturních, společenských nebo sportovních akcí, tak i činnost celoroční.

Město Šternberk je oprávněno poskytovat dotace na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti pro město, tedy i na podporu rozvoje kultury, tělesné výchovy a sportu. Směrnice *S 61-08 Zásady pro poskytování dotací z rozpočtu města Šternberka* stanovuje základní principy pro podání a hodnocení žádostí o dotace, projednání a způsob poskytnutí dotace. Město Šternberk může poskytovat dotace na podporu účelu, který určí v dotačním programu, pokud se rozhodne finančně podpořit určitou oblast nebo činnost určeného okruhu způsobilých žadatelů. O vyhlášení dotačního programu pro daný kalendářní rok rozhoduje Rada města Šternberka na základě návrhu věcně příslušné komise. Město Šternberk dále může poskytovat tzv. individuální dotace konkrétním žadatelům z důvodů zvláštního zřetele hodných, a to zejména pro okruh projektů, které nejsou v předmětném období podporovány žádným z vyhlášených dotačních programů.

Oblasti poskytování dotací:

1. Na základě dotačního programu:
 - a. podpora celoroční sportovní činnosti,
 - b. podpora pořadatelů sportovních akcí,
 - c. podpora pořadatelů kulturních akcí,
 - d. podpora volnočasových aktivit spolkového života v oblasti sportu,
 - e. podpora volnočasových aktivit spolkového života v oblasti kultury,
 - f. podpora činnosti neformálních uměleckých těles a souborů.
2. Individuální dotace:
 - a. oblast kultury,
 - b. oblast sportu.

V posledních letech byly jednotlivým organizacím přiděleny dotace v celkové výši 5-10 mil. Kč ročně (období let 2016-2019), z toho přibližně třetina byla rozdělena v dotačních programech a většina v individuálních dotacích (např. v roce 2016 to bylo 5,8 mil. Kč, v roce 2017 celkem 5,0 mil. Kč). Podle oblastí byly dotace rozděleny následovně: organizacím z oblasti sportu bylo poskytnuto celkem v průměru 70 % alokace a organizacím z oblasti kultury přibližně 30 % alokovaných finančních zdrojů. Ročně je přijímáno okolo 60 žádostí o poskytnutí dotace a vyhověno je v průměru za posledních pět let 50 žádostem, což znamená více než 83 % úspěšnost.

4.4.6 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

Doprava je významným faktorem ovlivňujícím socioekonomickou úroveň regionu a prostorové interakce ve společnosti. Úroveň regionální dopravní obslužnosti se v České republice výrazně odlišuje

na regionální i lokální úrovni. Důvody odlišnosti v jednotlivých regionech jsou většinou geografického charakteru (velikost sídel, poloha center osídlení, typ osídlení). Významnou mírou na této diferenciaci se podílejí také tzv. faktory institucionálního charakteru, tj. přístup krajů a obcí k financování dopravní obslužnosti a také individuální volba uživatelů dopravy, který druh dopravního prostředku preferují. Problematika dostupnosti je klíčová zejména ve venkovských a periferních oblastech z důvodu nutnosti realizace cest za základními potřebami včetně dojížděky do školských zařízení. Z pohledu provozovatelů veřejné dopravy je situace ve venkovských oblastech velice složitá, protože v těchto řídko zaobývaných mikroregionech je poptávka nízká, a tudíž provozování veřejné dopravy způsobuje ztrátovost, což může vést až k rušení dopravních linek a snížení dopravní dostupnosti středisek. Bez podpory financování ze strany objednavatelů veřejné dopravy je zajištění dopravní obslužnosti možné pouze za situace, kdy je možné nahrazení veřejné dopravy dopravou automobilovou, řešením mohou být různé alternativní způsoby obslužnosti (sdílené jízdné, mikrobuses na zavlání, obecní taxi). U periferních oblastí lze situaci špatné dostupnosti zlepšit vybudováním nové infrastruktury. Toto řešení je ale z podstaty věci velmi nákladné a prvotní zvýšenou dojížděku může později nahradit emigrace do ekonomicky silnějších regionů.

Dostupnost můžeme definovat v obecném smyslu jako obtížnost/snadnost, s níž mohou být z jistého místa dosahovány určité aktivity. Dostupnost území zásadně ovlivňují faktory, z nichž mezi nejvýznamnější patří:

- **geografická poloha** (charakter, velikost, kvalita a rozložení požadovaných aktivit v prostoru, v centrech),
- **dopravní faktor** (dopravní systém a jeho charakteristiky),
- **časový faktor** (časová dosažitelnost aktivit),
- **individuální faktor** (individuální potřeby, schopnosti, úroveň mobility aj.).

Zhodnocení **dopravní dostupnosti** zahrnuje obecně souhrn komplexních ukazatelů liniového, bodového charakteru, dopravních sítí, letišť, přepravišť, křižovatek, stanic, zastávek, hraniční přechody, čerpací stanice, prvky statické dopravy a mnohé jiné. Stejně tak obecně platí, že s klesajícím hierarchickým významem středisek klesá zpravidla i hierarchická úroveň komunikací.

Dopravní obslužnost lze vnímat jako podmnožinu **dopravní dostupnosti**, která zahrnuje monitoring dostupnosti frekvenční, tedy konektivity jako součtu dopravních spojení mezi místy. Významným faktorem je zároveň čas nezbytný pro dosažení cíle (cestovní doba spojení). Základním zdrojem dat pro charakteristiku dopravní obslužnosti (četnosti spojů a časové dostupnosti) byla pro tuto analýzu data o veřejné hromadné dopravě, tj. jízdní řády a informace od správců informačních vyhledávacích systémů dopravních spojů (CHAPS s.r.o.). Stav dopravní obslužnosti je společně se stavem technické dopravní infrastruktury určujícím katalyzátorem umožňujícím interakce a vzájemnou komplementaritu mezi regiony. Dopravní obslužnost je v současnosti aktuálním tématem, které se dotýká i široké veřejnosti. Po převzetí větší části (kromě dálkové dopravy) dopravní obslužnosti krajskými úřady nastaly poměrně významné změny ve financování a organizaci veřejné dopravy. Často se jedná o vzájemně související problematiku, kdy jsou znevýhodněné obce s malou populační velikostí, což podmiňuje malou ekonomickou efektivitu spojů a nutnost dotací z veřejných zdrojů. Nerentabilita

následně vede k redukci málo využívaných spojů. Při omezování spojů snížená nabídka dále znevýhodňuje veřejnou dopravu a ta ztrácí svou pozici ve prospěch individuální automobilové dopravy. Snížení počtu uživatelů však dále sníží rentabilitu spojů.

Hodnotíme-li počty obyvatel v jednotlivých obcích a celkový přírůstek či úbytek obyvatel je zřejmé, že nejdynamičtěji se rozvíjí (hodnoceno celkovým přírůstkem obyvatel) obce v jižní části území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc náležející do suburbánní zóny krajského města Olomouc (např. obec Štarnov, Hlušovice, Velká Bystřice, Samotíšky, Dolany ad.) a obce v těsném zázemí města Šternberk (např. obce Hlásnice nebo Lipina). Na straně druhé k typicky depopulační oblasti ztrácející obyvatelstvo přirozeným i mechanickým pohybem obyvatel jsou obce v periferní severní poloze (např. obce Huzová nebo Norberčany), díky izolované poloze i obec Hraničné Petrovice. Tento nepříznivý vývoj může ještě negativně ovlivnit snížení dopravní dostupnosti nejen do zaměstnání, ale i do škol, což vede mimo jiné ke snížení a zhoršení vzdělanostní struktury obyvatelstva (při srovnání s celorepublikovým či krajským průměrem).

Dopravní dostupnost je zásadně ovlivňována geografickou polohou. SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc leží v centrální části Olomouckého kraje a tvoří část jeho severní hranice s Moravskoslezským krajem (SO ORP Rýmařov), na severozápadě sousedí se SO ORP Uničov, na západě má krátkou hranici se SO ORP Litovel a na jihu sousedí se správním obvodem krajského města Olomouc. Pozice území Šternberk je na rozhraní rovinné části Hornomoravského úvalu a pahorkatinné části Nížkého Jeseníku s ostrou hranicí v podobě zlomového svahu oddělujícího Českou vysočinu a Vněkarpatské sníženiny. V rovinné části Hornomoravského úvalu v nadmořských výškách 220-350 metrů se nachází obce Babice, Štarnov, Lužice nebo Žerotín. Velmi dobře je tato část území dostupná jak do Šternberka, tak do krajského města Olomouce, velmi úzké vazby i z hlediska dopravní dostupnosti mají tyto obce se sousedními obcemi (z území SO ORP Uničov, SO ORP Litovel a SO ORP Olomouc).

Většina severní a severovýchodní části území leží ve výše položeném Nížkém Jeseníku v nadmořských výškách 450-700 metrů, což vytváří přirozenou bariéru dopravní dostupnosti do centra správního obvodu a zvyšuje celkové náklady na zabezpečení dopravní obslužnosti území. Město Šternberk je částí katastru v nížinné a částí katastru přímo na okrajovém zlomovém svahu.

Sídla obvodů pověřených úřadů jsou významnými centry dojížděky do škol na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc. Hlavním centrem dojížděky na území SO ORP Šternberk je město Šternberk, které je střediskem a sídlem SO ORP. Dle významnosti je však druhým centrem dojížděky Město Libavá a až na třetím místě je centrem dojížděky Moravský Beroun. Dle dat ze sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) v roce 2011 dojíždělo do škol do Šternberka denně 484 žáků a studentů, což je téměř 90 % ze všech dojíždějících do škol do obcí na území SO ORP Šternberk. Z celkového počtu 484 žáků a studentů tvořili 40 % (192) žáci a studenti ve věku 6-14 let a 80 % (389) dojíždělo denně a dopravní dostupnost je tak důležitým faktorem ovlivňujícím život v obcích SO ORP Šternberk. Je však nezbytné uvést, že data o dojížděce do škol a dojížděce do zaměstnání nejsou v posledních letech, díky změně metodiky ve způsobu realizace sčítání lidu, bytů a domů, přesná, ale jsou jediná umožňující srovnání na úrovni obcí, regionů i ČR.

Tabulka 4.30: Počty dojíždějících do škol v obcích SO ORP Šternberk (ze zdrojů dat SLDB, 2011)

Cíl dojížděky Obec (dojíždějící do obce)	Dojíždějící			Existence školy	
	celkem	6-14 let	denně	MŠ	ZŠ
Babice	2	2	2	ano	ano
Domašov nad Bystřicí	0	0	0	ano	ne
Domašov u Šternberka	0	0	0	ano	ne
Hlásnice	0	0	0	ne	ne
Hnojice	0	0	0	ano	ne
Horní Loděnice	0	0	0	ano*	ne
Hraničné Petrovice	0	0	0	ne	ne
Huzová	1	1	1	ano	ano
Jívová	5	5	5	ano	ano
Komárov	0	0	0	ne	ne
Lipina	0	0	0	ne	ne
Lužice	0	0	0	ano	ne
Město Libavá	31	29	30	ano	ano
Mladějovice	0	0	0	ano	ano
Moravský Beroun	13	11	12	ano	ano
Mutkov	0	0	0	ne	ne
Norberčany	0	0	0	ne	ne
Řídeč	0	0	0	ne	ne
Strukov	0	0	0	ne	ne
Štarnov	2	2	2	ano	ano
Šternberk	484	192	389	ano	ano
Žerotín	0	0	0	ano	ano
Celkem	538	242	441	-	-

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů, 2011, vlastní výpočty

Poznámky: * ředitelství MŠ je ve Šternberku

Pokud se podíváme na strukturu dojíždějících do škol na území města Šternberka, což podrobně dokumentuje Tabulka 4.31, je hlavní obcí vyjížděky v rámci SO ORP Šternberk Moravský Beroun (36 dojíždějících, z toho 35 dojíždělo denně). Celkově pak město Olomouc (45 dojíždějících, z toho všichni dojížděli denně, což je jeden plný autobus). V rámci SO ORP Šternberk je druhou nejvýznamnější obcí dle počtu dojíždějících do Šternberka obec Hnojice (23 dojíždějících, z toho 20 denně), třetí obec Mladějovice (20 dojíždějících, z toho 19 denně), čtvrté Huzová a Štarnov (18 dojíždějících). V rámci všech žáků a studentů do Šternberka dojíždějících je pořadí následující:

1. Olomouc (45) – obec mimo SO ORP Šternberk
2. Moravský Beroun (36)
3. Hnojice (23)
4. Bělkovice-Lašťany (21) – obec mimo SO ORP Šternberk
5. Mladějovice (20)
6. Bohuňovice (19) – obec mimo SO ORP Šternberk

7. Huzová (18)
8. Šternov (18)

Tabulka 4.31: Struktura dojíždějících do škol do Šternberka (ze zdrojů dat SLBD, 2011, korekce)

Obec vyjíždíky:	celkem	ve věku 6-14 let	dojíždí denně
Babice	5	4	5
Domašov u Šternberka	17	13	12
Hlásnice	13	11	13
Hnojice	23	19	20
Horní Loděnice	14	13	14
Hraničné Petrovice	6	4	6
Huzová	18	11	18
Jívová	10	4	10
Komárov	5	3	5
Lipina	6	6	5
Lužice	16	10	16
Mladějovice	20	16	19
Moravský Beroun	36	17	35
Nová Hradečná	2	-	2
Řídeč	8	5	8
Šternov	18	9	17
Žerotín	3	1	3
z obcí SO ORP Šternberk celkem	220	146	208
Bělkovice-Lašťany	21	13	21
Bohuňovice	19	7	17
Dlouhá Loučka	1	-	1
Dolany	10	3	10
Libina	4	-	-
Litovel	1	-	1
Medlov	2	-	2
Nová Hradečná	2	-	2
Olomouc	45	-	45
Paseka	4	1	4
Pňovice	1	-	1
Samotíšky	5	2	5
Štěpánov	9	3	9
Šumvald	3	-	3
Troubelice	3	-	3
Újezd	3	1	3
Uničov	5	2	5
z ostatních obcí okresu Olomouc (mimo SO ORP Šternberk) celkem	138	32	132

Obec vyjíždky:	celkem	ve věku 6-14 let	dojíždí denně
Dvorce	10	5	10
Rýmařov	2	-	1
z území jiného kraje celkem	12	5	11

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů, 2011, vlastní výpočty

Časová dostupnost

Předmětem analýzy byla dostupnost hlavního centra dojíždky, tj. města Šternberk ze všech obcí a katastrálních území SO ORP Šternberk. Speciálně pro město Šternberk, které má relativně rozsáhlé a členité katastrální území, byla vytvořena mapa pěší dostupnosti škol.

Hodnotíme-li časovou dostupnost města Šternberk, tak bylo využito dat z veřejné databáze autobusových a vlakových spojů, jedná se tedy o data o veřejné hromadné dopravě, tj. jízdní řády a informace od správců informačních vyhledávacích systémů dopravních spojů (CHAPS s. r. o.).

Tabulka 4.32: Časová a frekvenční dostupnost škol ve Šternberku veřejnou dopravou z vybraných obcí (hlavních center vyjíždky)

Obec vyjíždky	Časová dostupnost (v min)	Počet spojů v čase 6:30 – 7:45 (směr do Šternberka)	Počet spojů v čase 12:30 – 19:00 (směr ze Šternberka)	Poslední spoj (směr ze Šternberka)*
Olomouc	8-40	4	17	23:08
Moravský Beroun	25-45	2	8	18:30
Hnojice**	8-40	1	8	18:24
Bělkovice-Lašťany	12-30	4	9	19:14
Mladějovice	8-27	2	17	23:55
Bohuňovice	8	2	12	23:08
Huzová**	44	1	3	17:14
Šternov	5	2	12	23:08

Zdroj: vlastní šetření

Poznámky: *uvažovány spoje s časem jízdy do 1 hodiny (60 minut) a bez komplikovaných přestupů

** jediný spoj s příjezdem do Šternberka do 8:00

Dostupnost autobusovou dopravou

Klíčový význam pro území SO ORP Šternberk i východní část SO ORP Olomouc má doprava autobusová, a to jak uvnitř území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, tak je významná i pro spojení s krajským městem a dalšími městy, zejména sídly SO ORP (Uničov, Šumperk, Bruntál, Rýmařov, Opava). V rámci SO ORP je pouze obec Šternov bez autobusového spojení. Příčinou je poloha na železniční trati, kdy je veřejná doprava zabezpečována právě prostřednictvím železniční dopravy. Železniční doprava přepraví žáky však pouze na nádraží ve Šternberku, odkud musí dojít do školy buď pěšky, nebo přestoupit na autobus, který je dopraví k areálu školy. Bez autobusového i vlakového spojení do Šternberka jsou z celkem 42 katastrálních území pouze dvě, a to katastrální území: Veveří u Huzové a Nová Véska. Četnost linek (frekvenční analýza) ukázala na velmi dobré spojení v samotném centru města Šternberk,

kde denně (hodnoceno v pracovní dny) dosahuje četnost linek hodnoty vyšší než 20 spojů, které zabezpečují spojení v centrální části – prostor mezi stanicemi Šternberk – autobusové stanoviště, Dvorská, Masarykova, Svatoplukova, nemocnice a další. Spojení s okrajovými částmi města je pak výrazně omezenější, např. spojení z Dalova na autobusové stanoviště ve Šternberku je pouze pětkrát denně, z toho pouze jediný spoj využitelný pro dojíždku do škol. Hodnotíme-li nejčtenější obce vyjíždky do města Šternberk a četnost spojů umožňujícím stihnout začátek vyučování, tak je na tom relativně nejlépe.

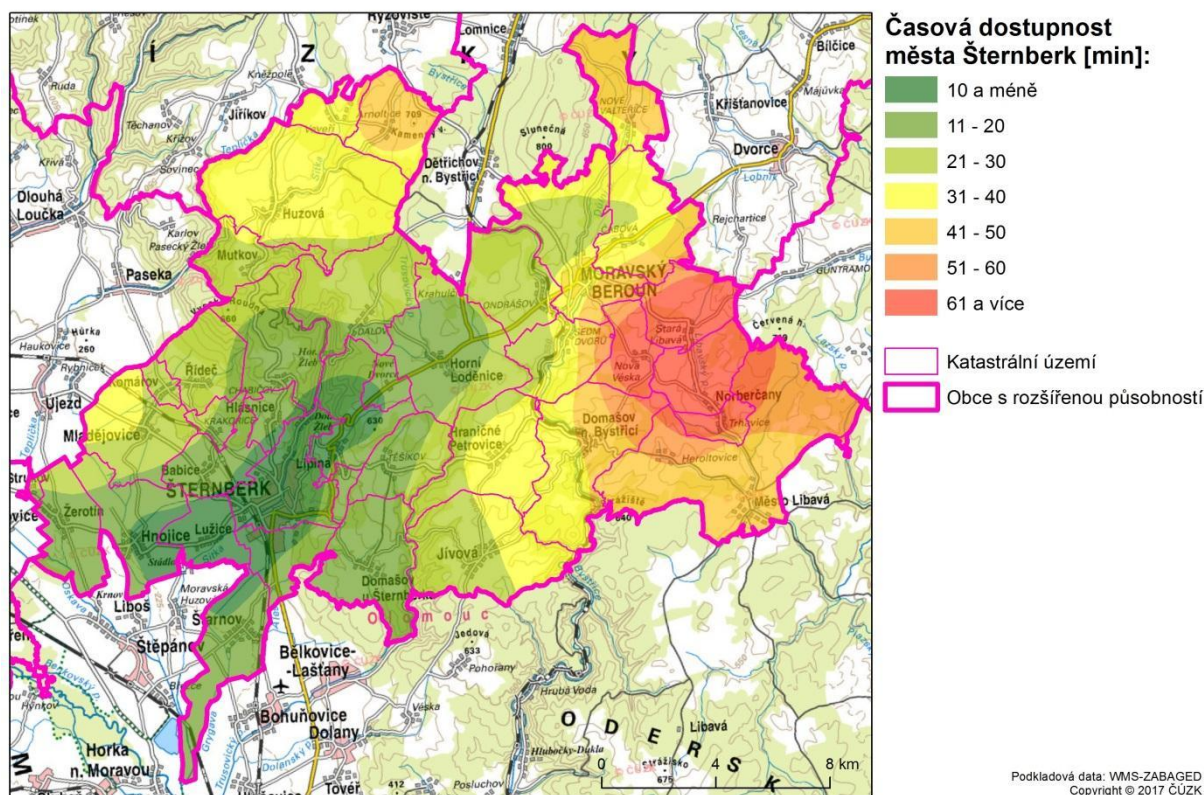
Území projektu MAP IV je součástí Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK), který poskytl pro cestující jednotný, jednodušší a výhodný cenový systém na celém jeho území. Cestující na jediný jízdní doklad (jízdenka) cestují na území Olomouckého kraje autobusovými nebo vlakovými spoji (osobními a spěšnými) i městskou hromadnou dopravou. Celý systém je primárně orientovaný na tzv. časové jízdenky (předplatné týdenní, měsíční apod.).

V rámci hodnocení dostupnosti škol ve městě Šternberk pro žáky a studenty ve městě bylo na základě dotazníkového šetření hodnocení mírně nadprůměrné (64,3 % dotazovaných hodnotilo známkou 2), podprůměrné hodnocení bylo u méně než 10 % respondentů. Shoda je i na tom, že slabou stránkou dopravní dostupnosti je skutečnost, že dopravní systém s ohledem na vedení železničních tratí a stanovený systém autobusové dopravy, je pro některé okolní obce bez MŠ či ZŠ částečně či velmi omezující. Např. občané Hlásnice bez možnosti vozit děti vlastním autem nemohou využít volnou kapacitu škol v Babicích, protože není přímé spojení mezi těmito sousedními obcemi.

Mírně nadpoloviční část respondentů se domnívá, že by bylo prospěšné alternativní řešení v podobě školního autobusu, který by mohl výrazně pomoci pro lepší možnost využití volných kapacit v některých školách a přeplněnost v jiných. Dále by mohl výrazně podpořit mezery mezi dopravními spoji standardních linek, aby děti měly více možností i pro mimoškolní aktivity.

DOSTUPNOST AUTOBUSOVOU DOPRAVOU

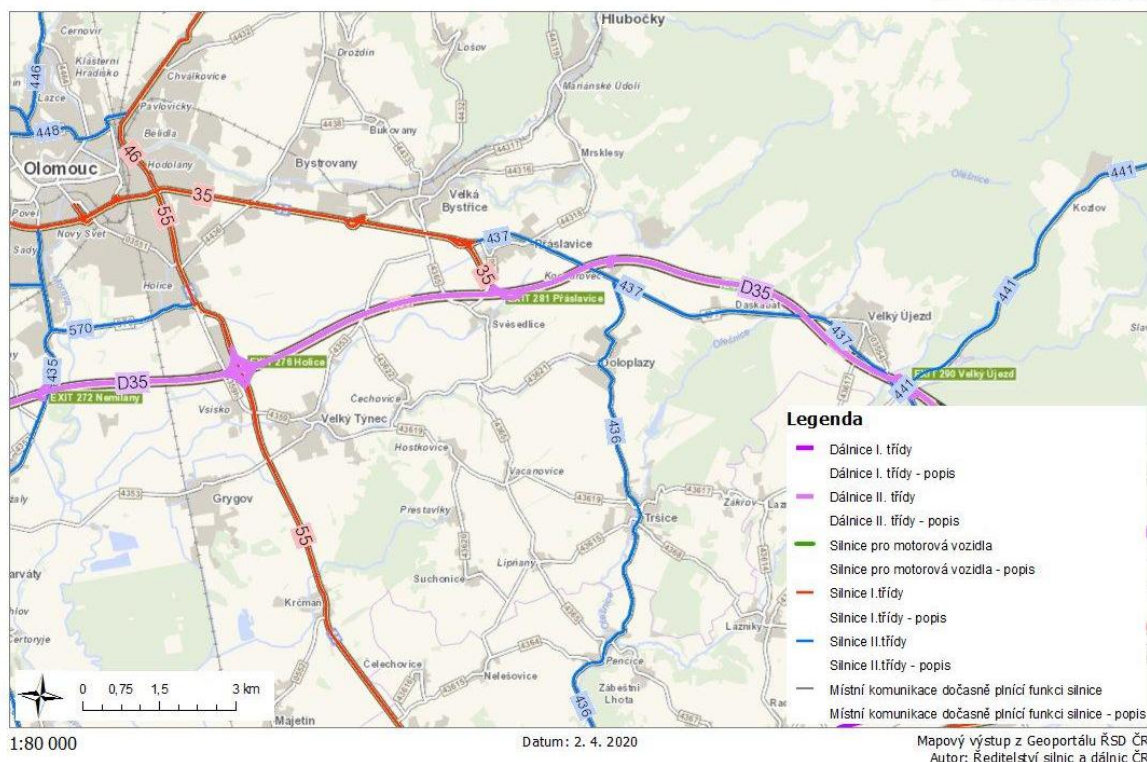
města Šternberk z katastrálních území ORP Šternberk

Obrázek 4.12: Dostupnost města Šternberk z katastrálních území SO ORP Šternberk autobusovou dopravou

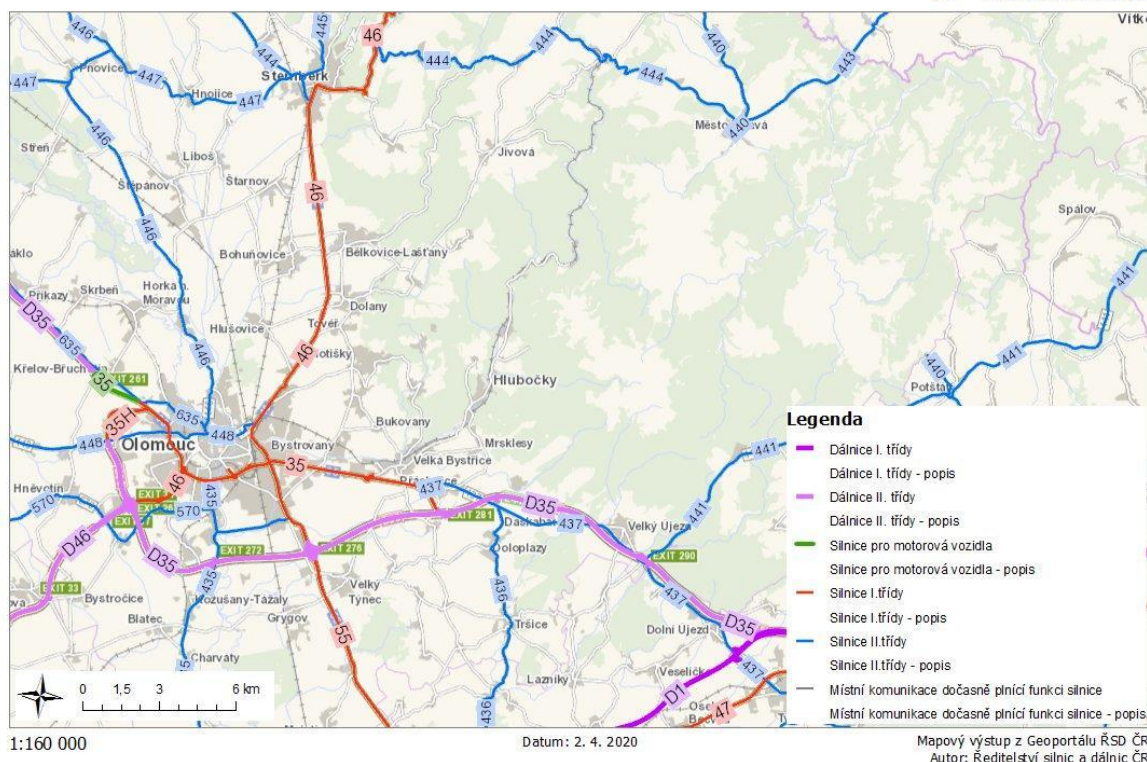
Dopravní dostupnost obcí regionu Bystřička je vesměs na velmi dobré úrovni. Dopravní poloha a dostupnost pro většinu obcí ve východní části SO ORP Olomouc je výhodná, zejména díky blízkosti krajského města Olomouc. Páteřní komunikací pro severovýchodní část SO ORP je dopravní koridor vedený údolím Bystřice, kterým je vedena trasa železnice i silnice. K výstavbě železnice spojující město Olomouc s Opavou, došlo v 70. letech 19. století a významně přispělo k rozvoji průmyslu, železnice propojila Hanou se Slezskem. Na trati leží průmyslová centra v Mariánském Údolí a Hlubočkách. Východní část SO ORP Olomouc protíná významná komunikace, silnice I. třídy 1/35, která vede z Olomouce do Přáslavic a dálnice D35, která spojuje Mohelnici a Lipník nad Bečvou a u Lipníku navazuje na D1 směřující do Ostravy. Dálnice na východě regionu kopíruje sníženinu na úpatí Nížkého Jeseníku a významně ulehčila husté dopravě na silnici II. třídy číslo 437 mezi Přáslavicemi a Lipníkem nad Bečvou. Jedná se důležitou páteřní komunikaci směrem na Ostravsko a dále Polsko.

Přes jednotlivé obce potom vedou zejména komunikace třetí třídy nebo místní komunikace. Regionem prochází rovněž železniční trať regionálního významu č. 310 z Olomouce přes Bruntál do Opavy, která region propojuje se severovýchodní částí SO ORP Šternberk. Existenci hlavního silničního koridoru je východní část zájmového území výrazně rozdělena, což dokumentuje Obrázek 4.13.

Obrázek 4.13: Silniční síť v území projektu MAP IV v SO ORP Olomouc

Celé území projektu MAP IV leží v dojezdové vzdálenosti do 60 minut do krajského města a poloha krajského města dominantně ovlivňuje směr hlavních silničních tahů, typické prstencovité uspořádání směřující k centru. Struktura dopravní sítě ovlivňuje spádovost obcí a jejich dostupnost. Čím blíže hierarchicky vyššímu centru, tím je četnost veřejné dopravy a hustota dopravní sítě větší.

Obrázek 4.14: Silniční síť v území projektu MAP IV v SO ORP Olomouc

Dostupnost území železniční dopravou

Pouze malý (okrajový) význam má železniční doprava pro území SO ORP Šternberk i východní část SO ORP Olomouc, hodnoceno uvnitř území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, na straně druhé je velmi významná železniční doprava pro spojení s krajským městem Olomouc a dalšími městy, zejména Uničovem, Šumperkem a Opavou. Velmi přínosná je realizovaná modernizace železniční trati, která jako první na území ČR byla zařazena do kategorie vysokorychlostní regionální trati.

Obslužnost zabezpečují dvě železniční tratě:

- regionální trať 290 Olomouc–Šumperk, v rámci SO ORP Šternberk leží na trati pouze čtyři obce (Šternberk, Babice, Mladějovice) - v čase 6:00 – 7:45 (3 spoje do Šternberka ze Šternberka + 3 spoje z Mladějovic a Babic do Šternberka),
- regionální trať 310 Olomouc–Opava, v rámci SO ORP Šternberk leží na trati pouze tři obce (Jívová, Domašov nad Bystřicí, Moravský Beroun) - v čase 6:00 – 7:45 (1(2) spoje) – pouze 1 rychlíkový s příjezdem 7:51 do Moravského Berouna (pozdě).

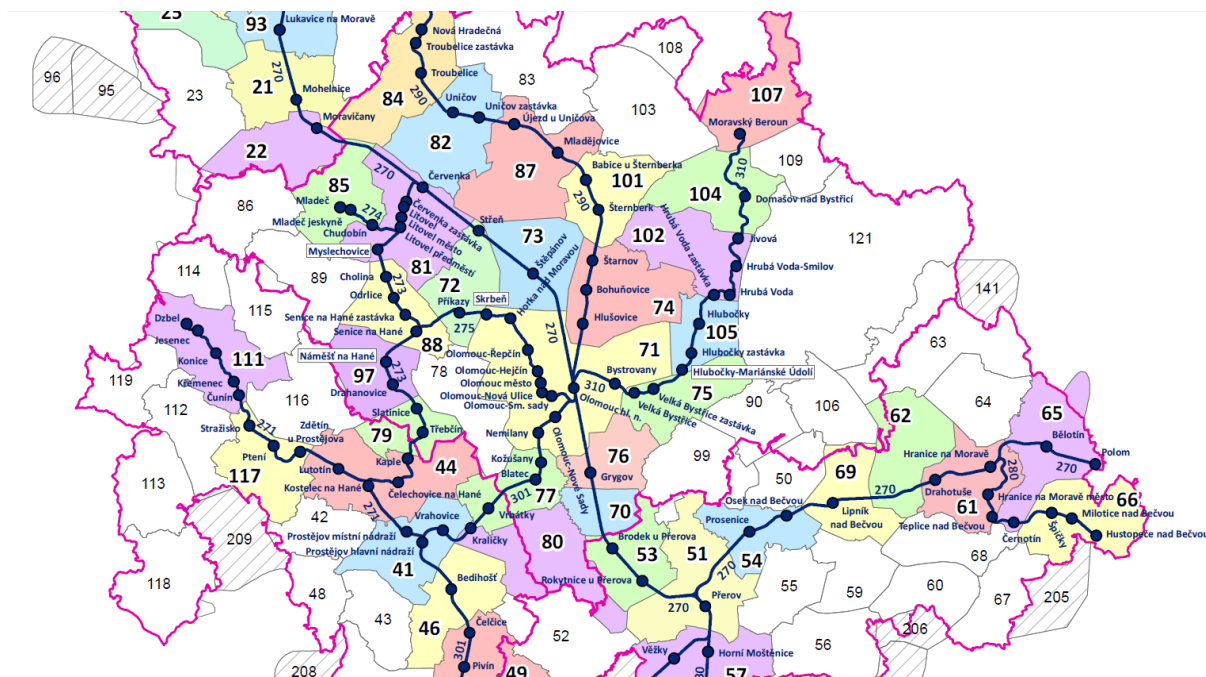
Významné zkvalitnění a rozšíření dostupnosti území přinese připravovaný obchvat města Šternberk a velmi důležitá a významná je realizovaná elektrifikace železniční trati Olomouc – Šternberk – Uničov. Jedná se o jednu z největších investičních akcí v ČR v oblasti železniční dopravy, která byla zahájena v roce 2019 v oboru českého železničního stavitelství. Elektrizace a zkapacitnění téměř

30 kilometrů dlouhého úseku železniční trati mezi Uničovem a Olomoucí stála téměř 4,8 miliardy korun a společnost OHL ŽS ji zhotovil společně s dalšími stavebními firmami ve sdružení UNIOLO RAIL. Akce byla dokončena v roce 2022. Hlavním cílem elektrizace a celkové modernizace trati v tomto úseku bylo zvýšení traťové rychlosti. Jednalo se o pilotní projekt a vůbec první regionální dráhu, na které se bude jezdit maximální možnou rychlostí 160 km/h. Jízdní doba osobních vlaků mezi Olomoucí a Uničovem se tak zkrátila ze současných 40 na 26, respektive 28 minut. Ve špičkách pracovních dnů je doplněno o spěšné vlaky, které zvládnou cestu mezi oběma stanicemi dokonce za 17 minut. S ohledem na hlavní předmět projektu byla navržena kompletní rekonstrukce železničního svršku a spodku. Kvůli elektrifikaci byla nutná výstavba nových trakčních stožárů a trolejového vedení. Ve všech stanicích a zastávkách vznikla nová nástupiště, která umožňují i bezbariérový vstup do nízkopodlažních vlakových souprav, což celkově zvýšilo komfort cestování a zatraktivnilo tak lokality v blízkosti železniční trati. Všechna nádraží jsou bezbariérová, v rámci úprav se dále počítá se zřízením přístřešků pro cestující, s novým orientačním a informačním systémem a osvětlením stanic a přístupových cest. Nástupiště a centrální přechody jsou monitorovány kamerovým systémem, stejně jako vybrané frekventované přejezdy. Pro uložení technologických zařízení se realizovala výstavba nových objektů, popřípadě rekonstrukce těch stávajících. To je například u stanice Bohuňovice a Šternberk, kde byla provedena úprava stávajících výpravních budov pro umístění sdělovací a zabezpečovací techniky.

Propojenost a vzájemnou provázanost vymezeného území pomocí silničních tahů také reflektuje významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

V současné době jsou již obě železniční tratě součástí Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje, i když původně byla do systému zařazena v rámci SO ORP Šternberk pouze železniční trať 310 Olomouc – Opava. K 1. 9. 2016 byla dokončena tarifní integrace v Olomouckém kraji a do systému IDSOK jsou nyní zařazeny všechny železniční trati v Olomouckém kraji včetně důležité regionální trati 290 Olomouc – Uničov – Šumperk.

Obrázek 4.15: Schéma železničních tratí v rámci Integrovaného dopravního systému zasahujících na území SO ORP Šternberk

Pěší dostupnost škol na území města Šternberk

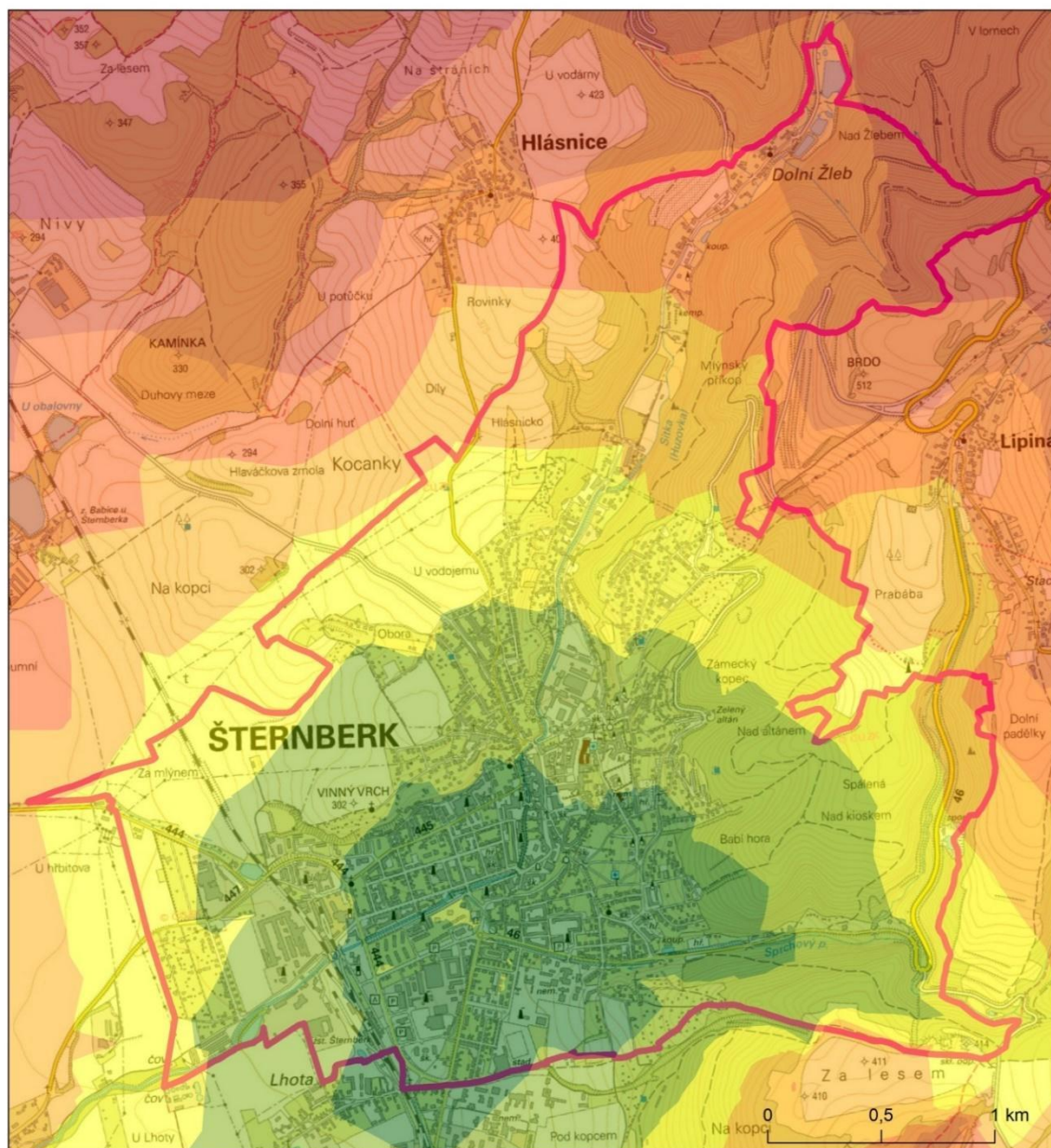
Analýza i vytvořená mapa pěší dostupnosti škol na území města Šternberka vychází z databáze OpenStreetMaps, která obsahuje všechny pozemní komunikace, a navíc některé chodníky. Pro všechny úseky byla spočtena doba chůze nutná k dojetí na nejbližší křižování. Průměrná rychlost uvažovaná ve studii byla 4,5 km/h, změna rychlosti vlivem změny sklonu nebo změnou křivosti uvažována nebyla. Veřejně nepřístupné areály (např. soukromé firmy atd.) nebyly uvažovány. Rychlost pohybu chodce byla po celou dobu pohybu konstantní.

Město Šternberk tvoří 6 katastrálních území: Chabíčov, Dalov, Krakořice, Lhota u Šternberka, Šternberk a Těšíkov. Katastrální území Chabíčov, Dalov, Krakořice a Těšíkov mají pěší dostupnost více než 60 minut, proto bylo předmětem síťové analýzy pouze katastrální území Šternberk. Jak ukazuje mapa (Obrázek 4.16), jsou i v rámci katastrálního území města Šternberk lokality, které mají pěší dostupnost základních škol i více než 40 minut, jedná se o lokality v severní části katastrálního území – Hvězdné údolí, Dolní Žleb, Horní Žleb, které však na rozdíl od Lhoty u Šternberka jsou dostačujícím způsobem dostupné autobusovou dopravou (časová pěší dostupnost je více než 60 minut).

PĚŠÍ DOSTUPNOST ZÁKLADNÍCH ŠKOL na území k.ú. Šternberk

Časová dostupnost [min]:

	do 10		41 - 50
	11 - 20		51 - 60
	21 - 30		více než 61
	31 - 40		

Obrázek 4.16: Pěší dostupnost škol v centru města Šternberk z katastrálního území města Šternberk

Zhodnocení dostupnosti škol z pohledu jejich ředitelů, vyhodnocení dotazníkového šetření

Dostupnost škol můžeme definovat v obecném smyslu jako obtížnost/snadnost, s níž mohou být z jistého místa dosahovány určité aktivity. Dostupnost území zásadně ovlivňují faktory, z nichž mezi nejvýznamnější patří: geografická poloha (charakter, velikost, kvalita a rozložení požadovaných aktivit v prostoru, v centrech), dopravní faktor (dopravní systém a jeho charakteristiky), časový faktor (časová dosažitelnost aktivit) a individuální faktor (individuální potřeby, schopnosti, úroveň mobility aj.).

Na konci školního roku 2018/2019 se téměř čtyři desítky ředitelů z mateřských a základních škol v území projektu MAP IV (viz Tabulka 4.33) zapojily do dotazníkového šetření k problematice dostupnosti škol. V několika otázkách byli ředitelé postupně dotazováni na zhodnocení dostupnosti škol z jejich osobního pohledu, dále byli vyzváni, aby uvedli počty žáků, kteří navštěvují jejich školu, ale nemají v příslušné obci nebo městské části trvalé bydliště a také měli zhodnotit dostupnost škol podle regionů. V další části dotazníkového šetření bylo jejich úkolem navrhnout účinná opatření, která by z jejich pohledu mohla zvýšit dostupnost daných škol. Zcela na závěr pak byla ředitelům položena ještě jedna, tentokrát spíše doplňková otázka, a sice zda vidí problém v odchodech žáků ze základních škol na víceletá gymnázia. Svoji odpověď mohli dále doplnit pomocí popisu pozitiv a negativ, které v těchto přechodech vidí.

Tabulka 4.33: Seznam škol zapojených do dotazníkového šetření

MŠ Bukovany	ZŠ a MŠ Bystrovany
MŠ Doloplazy	ZŠ a MŠ Daskabát
MŠ Domašov u Šternberka	ZŠ a MŠ Dolany
MŠ Hlubočky	ZŠ a MŠ Huzová
MŠ Hlubočky, MÚ	ZŠ a MŠ Jívová
MŠ Hlušovice	ZŠ a MŠ Město Libavá
MŠ Hnojice	ZŠ a MŠ Mladějovice
MŠ Komenského	ZŠ a MŠ Přáslavice
MŠ Moravský Beroun	ZŠ a MŠ Samotíšky
MŠ Mrsklesy	ZŠ a MŠ Štarnov
MŠ Světlav	ZŠ a MŠ Tršice
MŠ Továř	ZŠ a MŠ Velká Bystřice
ZŠ Hlubočky	ZŠ a MŠ Velký Újezd
ZŠ Hlubočky, MÚ	ZŠ a MŠ Žerotín
ZŠ Moravský Beroun	ZŠ Doloplazy
ZŠ Olomoucká	ZŠ náměstí Svobody
ZŠ a MŠ Babice	ZŠ Svatoplukova
ZŠ a MŠ Bělkovice	ZUŠ Moravský Beroun
ZŠ a MŠ Bohuňovice	

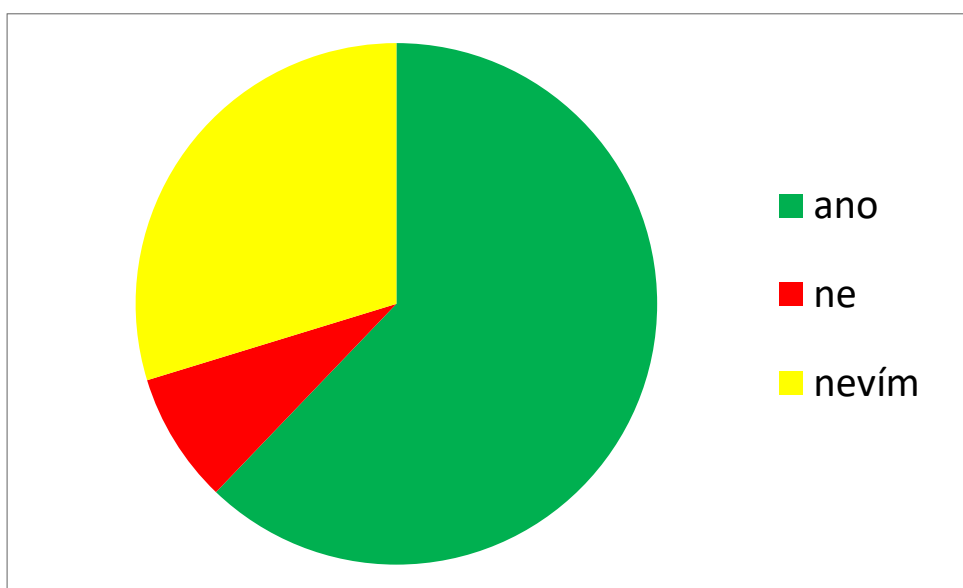
Zdroj: vlastní šetření

Zhodnocení dostupnosti škol v území projektu MAP IV podle realizovaného dotazníkového šetření

V této úvodní části dotazníku byly respondentům položeny dvě hlavní otázky, a to:

*„Domníváte se, že v území ORP Olomouc nebo ORP Šternberk je dostatečná nabídka **mateřských škol** a jsou pro obyvatele dostupné? Zhodnoťte dostupnost celkově v obecném smyslu (všechny faktory). Jsou MŠ pro všechny obyvatele území dobře dostupné?“*

Na tuto otázku odpovědělo více než 62 % ředitelů kladně „ano“, tedy si myslí, že nabídka mateřských škol v zájmovém území je dostatečná. Téměř 30 % nedokázalo otázku posoudit a pouze 8 % odpovědělo záporně, jelikož považují nabídku mateřských škol na území ORP Olomouc a ORP Šternberk za nedostatečnou.

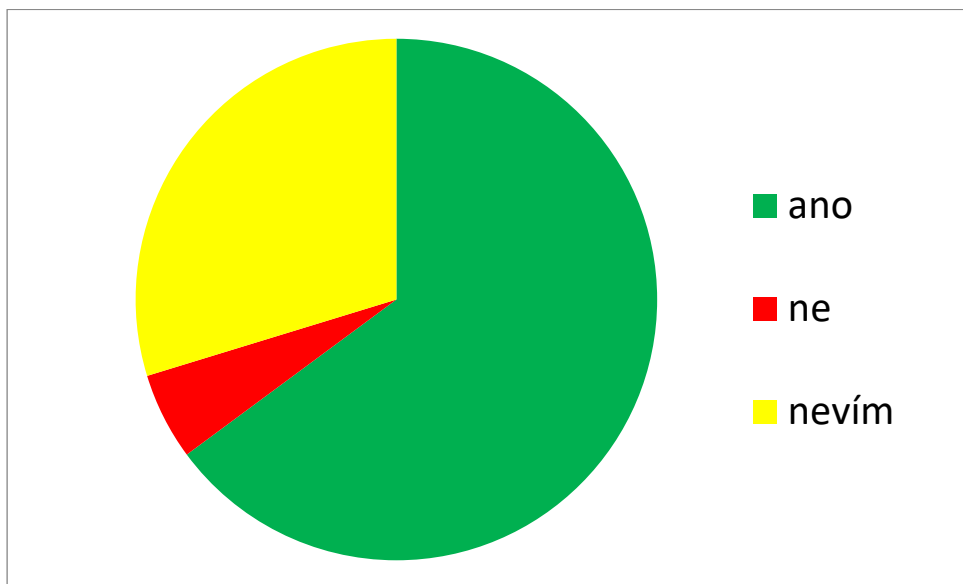

Graf 4.6: Odpovědi ředitelů škol na otázku, zda je v zájmovém území dostatečná nabídka dostupných mateřských škol

Druhá otázka byla obdobná, pouze byly mateřské školy zaměněny za základní a zněla tedy:

*„Domníváte se, že v území ORP Olomouc nebo ORP Šternberk je dostatečná nabídka **základních škol** a jsou pro obyvatele dostupné? Zhodnoťte dostupnost celkově v obecném smyslu (všechny faktory). Jsou ZŠ pro všechny obyvatele území dobře dostupné?“*

Odpovědi na tuto otázku byly téměř totožné jako v předešlém případě, přičemž se pouze nepatrně zvýšilo procento kladných odpovědí na úkor záporných. Celá jedna třetina respondentů pak opět uvedla, že nedokáže dostupnost daných škol zhodnotit.

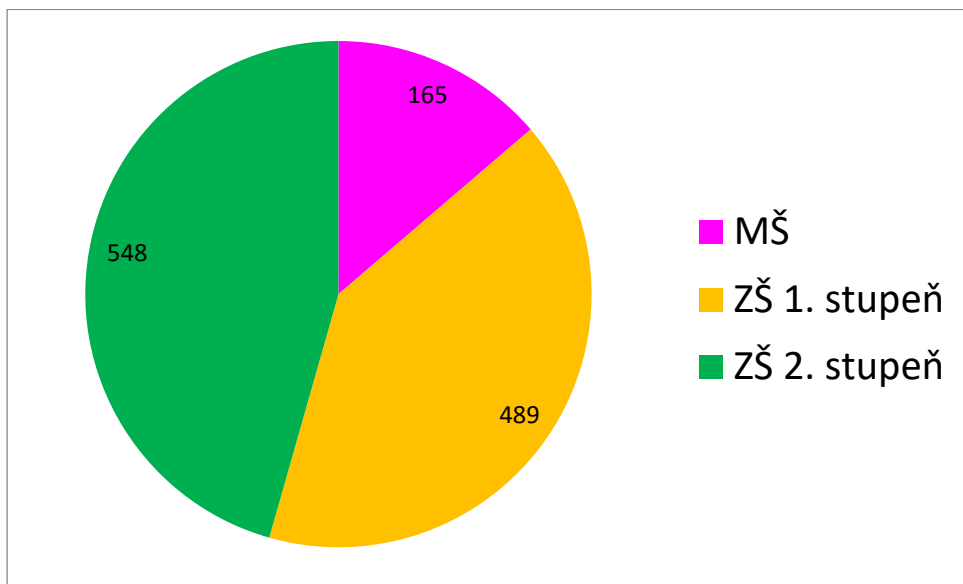

Graf 4.7: Odpovědi ředitelů škol na otázku, zda je v zájmovém území dostatečná nabídka dostupných základních škol

Zároveň s těmito otázkami byla rovněž kladena doplňující otázka, kde mohli dotazovaní uvést, jaké území je pro ně opravdu známé a mohou ho tedy objektivně hodnotit. V tomto případě volila většina logickou odpověď, která odpovídala lokaci samotné jejich školy a blízkého okolí. Poslední, k čemu se pak mohli v této části šetření vyjádřit, byla otázka, zda znají nějakou obec, kde považují dostupnost škol za problém. Zde se konkrétně vyjádřili pouze tři jedinci. Nejdříve to byli ředitelé z MŠ Domašov u Šternberka a ze ZŠ a MŠ Huzová, kteří za problematické označili vyloženě tyto jejich dvě obce. Další, kdo viděl v dostupnosti škol problém v konkrétních lokalitách, bylo pak vedení MŠ Komenského ve Šternberku, které označilo za špatně dostupné obce Lipina a Hlásnice, neboť v obou obcích není MŠ a dostupnost do šternberských MŠ je horší. I když tato problematika se spíše týká toho, že v dané obci není zřízena MŠ, a tudíž je denní dostupnost do Šternberka náročnější. Zbytek dotazovaných buď uvedl, že o žádné problematické lokality neví, nebo nechal otázku nezodpovězenou.

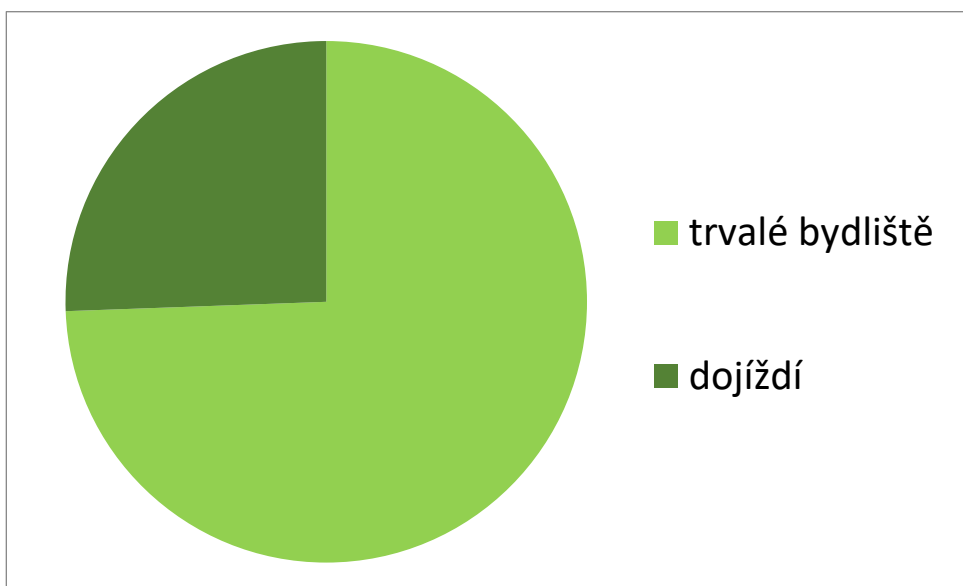
Počty dojíždějících žáků

V další části bylo úkolem ředitelů nejen uvést kolik dětí navštěvujících jejich školu, nemá trvalé bydliště na území této obce, ale měli také rozepsat, ze které obce/městské části ony děti konkrétně dojíždějí a jaký způsob dopravy k tomu využívají. Ohledně způsobu dopravy se nejčastěji vyskytovala odpověď „individuálně autem s rodiči“ a „autobusem“. Ve školním roce 2018/2019 dojíždělo do konkrétních mateřských a základních škol v území projektu MAP IV celkem 1 202 dětí a žáků, jejichž rozložení v rámci stupně vzdělávání opět ilustruje následující obrázek.

Graf 4.8: Počty dojíždějících dětí/žáků v zájmovém území

Celkově navštěvovalo všechny školy zapojené do dotazníkového šetření ve školním roce 2018/2019 přesně 4 700 dětí a žáků. Jednoduchým dopočtem tak lze zjistit, že v tomto roce tvořili dojíždějící děti a žáci na jejich celkovém počtu více jak jednu čtvrtinu, konkrétně 25,6 %.

Graf 4.9 Podíl dojíždějících dětí a žáků v zájmovém území na jejich celkovém počtu

Dostupnost škol a mimoškolních aktivit podle regionů

V další pravděpodobně nejobsáhlejší části bylo úkolem ředitelů zhodnotit dostupnost škol a také mimoškolních aktivit podle regionů.

*„Zhodnoťte **dostupnost škol** (základních a mateřských) + mimoškolních aktivit **podle regionů**. Označte, jak byste zhodnotili region v oblasti dostupnosti škol v regionu – rozděleno do mikroregionů.“*

Regionů, či oblastí bylo ke zhodnocení nabídnuto celkem 8, a to:

- Šternberk – město
- Moravskobrounsko
- Obce sousedící s městem Šternberk (sever a východ)
- Obce sousedící s městem Šternberk (západ a jih)
- Obce v zázemí Olomouce
- Tršicko
- Hlubočky a okolí
- Velký Újezd a okolí

V rámci těchto regionů se měla hodnotit zvlášť dostupnost mateřských škol a zvlášť dostupnost škol základních, stejně jako v rámci mimoškolních aktivit také dostupnost základních uměleckých škol a dostupnost jiných mimoškolních aktivit, jako jsou například sportovní kroužky a podobně.

Jednoznačně nejlépe se v tomto hodnocení v celkovém srovnání umístil region „Šternberk – město“, který byl ve všech čtyřech kategoriích vždy ve více než nadpoloviční většině hodnocen číslovkou „1“, tedy jako nejlépe dostupné území. Dalším, velmi dobře hodnoceným regionem pak byly „Obce v zázemí Olomouce“, které figurovaly zejména v dostupnosti mateřských a základních škol. Naopak za ne zcela dobře dostupný byl pak označen například region „Obce sousedící s městem Šternberk (sever a východ)“, kterému bylo ve větší míře udělováno i hodnocení „3“ a „4“. Nutno ovšem podotknout, že velké množství dotazovaných tabulku vyplnilo pouze z části a u ostatních regionů uvedlo, že nejsou schopni dostupnost jiných lokalit posoudit a ohodnotit.

Opatření, která mohou zvýšit dostupnost škol

V závěrečné části ohledně dostupnosti škol, se mohli respondenti volně vyjádřit a uvést návrhy, které si myslí, že by mohly pomoci zvýšit dostupnost škol. Ve většině případů se opakovaly stále stejné nápady, které byly koneckonců naznačeny i jako příklad v zadání samotné otázky.

*„Jaká jsou podle Vás **účinná opatření, která zvyšují dostupnost škol** v území, které je jako území ORP Šternberk a východní část ORP Olomouc členité (reliéf), rozsáhlé (velké rozlohy obcí a více než 1 katastrální území) a v některých případech s výraznějším úbytkem trvale bydlícího obyvatelstva. Příkladem může být úprava četnosti linek veřejné dopravy v časech školního vyučování, podpora individuální dopravy (školní mikrobuses apod.) s finanční spoluúčastí obcí, optimalizace sítě školských zařízení apod. Uveďte konkrétní příklady.“*

Kromě nejčastějšího návrhu na úpravu četnosti a jízdních řádů autobusové a vlakové dopravy se několikrát objevil také opačný návrh, a sice upravit místo linek veřejné dopravy samotný čas vyučování

a organizaci školy. Dalšími častými návrhy bylo také zavedení finanční podpory zákonných zástupců dojíždějících dětí, zřízení pravidelných školních autobusů atd. Mezi méně častými návrhy pak bylo podporovat zřízení malotřídních základních škol v menších obcích, přestat s upřednostňováním školských obvodů jako s hlavním kritériem při přijímání žáka, nebo zřídit bezpečnou cyklostezku vedoucí přímo ke škole.

4.5 Návaznost na dokončené základní vzdělávání

Prioritizace potřeb projektu MAP IV v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc pro rozvoj předškolního a základního školního vzdělávání je koncipována tak, aby došlo k přímému provázání aktivit v tématech relevantních i pro Krajský akční plán Olomouckého kraje (KAP), přičemž provázanost aktivit je realizována oboustranně, protože v rámci přípravy KAP byly zpracovány i výstupy z Analýzy potřeb škol základních a mateřských. Aktuálně je schválen pro území Olomouckého kraje dokument KAP II, jeho klíčové priority a cíle jsou komplementární s projektem MAP IV a oba dokumenty mají společný hlavní cíl.

Společná témata zajišťující provázanost projektu MAP IV a KAP II jsou:

1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií – polytechnické vzdělávání
3. Kariérové poradenství v základních školách

Vzhledem k tomu, že Olomoucký kraj prostřednictvím realizace IKAP (implementační části KAP II) významně posílí podporu polytechnického vzdělávání a zapojení žáků a studentů do činností a aktivit podporujících rozvoj polytechnického vzdělávání, a to jak ve formálním, tak neformálním vzdělávání, budou tyto aktivity realizovány a akcentovány i v projektu MAP IV, tedy již na úrovni předškolního a základního vzdělávání (viz Prioritní oblast rozvoje 4 Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce).

Za účelem užšího propojení a signalizace návaznosti projektu MAP IV a KAP II Olomouckého kraje byly právě oblast podpory podnikavosti a iniciativy dětí a žáků a podpora polytechnického vzdělávání vyděleny jakožto samostatná prioritní oblast projektu MAP IV, která má zdůraznit důležitost a potřebu vzdělávání dětí a žáků již od stupně předškolního vzdělávání tak, aby byly včas u dětí a žáků odhaleny a rozvíjeny individuální předpoklady a nadání pro profese v oblasti technických a přírodovědných oborů, příp. pro budoucí realizaci samostatného podnikání, příkladem může být v rámci spolupráce a výuky žáků základních škol, zvážení možnosti umožnit vykonávat předmět pracovních činností na zahradách MŠ (např. sázení květin, úprava terénu, hrabání listí...). Významnou měrou se na výchovně-vzdělávacích aktivitách budou podílet i další aktéři ve vzdělávání – významně se posílí podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů, podpora kariérového poradenství, propagace oborů vzdělávání, jazykové a matematické gramotnosti.

Vazba na středoškolské vzdělávání

Důležitost propojení přípravy základního a středního vzdělávání je akcentována zejména skutečností, že nejvíce žáků základních škol pokračuje po ukončení základního vzdělávání ve studiu na středních školách a středních odborných učilištích.

Možnosti pokračování studia na středním stupni školství jsou v rámci Olomouckého kraje uspokojivé. Dle výroční zprávy o stavu vzdělávací soustavy Olomouckého kraje bylo ve školním roce 2019/2020 zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení: 20 gymnázií, 58 středních odborných škol a středních odborných učilišť, 8 vyšších odborných škol, 1 konzervatoř, 14 speciálních středních škol, 27 základních uměleckých škol. Zřizovatelem výše uvedených škol a školských zařízení byl Olomoucký kraj, obce, soukromé osoby a církev. Počet absolventů středních škol a odborných učilišť v okrese Olomouc činí v posledních letech, v případě gymnázií okolo 600 absolventů, přičemž okres Olomouc vykazuje nejvyšší zastoupení studujících na gymnáziu v Olomouckém kraji (36,7 %), absolventů maturitních oborů (L, M)² bylo 763 a absolventů učebních oborů (E, H) celkem 627.

Stabilně nejmenší počet žáků pokračuje ve studiu uměleckých oborů, což vypovídá spíše o velkém počtu žáků podávajících přihlášku na tyto školy nebo o malém počtu přijímaných nových studentů než o neúspěšnosti žáků u přijímacích zkoušek. Podle poskytnutých údajů základních škol o počtu žáků, kteří byli přijati k dalšímu vzdělávání, je také zájem o řemeslnické obory na středních odborných učilištích. Na obchodní akademii se počet žáků přijatých ke studiu pohybuje v jednotlivých letech stabilně v průměru 62 přijatých žáků. Ve sledovaném období pěti posledních let bylo na obchodní akademii přijato celkem 313 žáků. Z uvedeného vyplývá, že vzrůstá zájem žáků o studium na středních odborných školách a odborných učilištích, přičemž některé základní školy se aktivně zapojují do projektů realizovaných středními školami a učilišti zaměřených zejména na rozvoj polytechnických kompetencí, čímž podněcují u žáků ZŠ zájem o řemeslné obory.

Návazností na dokončené základní vzdělání se rozumí zejména možnost středoškolského vzdělání v Olomouckém kraji. Jedná se o možnost, která je žáky z území projektu MAP IV (území

² Kategorie maturitního vzdělávání: **úplné střední odborné vzdělání s maturitou** (obory kategorie **M**): příprava má profesní charakter a délka studia je 4 roky. Po maturitě lze pokračovat ve vzdělávání na vysoké nebo vyšší odborné škole; **úplné střední odborné vzdělání s odborným výcvikem a maturitou** (obory kategorie **L**): studium připravuje pro náročná dělnická povolání a nižší řídicí funkce. V denní formě je 4leté a jeho významnou součástí je odborný výcvik (obory vznikly z dřívějších 3letých učebních oborů). Absolventi získávají maturitní vysvědčení a mohou pokračovat ve vzdělávání na vysoké nebo vyšší odborné škole; **úplné střední všeobecné vzdělání** (obory kategorie **K**): všeobecná příprava ve 4letých a víceletých gymnáziích je neprofesní a připravuje především pro vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělávání. Rozlišení oborů se řídí délkou přípravy: 4leté – po ukončení 9. ročníku základní školy (označení v kódu je K/4), 6leté – po ukončení 7. ročníku základní školy (K/6), 8leté – po ukončení 5. ročníku základní školy (K/8); **vyšší odborné vzdělání v konzervatoři** (obory kategorie **P**): šestiletá příprava v uměleckých oborech po ukončení 7. ročníku základní školy a osmileté studium oboru tanec po 5. ročníku základní školy. Studium je podmíněno výrazným talentem. Absolventi obdrží vysvědčení

o absolutoriu v konzervatoři a diplom absolventa konzervatoře, smějí používat označení diplomovaný specialista (DiS.). Vzdělávání je možné ukončit i vykonáním maturitní zkoušky po 4. ročníku, v oboru tanec po 8. ročníku.

SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc), kteří dokončili povinnou školní docházku, z hlediska spádovosti nejvíce využívána.

V území projektu MAP IV se nachází pouze 4 školy poskytující středoškolské vzdělání:

- Gymnázium, Šternberk, Horní náměstí 5
- Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk p.o.
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s.r.o.
- Soukromé odborné učiliště Velký Újezd, s.r.o.

Celkem se v Olomouckém kraji nachází 90 středních škol a gymnázií. Z tohoto celkového počtu tvoří většinu – 32 % střední školy a odborná učiliště (vyjma SŠ technických, průmyslových, zdravotnických a obchodních akademií), dále pak 22 % tvoří gymnázia, 19 % soukromé střední školy, 16 % střední školy technické a průmyslové, 7 % obchodní akademie a 4 % střední zdravotnické školy.

Střední školy a odborná učiliště (mimo gymnázia)

Tabulka 4.34: Střední školy a odborná učiliště v Olomouckém kraji

Obec	Počet
Přerov	2
Hranice	1
Prostějov	3
Olomouc	8
Šumperk	3
Jeseník	2
Tovačov	1
Kojetín	1
Šternberk	1
Litovel	1
Lutín	1
Zábřeh	2
Lipová lázně	1
Lipník nad Bečvou	1
Mohelnice	1
Uničov	2

Zdroj: vlastní šetření

Středních škol a odborných učilišť (vyjma SŠ technických, průmyslových, zdravotnických a obchodních akademií) je v kraji celkem 29. Nejvíce se jich nachází v Olomouci, a to celkem 8. Všechny tyto školy jsou zřizovány Olomouckým krajem. Důležitou informací je, že jedna střední odborná škola se nachází také na území SO ORP Šternberk, a to Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk p.o.

Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk p.o.

Střední odborná škola se nachází ve městě Šternberk. Jedná se o komplexní střední školu, která nabízí tříleté i nástavbové studium. Žáci se mohou přihlásit ke studiu následujících oborů: lesní mechanizátor, zahradník/krajinář, obráběč kovů, opravář lesnických strojů, rybář, ekologie a životní prostředí a mechanik vojenské techniky (V.S.) a mechanik opravář motorových vozidel. Zřizovatelem školy je Olomoucký kraj. Studenti střední odborné školy by, v rámci studia a spolupráce, mohli poskytnout pomoc mateřským školám s úpravou venkovních prostorů.

Tabulka 4.35: Nabízené obory na střední odborné škole lesnické a strojírenské Šternberk

Název oboru	Stupeň středního vzdělání	Druh studia
Lesní mechanizátor	s výučním listem	učební obor
Zahradník/zahradnice	s výučním listem	učební obor
Obráběč kovů	s výučním listem	učební obor
Opravář lesnických strojů (mechanik opravář)	s výučním listem	učební obor
Mechanik opravář motorových vozidel	s výučním listem	učební obor
Podnikání	s maturitní zkouškou	nástavbové studium

*Zdroj: vlastní šetření***Střední odborná škola a Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s.r.o.**

Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd vzniklo v roce 1993 na základě zřizovací listiny jako škola soukromá pro žáky 9. ročníků základních škol. Zřizovatelem byla fyzická osoba, Petr Čechák, se sídlem v Olomouci, Rožňavská 15. V souladu s novelou živnostenského zákona byla 19. 12. 1996 transformována škola na osobu právnickou, a to na Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s.r.o., IČ: 25373587, se sídlem Velký Újezd 321. Zřizovatelem a jediným společníkem zůstala fyzická osoba, Petr Čechák. V březnu 2011 došlo ke změně názvu školy a zavedení ulic ve Velkém Újezdě. Škola tak v současnosti nese název Střední odborná škola a Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s. r.o., se sídlem Navrátilova 321, PSČ: 783 55 Velký Újezd. V červenci 2014 se společnost podřídila režimu zákona o obchodních korporacích. Škola působí v rozlehlém a moderním areálu základní školy ve Velkém Újezdě, který se postupně rozrostl o nově vybudovaný pavilon školy a zařízení odborného výcviku. Střední odborné učiliště služeb vyučuje učební obory kadeřník, zahradník, kuchař, kuchař-číšník, číšník a krejčí se zaměřením na pánskou a dámskou konfekci. Na střední odborné škole se od 1. 9. 2008 vyučuje i denní nástavbové maturitní studium Podnikání – kód 64-41-L/524 pro absolventy tříletých učebních oborů. Od 1. 9. 2009 byla, počínaje I. ročníky učebních oborů kuchař-číšník, kadeřník, krejčí a zahradník, zahájena výuka podle vlastních školních vzdělávacích plánů. Od roku 2011 byl do výuky zaveden vlastní školní vzdělávací program dvouletého nástavbového studia v denní formě Podnikání pro úspěšné absolventy tříletých učebních oborů.

Škola nabízí 7 studijních oborů: kuchař-kuchařka, číšník-servírka, kuchař-číšník, kadeřník-kadeřnice, zahradník, krejčí a podnikání.

Soukromé odborné učiliště Velký Újezd, s.r.o.

Soukromé odborné učiliště Velký Újezd vzniklo na základě zřizovací listiny ze dne 27. 2. 1992 jako škola speciální pro žáky s mentálním postižením. Zřizovatelem školy byla fyzická osoba – Petr Čechák, se sídlem v Olomouci, Rožňavská 15. V důsledku novely živnostenského zákona byla škola transformována dne 19. 12. 1996 na právnickou osobu Soukromé odborné učiliště Velký Újezd s.r.o., IČ: 25378376, se sídlem Velký Újezd 321, která byla zapsána do obchodního rejstříku při Krajském soudu v Ostravě dne 7. 8. 1997 s právními účinky tohoto zápisu ke dni 27. 8. 1997. Zřizovatelem a jediným společníkem zůstala fyzická osoba, Petr Čechák. V červenci 2014 se společnost podřídila režimu zákona o obchodních korporacích. Škola vyvíjí svou činnost v rozlehlém a moderním areálu základní školy ve Velkém Újezdě, který se postupně rozrostl o nově vybudovaný pavilon školy a zařízení odborného výcviku.

Na odborném učilišti se ve školním roce 2016/2017 vyučovaly učební obory: šití oděvů, zahradnické práce a zednické práce. Od 1. 9. 2010 byla u I. ročníků učebních oborů zahradnické práce a šití oděvů zahájena výuka podle vlastních školních vzdělávacích plánů. Od 1. 9. 2011 byla výuka podle vlastního školního vzdělávacího plánu zavedena i pro obor zednické práce.

Při škole není zřízen internát, takže škola se orientuje pouze na žáky dojíždějící. Spádovými oblastmi jsou Hranice, Lipník, Olomouc, Přerov, Šternberk, a dokonce i Litovel. Zahájení a konec výuky jsou důsledně přizpůsobeny autobusovému spojení. Pro žáky dojíždějící z Olomouce byl zaveden posilový autobus. Žákům ze sociálně slabých rodin poskytuje škola příspěvek na dopravu, a to do výše 200 Kč měsíčně, v odůvodněných případech proplácí škola jízdné v plné výši. Škola se aktivně zapojila do programu MŠMT na podporu studia sociálně znevýhodněných studentů³. Žáci učebního oboru zednické práce jsou navíc podporováni stipendiem Olomouckého kraje. Stravování je zabezpečováno ve školní jídelně při SOŠ a SOU služeb ve Velkém Újezdě.

Škola nabízí 3 studijní obory: šití oděvů, zednické práce a zahradnické práce.

Gymnázia v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji se nachází celkem 20 gymnázií. Nejvíce se jich nachází ve městě Olomouc (celkem 4). Většina gymnázií v kraji je zřizována právě Olomouckým krajem. Jsou zde ale i gymnázia, která zřizuje církev, město či soukromý subjekt. Církevní gymnázium se nachází v Prostějově a v Olomouci. Soukromé gymnázium pak můžeme najít v Přerově a gymnázium zřizované městem se nachází v Prostějově, Konici a v Lipníku nad Bečvou. Na území SO ORP Šternberk se také nachází jedno gymnázium zřizované krajem.

³ Projekt MŠMT „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatorií a studentů vyšších odborných škol na rok 2020“.

Tabulka 4.36: Gymnázia v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Přerov	3	Olomoucký kraj 2x, soukromník
Hranice	1	Olomoucký kraj
Kojetín	1	Olomoucký kraj
Prostějov	3	Olomoucký kraj, město Prostějov, církev
Olomouc	4	Olomoucký kraj 3x, církev
Šternberk	1	Olomoucký kraj
Uničov	1	Olomoucký kraj
Litovel	1	Olomoucký kraj
Šumperk	1	Olomoucký kraj
Zábřeh	1	Olomoucký kraj
Konice	1	Město Konice
Lipník nad Bečvou	1	Město Lipník nad Bečvou
Jeseník	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Gymnázium, Šternberk, Horní náměstí 5

S historií Šternberka je nerozlučně spjat i rozvoj vzdělávání, který historicky spadá do období tereziánských a josefinských reforem v 18. století, kdy rostl počet škol a ve Šternberku bylo již v 19. století velmi rozvinuté německé školství. Po ukončení 1. světové války se vlastenecký spolek Národní jednota zasloužil o zřízení první české státní menšinové školy obecné a 21. 5. 1919 bylo zahájeno vyučování pro 38 dětí a po 4 letech získává škola místo pronajatých prostor vlastní budovu. Vznik českého matičního gymnázia nastal poté, co se v roce 1934 ustavil přípravný výbor pro zřízení této instituce v čele s předsedou B. Krčkem (rolníkem z Hnojic) a jednatelem H. Smékalem (ředitelem měšťanské školy). Kladné rozhodnutí bylo vydáno v Praze dne 8. 5. 1935. Tím bylo povoleno zřízení „Spolkového československého reálného gymnázia Ústřední matice školské ve Šternberku na Moravě.“ Vyučování bylo zahájeno 8. 9. 1935, po roce byla škola zestátněna a přejmenována na Státní československé reálné gymnázium ve Šternberku. V současné době má Gymnázium Šternberk necelých 350 žáků (ve školním roce 2018/2019 mělo celkem 346 žáků). Ve dvou vzdělávacích oborech poskytuje střední všeobecné vzdělání končící maturitní zkouškou. Vedle osmiletého oboru škola nabízí také studium čtyřleté. Na základě pokynů zřizovatele (Olomoucký kraj) se v této době neotvírají dvě třídy čtyřletého studia, o které by byl z řad uchazečů zájem. Ve školním roce 2018/2019 bylo v osmiletém oboru 225 žáků, ve čtyřletém oboru 121 žák.

Na škole působí 33 pedagogických pracovníků, je vyučováno přes 561 hodin týdně a všechny předměty jsou vyučovány aprobovaně, od roku 2018 na škole působí i školní psycholog. Z celkového přepočteného počtu učitelů 28,03 a celkového počtu žáků 346 je 12,34 žáků na učitele.

Areál školy tvoří dvě budovy – původní budova A, která byla zrekonstruována v roce 2014, a budova B, získaná v roce 1995. Obě se nachází na Horním náměstí ve Šternberku. V areálu školy se nachází také hřiště. Ve školním roce 2008/2009 byla postavena sportovní hala Ecce Homo (parametry se jedná

o klasickou tělocvičnu), která je ve vzdálenosti cca 100 metrů od školy. Stravování poskytuje školní jídelna v Opavské ulici, která je součástí Střední odborné školy lesnické a strojírenské Šternberk p. o. zřizované Olomouckým krajem. Škola se nachází v centru Šternberka, v těsné blízkosti autobusové zastávky (stanoviště Šternberk, Dvorská). Prostorové podmínky školy a její vybavení jsou na velmi dobré úrovni, klesající počet tříd umožňuje průběžně měnit dispozice, mohou vznikat specializované učebny a prostory pro relaxaci žáků. V současné době je na škole 36 učeben a laboratoří, z toho je 12 učeben sloužících jako kmenové třídy. Všechny přírodovědné a esteticko-výchovné předměty mají vlastní areály. Dostatečný je i počet učeben jazykových, zázemí pro tělesnou výchovu ve sportovní hale je výborné, v roce 2019 proběhla kompletní rekonstrukce povrchu hřiště. Studenti gymnázia se zapojují do řady soutěží (talent Olomouckého kraje, olympiády, Přírodovědný klokan, sportovní soutěže apod.) a dosahují výborných úspěchů. Ve škole je několik kroužků a vyučují se i nepovinné předměty.

Gymnázium spolupracuje s různými dalšími středními školami u nás i v zahraničí, spolupracuje úzce s Univerzitou Palackého Olomouc, především s Přírodovědeckou fakultou UP, realizuje různé projekty a v neposlední řadě se podílí i na kulturním a společenském životě ve městě i regionu. Škola dlouhodobě spolupracuje se školami v Lucembursku, Belgii, Nizozemí, Francii a Německu. V rámci různých projektů navštěvují žáci a pedagogové tyto školy, ale i jiné v různých zemích. V rámci projektu Erasmus+ škola dlouhodobě spolupracuje se školami v Lucembursku, Belgii, Nizozemí, Francii a Německu. Ve školním roce 2018/2019 probíhal 2. rok tříletého projektu Erasmus+ pod názvem "The environment is our future, the environment is Europe's future" (realizace projektu: od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2020). Studenti a pedagogové se pravidelně setkávají v jednotlivých zemích, kde pracují ve workshopech zaměřených na životní prostředí.

Gymnázium upevňuje vztahy se šternberskými základními školami, zejména v oblasti různých soutěží a od loňského roku také v oblasti přírodních věd v rámci projektu IROP – přírodovědné učebny. Spolupráce v oblasti soutěží pokračuje také s okolními školami například v Olomouci, Dolanech, Dvorcích, Bohuňovicích, Moravském Berouně a v dalších obcích. Velmi dobrá spolupráce je také se ZUŠ Šternberk a DDM Šternberk (zapojení žáků do mezinárodních sportovních her). Školy podporují své žáky v účasti na akcích pořádaných gymnáziem. Nejvýznamnější akcí za celý školní rok již tradičně jsou Martinské slavnosti, kterých se účastní přibližně dva tisíce osob. Na této akci vystupují společně žáci okolních ZŠ, DDM, ZUŠ a gymnázia. V průběhu celého školního roku jsou pro ZŠ pořádány různé oborové soutěže, např. jazykové soutěže pro žáky 8. a 9. tříd, žáci soutěží v konverzaci v angličtině, němčině a francouzštině. Na podzim žáci soutěží v matematice a fyzice, na jaře pak v Malé chemické olympiádě.

Gymnázium Šternberk je fakultní školou Přírodovědecké fakulty UP Olomouc, jejichž aktivit se škola účastní, zejména se jedná o práci v laboratořích, či účast na seminářích. Velmi oblíbená je Dětská univerzita při Univerzitě Palackého v Olomouci, ve které jsou zapojeni žáci nižšího gymnázia. Škola rovněž spolupracuje s Pedagogickou fakultou UP při zajištění praxí jejich studentů. Do budoucna připravuje podepsání smlouvy s Právnickou fakultou UP. Žáci kvarty pravidelně odjíždějí na ekologický pobyt ve Sluňákově, vyučující využívají při projektových dnech zkušenosti právě ze Sluňákova. Významným partnerem je město Šternberk, které škole poskytlo příspěvky na různé aktivity, škole vychází vstříc při řešení různých problémů, poskytuje pomoc při významných akcích školy, podporuje školu rovněž dotacemi města. Tradičně je velmi dobrá spolupráce se Státním hradem Šternberk, jehož

prostory využívá škola k imatrikulaci, předávání maturitních vysvědčení a při pořádání Martinských slavností. Každý rok obecně prospěšná společnost školy oceňuje nejlepší studenty v různých oblastech (humanitních, přírodovědných, matematických, uměleckých atd.), ocenění studenti obdrží finanční prostředky získané od místních firem.

Střední školy technické a průmyslové v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji se nachází také 14 středních škol technických a průmyslových, které jsou všechny zřizovány Olomouckým krajem.

Tabulka 4.37: Střední školy technické a průmyslové v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Lipník nad Bečvou	2	Olomoucký kraj
Přerov	2	Olomoucký kraj
Mohelnice	2	Olomoucký kraj
Hranice	1	Olomoucký kraj
Prostějov	2	Olomoucký kraj
Olomouc	2	Olomoucký kraj
Uničov	1	Olomoucký kraj
Šumperk	1	Olomoucký kraj
Zábřeh	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Obchodní akademie v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji je 6 obchodních akademií, které zřizuje Olomoucký kraj a nachází se ve městech Jeseník, Přerov, Prostějov, Olomouc, Mohelnice a Šumperk. Obor Obchodní akademie nabízí i Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Uničov.

Tabulka 4.38: Obchodní akademie v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Jeseník	1	Olomoucký kraj
Přerov	1	Olomoucký kraj
Prostějov	1	Olomoucký kraj
Olomouc	1	Olomoucký kraj
Mohelnice	1	Olomoucký kraj
Šumperk	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Střední zdravotnické školy v Olomouckém kraji

Nejnižší počet středních škol v Olomouckém kraji tvoří střední školy zdravotnické, které jsou pouze 4. Všechny tyto 4 školy zřizuje Olomoucký kraj a nachází se v Olomouci, Prostějově, Hranicích a Šumperku.

Tabulka 4.39: Střední zdravotnické školy v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Olomouc	1	Olomoucký kraj
Prostějov	1	Olomoucký kraj
Hranice	1	Olomoucký kraj
Šumperk	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Soukromé střední školy v Olomouckém kraji

Další kategorii tvoří střední školy soukromé, kterých je v Olomouckém kraji celkem 17. Nejvyšší počet soukromých středních škol je v Olomouci, v SO ORP Šternberk není žádná.

Tabulka 4.40: Soukromé střední školy v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Hranice	1	Soukromý subjekt
Prostějov	5	Soukromý subjekt
Olomouc	7	Soukromý subjekt
Velký Újezd	2	Soukromý subjekt
Uničov	1	Soukromý subjekt
Šumperk	1	Soukromý subjekt

Zdroj: vlastní šetření

Střední školy s uměleckým zaměřením

V Olomouckém kraji se nachází jedna konzervatoř, zaměřená na hudební obor (zpěv a hudba), a tou je Konzervatoř Evangelické akademie, která byla přemístěna z Kroměříže do Olomouce v roce 2008. Škola svým posluchačům nabízí takové studijní možnosti, které významně zvyšují jejich šance na další uplatnění v uměleckém životě. Konzervatoř pravidelně pořádá vzdělávací program, akreditovaný MŠMT, který má za cíl obohatit nabídku školících akcí v regionu, určených pro pedagogy základních uměleckých škol a středních uměleckých škol.

V Prostějově se s ohledem na uzavření oděvních závodů výrazně snížila potřeba absolventů oděvního oboru. Proto se nyní na dvou školách v tomto městě, Střední škole designu a módy, Prostějov a soukromé škola ART ECON – Střední škola, s.r.o., rozšířila výuka i na další obory s uměleckým zaměřením, např. Užitá malba a design interiéru, Multimediální tvorba, Fotografie v reklamní praxi, Módní designér a vizážista aj.

Vzdělávání v jiných krajích ČR

Žáci v území projektu MAP IV, kteří mají zájem o studium na vysoce specializovaných středních školách, musí hledat možnosti i v jiných krajích ČR. Jsou tím myšleny střední školy s uměleckým zaměřením, speciální obory průmyslových škol apod. Pro žáky žijící na území je poměrně snadno dostupné i území Moravskoslezského kraje. Někteří žáci pokračují ve vzdělávání na středních školách právě v tomto kraji, zejména v Rýmařově, Bruntále, Krnově a Opavě.

Problematika odchodu žáků základních škol na víceletá gymnázia

Na konci školního roku 2018/2019 se téměř čtyři desítky ředitelů z mateřských a základních škol v území projektu MAP IV (viz Tabulka 4.41) zapojily do dotazníkového šetření k problematice dostupnosti škol. V několika otázkách byli ředitelé postupně dotazováni na zhodnocení dostupnosti škol z jejich osobního pohledu, dále byli vyzváni, aby uvedli počty žáků, kteří navštěvují jejich školu, ale nemají v příslušné obci nebo městské části trvalé bydliště a také měli zhodnotit dostupnost škol podle regionů. V další části dotazníkového šetření bylo jejich úkolem navrhnout účinná opatření, která by z jejich pohledu mohla zvýšit dostupnost daných škol. Zcela na závěr pak byla ředitelům položena ještě jedna, tentokrát spíše doplňková otázka, a sice zda vidí problém v odchodech žáků ze základních škol na víceletá gymnázia. Svoji odpověď mohli dále doplnit pomocí popisu pozitiv a negativ, které v těchto přechodech vidí.

Tabulka 4.41: Seznam škol zapojených do dotazníkového šetření

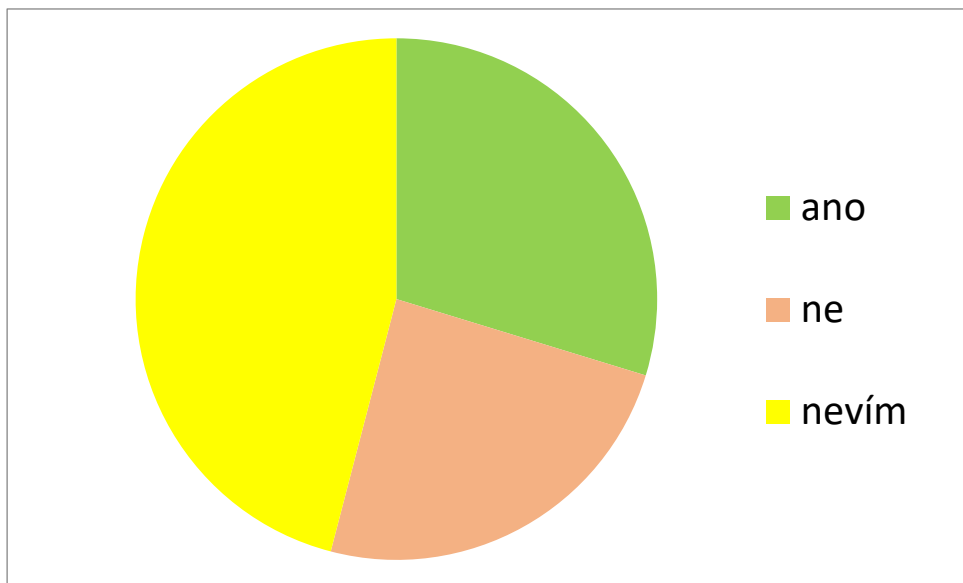
MŠ Bukovany	ZŠ Dr. Hrubého, Šternberk
MŠ Doloplazy	ZŠ a MŠ Bystrovany
MŠ Domašov u Šternberka	ZŠ a MŠ Daskabát
MŠ Hlubočky	ZŠ a MŠ Dolany
MŠ Hlubočky MU	ZŠ a MŠ Huzová
MŠ Hlušovice	ZŠ a MŠ Jívová
MŠ Hnojice	ZŠ a MŠ Libavá
MŠ Komenského	ZŠ a MŠ Mladějovice
MŠ Moravský Beroun	ZŠ a MŠ Přáslavice
MŠ Mrsklesy	ZŠ a MŠ Samotíšky
MŠ Světlav	ZŠ a MŠ Štarnov
MŠ Továř	ZŠ a MŠ Tršice
ZŠ Hlubočky	ZŠ a MŠ Velká Bystřice
ZŠ Hlubočky MU	ZŠ a MŠ Velký Újezd
ZŠ Moravský Beroun	ZŠ a MŠ Žerotín
ZŠ Olomoucká	ZŠ Doloplazy
ZŠ a MŠ Babice	ZŠ náměstí Svobody
ZŠ a MŠ Bělkovice	ZŠ Svatoplukova
ZŠ a MŠ Bohuňovice	ZUŠ Moravský Beroun

Zdroj: vlastní šetření

Jednou z posledních otázek v dotazníkovém šetření bylo, zda ředitelé vnímají odchody žáků na víceletá gymnázia v území projektu MAP IV pozitivně či negativně.

„Považujete problematiku odchodu žáků ze základních škol na víceletá gymnázia v území projektu MAP IV za problém?“

Zde se názory jednotlivých ředitelů opět rozcházejí. Téměř jedna celá třetina jich uvedla, že odchody žáků na víceletá gymnázia vnímá jako problém. Opačný názor, tedy že odchody žáků na gymnázia nelze označit za problém, měla pak necelá čtvrtina. Zbytek, tedy téměř 46 % nedokázalo situaci vyhodnotit.

Graf 4.10: Odpovědi ředitelů škol na to, zda vnímají odchody žáků ze základních škol na víceletá gymnázia jako problém

Mezi hlavní negativa, která byla spojována s těmito přechody, patřilo jednoznačně to, že třídní kolektiv se po odchodu talentovanějších žáků zásadně naruší. Většinou se zhorší celkový prospěch ve třídě a chybí také tzv. „tahouni“, kteří často motivovali méně talentované děti k lepším výkonům. Jako další negativní prvek bylo často zmiňováno, že na gymnázium jsou často přijímáni i žáci, kteří pro to nemají dostatečné předpoklady. S posledním zmíněným nepřímo souvisí i další negativní fakt, kdy podle ředitelů škol se často stává přijetí na gymnázium jakousi prestižní záležitostí, kdy ani tak nezáleží na schopnostech samotného žáka, jako spíše na tom, že se od něj očekává zařazení do určité „společenské vrstvy“. Ojedinělým, avšak velice zajímavým byl pak názor, že s odchodem schopnějších a talentovanějších žáků se zároveň sníží počet zákonných zástupců, kteří mají zájem se školou aktivně spolupracovat. Posledním častým negativem pak byla často nutnost dojíždění na gymnázia do vzdálenějších měst.

Jako pozitiva gymnázií pak byly klasicky zmiňovány možnosti lepší přípravy pro studium na vysoké škole, kvalitnější obsah výuky a možnost větší realizace pro nadané a talentované žáky.

4.6 Sociální situace

Hodnocení sociální situace v území projektu MAP IV vychází z analýzy rizikového chování na školách, zpráv České školní inspekce (ČŠI), Analýzy implementace inkluzivního vzdělávání (MŠMT, 2019), analýzy situace na trhu práce a strategických dokumentů, které se problematikou zabývají. S ohledem na skutečnost, že se v území projektu MAP IV nachází i sociálně vyloučené lokality, byla i jim věnována v dokumentu pozornost, včetně hodnocení sociálních a dalších služeb zaměřených na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu.

Hodnotíme-li Šternbersko s využitím ukazatele indexu sociálního vyloučení (Agentura pro sociální začleňování), tak území MAP IV zahrnuje všechny 4 základní kategorie uváděné. Index sociálního vyloučení pracuje s předpokladem, že existuje určitá část lidí, která je specifickým způsobem znevýhodněna vůči zbytku společnosti. Procesem sociálního vyloučení jsou jednotlivci či celé skupiny vytěšňováni na okraj společnosti a je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou jinak ostatním členům společnosti dostupné. K sociálnímu vyloučení nedochází pouze omezováním přístupu k jednomu zdroji, ve hře je vždy více různých faktorů, které se kumulují. Představa, že sociální vyloučení souvisí pouze s extrémní materiální chudobou, je tedy mylná. V českém prostředí je sociální vyloučení spojováno s oblastmi bydlení, vzdělávání, zaměstnanosti a zadluženosti. Důležitou roli hraje také takzvaná prostorová segregace, kdy mají lidé ve svém bydlišti zhoršený přístup k veřejným službám nebo také k možnostem pracovního uplatnění. Index sociálního vyloučení vychází z indikátorů dostupných z veřejných databází a obsahuje následující indikátory:

- Příjemci příspěvku na živobytí (zdroj dat: MPSV) - příjemcem příspěvku na živobytí (PnŽ) se může stát domácnost, jíž zůstává na život méně než částka živobytí (součet životního minima členů domácnosti), která vyčerpala jiné možnosti pro zvýšení příjmů a prokazuje snahu o zvýšení příjmu vlastní prací.
- Příjemci příspěvku na bydlení (zdroj dat: MPSV) - příjemcem příspěvku na bydlení (PnB) se může stát domácnost, která vydává víc než 30 % (v Praze 35 %) příjmu na pokrytí nákladů na bydlení.
- Osoby v exekuci (zdroj dat: Exekutorská komora ČR) - osoba, proti níž je vedeno jedno či více exekučních řízení.
- Dlouhodobě nezaměstnané osoby (zdroj dat: Úřad práce ČR) - osoba potenciálně ekonomicky aktivní ve věku 15–64 let je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce déle než 6 měsíců.
- Předčasné odchody ze systému vzdělávání běžné třídy (zdroj dat: MŠMT) - osoba (žák) ukončuje povinnou školní docházku v systému základního vzdělávání v 7. nebo 8. ročníku, a to v důsledku jednoho nebo dvou propadnutí. Indikátor se vztahuje pouze k běžným třídám, tzn., že nejsou zahrnuty osoby (žáci) předčasně ukončující povinnou školní docházku ve speciálních třídách nebo na víceletých gymnáziích.

Nejnižší hodnoty indexu (hodnoceno k 30. 9. 2025) jsou v kategorii 0-1 a tento index mají například obce Šternov, Dolany, Bohuňovice, Bělkovice-Lašťany ad. Na straně druhé do nejvyšší kategorie 12-30 náleží hraničně Šternberk (hodnota indexu 13), nejvyšší hodnoty indexu mají Moravský Beroun (hodnota indexu 21).

Olomoucký kraj dlouhodobě a cíleně podporuje společné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků intaktních. Systematicky usiluje o tvorbu prostoru pro inkluzivní, stimulující a motivující prostředí k učení v průběhu celého života. Dlouhodobě podporuje bezbariérovost budov škol, které má ve vlastnictví, nadstandardně materiálně a finančně podporuje krajská školská poradenská zařízení, každoročně organizuje strukturu oborů a počtu tříd v jednotlivých školních letech tak, aby si každý jednotlivec mohl kdykoliv v průběhu svého života vzdělání doplnit, zvýšit či rozšířit. Vše je zakotveno i ve strategickém dokumentu *Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021*, který byl zpracován v realizačním týmu projektu KAP rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje v průběhu roku 2019 za spolupráce členů mini týmu pro inkluzi a PS pro rovné příležitosti složené ze zástupců institucí a organizací ze vzdělávacího i sociálního systému, zástupců zákonných zástupců i organizací neformálního vzdělávání a sociálních služeb. Cílem školské inkluzivní koncepce Olomouckého kraje je plánování aktivit vedoucích ke zvýšení kvalitního inkluzivního vzdělávání ve školách, respektujícího základní principy společného vzdělávání a nastavení rovných příležitostí pro vzdělávání všech dětí, žáků a studentů, což je ve shodě s definovanými cíli v projektu MAP IV.

Jak je uvedeno v dokumentu školské inkluzivní koncepce, tak i na základě vlastních šetření, celkově na území projektu MAP IV i celkově na území Olomouckého kraje se na základě demografického vývoje počty žáků v základních i středních školách zvyšují, což je třeba i nadále reflektovat a počítat s tím, že se odrazí i v případě žáků, kterým jsou při vzdělávání v běžném (nebo hlavním) proudu poskytována (nebo přiznána) podpůrná opatření. Dle vyjádření České školní inspekce se na základě jasně legislativně nastavených pravidel zpřesňuje i diagnostika žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a tím jejich statistické počty narůstají. V důsledku přesnější diagnostiky a rediagnostiky, podpůrná opatření využívají i žáci, kteří dříve takto diagnostikováni nebyli, i proto je třeba, aby všechny typy škol vzaly tento fakt v úvahu a zaměřily se na správné nastavení a organizaci vzdělávání tak, aby byly schopné naplnit podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků intaktních.

Při hodnocení bylo využíváno zejména tematických zpráv ČŠI, příkladem je *Zpráva o vybraných zahraničních přístupech k monitorování spravedlivosti vzdělávacího systému (ČŠI, 2019)*, která byla jedním z dílčích výstupů individuálního projektu s názvem Komplexní systém hodnocení, který realizuje ČŠI, a který se mimo jiné zaměřuje také na problematiku monitorování spravedlivosti ve vzdělávání. Jak je ve zprávě uvedeno, je zřejmé, že úplné rovnosti šancí (ideálu spravedlnosti) ve vzdělávání nemůže být nikdy dosaženo, vzdělávací systém se však může tomuto ideálu více či méně přibližovat. Úsilí o prosazování větší rovnosti musí vycházet ze znalosti stavu, tedy z informací o stávajících nerovnostech a podmínkách, ve kterých školy pracují. Proto ČŠI, s podporou uvedeného projektu, počítá i s tvorbou metodik pro zjišťování výchozích sociálně-ekonomických a dalších podmínek, které zásadně podmiňují procesy i dosažené výsledky vzdělávání, ačkoli je škola ani ČŠI nemůže měnit. Předkládaná zpráva si klade za cíl popsat na příkladech vybraných zemí a vzdělávacích systémů možné přístupy ke zjišťování informací o podmínkách tvořících kontext pro práci škol a k jejich zohledňování při zveřejňování a případném srovnávání dosahovaných vzdělávacích výsledků. Informace o nerovnostech ve výchozích podmínkách mohou zároveň sloužit jako podklad pro jejich vyrovnávání formou cílené podpory poskytované znevýhodněným školám.

Rizikové chování

Na úrovni Vlády ČR byla 8. 3. 2019 schválena Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021. Aktuálním dokumentem schváleným Vládou ČR na svém jednání dne 19. července 2023 usnesením č. 548 je „Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025“.

Pojem rizikové jevy/rizikové chování nahradil dříve užívaný termín sociálně-patologické jevy. Je zřejmé, že aktivity, které zapadají do rámce rizikového chování, nelze označit jako patologické, jelikož v primární prevenci jde především o jejich předcházení. Podle M. Miovského (2015)⁴ pojmem rizikové chování rozumíme „takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost“.

Politika primární prevence rizikového chování je komplexním souborem všech koordinačních, legislativních, regulačních a finančních opatření, jejichž účelem je zabezpečit funkční systém primární prevence rizikového chování, snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže a minimalizovat jeho vznik. Základní formy rizikového chování jsou uvedeny v Metodickém doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Tabulka 4.42: Základní formy rizikového chování u dětí a mládeže

1.	Agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, domácí násilí, krizové situace spojené s násilím, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, krádeže, loupeže, vydírání, vyhrožování
2.	Záškoláctví
3.	Závislostní chování, užívání různých typů návykových látek, netolismus, gambling
4.	Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence
5.	Spektrum poruch příjmu potravy
6.	Negativní působení sekt
7.	Sexuální rizikové chování

Zdroj: MŠMT, 2019

Od roku 2010, kdy bylo metodické doporučení vydáno, k němu bylo připojeno celkem 22 tematických příloh rozšiřujících metodickou pomoc školám a školským zařízením o další projevy rizikového chování např. syndrom CAN, krádeže, krizové situace spojené s násilím, netolismus, sebepoškozování, nová náboženská hnutí, příslušnost k subkulturám, domácí násilí, hazardní hraní, dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních.

Věková skupina dětí do 15 let účastníci se institucionálního vzdělávacího procesu zahrnuje předškolní, mladší a starší školní věk. Každá z těchto věkových úrovní je charakteristická určitými specifiky, vyžaduje odlišné přístupy, obzvláště tehdy, vyskytují-li se některé nežádoucí jevy.

⁴ Miovský, M. a kol. Prevence rizikového chování ve školství. Praha: Univerzita Karlova, 2015.

S problémovým chováním některých jedinců se setkáváme již od narození, s rizikovým chováním již v předškolním vzdělávání (např. syndrom CAN, domácí násilí, poruchy příjmu potravy, šikana).

Osoby do 15 let procházejí složitým obdobím, a to nejen v období puberty či dospívání, kdy se setkáváme s výskytem rizikového chování, ale mnohdy se setkáme s problémovým chováním již v mateřské škole. Toto období lidského života velmi úzce souvisí nejen s ranou výchovou v rodině, ale vůbec s rodinnou podporou po celé období dospívání. Selhávání úlohy zákonných zástupců a rovněž jejich sociální zázemí tak může mít velký vliv na osobnost dospívajícího jedince.

Rizikových faktorů, které se podílejí na vzniku rizikových jevů, je velké množství. Děti a mládež vyrůstají v prostředí, kde na ně působí řada vlivů vnitřních i vnějších. Nepůsobí na ně však pouze vlivy pozitivní, ale velmi často vlivy a jevy negativní. MŠMT podporuje dlouhodobé preventivní programy a opatření, které na sebe navazují, neboť hlavně ty mají největší efekt. Školy zpracovávají školní preventivní programy, v rámci, kterých plánují pro žáky celou řadu aktivit, prevence je rovněž nedílnou součástí výuky v některých předmětech.

V provedeném šetření byla v základních a mateřských školách zjišťována četnost výskytu rizikového chování (vč. šikany), kyberšikany, záškoláctví, xenofobie, vandalismu a krádeží a používání návykových látek u žáků. Školy hodnotily výskyt rizikového chování na stupnici 1 až 5, přičemž 1 byl vyjádřen nejčastější výskyt a 5 nejméně častý. Výsledek za všechny základní školy v šetřeném území byl zprůměrovaný.

Jak je patrné ze získaných hodnot, na školách se vyskytuje nejvíce rizikové chování (zahrnuje také šikanu) a záškoláctví. Od roku 2011 dokonce dochází k nárůstu výskytu těchto jevů. Výskyt rizikových jevů je stejný ve školách ve městech, tak i v obecních školách. Školy v území MAP IV vykazují v průměru obdobné hodnoty výskytu. Přestože jsou na základních školách přijímána opatření k prevenci výskytu rizikových jevů, je ze získaných hodnot patrný neustálý nárůst počtu nežádoucích projevů chování. Naproti tomu v mateřských školách, ve kterých byl výskyt rizikových jevů také zjišťován, se vyskytuje rizikové chování (vč. šikany) v průměru 4,85. Ostatní zjišťované jevy se v mateřských školách nevyskytují. Již v mateřských školách by bylo potřeba realizovat opatření k prevenci možného výskytu rizikových jevů a přijímat opatření vedoucí k jejich eliminaci. Níže uvádíme přehlednou tabulku, která ukazuje výskyt jednotlivých skupin rizikového chování jevů v území projektu MAP IV. Jedná se o součtový stav evidence za všechny základní školy dohromady v průběhu pěti po sobě jdoucích školních roků.

Je vhodné pracovat s metodickými postupy, které jsou již ověřené. Příkladem může být metodika doc. Němce sloužící k Identifikaci žáků se sociálním znevýhodněním v základní škole. Jak uvádí, žáci se sociálním znevýhodněním zůstávali v našem vzdělávacím systému mnohdy spíše přehlíženi. Na úrovni jednotlivých škol jsme sice v minulých letech mohli sledovat řadu schopných a angažovaných učitelů, ředitelů, poradenských pracovníků i asistentů pedagoga, kteří věnovali žákům se sociálním znevýhodněním nadstandardní podporu a pomáhali tím k jejich většímu úspěchu ve vzdělávání; na systémové úrovni ale podpora těchto žáků chyběla. Vzdělávací systém přitom nenabízel těmto žákům potřebnou podporu snad ani ne tak proto, že by nechtěl, jako spíše proto, že si jejich speciálních vzdělávacích potřeb nevšiml – jako kdyby to byli úplně běžní žáci, kteří nepotřebují nic navíc.

Sociální pracovníci Městského úřadu Šternberk hodnotí rizikové jevy v regionu takto: „Ze sociálně patologických jevů evidujeme ve zvýšené míře agresí, šikanu, rizikové formy komunikace prostřednictvím sociálních sítí, vandalismus, užívání návykových látek. Domníváme se, že záškoláctví se nevyskytuje ve výrazně vyšší míře než u běžné populace.“

Snížení rizika násilí a předcházení násilným projevům v naší společnosti či posílení vnitřní bezpečnosti je hlavním cílem vládního programu Bezpečné dětství: Cesta k prevenci násilí ve společnosti. Materiál vznikl nejen na základě alarmujících statistik, ale i v reakci na tragickou událost na Filozofické fakultě UK. V dokumentu se uvádí, že ČR má v oblasti řešení násilí v blízkých vztazích a násilí na dětech značný dluh. Nedostatečná pozornost je věnována prevenci a detekci těchto forem násilí. Rovněž chybí specializované služby pro oběti takového násilí. Zástupci ministerstev vnitra, školství, práce a sociálních věcí společně se zmocněnkyní pro lidská práva dnes představili vládní program „Bezpečné dětství: Cesta k prevenci násilí“, který se právě na tyto oblasti zaměřuje. V materiálu jsou navržena opatření doplňující již stávající strategické dokumenty vlády. Zaměřují se na klíčová prostředí, ve kterých děti a dospívající násilí zažívají. Zejména jde o domácnosti, online prostředí, školy a prostředí volnočasových aktivit. Co se týče aktérů, materiál cílí na násilí páchané osobami blízkými, násilí ze strany vrstevníků i násilí ze strany cizích osob.

Program Bezpečné dětství je závazek k systematické změně. Ta začíná především prevencí v rodinách, pokračuje včasnou detekcí problémů ve školách a kulminuje v komplexní síti podpory pro každého, kdo ji potřebuje. Stav duševního zdraví české společnosti se významně zhoršuje, a to zejména u dětí a mladistvých. Roste také výskyt různých forem násilí. Přibližně 20 % dětí žije v rodinách, kde dochází k domácímu násilí. Zkušenost s násilím v dětství je přitom hlavním rizikovým faktorem pro páchaní násilí v dospělosti, pro rozvoj duševních poruch a pro spáchání sebevraždy.

Program Bezpečné dětství je založen na třech základních pilířích. Každý z nich obsahuje klíčové opatření:

- Prevence: zajištění nepřetržitého provozu krizové linky pro děti a rodiče a jejich dostatečných kapacit.
- Detekce: rozšíření mobilních týmů duševního zdraví působících ve školském prostředí do všech krajů České republiky.
- Intervence: zvýšení kapacit programů pro práci s osobami, které se dopouští násilí, a zajištění koordinace těchto programů.

Posilování bezpečnosti dětí je přitom nejefektivnější cestou k posílení bezpečnosti celé společnosti. V dokumentu je uvedeno, že škola musí být místem, kde se děti cítí bezpečně a kde se zároveň učí, jak se účinně postavit násilí a bezpráví. Bezpečné prostředí ve školách je také klíčem k tomu, abychom mohli vychovávat generaci, která bude lépe připravena čelit výzvám dnešní doby. Ministerstvo školství připravuje řadu konkrétních opatření, jako je například posílení podpůrných pedagogických pozic školních psychologů a speciálních pedagogů, navýšení kapacit studijních programů pro tyto profese, ale také posílení prevence v rámci revize Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní, základní a střední vzdělávání. Materiál společně zpracovaly ministerstva vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí, zdravotnictví a vládní zmocněnkyně pro lidská práva. Navrhovaná opatření, která budou koordinována jak na krajské, tak celostátní úrovni, by měla začít platit od roku 2026.

Výskyt sociálně vyloučené lokality

Chudoba a sociální vyloučení představují jeden z aktuálních problémů dnešní společnosti. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020 uvádí hlavní zjištění vycházející z terénního a dotazníkového šetření, kdy se počet lidí v ČR žijících v sociálně vyloučených lokalitách pohybuje mezi 95 000 až 115 000, počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách se zvýšil od roku 2006 téměř o polovinu, v porovnání s předchozí analýzou z roku 2006 přibývá lokalit, kde Romové netvoří většinu obyvatel, byť jsou tyto lokality stále v menšině, z hlediska věkové struktury přibývá v sociálně vyloučených lokalitách seniorů, byl identifikován enormní nárůst počtu lidí žijících v ubytovnách, podíl nezaměstnaných v sociálně vyloučených lokalitách je v průměru přibližně 80–85 %, přibližně 15–20 % sociálně vyloučených ani zapojení do trhu práce nezaručilo vymanění se ze sociálně vyloučeného prostředí, naprostá většina dospělých obyvatel sociálně vyloučených lokalit dosáhla max. základního vzdělání.

České studie uvádějí zpřesňující charakteristiky sociálního vyloučení: definice postavené primárně na materiálně-prostorové dimenzi sociálního vyloučení – SVL se v tomto případě rovná lokalitě zanedbané, dále postavené na symbolické dimenzi – SVL jsou vnímány jako „romské“, a to i v těch případech, kdy Romové v dané lokalitě netvoří statistickou většinu, dalším aspektem definic je koncentrace určitých sociálních charakteristik – takové místo, kde žije 25 a více lidí potýkajících se např. s nezaměstnaností, dluhy. Taková místa jsou lidmi označována symbolicky – „špatná adresa“, „problémové místo“. Obce k šetření a určení SVL byly vybrány na základě kritérií reprezentujících všechny kraje a různé velikostní kategorie obcí. Na základě všech fází výzkumu bylo identifikováno 606 sociálně vyloučených lokalit a asi 700 ubytoven. Z celkového počtu obcí zařazených do šetření (406) bylo 201 obcí uvedeno ve zprávách o stavu romské menšiny.

Aktuálně platným národním rámcovým strategickým dokumentem na úrovni státu je Strategie sociálního začleňování 2021–2030. Jedná se o strategický dokument pro boj s chudobou a sociálním vyloučením schválený vládou České republiky usnesením č. 55 dne 20. ledna 2020. Hlavním nástrojem začleňování osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených je z pohledu strategie sociální práce. Vedle opatření zaměřených na rozvoj sociální práce a sociálních služeb se další opatření Strategie zaměřují na zlepšení přístupu znevýhodněných osob k zaměstnání, bydlení, vzdělání a zdravotní péči. Zahrnuto je i téma podpory rodin a ohrožených dětí, řešení problematiky zadlužování, materiálního nedostatku, bezpečnosti a závislostí, ale i posilování sociální soudržnosti, mainstreaming sociálního začleňování a podpora rovných příležitostí a sociálního začleňování na místní úrovni.

V roce 2021 byla Strategie rozšířena o vybraná témata z oblasti řešení problematiky bezdomovectví z důvodu končící platnosti „Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví do roku 2020“. Rozšířená Strategie byla schválena vládou ČR usnesením č. 1169 dne 13. prosince 2021. Kromě témat na tuto problematiku zaměřených materiál nově obsahuje i definici bezdomovectví dle evropské typologie ETHOS.

V roce 2023 byla Strategie aktualizována v souvislosti s přípravou akčního plánu pro období let 2024–2026. Byla revidována analytická část Strategie a došlo ke změnám i v její obsahové a návrhové části. Aktualizovaná Strategie byla schválena vládou ČR usnesením ze dne 3. ledna 2024 č. 8.

Příkladem škol, kde jsou realizovány podpůrné programy s cílem snížit rizika související se sociálním vyloučením, je Základní škola Šternberk, Olomoucká 76, která například nezaplatňuje docházku do školní družiny a poskytuje touto cestou podporu sociálně slabým žákům. Žáci dostávají učebnice a pracovní sešity zdarma. Od ledna 2021 některé školy (např. ZŠ Šternberk, Olomoucká, ZŠ Šternberk, Svatoplukova) spolupracují s nadací Women for Women, o.p.s. a potřebným žákům, kteří splňují kritéria dárce, poskytuje v rámci programu Obědy pro děti zdarma stravování ve školní jídelně. Je však podpořeno minimum dětí (ve školním roce 2025/2026 méně než 20).

Školy hledají jiné zdroje financování pomůcek pro žáky do výuky (pracovní sešity, materiální zabezpečení ad.). Od ledna 2024 čerpají některé školy prostředky na zajištění obědů pro žáky z dotačního programu Příspěvky na obědy do škol v Olomouckém kraji, ze kterého je možné žádat dotaci na zajištění bezplatného školního stravování pro děti/žáky/studenty v mateřských, základních a středních školách, jejichž rodina je v nepříznivé finanční situaci. V současné době dotační program Olomouckého kraje může jen ve Šternberku podpořit až 300 žáků pobírajících přídavek na dítě, ale o podporu nežádají. Odpuštění poplatku za družinu či pobyt v MŠ je dáno také všem dětem, které pobírají příspěvek na dítě.

K sociální situaci a rizikovým jevům u žáků se vyjádřila také Základní škola Moravský Beroun. Základní škola má v současné době kolem 250 žáků. Ve škole jsou skupinově integrovány 3 speciální třídy, které navštěvuje 32 žáků (z toho 30 žáků je romské národnosti). Ve škole je přibližně 30 % žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Přesto lze konstatovat, že nedochází k velkým výchovným problémům. V roce 2016 byl společně s PPP Olomouc řešen jeden případ počínající šikany. Dále občasně dochází k ničení školního majetku (sociální prostory v základní škole). Velkým problémem je vysoká omluvená absence romských žáků – ve speciálních třídách i ve třídách základní školy. Tato absence by mohla být považována za skryté záškoláctví. Dětské lékaři omlouvají žákům dlouhodobé absence, které následují mnohokrát za sebou. Žáci se vrací do školy někdy i po několika týdnech, vše je omluveno nejen rodiči, ale i lékařem. Ve škole se vzdělávají týden a opět následuje dlouhodobá absence. Na tuto absenci je upozorněn OSPOD Šternberk a ředitelství požaduje dohled nad rodinou. Žáci z romské menšiny mívají několikanásobně vyšší absenci než žáci z majority. Platí to i o žácích z romské menšiny, kteří jsou vzděláváni v hlavním proudu. Není výjimkou, že romští žáci mají za jedno pololetí 200-300 omluvených hodin, absence se zvyšuje s věkem žáků.

V rámci koncepce je třeba se zaměřit na zjištění možností kvalitního vzdělávání asistentů pedagoga v akreditovaných kurzech. Také je potřeba podpořit kvalitní nastavení práce učitele s asistentem pedagoga tak, aby učitelé měli jasnou představu o tom, jaké jsou kompetence asistenta pedagoga ve třídě a jak si nastavit přístup k asistentovi pedagoga, tak, aby vzájemná komunikace a vyjasněné kompetence v rámci třídy byly přínosem pro začleněného žáka i pro ostatní žáky ve třídě. Důležitá je účinná spolupráce a interakce učitele a asistenta pedagoga při plánování, průběhu i vyhodnocování pedagogického procesu, přičemž metodickou a vůdčí odbornou osobností je vždy učitel. Na vzdělání asistenta pedagoga a učitele může navázat Centrum celoživotního vzdělávání PdF UP Olomouc a spolupráce škol s Centrem podpory studentů se specifickými potřebami UP v Olomouci při přípravě na přijímací zkoušky a další studia na UP. V této souvislosti se jeví jako vhodné podporovat možnosti ŠPZ a doporučení a nastavení práce asistentů pedagoga a učitelů při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby podpora žáka asistentem pedagoga byla co nejefektivnější. Velmi

dobrá podpora práce asistenta pedagoga a učitele při společném vzdělávání je možná v pravidelných cyklech kazuistických seminářů, při kterých by se řešily složitější případy z praxe a jejich průběh. Tyto kazuistické semináře by byly inspirací ostatním pedagogickým pracovníkům pro následné možné využití v praxi. V souvislosti se vzděláním a dalším vzděláváním asistentů pedagoga je zajímavý pohled úřadu práce, který vnímá pracovní pozici asistenta pedagoga jako specifickou pozici na trhu práce, která má pro definovanou skupinu osob – zejména žen, zvláštní význam. Z pohledu úřadu práce je vhodné pro vybrané uchazeče o zaměstnání jim tuto pozici dále nabízet. Značný problém vidí v tom, že nemůže hradit kurz asistenta pedagoga jako rekvalifikaci, protože je součástí zákona o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Je tedy něčím, co zaměstnancům musí zajistit zaměstnavatel a proto nemůže být hrazen jako rekvalifikace podle zákona o zaměstnanosti. Úřad práce by měl zájem na tom, aby v tomto ohledu došlo ke změně, protože by mu to umožnilo nabízet rekvalifikaci na asistenta pedagoga svým klientům, které nemůže na trhu práce uplatnit jiným způsobem.

Školní poradenská pracoviště

Z analýzy čtvrtletních výkazů o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství – výkazů P1-04 uvedených ve ŠIKK Olomouckého kraje vyplývá, že v obsazenosti školním speciálním pedagogem a školním psychologem, kteří bývají součástí tzv. rozšířeného školního poradenského pracoviště, je celkový poměr rozšířených školních poradenských pracovišť k počtu mateřských, základních a středních škol pod hranicí 20 % (za předpokladu, že každé pracoviště má uvedeného odborníka ŠPP na půl pracovního úvazku). Tato situace není vůbec příznivá, je potřeba se tomuto tématu více věnovat. Na většině škol fungují školní poradenská pracoviště bez školního speciálního pedagoga a školního psychologa. Pokud je tento nedostatek školních psychologů a školních speciálních pedagogů vůbec řešen, jedná se většinou o nesystémové a ve většině případů jen dočasné řešení, což vede k tomu, že se na tyto pozice hlásí především nezkušení odborníci, kteří potřebují praxi. Tato situace je popsána v projektech ESF VIP – kariéra a v projektu RŠPP – které se věnovaly především zavedení pozice „školní psycholog“ a „školní speciální pedagog“ do systému práce ve škole. Touto problematikou se zabývá i Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019-2020 vydaný MŠMT, v němž se hovoří o nutnosti navrhnout financování pracovníků školního poradenského pracoviště, a který navazuje na výše uvedené projekty tak, aby byly finanční prostředky garantované státem a byla možnost sledovat naplňování standardu školního poradenského pracoviště vypracovaným v rámci realizace systémového projektu Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb tímto projektem v rámci ŠIKK Olomouckého kraje je zařazena podpora a zkvalitnění fungování jednotlivých školních poradenských pracovišť k poměru počtu zařazených žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školách. Jako jedna z možností je v ŠIKK Olomouckého kraje uvedena možnost zřízení Krajského centra podpory ŠPP, které by fungovalo ve spolupráci se SPC a PPP Olomouckého kraje. Regionální vymezení tohoto Krajského centra podpory ŠPP by navazovalo na regionální pobočky SPC a PPP Olomouckého kraje a tím pádem by pokrylo celé území Olomouckého kraje. Kompetence Krajského centra podpory by byla jednak metodická, organizační ale i analytická činnost, která by se zaměřovala na všechny stupně škol. Jeho prvním úkolem by bylo zmapování možností všech škol na území Olomouckého kraje, týkajících se společného vzdělávání. Stanovilo by existenci rozšířených poradenských pracovišť jednotlivých škol, jejich potřebnost, případně zvýšení jejich počtu a rozšíření

základních poradenských pracovišť na školách. Jednalo by se například o speciální pedagogy, psychology, sociální pedagogy, kariérové poradce atd. Návazně by Krajské centrum podpory ŠPP udržovalo kontakty se školami a jejich ŠPP, které by metodicky vedlo, organizovalo společná setkávání pracovníků ŠPP a dalších pedagogických pracovníků škol podílejících se na společném vzdělávání na školách (především asistentů pedagoga a učitelů). Při těchto společných setkáních by Krajské centrum podpory ŠPP informovalo pracovníky ŠPP o novinkách ve společném vzdělávání, organizovalo by případové konference, umožňovalo sdílení vzájemné praxe aktérů společného vzdělávání. Krajské centrum podpory ŠPP by se také snažilo umožnit sdílení speciálních pedagogů, případně psychologů pro rozšířené poradenské pracoviště tam, kde by na něj školy finančně nedosáhly, popřípadě by mělo vyčleněnou kapacitu vlastního speciálního pedagoga, psychologa na poskytování těchto služeb místo ŠPP. Krajské centrum podpory ŠPP by se také věnovalo problematice předčasných odchodů žáků ze vzdělávání. Předpokládá se, že Krajské centrum podpory ŠPP by poskytovalo školám metodickou podporu a vedení v konkrétních složitějších kazuistikách, které by byly mimo možnosti řešení školních poradenských zařízení. Jako samozřejmost je vnímána pomoc Krajského centra podpory ŠPP při komunikaci škol s krajským ŠPZ.

K doplnění stavu o školních poradenských pracovištích jsou informace i v dokumentu „Vybrané aspekty implementace společného vzdělávání“ ČŠI, který poukazuje na přetrvávající stav, kdy školního speciálního pedagoga nebo školního psychologa má k dispozici pouze malý podíl škol, neboť není zajištěné jejich systematické financování. Současně ČŠI upozorňuje na kumulaci funkce školního metodika prevence a výchovného poradce, která byla zjištěna v necelé čtvrtině navštívených základních škol, kdy některou z těchto funkcí (školní metodik prevence, výchovný poradce) vykonával ředitel nebo zástupce ředitele školy v 31,9 % škol, z toho v 9,6 % škol vykonával obě tyto funkce.

Školská poradenská zařízení

Údaje o školských poradenských zařízeních můžeme porovnat z obsazenosti odborných pracovníků v těchto zařízeních spolu s daty z NÚV. NÚV má za optimální rozložení 200 reálných klientů na jednoho odborného pracovníka PPP a 90-100 reálných klientů na odborného pracovníka SPC. Ze statistických údajů NÚV k 30. 9. 2018 vychází, že na jednoho odborného pracovníka PPP v Olomouckém kraji připadne 216 reálných klientů a na jednoho odborného pracovníka SPC v Olomouckém kraji připadne 174 reálných klientů. V porovnání se SPC, kdy je vytíženost těchto pracovišť téměř o 90 % vyšší, než považuje NÚV za optimální, je vytíženost pracovníků PPP téměř optimální. Při obsazenosti PPP v Olomouckém kraji je však třeba brát v úvahu členitost regionu a špatnou dostupnost z některých částí kraje do krajského města. Školská poradenská zařízení mají na starosti integraci všech žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, mezi ně patří i zařazení do vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem. Na školy by se měla přenést informace o tom, že i žákům s těmito vzdělávacími potřebami může ŠPZ nastavit určitou míru podpory. Mimo nastavení podpory pro vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem v rámci ŠPZ, může poskytnout metodické vedení i NIDV (pro děti plnící povinné předškolní vzdělávání a žáky plnící povinnou školní docházku) a dotační program MŠMT „Podpora vzdělávání cizinců ve školách“. Je otázkou nakolik je systematické tuto podporu poskytovat jen žákům plnícím povinnou školní docházku. Podobný program a podpora jsou potřebné i pro středoškolské vzdělávání.

Využijeme-li agregovaná data MŠMT, kde byla předmětem hodnocení i četnost využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami, tak se ukazuje, že jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají téměř všechny MŠ v SO ORP Šternberk (85,7 %) a téměř všechny MŠ (92,5 %) SO ORP Olomouc. Na druhém místě (jak ukazuje Tabulka 4.43) je využívání speciálně pedagogických center (využívá 61,5 % MŠ SO ORP Šternberk a 73,8 % MŠ SO ORP Olomouc).

Tabulka 4.43: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání mateřskými školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk – Šablony I úvodní šetření	SO ORP Šternberk – aktuální šetření	SO ORP Olomouc – Šablony I – úvodní šetření	SO ORP Olomouc – aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	61,5 %	85,7 %	62,7 %	73,8 %
2. Středisko výchovné péče	0,0 %	7,1 %	1,3 %	1,3 %
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0 %	85,7 %	97,3 %	92,5 %
4. Nestátní neziskové organizace	23,1 %	35,7 %	16,0 %	23,8 %
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	23,1 %	42,9 %	28,0 %	38,8 %
6. Žádné z uvedených	0,0 %	0,0 %	1,3 %	5,0 %

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

V hodnocení kvality spolupráce v rámci SO ORP z hodnocení jednotlivých MŠ jsou rozdíly v rámci SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kdy za území SO ORP Šternberk získaly nejlepší hodnocení nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,2) a nejhorší středisko výchovné péče (2,0). V případě SO ORP Olomouc je nejlépe hodnoceným naopak středisko výchovné péče (hodnocení 1,0) a nejhůře je hodnocen orgán sociálně právní ochrany dětí (hodnocení 1,84). Přitom bylo hodnocení ve škále 1 až 4, kdy hodnocení 1 je velmi dobrá spolupráce, 2 spíše dobrá spolupráce, 3 spíše špatná spolupráce a 4 velmi špatná spolupráce.

Tabulka 4.44: Hodnocení spolupráce využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání mateřskými školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Speciálně pedagogické centrum	1,75	1,39
2. Středisko výchovné péče	2,00	1,00
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,50	1,53
4. Nestátní neziskové organizace	1,20	1,32
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,50	1,84

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

Poznámky: hodnocení ve škále: 1=Velmi dobrá, 2=Spíše dobrá, 3=Spíše špatná a 4=Velmi špatná

Tabulka 4.45: Překážky v oblasti podpory inkluzivního (společného vzdělávání) na MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	58,82	50,00
2. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládání řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod.)	11,76	14,29
3. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou	0,00	0,00
4. Velký počet dětí ve třídách	70,59	71,43
5. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému	29,41	42,86
6. Nezáměr učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezáměr o změnu metod, forem a stylu práce)	5,88	7,14
7. Zřizovatel školy nepovažuje téma inkluze za prioritu	5,88	7,14
8. Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání	23,53	21,43
9. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy	17,65	21,43
10. Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod.	17,65	28,57
11. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT	23,53	21,43
12. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	23,53	28,57
13. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	29,41	50,00
14. Jiné	5,88	0,00
15. Žádné	23,53	0,00

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

Velmi obdobné je i hodnocení za základní školy, kde jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají všechny ZŠ v SO ORP Šternberk (100,0 %) i všechny ZŠ v SO ORP Olomouc (100,0 %). Na druhém místě (jak ukazuje Tabulka 4.46) je využívání speciálně pedagogických center (využívá 81,8 % ZŠ SO ORP Šternberk a 89,1 % ZŠ SO ORP Olomouc), relativně čteně jsou využívány služby nestátních neziskových organizací (využívá je téměř polovina všech škol zájmového území). Výrazně nižší je využívání středisek výchovné péče

(18,2 % v SO ORP Šternberk a 27,3 % v SO ORP Olomouc). Výrazný nárůst v celém území je ve využívání služeb orgánů sociálně právní ochrany dětí, kdy v úvodních šetřeních v rámci Šablony I, bylo uvedeno, že v SO ORP Šternberk služba nebyla využívána vůbec a v případě OPR Olomouc pouze necelými 6 % ZŠ, aktuálně to je již okolo čtvrtiny všech ZŠ v území.

Tabulka 4.46: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání základními školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk Šablony I úvodní šetření	SO ORP Šternberk aktuální šetření	SO ORP Olomouc Šablony I úvodní šetření	SO ORP Olomouc aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	90,0 %	81,8 %	90,7 %	89,1 %
2. Středisko výchovné péče	10,0 %	18,2 %	25,9 %	27,3 %
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0 %	100,0 %	94,4 %	100,0 %
4. Nestátní neziskové organizace	30,0 %	45,5 %	50,0 %	47,3 %
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	0,0 %	27,3 %	5,6 %	21,8 %
6. Žádné z uvedených	30,0 %	36,4 %	48,1 %	56,4 %

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

V hodnocení kvality spolupráce v rámci SO ORP z hodnocení jednotlivých ZŠ jsou rozdíly v rámci SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc. Hodnocení služeb zařízení bylo ve škále 1 až 4, kdy hodnocení 1 je velmi dobrá spolupráce, 2 spíše dobrá spolupráce, 3 spíše špatná spolupráce a 4 velmi špatná spolupráce. Za území SO ORP Šternberk dosáhly nejlepšího hodnocení pedagogicko-psychologické poradny (hodnocení 1,27), na druhém místě pak nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,40) a nejhorší středisko výchovné péče (2,0). V případě SO ORP Olomouc jsou nejlépe hodnoceny nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,42) a pedagogicko-psychologické poradny (hodnocení 1,51), nejhůře je hodnocen orgán sociálně právní ochrany dětí (hodnocení 1,67).

Tabulka 4.47: Hodnocení spolupráce základních škol s dalšími subjekty při využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Speciálně pedagogické centrum	1,44	1,59
2. Středisko výchovné péče	2,00	1,67
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,27	1,51
4. Nestátní neziskové organizace	1,40	1,42
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,67	1,67

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

Poznámky: hodnocení ve škále: 1=Velmi dobrá, 2=Spíše dobrá, 3=Spíše špatná a 4=Velmi špatná

Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu

Městský úřad Šternberk – odbor sociálních věcí

Městský úřad prostřednictvím odboru sociálních věcí zajišťuje koordinaci, podporu a rozvoj sociálních a souvisejících služeb zaměřených na děti, mládež a jejich rodiče. Spolupracuje s poskytovateli sociálních služeb, školami, zdravotnickými zařízeními a neziskovými organizacemi. Poskytuje informace, poradenství a metodickou podporu zákonným zástupcům i odborné veřejnosti.

Spolek Ecce Homo, z.s.

Spolek vznikl v roce 1996, kdy poskytoval aktivity zejména pro zdravotně postižené. V současné době tvoří systém podpory dětí a rodin formou sociálních služeb, prarodinných aktivit (dětské skupiny, kluby) a propojením se vzdělávací oblastí prostřednictvím školské sociální práce a doučovacích klubů, kromě toho se věnuje i komunitní práci s romskou menšinou. Spolek je velmi aktivní ve vzdělávací činnosti, úspěšné jsou realizované letní školy. V rámci letní školy v roce 2024 například věnovali pozornost identifikaci a diskusi o „slepých místech“ v propojení sociálních služeb, vzdělávání a zdravotnictví. Spolek má úzkou spolupráci s řadou institucí a zve jejich odborníky na odborné přednášky. Intenzivně se věnují práci s nejmenšími dětmi, základem je diagnostika vývoje dětí v terénu, na které poté staví plán nácviků pro maminku, aby její dítě, co nejvíce prospívalo. Mimo jiné k diagnostice využívají KARTY pro sledování psycho-motorického vývoje dítěte od 0 do 3 let. Spolek se podporuje rodiče v oblasti péče o dítě (harmonogram dne, zdravá strava, hygiena, společné trávení volného času, uspořádání domácnosti, ...), podporuje děti v psychomotorickém vývoji a rodiče, aby vytvářeli pro děti podnětné prostředí a rodiče při výchově dětí (domácí pravidla, školní docházka, pravidelné prohlídky u lékaře, apod.). Spolek pomáhá zavést vhodné komunikační vzorce v rodině, pomáhá rodinám při jednání s úřady, školami a dalšími odborníky (vyplňování žádostí, doprovody, rodinné rozpočty).

Ecce Homo Šternberk, z.s. - Centrum pro rodinu, děti a mládež: Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi - spolek poskytuje sociální službu, která je určena rodinám s dětmi v nepříznivé sociální situaci. Pro rodiny s dětmi do 8 let má navíc program Včasné péče, který přispívá k tomu, aby děti i rodiče byli lépe připraveni na školu. Pracovníci spolku využívají metodu Otevřený dialog, která je sociálně terapeutická. Dále pracují formou Case managementu, který řídí podporu programů a služeb okolo dítěte. Důležitou součástí činnosti je propojování zdravotní, sociální a školské oblasti. Spolek zřizuje 2 pobočky v Mor. Berouně a Šternberku, pracovníci se věnují rodinám i v terénu.

Dětské skupiny: Dětská skupina **Dráček** (Bezručova 14, Šternberk) – kapacita 12 dětí – rozvíjí samostatnost, hravost a spolupráci ve skupině, připravují děti na snadnější vstup do MŠ. Děti objevují svět prostřednictvím kreativních činností, hudební výchovy i praktických aktivit; Dětská skupina **Kulíšek** (Olomoucká 1848/173, Šternberk) – kapacita 12 dětí, Dětská skupinka **Sympatie**, z. s. (Bojovníků za svobodu 1263, 785 01 Šternberk) – kapacita 12 dětí, Dětská skupina **Lvíček Moravský Beroun** (Masarykova 371, Moravský Beroun) – kapacita 12 dětí, Dětská skupina **Skříteček** (Olomoucká 1848/173, Šternberk) – kapacita 12 dětí.

Ecce Homo Šternberk, z.s. - **Doučovací kluby: Doučovací klub Nenuda Moravský Beroun:** Neformální vzdělávání. Doučovací kluby ve Šternberku a Moravském Berouně úzce spolupracují se školami, rodiči i samotnými žáky na zvyšování školního úspěchu dětí. Pracovníci společně s učiteli vytváří plán doučování a podporují rodiče i děti v zajištění podmínek pro domácí přípravu.

Městská policie Šternberk – asistenti prevence kriminality

Náplní práce asistentů prevence kriminality je výhradně preventivní působení nejen na rizikových místech, ale na celém území města. Asistenti zajišťují bezpečné přecházení šternberským školákům, obcházejí ulice během celého dne i ve večerních hodinách, přispívají k dodržování obecně závazných vyhlášek města, dohlížejí na nerušené občanské soužití a na veřejný pořádek, přispívají k ochraně majetku apod. Činnost asistentů prevence kriminality řídí a koordinuje Městská policie Šternberk.

Policie ČR – specialista pro práci s Romy v sociálně vyloučených lokalitách

V Česku od roku 2014 působí 40 specialistů pro práci v sociálně vyloučených lokalitách. Pracují hlavně s příslušníky romské menšiny.

Charita Šternberk

V rámci Charity Šternberk je realizována **služba SAS Pro rodinu**, která je zaměřena na rodiny v nepříznivé životní situaci, na osamělé rodiče, prarodiče a další pečující osoby s dětmi do 18 let, těhotné ženy a rodiče, kteří usilují o návrat dítěte do rodiny nebo o kontakt s ním. Pomáhá s řešením problémů, které přináší běžný život. Poskytuje výchovně vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Služba je poskytována bezplatně, ambulantní i terénní formou v domácnostech uživatelů, na území mikroregionů Šternbersko, Uničovsko a Litovelsko.

Další službou je **Nízkoprahové denní centrum UZEL**, které pomáhá osobám, které se ocitly v obtížné životní situaci a jsou bez přístřeší. Základními činnostmi služby jsou poskytnutí podmínek pro osobní hygienu (využití sprchy, praní prádla, zajištění šatstva apod.), poskytnutí stravy (poskytnutí potravinové pomoci) a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí (individuální poradenství).

Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva

Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva je spolkem založeným skupinou právníků a sociálních pracovníků. V právních programech se systémově zaměřuje na legislativní praxi přijímání nových zákonů zasahujících do oblasti občanských a lidských práv a na jejich následnou aplikační praxi. Klientům poskytuje bezplatné právní poradenství a právní zastoupení zejména v oblastech prosazování rovných příležitostí a nediskriminace, respektování rodinného života (práv dětí) a v případech ochrany lidské důstojnosti. V sociální oblasti jsou poskytovány 2 registrované sociální služby – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a terénní programy.

Městský úřad Moravský Beroun: 3 pracovníci vykonávající sociální práci

Agentura pro sociální začleňování

Odbor pro sociální začleňování (Agentura pro sociální začleňování) Ministerstva pro místní rozvoj České republiky je expertním nástrojem Vlády ČR k zajištění podpory sociálního začleňování, zejména k podpoře vyšších a základních územně samosprávných celků vč. jejich sdružení (územní celky, obce a jejich svazky) a jejich klíčových partnerů v nástrojích a politikách, které pomáhají v procesu sociální integrace obyvatel ohrožených sociálním vyloučením, nebo již v sociálním vyloučení žijících, ke snižování, či eliminaci sociálně vyloučených lokalit, a to v kontextu a zájmu celé obce a všech jejích občanů. Odbor byl zřízen usnesením vlády č. 85 ze dne 23. ledna 2008. Aktuálně je usnesením vlády č. 552 ze dne 30. července 2019 zařazený od 1. ledna 2020 do struktury Ministerstva pro místní rozvoj. Agentura spolupracuje s městem Moravský Beroun v rámci tzv. koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Spolupráce probíhá na bázi metody lokálního partnerství, kdy do analýzy problémů, návrhu řešení, jejich realizace a hodnocení jsou zapojeni všichni místní aktéři. Na základě společné práce byl připraven a schválen Strategický plán sociálního začleňování 2015-2018, na který navázala Strategie sociálního začleňování 2021–2030. Hlavním nástrojem začleňování osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených je z pohledu Strategie sociální práce. Vedle opatření zaměřených na rozvoj sociální práce a sociálních služeb se další opatření Strategie zaměřují na zlepšení přístupu znevýhodněných osob k zaměstnání, bydlení, vzdělání a zdravotní péči. Zahrnuto je i téma podpory rodin a ohrožených dětí, řešení problematiky zadlužování, materiálního nedostatku, bezpečnosti a závislostí, ale i posilování sociální soudržnosti, mainstreaming sociálního začleňování a podpora rovných příležitostí a sociálního začleňování na místní úrovni.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Respiro v Moravském Berouně

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Respiro v Moravském Berouně bylo registrováno jako sociální služba organizace Ecce Homo Šternberk, z. s. Cílovou skupinou byly děti a mládež z Moravského Berouna a nejbližšího okolí ve věku 10-26 let, které byly považovány za sociálně vyloučené nebo byly sociálním vyloučením ohrožené. Služba byla poskytována ambulantně i v terénu a zahrnovala individuální poradenství (pro uživatele ve věku 10-26 let) a realizaci volnočasového klubu (10-18 let), jehož cílem bylo nabídnout zájemcům bezpečný prostor pro smysluplné trávení volného času mezi vrstevníky, podporu při zvládání období dospívání a přípravu pro budoucí život (preventivní programy, podpora středoškolského vzdělání a volba povolání, podpora zdravých mezilidských vztahů apod.). V roce 2017 byla služba díky projektu ESF rozšířena o facebookovou poradnu a o řemeslné dílny, jejichž cílem byla lepší orientace uživatelů ve věku 15 let a výše na trhu práce a motivace ke středoškolskému studiu. Nízkoprahové zařízení ukončilo k 31. 12. 2019 svou činnost.

Help-in., o. p. s. Bruntál – rodinná asistence Moravský Beroun

Organizace pomáhá dětem s přípravou do školy, přestupem dítěte na jinou školu, s komunikací s třídními učiteli i s vedením školy atd. Cílem její práce je minimalizovat počty dětí v ústavní výchově prostřednictvím stabilizace a obnovení funkčnosti v rodinách, ve kterých hrozí nařízení ústavní výchovy dětí, nebo zlepšit poměry v rodinách tak, aby mohla být ústavní výchova zrušena a děti se mohly vrátit zpět do svého přirozeného prostředí.

Tabulka 4.48: Další poskytovatelé sociálních služeb pro děti a mládež

Poř. č.	Název organizace	Poskytované služby
1.	Centrum pro rodiny s dvojčaty a vícčaty v Olomouci	Podpora a pomoc rodinám s dvojčaty a vícčaty; Centrum pro rodiny s dvojčaty a vícčaty v Olomouci je jedinou organizací v Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji, která poskytuje komplexní služby, pomoc, podporu, prostor a poradenství rodinám s dvojčaty a vícčaty.
2.	Charita Olomouc – Amaro khamoro	Služba je určena rodinám alespoň s jedním dítětem do 18 let věku nebo těhotným ženám. Jedná se o rodiny, které jsou ohroženy sociálně nepříznivou situací a sociálně nežádoucími jevy. Ve své činnosti se zaměřuje na pomoc s: - přípravou dětí do MŠ a ZŠ, zápisy do ZŠ/MŠ, přestupy do jiné školy, vyřizováním ohledně asistenta pedagoga, zajištěním vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně, výchovnými postupy, vyhledáním logopedické péče, - žádostmi a odvoláními (např. snížení výživného, rozvod), - hledáním bydlení, práce, - základním dluhovým poradenstvím, - převzetím dětí do vlastní péče z dětských domovů aj.
3.	Charita Olomouc – Klub Khamoro	Výchovné, vzdělávací a volnočasové aktivity, služba je určena dětem od 6 do 21 let.
4.	Charita Olomouc – Školička Khamoro	Včasná příprava dětí předškolního věku z lokalit ohrožených sociálním vyloučením do ZŠ.
5.	Člověk v tísni, o. p. s. – Programy sociální integrace, pobočka Olomouc	Bezplatné poskytování pomoci, podpory a poradenství rodinám (SAS RD) nebo jednotlivcům (terénní programy) sociálně vyloučeným nebo sociálním vyloučením ohroženým, zejména jsou-li v nepříznivé životní situaci, kterou nejsou schopni překonat vlastními silami; cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi nebo jednotlivci z Olomouce a SO ORP Olomouc, kteří vysloví souhlas se spoluprací s pracovníkem společnosti Člověk v tísni, o. p. s.
6.	Dětský domov a Školní jídelna Olomouc	Plné přímé zaopatření dětí a mládeže, kterou jinak zabezpečují zákonní zástupci a rodina; výkon ústavní výchovy, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.
7.	ISIS – občanské sdružení pro pomoc náhradním rodinám	Poskytování komplexní odborné péče pěstounským a osvojitelským rodinám v regionu Olomouckého kraje.
8.	Maltézská pomoc – Dobrovolnické programy pro děti, mládež a podporu rodiny	Psychosociální podpora dětí, mládeže a také rodiny; program je zaměřen na ty děti a mládež, jejichž životní dráha je již nějak narušena.
9.	Maltézská pomoc – Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Cílovou skupinou služby jsou rodiny s nezaopatřenými dětmi ve věku do 18 let, žijící v Olomouci a blízkém okolí a ohrožené sociálním vyloučením z důvodu nepříznivé sociální situace, zdravotního postižení nebo vážného onemocnění, náhradní

		rodinné péče; do cílové skupiny spadají také rodiny s dětmi v péči OSPOD Olomouc.
10.	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – klub Zóna	Sociální služby dětem, mladistvým a mladým dospělým ve věku 7-26 let Olomouce a blízkého okolí, sociální služby zaměřené převážně na pomoc v obtížných sociálních situacích: kontaktní práce, informační servis, poradenství, podpora a zprostředkování dalších návazných služeb, kontakt s institucemi ve prospěch mladých lidí; aktivizační činnosti: rozvíjení schopností a praktických dovedností prostřednictvím volnočasových, kulturních a sportovních aktivit; preventivní programy: promítání filmů, besedy a přednášky na preventivní témata (sexualita, šikana, drogy, záškoláctví, kriminalita ...); vzdělávací a motivační programy: pomoc se školními povinnostmi a doučování.
11.	P-centrum, spolek, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – Rodinné centrum U Mloka	Individuální a skupinová práce s rodiči a jejich dětmi ve věku 5-15 let, které se potýkají s výchovnými, vzdělávacími a sociálními problémy. Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a sociálně terapeutické činnosti prostřednictvím rodičovské skupiny, vzdělávacích seminářů pro rodiče, podpora vzdělávacích aktivit. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při obstarávání osobních záležitostí: - nácvik samostatného docházení dítěte (do/ze školy, na/z volnočasové aktivity atd.) Sociálně terapeutické činnosti: – individuální poradenství – dospělí, děti, – poradenství – celá rodina, – skupinová sociálně terapeutická aktivita (kluby) pro děti, – rodinné mediace, – case management (např. se souhlasem klienta doprovod a pomoc při jednání např. ve škole), – jednání s institucemi ve prospěch klienta (jednání pracovníka s institucí bez klienta a s jeho souhlasem), – provázení a podpora při obstarávání osobních a rodinných záležitostí.

12.	Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva – Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi	Uživatelé služby: manželé s dětmi, nesezdané soužití zákonných zástupců s dětmi, děti žijící jen s jedním z zákonných zástupců – neúplná rodina, děti žijící u jiné fyzické osoby než rodiče a děti žijící u osob, které je přijaly do pěstounské či poručnické péče (včetně zákonných zástupců těchto dětí), osvojitelé s dětmi. Služby: – výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti: pracovně výchovná činnost s dětmi a dospělými, nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností dítěte aj., – zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: zejména doprovázení klientů při jednáních na úřadech, do školských zařízení, k lékaři aj., – sociálně terapeutické činnosti: zejména ty, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob, – pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí: pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob.
13.	Poradna pro ženy a dívky	Pomoc a poradenství pro ženy a dívky má za cíl pomáhat ženám, matkám i rodinám v obtížných životních situacích souvisejících s těhotenstvím, mateřstvím, péčí o dítě, vztahovými problémy a rodinným životem.
14.	Rodinné centrum Heřmánek	Služby pro podporu rodin, zvláště s malými dětmi, prevence sociálního vyloučení vybraných skupin osob formou komunitního centra v městské části Holice, programy podpory zdraví a harmonického vývoje, sladování rodinného, osobního a profesního života.
15.	Rodinné centrum Provázek	Služby pro podporu široké rodiny, zvláště rodiny s dětmi do 10 let, prevence sociálního vyloučení, podpora mezigeneračních vztahů, vhodné a smysluplné využití volného času, vzdělávání a poradenství v oblasti rodiny.
16.	Společnost podané ruce o. p. s., NZDM v Olomouci	Motivování a podporování dětí a mládeže k aktivnímu přístupu k životu, k řešení osobních problémů, zejména v období dospívání, prostřednictvím poskytovaných sociálních služeb v Olomouci; poskytované služby: nabídka volnočasových aktivit, aktivity primární prevence, vzdělávací aktivity, kontaktní práce, situační intervence, informační servis, sociální poradenství, pomoc v krizi, kontakt s institucemi ve prospěch uživatele, doprovodná práce, skupinová práce, práce s blízkými.

17.	Společnost podané ruce, o. p. s., Terénní programy Olomouc pro děti a mládež	Sociálních služby dětem a mládeži ve věku od 7 do 21 let ohroženým rizikovým chováním a těm, kteří se již rizikově chovají (agresivní chování, nechráněný a promiskuitní pohlavní styk, bezúčelné trávení volného času na ulici, trestná činnost, záškoláctví apod.), jejichž účelem je působit preventivně, a tak snižovat rizika, která z výše zmíněného chování vyplývají; základní služby a činnosti: kontaktní práce, informační servis, situační intervence, volnočasové aktivity, poradenství, individuální případová práce, asistenční služba, doučování, práce s blízkými osobami.
18.	Středisko rané péče SPRP Olomouc, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Služby rodinám s dítětem ve věku od narození nejvýše do 18 let věku, které převzaly dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu, které převzaly dítě do pěstounské péče, které pečují nebo se připravují na péči o dítě s ohroženým vývojem; osobám, které jsou uvedeny v evidenci uchazečů o pěstounskou péči (čekají či se připravují na převzetí dítěte do pěstounské péče).
19.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Dohody o výkonu pěstounské péče	Sociálně-právní a psychologické poradenství, poskytnutí pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě, pomoc při kontaktu svěřených dětí s biologickými rodiči, pomoc při komunikaci s dalšími subjekty (OSPOD, škola, lékaři...), zvyšování rodičovských kompetencí (výchova a péče o dítě, komunikace s dětmi...), zajištění či zprostředkování vzdělávání pěstounů, zprostředkování či zajištění krátkodobé a respitní péče. Charakteristika uživatele služby: pěstouni a děti v pěstounské péči.
20.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Odborné sociální poradenství	Poskytnutí nebo zprostředkování rad a informací zákonných zástupců a jiným osobám zodpovědným za výchovu ve věcech výchovy a výživy dětí a v dalších otázkách týkajících se jejich rodinných, sociálních a mezigeneračních problémů; charakteristika uživatele služby: děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby v krizi, rodiny s dítětem/děťmi.
21.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Poradna pro rodinu Olomouc	Základní a odborné sociální poradenství, jehož cílem je: poskytnout uživatelům odbornou podporu při zvládání jejich nepříznivé životní situace související s rodinou, vztahy a osobním životem, posílit u uživatelů schopnost aktivního a samostatného řešení nepříznivé životní situace a jejích následků s co nejmenší mírou závislosti na této či jiné sociální službě, poskytnout uživatelům informace posilující jejich schopnosti účinně a aktivně předcházet situacím, které by ohrožily jejich rodinný, vztahový a osobní život.

22.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Poskytování odborné pomoci rodinám s dětmi, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobé nepříznivé sociální situace, dlouhodobých komunikačních či jiných rodinných potíží, problematické situace dětí ve školním kolektivu, dlouhodobého výskytu sociálně patologických jevů v jejich přirozeném prostředí. Cílem je snížení či eliminace následků plynoucích z výše uvedených nepříznivých situací; charakteristika uživatele služby: děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, rodiny s dítětem/děťmi, osoby v krizi.
23.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje pomoc a ochranu dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny (v důsledku hospitalizace rodiče, úmrtí apod.) či se dítě ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva (např. dítě tělesně nebo duševně týrané či zneužívané); charakteristika uživatele služby: děti od 6 do 18 let v situaci ohrožení základních práv, příznivého vývoje, zdraví nebo života.
24.	Centrum pro dětský sluch Tamtam – Raná péče pro Moravu a Slezsko	Služba je zaměřena na podporu rodiny, podporu psychomotorického vývoje dítěte s důrazem na rozvoj jeho komunikačních schopností, posiluje kompetence rodiny a vytváří pro dítě i rodinu podmínky sociálního začleňování; pomoc rodinám se sluchově postiženými dětmi při překonávání následků sluchového postižení a úsilí o vytváření předpokladů pro co nejdokonalejší uplatnění sluchově postižených dětí ve společnosti. Uživatelé služby jsou rodiče (zákonní zástupci dítěte) s dětmi se sluchovým a kombinovaným postižením raného věku na Moravě a ve Slezsku.
25.	Sdružení D	Poskytovaná služba: programy osobnostního růstu dětí a mládeže zaměřené na sociální prevenci (šikana, život s člověkem s postižením), programy primární prevence, které jsou koncipované jako tříhodinové výukové bloky realizované interaktivní prožitkovou formou; programy jsou realizovány v Dramacentru Sdružení D, ve školách a v dětských domovech; charakteristika uživatele služby: děti a mládež 6-19 let.
26.	Společenství Romů na Moravě Romano, pobočka Olomouc	Volnočasové aktivity pro romské děti a mládež, příprava romských dětí ke studiu na středních školách, terénní sociální práce s klienty z Olomouce; charakteristika uživatele služby: romské děti, mládež i dospělí žijící převážně v sociálně znevýhodněném prostředí.
27.	Azylový dům pro matky s dětmi v Olomouci	Poskytování pomoci spojené s přechodným ubytováním ženám s nezletilými dětmi, těhotným ženám starším 18 let a dívkám z dětského domova a pěstounské péče, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci na dobu nezbytně nutnou k jejímu vyřešení, zpravidla na 1 rok.

28.	Centrum pro rodinný život	Prorodinné aktivity a poradenství, programy a pomoc mladým lidem chystajícím se na manželství, programy, podpora činnosti mateřských center, pobytová setkání a akce pro osamělé matky s dětmi, rozvedené a ovdovělé, vydávání časopisu <i>Rodinný život</i> .
29.	Domov pro ženy a matky s dětmi	Pomoc ženám, matkám s dětmi a těhotným ženám starším 18 let řešit obtížnou sociální situaci; charakteristika uživatele služby: ženy, matky s nezletilými dětmi a těhotné ženy starší 18 let, pokud se ocitnou v mimořádně obtížné sociální situaci spojené se ztrátou bydlení (oběti domácího násilí, osoby v krizi, rodiny s dítětem/děťmi).
30.	Rodinné centrum při LŠ Sluněnka	Setkávání, sdílení, tvoření a vlastní aktivity zákonných zástupců s dětmi; příměstské tábory a workshopy, slavnosti, semináře, přednášky; kroužky angličtiny pro mladší školáky; klubík Zahrádka: pedagogicky vedený program pro rodiče s dětmi 0-4 roky.
31.	Rodinné centrum OLIVY	Posilování hodnoty a významu rodiny prostřednictvím vzdělávání a aktivit pro rodiny s dětmi; vzdělávací činnosti v oblasti výchovy dětí, partnerských vztahů, komunikace a uplatnění na trhu práce, kreativní programy pro děti i dospělé, programy pro rodiny v krizi, zejména pro rodiny v době rozvodu, společné akce s aktivní účastí rodin s dětmi, např. Tátafest, podpora rovných příležitostí, zdůrazňování hodnoty rodiny, mezigeneračních vztahů, aktivního mateřství a otcovství.
32.	Rodinné centrum Křelovský Kaštánek	Setkávání zákonných zástupců a dětí, příprava na předškolní vzdělávání, hudební, tvořivé a pohybové aktivity pro rodiče s dětmi, tematické kurzy, přednášky, společné výlety a společenské akce pro veřejnost z obce a okolí.
33.	Centrum Geniální Hřebíková – Věda a technika na dosah, z.ú	Tematické kurzy pro celé rodiny, setkávání napříč generacemi, kreativní programy, představení moderních řemesel a směrů vzdělávání či uplatnění v místě bydliště, zaměřené na sociálně znevýhodněné spoluobčany, rozvíjení myšlenek komunitního života

Zdroj: vlastní šetření

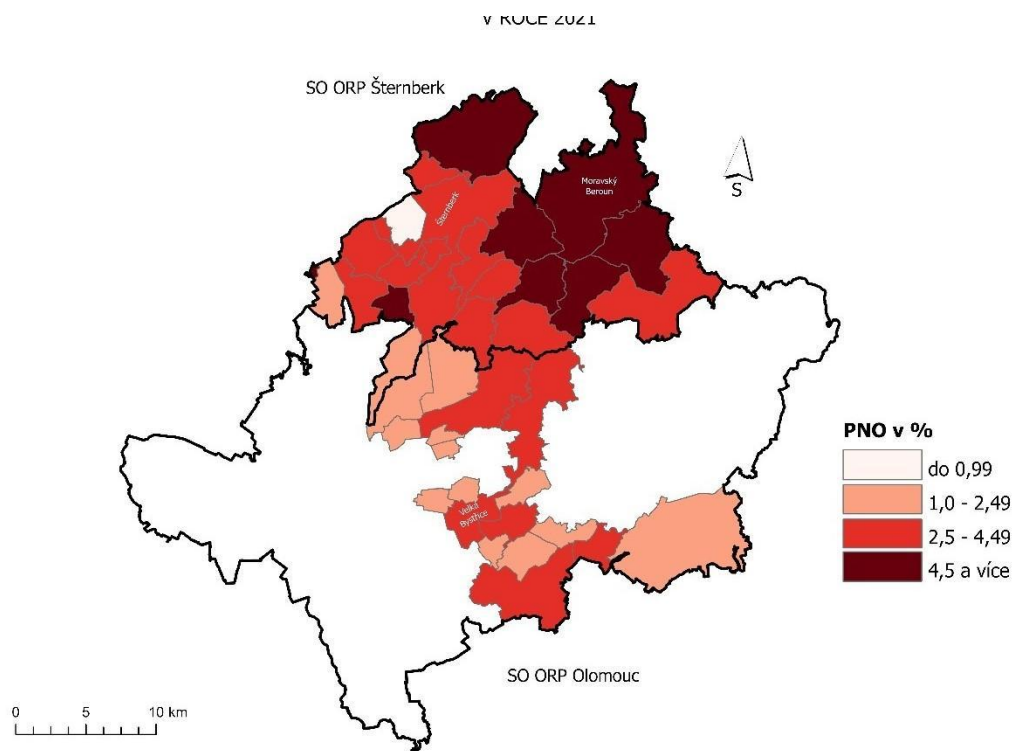
4.7 Nezaměstnanost

Míru nezaměstnanosti v zájmovém území ovlivňuje vedle geografické polohy také vzdělanostní struktura obyvatelstva. Zejména s ohledem na uplatnitelnost jednotlivých skupin obyvatel dle nejvyššího dosaženého vzdělávání na trhu práce. Celkově je z analýz demografické struktury populace zřejmé, že vzdělanostní struktura obyvatel je v rámci zájmového vzdělávání přibližně srovnatelná s vývojovým trendem v okolních ORP. Tento trend je dán tím, že se na daném území nachází spíše obce, kde místní obyvatelé pracují převážně na pozicích, kde je jejich nejvyšší úroveň vzdělání dostačující vzhledem k lokální pracovní nabídce. Oproti roku 2001, kde převažovalo nejpočetnější zastoupení ve vzdělanostní kategorii obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním pouze na základní úrovni, v roce 2011 dosáhl největší počet obyvatel nejvyššího dosaženého vzdělání ve vzdělanostní kategorii středních škol včetně učilišť, ale s ukončením bez maturitní zkoušky. Vysokou školu pak v roce 2011 úspěšně ukončilo 7,5 % obyvatel. Naopak, 18,5 % obyvatel stačilo základní dosažené vzdělání – ti pak v dalším studiu nepokračovali, jedná se navíc o skupinu, která patří k nejobtížněji zaměstnatelným na trhu práce. Situace v oblasti nezaměstnanosti se na daném území za sledované období značně zlepšila. S ohledem na specifika covidového režimu je hodnocena i míra nezaměstnanosti před covidem, tj. v letech 2015-2019, rok 2019 byl rokem, kdy byla nezaměstnanost celkově na velmi nízké úrovni, což kopíruje celkový stav na úrovni Olomouckého kraje i celé ČR. V období let 2015 až 2019 docházelo k meziročním poklesům na úrovni jednotek procentních bodů. V covidovém a postcovidovém období se u většiny obcí zájmového území projektu MAP IV míra nezaměstnanosti pohybovala na úrovni 1,8 – 5,0 %, například k 31. 12. 2021 celkem šest obcí mělo ke sledovanému datu míru nezaměstnanosti menší než 1,0 %. K 30. 9. 2023 dosahovala míra nezaměstnanosti ve SO ORP Šternberk 3,6 %, ve SO ORP Olomouc 3,2 %. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem a průměrem za území Olomouckého kraje je však stále mírně nadprůměrná, příčinou je periferní poloha Moravskobrounska, což dokládají hodnoty za území pověřených obecních úřadů. Pozitivním trendem je, že se v celém území, byť ovlivněným ekonomickým růstem v celé ČR, hodnoty míry nezaměstnanosti meziročně výrazně snižují. V porovnání s jinými územními celky v rámci celého Olomouckého kraje se v oblasti nezaměstnanosti sledované území nyní drží v průměrných hodnotách.

Srovnání míry nezaměstnanosti na úrovni SO ORP Olomouckého kraje řadí SO ORP Šternberk aktuálně na mírně podprůměrné místo, kdy na území SO ORP Šternberk k 30. 6. 2025 dosáhla míra nezaměstnanosti hodnoty 3,6 % (stejná hodnota i k 30. 9. 2023), v případě SO ORP Olomouc 3,1 %. K 30. 6. 2025 mírně vyšší 3,2 %). Celkově se jedná o velmi nízké hodnoty, které jsou ovlivněny celkovou aktuální ekonomickou situací v ČR, kdy je celkově obrovský nedostatek pracovníků téměř ve všech oblastech. Pozitivní je i to, že za poslední tři roky nedochází k výraznějšímu nárůstu míry nezaměstnanosti, sice byl zastaven klesající trend, ale přesto jsou průměrné hodnoty na úrovni SO ORP relativně velmi nízké. Od roku 2020 byla situace na trhu práce ovlivněna celosvětovou pandemií. Nepříznivé skutečnosti, na které bylo upozorňováno již v dokumentu MAP I, je skutečnost, že území SO ORP Šternberk i území východní části SO ORP Olomouc je výrazně podprůměrné v hodnocení nabídky odborných středních škol. Nedostatek zdravotnického personálu je celorepublikový problém, každoročně je převis uchazečů, spíše uchazeček na střední zdravotnické školy, a i s ohledem na trh práce na Šternbersku a východní části Olomoucka, by bylo vhodné střední školu tohoto typu v regionu podporovat. Být je aktuálně situace v rámci míry nezaměstnanosti na území projektu MAP IV velmi

příznivá, zejména díky celorepublikovému ekonomickému růstu, existují relativně velké regionální rozdíly na úrovni jednotlivých obcí, což dokumentuje Obrázek 4.17.

Přetrvávajícím problémem jsou pracovní možnosti pro matky vracějící se po mateřské dovolené do pracovního procesu, malá nabídka zkrácených pracovních úvazků, které by umožnily skloubení rodinného a pracovního života.

Obrázek 4.17: Míra nezaměstnanosti na úrovni obcí území projektu MAP IV (stav k 31. 12. 2024)

5 ANALYTICKÁ ČÁST – SPECIFICKÁ ČÁST

5.1 Témata projektu MAP IV v řešeném území

Cílem místního akčního plánování je podpora rozvoje potenciálu a osobnosti každého dítěte a žáka ve věku do 15 let. Témata projektu MAP IV i prioritní oblasti byly stanoveny v souladu se strategickými dokumenty, na národní úrovni v souladu s národními strategickými dokumenty.

Každá z prioritních oblastí je v souladu se stanovenými opatřeními projektu MAP IV. V souladu s metodickým pokynem se partnerství zabývá 3 klíčovými povinnými tématy, 5 průřezovými a 8 volitelnými tématy, která navazují na povinná opatření v předchozích projektech MAP.

POVINNÁ TÉMATA:

1. podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí,
2. rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním,
3. podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů.

Realizace výše uvedených klíčových témat je naplňována/realizována ve všech průřezových tématech, která vycházejí ze Strategie 2030+, a kterými jsou tzv. **PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:**

- proměna obsahu a způsobu vzdělávání (podpora schopností hlubšího porozumění problémům v širších souvislostech oproti přetěžování žáků informacemi; důraz na využívání znalostí ke kreativním aktivitám a týmové spolupráci; propojování jednotlivých disciplín a rozpracování cílů (popř. opatření) do konkrétních aktivit rozpracování strategických priorit do cílů (popř. opatření), rozvoj dovedností a získávání praktických zkušeností a poznatků v souvislostech; podpora badatelské a projektové výuky či metod kreativního učení),
- podpora učitelů, ředitelů a asistentů pedagogů a dalších pracovníků ve vzdělávání (podpora vzájemného profesního sdílení, přenosu osvědčených a funkčních inovativních metod; podpora pedagogických pracovníků při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání svých žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život),
- digitální kompetence k celoživotnímu učení (seznámení se se silnými i slabými stránkami využívání informačních technologií, riziky s nimi spojenými a získání kompetencí pro využívání těchto technologií k získávání relevantních informací, rozvoj schopností vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace),
- snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání (dostupnost, inkluze a kvalita předškolního vzdělávání; inkluzivní [společné] vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem, rozvoj kompetencí pedagogů v oblastech, které směřují ke schopnosti vzdělávat různorodé kolektivy dětí a rozvíjet potenciál žáků se sociálním a jiným znevýhodněním),
- spolupráce MŠ – ZŠ/ZŠ – SŠ (součinnost a spolupráce škol v územích).

VOLITELNÁ TÉMATA:

1. rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků,
2. rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání,
3. výchova k udržitelnému rozvoji – zahrnuje EVVO, rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (příjemce může zvolit jen některé z dílčích témat, které bude implementovat),
4. mediální gramotnost,
5. rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka,
6. rozvoj českého jazyka u dětí a žáků s jeho nedostatečnou znalostí,
7. rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí, mezigenerační soužití,
8. wellbeing (duševní zdraví dětí, žáků a pedagogů).

V rámci všech řešených témat je podstatné usilovat o vyváženou podporu neinvestičních aktivit ruku v ruce s tvorbou materiálních podmínek pro jejich realizaci. Projekt MAP IV se věnuje všem tématům uvedených v Postupech MAP IV.

Na základě realizovaných výzkumů v území (výzkum MŠMT), vlastních dotazníkových šetření na úrovni pracovních skupin, mateřských a základních škol v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, analýzy dat (např. demografické struktury populace území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů, struktury nezaměstnanosti, dopravní dostupnosti ad.), a zejména pak konzultací s pracovními skupinami, zástupci mateřských, základních a středních škol a aktéry rozvoje území v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, byly vymezeny základní problémové oblasti a klíčové problémy.

Analýza dat agregovaného výstupu MŠMT z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) – kraje a území celé ČR. Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve čtyřech etapách:

- **První etapa** byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016 a byla součástí projektu Místního akčního plánu (MAP I) realizovaného v letech 2014–2020 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání. Niže uvedená analýza je vztažena k území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Šternberk a Olomouc v komparaci s daty za území Olomouckého kraje a celé ČR, data byla poskytnuta z MŠMT.
- **Druhá etapa** výzkumu byla realizována v rámci projektu Šablony I. Jednalo se o úvodní šetření v rámci Šablony I, kdy jsou analyzována data, která byla poskytnuta jako výstupy z finálních dat ze vstupního šetření k výzvě Šablony pro MŠ a ZŠ. Toto šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, kdy byla získána data od 95 % zúčastněných mateřských škol a 90 % základních škol, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 do ledna 2019. Výstupy byly zpracovány ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt v rámci výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ realizoval.
- **Třetí etapa** vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablony II (výzvy č. 63 a 64), data jsou aktualizována k 10. 10. 2019, v analýze je používáno pracovní označení jako aktuální šetření,

které probíhalo od 28. 2. 2018. Pro mateřské školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony pro MŠ a ZŠ, bylo oficiálně ukončeno šetření 28. 6. 2019. Pro ostatní MŠ a ZŠ bylo zpřístupněno do 25. 10. 2019 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dnů od konce projektu, když projekty končily nejpozději 31. 8. 2019) a školy mohly vyplňovat dotazník až nejdříve 6 měsíců před koncem svého projektu výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ. S ohledem na nutnost předání výstupů do 31. 10. 2019, byly do dat zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 10. 10. 2019, a nejedná se tedy o zcela finální data, protože několik desítek škol vyplnilo dotazník až po 10. 10. 2019. Data za aktuální šetření jsou zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec realizuje nebo bude realizovat projekt v rámci výzvy Šablony II.

- **Čtvrtá etapa** vychází z agregovaného výstupu z dotazníků, jež mateřské a základní školy vyplňovaly k dokladování monitorovacího indikátoru Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy, vzdělávání a proinkluzivnost, kdy cílem bylo dodat realizátorům MAP srovnání souhrnných dat za mateřské školy v příslušném území kraje a ORP z období před začátkem realizace projektů zjednodušeného finančního vykazování tzv. Šablon s daty z šetření po ukončení těchto projektů. Výstupy porovnávají data z úvodního šetření k výzvě Šablony pro MŠ (výzva č. 22 a 23) – ve výstupech označovaných jako Šablony I úvodní šetření, dále data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 22 a 23, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzva č. 63 a 64) – ve výstupech označovaných jako Šablony I/II, a nakonec data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 63, 64, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon III (výzva č. 80 a 81) – ve výstupech označovaných jako Šablony II/III. Šetření Šablony II/III probíhalo od 31. 3. 2020. Pro mateřské a základní školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony II, bylo oficiálně ukončeno 30. 6. 2021. Pro ostatní MŠ a ZŠ bylo zpřístupněno do 27. 4. 2022 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dnů od konce projektu, kdy projekty končily nejpozději 28. 2. 2022). K dispozici tak byla zatím ne zcela finální data, ve výstupech jsou zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 22. 11. 2021. Data jsou opět zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt realizoval nebo realizuje. Agregovaná data za MŠ a ZŠ byla MŠMT zveřejněna a dána k dispozici až ve fázi finálního připomínkového procesu celého dokumentu MAP v lednu 2022. Právě časový aspekt byl jedním ze dvou hlavních důvodů, proč výchozím dokumentem pro realizované analýzy byla třetí etapa šetření, druhý důvodem byla skutečnost, že území MAP III zahrnuje pouze dílčí část SO ORP Olomouc a souhrnné výsledky na celý SO ORP jsou pro zájmové území MAP III méně reprezentativní ve srovnání s realizovaným vlastním dotazníkovým šetřením. Dokument MAP III reflektuje výstupy a zjištění MŠMT ČR v podobě agregovaných dat, pro srovnávací analýzy jsou však dominantně využívány první tři etapy šetření.
- **Pátá etapa** vychází z práce pracovních skupin, které se zabývaly tvorbou vize, SWOT3 analýz území pro hlavní definovaná témata.

V první fázi tvorby MAP IV byly identifikovány klíčové problémy, jejich příčiny a dále rizikové oblasti, které byly následně sdruženy do tří základních problémových oblastí, kterými jsou:

- dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání včetně nedostatku pedagogů a asistentů pedagogů, nedostatku financí pro bezpečnostní a materiální zajištění školských zařízení,
- uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky,
- podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání,
- podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu.

Vybrané problémové oblasti byly základem pro stanovení prioritních cílů v rámci místního akčního plánu a byla jim věnována zvýšená pozornost v rámci všech aktivit realizovaných v rámci místního akčního plánu s cílem eliminovat rizika z problémové oblasti plynoucí.

Každá z problémových oblastí zahrnuje několik dílčích klíčových problémů, které byly předmětem analýz a hodnocení s cílem zabezpečit zlepšení současného stavu a předejít dalšímu prohlubování problémů. V některých případech se již podařilo díky realizovaným aktivitám klíčový problém dílčím způsobem úspěšně řešit.

Stanovené prioritní oblasti jsou uvedeny níže.

Pro území řešené v rámci projektu MAP IV byly stanoveny priority a cíle dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z analýz agregovaných dat MŠMT, vlastních dotazníkových šetření mezi řediteli a ředitelkami MŠ, ZŠ a zařízeními mimoškolního vzdělávání, zpracovaných SWOT 3 analýz, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídicího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lídry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

Analýza dotčených skupin je zásadním procesem pro plánování aktivit v oblasti vzdělávání. Reaguje na specifické potřeby těchto jednotlivých skupin a umožní tak lépe nastavit požadavky v oblasti vzdělávání.

Analýza byla provedena pracovními skupinami. Výstupem je tabulka s identifikací aktérů, respektive dotčených skupin, včetně popisu jejich zapojení do oblasti vzdělávání.

Tabulka 5.1: Identifikace dotčených skupin a popis jejich zapojení do oblasti vzdělávání

Identifikace dotčených skupin	Popis zapojení do oblasti vzdělávání / Přínos pro vzdělávání
Významní zaměstnavatelé: ▪ EXCALIBUR ARMY spol. s r.o. ▪ Robertshaw s.r.o. ▪ Paseka, zemědělská a.s. ▪ Psychiatrická léčebna Šternberk ▪ AGEL Středomoravská nemocniční a.s. – Nemocnice AGEL Šternberk Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb Šternberk, p.o. ▪ Policie ČR ▪ Město Šternberk ▪ Mora Moravia, s. r. o. (Hlubočky) ▪ Honeywell Aerospace Olomouc, s.r.o. (Hlubočky) ▪ Granitol, a.s. (Moravský Beroun) ▪ Koyo Bearings ČR, s.r.o. (Bystrovany) ▪ EGT Express CZ, s.r.o. (Velká Bystřice) ▪ Agro Haná, a.s. (Velká Bystřice) ▪ Weba Olomouc, s.r.o. (Bystrovany) ▪ Foundeik Trading, s.r.o. (Hlubočky) ▪ S+C Alfametal, s.r.o. (Tršice) ▪ J.M.I.T., a.s. (Hlubočky) ▪ KEESTRACK-CZ, s.r.o. ▪ Odborný léčebný ústav Paseka, který má pracoviště i v Moravském Berouně ▪ Sociální služby Šternberk p.o.	▪ Vytváření podmínek odborných praxí ▪ Realizace soutěží pro žáky či veřejnost. ▪ Vytváření materiálně technických podmínek pro manuální, technické a řemeslné kroužky ▪ Spolupráce na volbě povolání, realizace odborně pracovních exkurzí ▪ Tematické hodiny pro životní situace (např. fungování živnostenského úřadu, formuláře, vyplňování apod.) ▪ Možnost sdílení a aplikace svých znalostí a dovedností ▪ Možnost sdílení dobré praxe ▪ Formulace nároků na budoucí zaměstnance. ▪ Zájem na zkvalitnění podmínek vzdělávání z důvodu lepšího uplatnění žáků na trhu práce ▪ Preventivní činnost
▪ Pedagogičtí pracovníci ▪ Ostatní pracovníci v oblasti vzdělávání	▪ Nositelé vzdělávacích standardů pro děti a mládež. ▪ Vhodní pracovníci pro zájmové organizace a sdružení dle svého zájmu, specializace. ▪ Vhodní pracovníci do řídicích schémat neziskových organizací.

	▪ Vhodné osoby pro zapojení se do průběžné výchovy lídrů zájmového vzdělávání. ▪ Nositelé vyhodnocení, řešení a postupů v oblasti zájmového vzdělávání. ▪ Možnost ovlivňovat proces vzdělávání. ▪ Sebevzdělávání, profesní rozvoj kolegů. ▪ Společné sdílení zkušeností a dobré praxe. ▪ Participace na vzdělávacích akcích (celoživotní vzdělávání, rekvalifikace). ▪ Zavádění nových metod a způsobů výuky. ▪ Možnosti zapojení se do různých projektů.
▪ Neziskové organizace a zájmová sdružení	▪ Specifické organizace veřejného života dle zájmu, potřeb společnosti. ▪ Nezastupitelné místo v místní komunitě. ▪ Podíl na tvorbě změn v oblasti vzdělávání. ▪ Nabídka volnočasových aktivit. ▪ Pozitivní ovlivňování dětí a žáků. ▪ Spolupráce se ZŠ a MŠ.
▪ Dům dětí a mládeže Šternberk	▪ Profesní organizace na poli volnočasových aktivit. ▪ Podpora talentu a zájmu v různé úrovni. ▪ Organizační a finanční stabilita. ▪ Propojenost na státní rozpočet a zřizovatele. ▪ Vhodná koordinační činnost podporovaných jednorázových akcí pro veřejnost. ▪ Odborný personální garant.
▪ Městská kulturní zařízení Šternberk	▪ Profesní organizace na poli knihovnictví. ▪ Organizace poskytující specifické formy neformálního vzdělávání (taneční, jóga atd.). ▪ Organizace zajišťující kulturně společenské jednorázové akce. ▪ Organizace zajišťující specifické vzdělávání v oblasti muzejní, výstavní.
▪ Rodiče dětí a žáků	▪ Základní výchovně vzdělávací jednotka společnosti. ▪ Řídící a koordinační článek celkového vzdělávání dětí. ▪ Zajišťovatel podmínek zájmového a neformálního vzdělávání (časová, motivační, finanční). ▪ Zájem na vyšší kvalitě vzdělávání dětí. ▪ Možnost zapojení se do přípravy a realizace MAP. ▪ Kooperace školy a zákonných zástupců.
▪ Sdružení zákonných zástupců a přátel školy	▪ Podporovatelé především jednorázových vzdělávacích akcí. ▪ Poskytovatelé spolupodílející se na finančním zajištění průběžných či jednorázových akcí.

	▪ Blízká propojenost se školami a spolkovou činností. ▪ Podpora aktivit školy.
▪ Zpracovatel MAP IV ○ MAS Šternbersko o.p.s. ○ Bystřička, o.p.s. ○ Město Šternberk	▪ Koordinační, informační, kontrolní a řídicí činnosti. ▪ Plánování některých prvků v oblasti předškolního a základního vzdělávání. ▪ Možnost ovlivňovat aktivity a výstupy projektů. ▪ Vytváření funkčních partnerství v území. ▪ Přenos relevantních informací.
▪ Školy a školská zařízení (včetně ZUŠ) účastníci se MAP a jejich vedoucí pracovníci (ředitelé)	▪ Realizace vzdělávání. ▪ Účast na realizaci mimoškolních činností. ▪ Formulace prioritních oblastí v regionu. ▪ Podíl na přípravě akčního plánu týkajícího se vzdělávání. ▪ Možnost ovlivnit a aktivně se zapojit do činností MAP. ▪ Projektové dny. ▪ Školní samospráva.
▪ Obce účastníci se MAP IV ○ Město Šternberk ○ Obec Hnojnice ○ Obec Jívová ○ Obec Žerotín ○ Obec Domašov nad Bystřicí ○ Obec Hraničné Petrovice ○ Obec Mutkov ○ Obec Komárov ○ Obec Štarnov ○ Obec Lipina ○ Obec Domašov u Šternberka ○ Obec Hlásnice ○ Obec Mladějovice ○ Obec Babice ○ Obec Řídeč ○ Obec Horní Loděnice ○ Obec Lužice ○ Obec Huzová ○ Město Moravský Beroun ○ Obec Norberčany ○ Obec Město Libavá ○ Obec Bukovany	▪ Podpora vzniku a činností organizací poskytujících vzdělávání. ▪ Finanční podpora vzdělávání. ▪ Morální a osvětová podpora. ▪ Hybatel nabídkou a podporou zájmového a neformálního vzdělávání. ▪ Zajištění pozitivního vnímání projektů v oblasti vzdělávání veřejností v území. ▪ Vlastník výstupů projektů na daném území. ▪ Zájem na udržení funkčnosti a ekonomičnosti MŠ/ZŠ.

○ Obec Bystrovany ○ Obec Daskabát ○ Obec Doloplazy ○ Obec Hlubočky ○ Obec Mrsklesy ○ Obec Přáslavice ○ Obec Svěsedlice ○ Obec Tršice ○ Město Velká Bystřice ○ Městys Velký Újezd ○ Obec Bělkovice – Laštany ○ Obec Bohuňovice ○ Obec Dolany ○ Obec Hlušovice ○ Obec Samotičky ○ Obec Továř	
▪ Široká veřejnost	▪ Zájem na pozitivních změnách ve školství. ▪ Aktivní část může vyhledávat nové partnery v oblasti vzdělávání. ▪ Zapojení do aktivit školy.
▪ Děti a žáci	▪ Nejdůležitější cílová skupina. ▪ Zapojení se do aktivit z důvodu zvýšení úspěšnosti, zviditelnění dětí a žáků. ▪ Podpora rozvoje osobnosti. ▪ Podpora rozvoje potenciálu u žáků ohrožených školním neúspěchem. ▪ Možnost zapojení do akčního plánování prostřednictvím forem odpovídajícím věku.

Zdroj: vlastní šetření

Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Tabulka 5.2: Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
FINANČNÍ RIZIKA		
Nedostatek finančních prostředků na investice a materiální zabezpečení	Vysoká finanční náročnost/nedostatek finančních prostředků související s: - pořízením, provozem a vybavením budov, sportovišť a další infrastruktury, - realizací speciálních vzdělávacích programů, - zkvalitněním dopravy – vysoké poplatky dopravci, řidičům, popř. pedagogickému doprovodu, vysoké náklady na pořízení mikrobuse, - vzděláváním pedagogických pracovníků – podpora DVPP je pouze z evropských projektů, nedostatek finančních prostředků na zajištění suplování, pokud se učitelé účastní vzdělávacích seminářů, velká finanční náročnost pro malé školy, které chtějí realizovat školení přímo ve škole, - obnovou knižního fondu ve školách – v knihovnách často chybí knihy, které v současné době žáky a mládež zajímají, poplatky za kvalitní a stabilní připojení k internetu, - nedostatkem možností na zlepšení vybavení v MŠ a ZŠ (např. notebooky a technické vybavení nejen pro zajištění distanční výuky, ale i pro získávání podkladů pro výuku v MŠ) - nedostatkem finančních prostředků na 1) funkční obnovu IT, 2) na provozní náklady IT (licence) které začínají být výraznou položkou v rozpočtu, nejsou řešitelné investičními projekty a spadají do nepřípravených rozpočtů obcí. Chybí ale zejména podpora, jak mají s IT pracovat ve všech hodinách, podle nových metodik MŠMT by minimálně ve třetině hodin měli mít děti a pedagogové k dispozici IT techniku (v současnosti na školách zcela nereálné)	1.1.1 1.1.2 1.1.4 1.1.5 1.2.1 1.2.6 1.2.8 1.2.10 1.2. 11
Nedostatek finančních prostředků na personální zajištění	Nedostatek finančních prostředků na zajištění: - kvalitních pedagogických pracovníků, kteří budou kompetentní pro výuku speciálních vzdělávacích programů, - pedagogů vzdělaných v oblasti práce s nadanými dětmi,	

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
	- psychologů, logopedů, asistentů pedagoga, - speciálních pedagogů, - specialistů v oblasti ICT – například na pozici ICT koordinátora, zajištění financí na nepedagogické pracovníky a na proškolení všech pedagogů tak, aby byli schopni reagovat na nové požadavky MŠMT – informatika napříč všemi předměty.	
Neochota zákonných zástupců spolupracovat z důvodu nedostatku financí	Neochota části zákonných zástupců ze sociálně slabších rodin spolupracovat. Neochota části zákonných zástupců poskytnout více finančních prostředků na podporu vzdělávání a mimoškolních aktivit dětí a žáků. Nezájem zákonných zástupců o speciální vzdělávací programy.	
ORGANIZAČNÍ RIZIKA		
Nevyhovující a nenavazující časy dopravních spojů / Nevyužívání dopravních spojů	Nevyužití dopravních spojů v případě, že budou rodiče vozit své děti do školy automobilem. Nedostatečný počet spojů do vzdálenějších míst. Školní autobusy často (kvůli finančním úsporám) sváží žáky z mnoha obcí a paradoxně dochází k tomu, že žáci musí vyjít dříve než linkovým autobusem, který jezdí jen po jedné trase průřezem jiných SO ORP. Z tohoto důvodu nemusí být spoje v budoucnu žáky využívány.	
Nedostatek pedagogů vhodných a vzdělaných v oblasti práce s nadanými dětmi	Nedostatečný počet kvalitních pedagogických pracovníků: - pro výuku speciálních vzdělávacích programů, - pro práci s nadanými dětmi, - stálých pozic psychologa, logopeda, asistenta pedagoga, speciálního pedagoga.	
Přetíženost pedagogických pracovníků	Neustále se zvyšující nároky na vzdělávání, narůstající administrativa, změny v legislativě, vyšší počet žáků s podpůrnými opatřeními a realizace pedagogické intervence, práce s mimořádně nadanými žáky, nedostatečné finanční ohodnocení, nízká prestiž ve společnosti, neochota některých zákonných zástupců spolupracovat a k tomu požadavky na mimoškolní činnost mohou vést k přetížení pedagogů. Přetíženost pedagogických pracovníků v MŠ – stále vysoké počty dětí ve třídách, nedostatek pedagogických pracovníků v MŠ.	

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
Nedostatečné kapacity pro rozvoj talentovaných žáků v malých školách	V malých školách nelze zřizovat třídy se speciálním zaměřením, ve větším počtu žáků ve třídě je těžké se věnovat talentovaným žákům. Při naplněnosti škol nelze uplatnit dělení tříd na menší skupiny.	
Kumulace žáků ze sociálně vyloučených lokalit v jedné třídě	V případě existence sociálně vyloučených lokalit v území dochází ke koncentraci žáků z těchto lokalit do jedné školy případně jedné třídy, což může představovat vysoké riziko pro kvalitu vzdělávání.	
Vysoký věkový průměr zaměstnanců	V rámci území MAP IV je podobně jako v případě ČR nadprůměrný (vzhledem k průměru EU) podíl pedagogických pracovníků ve věkové kategorii 50+ a 60+. V případě generační obměny je rizikem v případě, že pedagogičtí pracovníci odcházející do důchodu nebudou adekvátně nahrazeni nově příchozími.	
Nízká informovanost žáků základních škol a jejich zákonných zástupců o možnostech uplatnění na trhu práce / Riziko nízkého uplatnění absolventů na trhu práce	Nízká informovanost žáků základních škol a jejich zákonných zástupců o možnostech uplatnění na trhu práce. Pokud nebudou žáci základních škol a jejich rodiče informováni o možném uplatnění na trhu práce, hrozí, že nevhodným výběrem střední školy nebo učebního oboru zhorší svou možnost uplatnění na trhu práce, což může vést i k nárůstu sociálně-patologických jevů.	
Nízká informovanost zákonných zástupců o přínosech venkovských škol / Neochota zákonných zástupců zapsat své dítě do venkovské školy	Předsudky zákonných zástupců o tom, že jejich děti získají kvalitnější vzdělání v městských školách a také nutnost v případě zákonných zástupců zaměstnaných mimo místo trvalého bydliště. Nízká informovanost zákonných zástupců o přínosech venkovských škol/Neochota zákonných zástupců zapsat své dítě do venkovské školy. Pokud rodiče dojíždějící za prací z menších obcí do města, budou vozit děti do předškolních/školních zařízení ve městech a nebudou mít motivaci/nebudou chtít zapsat děti ke studiu v místě bydliště, bude docházet na jedné straně k zatížení městských škol na straně druhé nevyužití kapacity škol v menších obcích. Jedná se o riziko pro některé obce, neplatí obecně pro celé území (např. v Dolanech tento problém není), ale je třeba s rizikem pracovat. Většinově je však kapacita MŠ ve městech naplněna, takže rodiče ani tuto možnost nemají. K diskusi je možnost zvážit úpravu doby provozu MŠ v menších obcích tak, aby umožnila sladit pracovní a rodinný život a byla v souladu potřeb a možností. Na základních školách pak nejde jen o (ne)splnění zákonných zástupců se školou, ale o praktickou nemožnost realizace volnočasových aktivit dětí kvůli jejich neexistenci v dané obci.	

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
PRÁVNÍ RIZIKA		
Vysoký počet žáků ve třídách	Je nutná legislativní úprava ke snížení počtu dětí a žáků ve třídách, v případě základních škol alespoň na maximální počet 24 žáků ve třídě i z důvodu lepšího individuálního přístupu k žákům nadaným i dětem a žákům s vyšší potřebou pedagogické podpory, vhodné je dělení dětí a žáků do menších skupin, kdy je výuka efektivnější. Nutné je však navýšení kapacity školy, což s sebou přináší nároky na investice. U MŠ již úpravou financování škol (od roku 2020) je umožněn nižší počet dětí ve třídách. Nižší počty ve třídách však nelze zatím využívat, protože žádostí o přijetí do mateřské školy je velmi mnoho.	
Změny legislativy	Dle platné legislativy nesmí být mzdové prostředky škol využívány na financování personálního zabezpečení zájmových kroužků. Přípustná je pouze úhrada mzdových prostředků na provoz ŠD nebo školního klubu. Je nezbytné průběžně sledovat případné změny legislativy a nastavit zájmovou činnost na školách tak, aby její financování nebylo v rozporu s platnou právní úpravou.	
Nedostatečný výklad a chybějící metodické pokyny a prováděcí vyhlášky k zákonům	Četné legislativní změny nejsou vždy doprovázeny odpovídající výkladovou a metodickou podporou pro pedagogy a management školy.	
TECHNICKÁ RIZIKA		
Nevyhovující a zastaralý stav vnějších cvičišť	Nevyhovující a zastaralý technický stav budov ZŠ, MŠ, sportovišť.	
Nedostatečné materiální vybavení k moderní výuce	Nedostatečné a zastaralé vybavení k moderní výuce (pro pedagogy i žáky). Nepočítá se s rychlým zastaráním IT techniky (při průměrné době morálního zastarání 5 let by se každý rok měla obměnit 1/5 výpočetní techniky) a s náklady v souvislosti s jeho provozem (antiviry, licence, dle současné právní úpravy má mít každý žák – student svůj účet ve školní síti, tj. základní licence nejsou jen o počtu zařízení ale i o počtu lidí, kteří systém používají - tj. počet žáků plus počet pedagogů. U ZŠ s 350 žáky, 65 pedagogy, stovkou běžných koncových zařízení plus mobilními učebnami s 30 tablety je to řádově 300 tis. ročně je na za udržení stávajících systémů, antivirů, bakalářů a provozních softů.	

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
VĚCNÁ RIZIKA		
Nezájem klíčových aktérů	Nezájem klíčových aktérů, tj.: - žáků – pokud dítě tráví ve škole čas od brzkých ranních hodin do pozdního odpoledne, je otrávené a přeorganizované. Často nemá zájem navštěvovat mimoškolní aktivity. - zákonných zástupců – rodiče nemusí chtít zapojovat své děti do mimoškolních aktivit, nemusí podporovat speciální vzdělávací programy; rodiče ze sociálně slabších rodin nemusí podporovat inkluzivní vzdělávání svých dětí. - pedagogických pracovníků – pedagogové nemusí jevit zájem o absolvování seminářů z důvodu pocitu přetížení, vyhoření a nedostatku času. V rámci sboroven nemusí být vytvořeno podnětné prostředí, pedagogové navíc mohou odmítat vzájemnou spolupráci. - škol – jednotlivé školy nemusí být ochotny vzájemně spolupracovat.	Většina definovaných cílů
Nedostatečný počet dětí/žáků	Může dojít k postupnému snížení počtu dětí a tím může dojít k riziku nenaplnění kapacit nově vybudovaných zařízení. Tím by mohlo dojít k problému nevhodného investování obcí a neúčelnému vynaložení prostředků z veřejných zdrojů.	
Nabídka nekvalitních seminářů a vzdělávacích programů pro pedagogy	V nabídce seminářů a vzdělávacích programů pro pedagogické pracovníky se objevuje také značné množství seminářů a programů nekvalitních, které nejsou pro pedagogy přínosné, a také často se opakující semináře – stejné téma, stejný přednášející.	
Nevyužití dalších sportovišť	Sportoviště nemusí být využívána např. z důvodu polohy v nevhodné lokalitě.	

Zdroj: vlastní šetření

5.2 Východiska pro strategickou část

Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Problémové oblasti a klíčové problémy v území projektu MAP IV vychází z analýz dílčích výzkumů a realizovaných dotazníkových šetření, analýz dat, zejména pak konzultací s pracovními skupinami, zástupci mateřských, základních a středních škol a aktéry rozvoje území v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc.

Pro stanovení problémových oblastí a klíčových problémů byly využity poznatky získané na základě realizovaných výzkumů v území, mezi které náleží zejména výzkum MŠMT: výzkum potřeb základních a mateřských škol v rámci projektu MAP OP VVV 2014-2020 (první etapa byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016, druhá etapa byla realizována v rámci projektu Šablony I. - šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 až do ledna 2019, třetí etapa vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (aktualizace dat k 10. 10. 2019) a vlastních dotazníkových šetření na úrovni pracovních skupin, mateřských a základních škol v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc. Klíčové byly vlastní provedené analýzy dat demografické struktury populace území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc na základě výsledků Sčítání lidu, bytů a domů, struktury nezaměstnanosti, dopravní dostupnosti ad. Dílčí závěry byly vyhodnoceny formou SWOT analýzy a diskutovány v rámci pracovních skupin se zástupci mateřských, základních a středních škol a aktéry rozvoje území v oblasti projektu MAP IV. Výsledkem je vymezení základních problémových oblastí a klíčových problémů.

V první fázi bylo identifikováno celkem 33 klíčových problémů a rizikových oblastí, které byly následně sdruženy do čtyř základních problémových oblastí, kterými jsou:

- dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání (24 klíčových problémů),
- uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky (3 klíčové problémy),
- spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty (3 klíčové problémy),
- připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách (3 klíčové problémy).

Problémové oblasti

Na základě zpracovaných SWOT 3 analýz byly definovány hlavní problémové oblasti.

5.2.1 Identifikace problémů v oblasti podpory rozvoje potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů) – zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

Oblasti podpory rozvoje potenciálu každého dítěte a žáka je mezi učiteli věnována poměrně velká pozornost, i proto bylo identifikováno velké množství silných stránek, které dokládají, že se problematice na školách věnují. Mezi nejčastěji zmiňované silné stránky patří: celkově většinová podpora rozvoje potenciálu každého žáka, a to jak talentovaných a nadaných, tak slabých a ohrožených školním neúspěchem. Poměrně výrazně jsou podporovány nové inovativní a zážitkové metody.

Pedagogové rozvíjející potenciál talentovaných žáků formou dalšího zapojení do soutěží, podporují samostatnost, tvořivost a činnost žáků. Podporují rozvoj talentu žáků např. individuálními vzdělávacími plány v případě nadaných dětí. Realizují aktivity a výukové cíle v souladu s vývojovým obdobím dítěte (nepřiměřeně náročné či naopak jednoduché by vedly k frustraci či pocitu nezdaru). Podporována je práce v menších skupinkách, která podporuje spolupráci. Na školách je velmi kladně a jako silná stránka hodnoceno přátelské prostředí. Řada pedagogů využívá nabídky v rámci celoživotního vzdělávání pedagogických pracovníků, využívá alternativní zdroje pro přípravu výukových materiálů, sdílí zkušenosti.

Větší podpoře rozvoje potenciálu každého žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů) – zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním brání zejména:

- **Vysoké počty dětí a žáků ve třídách**, kdy vyšší počet žáků na školách je třeba rozdělit do více tříd, s tím souvisí méně možností dělení tříd na menší skupiny pro individuální práci s nimi. Problémem je zejména to, že větší skupiny se vzájemně ruší, děti se špatně soustředí na práci.
- **Složité sestavení výuky** v mimoškolním období vlivem velké náročnosti ŠVP, rozvrhu, dojížděním, doučováním či osobními preferencemi rodiny.
- **Výukové stereotypy** u části nemotivované učitelské veřejnosti.
- **Nedostatečné DVPP k inovativním formám a zážitkové pedagogice**, které by vedlo k využívání vhodných moderních metod pro rozvoj potenciálu žáků, s DVPP souvisí problém jejich velké časové náročnosti.
- **Nedostatečná práce s talentovanými dětmi a žáky** na některých školách.
- **Nedostatek kvalitních pedagogů, školních psychologů, speciálních pedagogů a nedostatečné manažerské kompetence** některých vedoucích pracovníků, v některých případech nedostatečná připravenost absolventů VŠ v oboru – zejména jejich nedostatečná praxe v průběhu studia. Malá práce s týmem učitelů – vztahy, vzájemný respekt, wellbeing. Problémem je finanční zajištění některých pedagogických pracovníků, zejména v profesích speciální pedagog a školní psycholog. Nedostatečná motivace pedagogických pracovníků
- **Málo zkušeností s diagnostikou** - často nerozeznání silných a slabých stránek dětí a žáků a s tím související nedostatečná podpora jejich nadání.
- Stále ještě přetrvávající **nedůvěra některých pracovníků v inkluzivní vzdělávání**.
- Neexistuje **společenská poptávka** po tom, co se má dítě naučit ve škole (co ze stávajícího vzdělání je a bude pro život nepotřebné a co se již dnes učí jinde než ve škole).

Příležitosti a možnosti využít potenciál pro rozvoje potenciálu každého dítěte a žáka:

- Nová pravidla financování škol – podpora dělených hodin v menších skupinách.
- Dostupnost využití, rozumná administrativa dotací se zaměřením na inovativní vzdělávání v delším období, v menším, heterogenním složení dětí a žáků, skupiny dle zájmu, nadání a talentu.

- Možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání a práce s talentovanými žáky.
- Snížení administrativní zátěže a volnější ruka školám a systémové podpora, aby měly čas, vůli a chuť zavádět inovativní trendy, metody a formy práce.
- Spolupráce s pedagogickými fakultami o obsahu výuky a potřeb škol v terénu, možnost spolupráce na pregraduální přípravě učitelů, zejména rozvoj spolupráce s UP Olomouc případně jinými vysokými školami. Podpora zařazení výuky manažerských rolí, funkcí nebo procesů, jež vedení zajišťuje, do výuky na VŠ. Rozšířit znalosti budoucích učitelů o legislativě v oblasti inkluze a práci s žáky se specifickými poruchami učení.
- Sdílení zkušeností s předními školami se zkušenostmi se zaváděním inovativního vzdělávání a zážitkové a prožitkové pedagogiky.
- Dostatečné finanční zdroje na podporu motivace a uplatnitelnosti inovativních metod a forem práce v každé škole a nezatížit tyto zdroje další administrativní náročností.
- Práce s mladými učiteli, kteří tyto nové metody a formy práce podporují, inovují, předávají a medializují.
- Snaha o větší zapojení zákonných zástupců při podpoře rozvoje potenciálů svých dětí.
- Spolupráce mezi školami, PPP, NNO, lékaři.
- Rozsáhlá nabídka různorodých kurzů, využívat další možnosti vzdělávání v oblastech rozvoje potenciálu žáků, využívání vhodných metod pro rozvoj potenciálu žáků, možnost vzdělávání i nepedagogických pracovníků (šablony).
- Využít při výuce metody vedoucí k rozvoji samostatnosti, tvořivosti žáků. Důraz na individualizaci vzdělávání dítěte, konkretizované plány vzdělávání. Objevit kompletní spektrum silných a slabých stránek žáků. Zjistit, co dítě/žáka brzdí a co jej rozvíjí, využití k pozitivním změnám.
- Podporovat vzdělávání ve smíšených skupinách, kdy se ve smíšené věkové skupině děti rychleji vyvíjejí, mají v sobě navzájem vzory. Starší děti se učí toleranci, ohleduplnosti, cítí se být důležité. Celkově zajistit více prostoru pro individuální přístup k dětem ve všech věkových skupinách a podporovat spolupráci a koordinaci se sociální oblastí. Podpora smíšených skupin i v rovině dětí ze znevýhodněného prostředí.
- Projektová výuka a prohlubování mezipředmětových vazeb.
- Zvyšování kvality vybavení školy.
- Důsledné dodržování povinnosti účasti dítěte v předškolním ročníku (sociální adaptace na vzdělávací proces).
- Pozitivně motivovat pracovníky školy ke stálému vzdělávání (sdílení dobré praxe nebrat jako kontrolu – hospitaci).
- Možnost zapojení sociálních pedagogů ve školství.

- Volnočasové aktivity a akce pro rodiče.
- Pomozme školám společenským zadáním, co má být portfolioem znalostí a dovedností, které děti ve vzdělávacím systému získají.

5.2.2 Identifikace problémů v oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

V oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání je mnoho aktivit vnímáno jako silná stránka. Největší shoda je na tom, že většina pedagogických pracovníků je ochotna se dále průběžně vzdělávat a daří se získávat dostatečné finanční zdroje na podporu učitelů inovátorů (stát, dotace JAK). Významné a kladně hodnocené je aktivní zapojení do vzdělávání pedagogických zaměstnanců škol ve spolupráci s MAS Šternbersko a jinými organizacemi, celkově pak celková pozitivní spolupráce s MAS Šternbersko v různých oblastech včetně DVPP. Jak školy, tak pedagogičtí pracovníci mají aktivní přístup a podporu DVPP. Využívají četné kvalitní externí vzdělávací programy pro pedagogy (on-line i prezenční), kvitují dostatečnou nabídku vzdělávacích akcí v rámci MAS bez účastnických poplatků i možnost využívat studijní volno pedagogů ze zákona i možnosti samostudia. Poměrně dobře se daří přizpůsobit metody výuky individuálním potřebám žáků a identifikovat žáky se specifickými poruchami učení. Školy využívají programů na podporu pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí.

Identifikované problémy limitující větší podporu pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání v území:

- Zbytečná **přebujelost administrativy** svazující ruce, čas a chuť rozvíjet další profesní kompetence a často kvantita administrativy na úkor vzdělávání (pedagogiky a didaktiky).
- **Malý tlak zákonných zástupců a zřizovatelů na zavádění nových inovativních metod** a forem práce.
- Velké rozdíly v odborném a profesním personálním obsazení škol (dle krajů, město x vesnice...).
- **Malá podpora a prestiž vedoucích funkcí ve školách**, s tím související nedostatečné konkurenční počty uchazečů v rámci konkurzních řízení.
- Nedostatečné **podmínky pro zvyšování kompetencí** (suplování učitelů účastnících se vzdělávání) a tím i malý zájem pracovníků o rozvoj kompetencí (nedostatečná motivace, nedostatečné ocenění práce, stres) a celkově i nezájem ze strany některých pedagogických zaměstnanců o další vzdělávání.
- Chybějící podpora supervize jako mají třeba sociální pracovníci (hlavně u pedagogů, asistentů).
- Omezená nabídka **prezenčních kurzů DVPP v regionu**, některé kurzy nejsou dostupné v regionu, ale pouze ve větších městech a slabou stránkou je i nedostatečná nabídka vzdělávacích témat, která pedagogové potřebují a stále se zvyšující finanční náročnost preferovaných DVPP (i webinářů).
- **Není povinností pedagogických pracovníků se vzdělávat** a motivovat se a není motivující ani finanční ohodnocení. Často není v silách ředitele ani vedoucích předmětových komisí zorganizovat DVPP kolektivně koncepčně. Zároveň poměrně velká fluktuace lidí odnáší poznatky z DVPP ze školy (není předání poznatků novým kolegům).

Příležitosti v oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání:

- Podpora MŠMT, zákonných zástupců.
- Sdílení ze zahraničí.
- Zvýšení efektivity a úspěšnosti školy mezi pracovníky, rodiči, u zřizovatele.
- Ve školách, kde dochází k pravidelnému, plánovitému a systematickému růstu nejrůznějších kompetencí pracovníků se zvyšuje kladné klima, pocit dobře odvedené práce, sebeuspokojení z vynaložené práce.
- Další možnosti vzdělávání ve výše uvedených oblastech.
- Rozvoj spolupráce s UP Olomouc případně jinými vysokými školami v oblasti kompetencí pracovníků ve vzdělávání.
- Zkvalitnění procesu výuky.
- Zajištění více odborníků, kvalitních učitelů.
- Prevence syndromu vyhoření.
- Možnost využití dotačních příležitostí.
- Využití zkušeností absolventů z pedagogických fakult (pedagogické a didaktické znalosti).
- Dobrovolné vzájemné učení učitelů.
- Vzájemné sdílení/předávání zkušeností, znalostí mezi řediteli/pedagogy na zájmových setkáních v rámci školy, města, regionu.
- Využití nabytých znalostí pedagogů při výuce, přenos na žáky.
- Dlouhodobější stáže pedagogů na různých typech škol v rámci regionu.
- Zvyšování kvalifikace = vyšší platové ohodnocení = spokojenost pedagoga = žádný odliv ze školství.
- Koučink vedoucích pracovníků, supervize pro pedagogické pracovníky.
- Možnost společenským zadáním ovlivnit výuku na fakultách.
- Možnost využití platforem na bázi internetu, tj. možnost učit se od nejlepších.
- Možnost využít AI k rozvoji a upevňování znalostí svých (i žáků).

Identifikovaná rizika plynoucí z neřešení problémů: neochota vedení některých škol využít dotační zdroje k profesnímu rozvoji školy, špatná volba a řízení těchto dotačních příležitostí a zdrojů, což povede ke zhoršení kvality vzdělávání. U některých škol obava sdílet nové metody a formy (více práce, méně času, vlastní nejistota a neschopnost...) a také vyšší nároky na administrativu. S tím je spojené celkové přílišné administrativní vytížení vedení škol i ostatních pedagogických pracovníků a vzhledem k časovému a pracovnímu vytížení učitelů mají mnohdy negativní přístup pro další vzdělávání. Rizikem je i neschopnost transformovat poznatky příslušného předmětu (oboru) do obsahu vyučovacích hodin, neschopnost vytvářet mezipředmětové vztahy, nedostatečné plánování, organizování, vedení, kontrola, implementace, omezující dosažení cílů, časová náročnost, neochota měnit zavedené postupy

a v některých případech nízká motivace od ředitelů škol k dalšímu vzdělávání pedagogů. Je třeba podporovat spolupráci, protože jinak povede k poklesu kvality vzdělávání. Musí se pracovat na odstranění bariér typu nízkého zájmu pedagogů se vzdělávat a rozvíjet svůj potenciál, neochoty vzájemné nepředávání si/nesdílení zkušeností, znalostí mezi řediteli/pedagogy a neochoty pracovat nad rámec „přímé vzdělávací práce“. Na straně vysokých škol pak zlepšit připravenost DVPP na celkové změny ve společnosti a připravované a realizované změny v systému vzdělávání.

5.2.3 Identifikace problémů v oblasti moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

Identifikace problémů

V tematické oblasti moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí bylo identifikováno mnoho silných stránek, které celkově zlepšují kvalitu vzdělávacího procesu. Mezi čteně uváděné patří zejména: Inovace ve výuce – moderní didaktické formy využívají technologie a inovativní přístupy, které mohou zlepšit zapojení a motivaci studentů, s tím je spojená Flexibilita – možnost přizpůsobit učení se potřebám a stylům učení každého studenta – lépe individualizovat a diferenciovat výuku. Silnou stránkou je interaktivita a kolaborace – podpora spolupráce mezi žáky díky projektově a badatelsky orientované výuce, vést diskusi a týmové úkoly, která vede k rozvoji klíčových kompetencí. Při jejich realizaci je přínosem zaměření na kritické myšlení a týmovou práci, digitální gramotnost a další dovednosti potřebné v 21. století a také podpora rozvoje základních měkkých dovedností – kritické myšlení, kreativita, týmová práce, komunikace. Učitelé mají možnost využívat rozmanité učební metody – vizuální, auditivní a další přístupy. Přínosem je také získání zpětné vazby v reálném čase, kdy digitální nástroje a platformy umožňují okamžitou zpětnou vazbu, což zvyšuje efektivitu učení. Pozitivem je zvyšování motivace – gamifikace, interaktivní obsah, kdy kombinované učení a zážitkové učení může zvýšit zájem a motivaci studentů ke studiu. Může dojít ke zlepšení klimatu ve třídě – inovativní prvky podporují interaktivitu, spolupráci a vzájemnou podporu mezi žáky, což stimuluje pozitivní a podnětnou atmosféru a také dochází ke snížení nerovností u žáků – přítomnost digitálního prostředí AR, VR, kteří by jinak takovou příležitost neměli. Díky využívání různých dotačních titulů je v současné době na mnoha školách i velmi dobrá dostupnost moderních technologií, často je i motivovaný personál škol a důležité je podpora velké části veřejnosti, zákonných zástupců k moderním metodám výuky. Pozitivní je, že školy již mají zkušenosti se zaváděním moderních metod výuky a na většině škol a u většiny pedagogů je ochota učit se novým věcem. Školy mohou využívat již ověřené inovativní metody výuky, příkladem je Sfumato (výuka čtení a psaní, která minimalizuje vznik specifických poruch učení a v poslední době se dostává do popředí).

Pestrost metod výuky vede ke zvýšení zájmu žáků o vzdělávání, žáci sami objevují a hledají řešení úloh, což přináší žákům radostné zážitky a potěšení, kooperativní vyučování (děti spolupracují s vyššími a s nižšími ročníky, např. 1. a 4. třída, 1. a 5. třída, 2. a 5. třída apod.) vede k řešení úkolů a projektů v týmech, párové učení ve dvou žácích, ve skupinách a postupně se stávají běžnou součástí výuky, výuka musí bavit žáky i učitele. Přínosem je výuka realizovaná mimo třídu, učení se na základě zkušeností (praktické aktivity, projekty, exkurze, aktivity muzeí a památkových institucí, science center, projektové dny a týdny, celoškolní dny atp.), individualizovaná výuka zaměřená na rozvoj vzdělávacího potenciálu každého žáka, žáci mohou pracovat svým vlastním tempem. V případě pracovníků

ve vzdělávání se jedná o zážitkovou pedagogiku, propojování formálního a neformálního vzdělávání, používání technologií ve výuce. Při všech těchto inovativních formách jsou žáci aktivními účastníky svého vlastního učení a jsou schopni rozvíjet své kompetence v reálných situacích.

Identifikované slabé stránky/problémy:

- **Nedostatečné využívání vědomostí a dovedností v praxi** – sice mnoho pedagogických pracovníků absolvuje různé kurzy, DVPP, ale vědomosti využívá ve výuce pouze v omezené míře a nesdílí je se svými kolegy příp. i v jiných školách obdobného typu.
- **Malý důraz na dlouhodobé DVPP** zaměřených na práci s moderními technologiemi. V naprosté většině se jedná o potřebu dlouhodobého a sériového školení, které na školách prakticky neexistuje.
- **Nedostatek kvalitních a motivovaných pedagogických pracovníků.** Malý zájem pracovníků o moderní didaktické formy vzdělávání a jejich využití ve vzdělávacím procesu. Obava sdílet nové metody a formy vzdělávání (nedůvěra v sebe a svou práci). V případě některých pedagogů odpor ke změně – někteří učitelé a instituce mohou být k novým metodám vzdělávání skeptičtí.
- **Malé zkušenosti s konkrétními metodami.** Nedostatečné využívání alternativních metod a forem výuky, preferování a lpění na tradičních metodách a formách výuky, upřednostňování frontální výuky. Není prostor pro individuální přístup. Větší nároky na organizaci práce
- **Nedostatek zdrojů (finančních, personálních).** Finanční ohodnocení nemotivuje zaměstnance dělat aktivity nad rámec své práce. Materiální náročnost.
- **Vysoké počty dětí ve třídách.** V exponovaných školách jsou vysoké počty žáků ve třídách, což komplikuje individualizovaný přístup.
- Složitá administrativa spojená s chystáním materiálů, testováním a evidencí výsledků.
- **Problémy s hodnocením žáků** – ve skupinové práci nemusí být všichni žáci zapojeni, prospěchově zdatní žáci nemusí slabší žáky k práci pustit. V případě individualizované výuky – komplikované ověřování znalostí, díky individuálnímu tempu se mohou děti a žáci vzdalovat svou úrovní.
- **Nedostatečné zázemí** pro uskutečňování některých výukových metod, zejména nerovnoměrný přístup k technologiím – ne všechny školy a žáci mají stejný přístup k technologickým zdrojům, což souvisí částečně i s neochotou některých ředitelů se zapojovat do jiných zdrojů financování, dotačních programů. Jsou i případy, že moderními technologiemi škola disponuje, ale učitelé nevyužívají.
- **Riziko informačního přetížení** – příliš mnoho informací a digitálních nástrojů může vést k přetížení a snížení efektivity učení.
- **Závislost na technické infrastruktuře** – efektivní používání moderních metod vyžaduje spolehlivou a dostupnou technickou infrastrukturu (HW i SW stránku).
- **Potřeba adaptace kurikula** – integrace nových didaktických forem vyžaduje často značné přizpůsobení stávajících učebních plánů.

- Značná **časová náročnost** spojená s podporou a začleněním inovativních přístupů do výchovně vzdělávacího procesu.

Realizace a využívání moderních didaktických metod je příležitostí pro:

- Změnu myšlení – ovládnutí narativu bereme rozdíly žáků a zákonných zástupců jako příležitost ne jako obtíž PR změn.
- Zvýšení podílu vzdělaných a motivovaných pedagogických pracovníků, vzdělaný a motivovaný pedagogický pracovník = aplikace moderních forem. Příležitosti pro mladé kreativní pedagogy. Větší zapojení mladých, motivovaných, perspektivních učitelů s podporou vedení škol.
- Možnost sdílet zkušenosti mezi školami, se zahraničními partnery. Sdílení didaktických forem výuky mezi pedagogy, návštěvy jiných škol, praxe studentů, stážistů. Spolupráce ve vzdělávání – online platformy a nástroje umožňují snadnou spolupráci mezi vzdělávacími institucemi z regionu.
- Podpora státu k zavádění nových metod. Podpora ze strany vlád a organizací – rozšiřování iniciativ a grantů na podporu inovativního vzdělávání.
- Vzdělávací nabídka v rámci MAS bez poplatků, DVPP v místě organizace (bez nutnosti dojíždění).
- Podpora spolupráce ředitelů a učitelů škol (šíření dobré praxe), spolupráce s jinými školami, sdělování zkušeností, společné akce a projekty se žáky jiných škol.
- Rozvíjení sociální a komunikační dovednosti dětí a žáků – diskuze, argumentace, posílení spolupráce, tolerance, pozitivní klima třídy.
- Podpora lídrů (školních, místních, oblastních).
- Větší podpora dotačních zdrojů k rozvoji profesních kompetencí pracovníků v zahraničí – zahraniční stáže a pobyty.
- Větší využití metod práce a obsahu s výchovnými prvky výuky.
- Těsnější spolupráce s PdF UP (DVPP, studentská praxe atd.) a externími odborníky v regionu (zážitková pedagogika).
- Zapojení zákonných zástupců do vzdělávání.
- Spolupráce se ZUŠ, s neziskovými organizacemi (propojovat formální a neformální vzdělávání). Podpora mimoškolních aktivit s využitím inovativních vzdělávacích metod, v práci s heterogenní skupinou.
- Podpora zavádění kulatých a diskuzních stolů např. se snídání, svačinou, v místě škol, v době samostudia – efektivnější využití – ne prodloužené prázdniny – finanční ohodnocení, či změna legislativy.
- Zvyšování efektivity vzdělávacího procesu zařazováním specifických didaktických forem.

- Vytvářet kvalitní pedagogické týmy, které budou vzájemně spolupracovat a podílet se na rozvoji klíčových kompetencí dětí a žáků.
- Podpora managementu školy, podpora MŠMT, ČŠI, Střední články.
- Zlepšení reputace/PR jednotlivých škol, regionu.
- Přímé vzdělávání – zapracovat reformy do vzdělávání učitelů a následně žáků. Kombinované vzdělávání – propojit vzdělávací realitu a to, co se člověk ve škole naučí s tím, co potřebuje vědět v rámci technologických a společenských věd a Distanční vzdělávání-možnost nespádového výběru. Sebevzdělávání – možnost využít nové platformy, způsoby a hlavně celky, které zatím do klasického vzdělávání nepropadly přes akreditace.
- Integrace nových technologií – využití VR, roboti, AR, gamifikace a dalších nových technologií může zlepšit učební zážitek a zapojení studentů. Integrace digitálních technologií – příležitost mluvení a naslouchání s rodilým mluvčím při výuce druhého jazyka.
- Personalizované vzdělávání – možnost přizpůsobit vzdělávací obsah a tempo dle individuálních potřeb dětí a žáka.
- Podpora celoživotního učení – snadný přístup k online zdrojům a kurzům podporuje neustálý osobní rozvoj účastníků vzdělávání.
- Rozšíření online a hybridního vzdělávání – pandemie Covid-19 ukázala výhody flexibilního přístupu ke vzdělávání, což může vést k trvalým změnám v přístupech k výuce.
- Silné měkké dovednosti a digitální dovednosti – flexibilita při plnění požadavků na trhu práce.

Identifikovaná rizika plynoucí z neřešení problémů: v případě nerealizace a nezavádění moderních didaktických forem byly identifikovány možné hrozby:

- Digitální propast – rozdíly v přístupu k technologiím mohou zvýšit nerovnost mezi žáky.
- Závislost na technologiích – nadměrné spoléhání na technologické nástroje může omezit rozvoj tradičních dovedností, jako je psaní rukou nebo mezioborové myšlení. Nadměrné využívání technologií – riziko, že žáci stráví příliš mnoho času před obrazovkami na úkor fyzické aktivity a sociální interakci. Přehlcení informacemi – přístup k obrovskému množství informací může vést k obtížím s jejich výběrem a kritickým hodnocením.
- Kybernetická bezpečnost – s rostoucím využíváním digitálních nástrojů se zvyšuje riziko útoků na soukromí a bezpečnost dat.
- Přetrvávající odpor ke změnám – odmítání adaptovat nové výukové metody může bránit inovacím a zlepšení kvality vzdělávání.
- Nerovné rozdělení inovací – pokročilé didaktické metody a pomůcky mohou být přístupné převážně v bohatších regionech, což zvyšuje vzdělávací nerovnosti.
- Umělá inteligence.
- Nedostatek vizí a cílů škol spojených se zaváděním moderních didaktických forem.
- Fixní myšlení (ne růstové) a rigidita systému vzdělávání.

- Časté změny ve vzdělávací legislativě a vysoká administrativní zátěž mohou brzdit inovace a zavádění nových metod. Nesystémový přístup a dlouhodobě realizace bez výraznější materiální podpory a financí. Koncepce MŠMT řeší mnoho změn – změny ŠVP, změny druhých cizích jazyků, změny volitelných předmětů, formativní hodnocení, přijímací pohovory atd., změny nejsou seřazeny postupně podle důležitosti a doby realizace.
- Neochota učit se něčemu novému (pracovat nad rámec přímé pedagogické činnosti).
- Příliš mnoho různých metod a forem výuky může působit chaoticky, je nutno si z nabízené široké škály vybrat tu, která učitel „sedí“ a se kterou se ztotožňuje. Co vyhovuje jednomu učiteli, nemusí vyhovovat jinému. Metody musí být nastaveny tak, aby se s nimi ztotožnili všichni pedagogové, kteří je mají využívat.
- Nedostatek finančních prostředků.
- Nízká motivace k zavádění nových metod a forem výuky (obava co někteří rodiče, administrativa, přetížená vedení a učitelé).
- Přetíženost vedení školy podáváním a řízením dotací, a to nejen vzdělávacích, ale stavebně technických, a pak čas chybí na zvyšování kvality výuky.
- Omezené možnosti a nedostatečné využívání vhodných metod výuky pro rozvoj nadaných a talentovaných žáků, což může vést k jejich odlivu na víceletá gymnázia.
- Neochota měnit zavedené postupy a nízká motivace od ředitelů škol k dalšímu vzdělávání pedagogů.
- Pedagogy opakované využívání jen některých vzdělávacích forem a organizačních metod ve vzdělávání.
- Nejsou dostatečně rozvíjeny klíčové dovednosti – komunikace, argumentace, vytváření si vlastních názorů a jejich obhajoba.
- Rychlé zastarávání obsahu – například v tématech jako je umělá inteligence.

5.3 SWOT-3 analýza vzdělávání v mateřských školách a základních školách projektu MAP IV (území SO ORP Šternberk a východní část SO ORP Olomouc)

SWOT 3 analýza území pro hlavní témata MAP IV

SWOT-3 analýza: Podpora rozvoje potenciálu každého žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů) – zejména dětí žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

	Pozitivní		Negativní/Škodlivé	
	SILNÉ STRÁNKY		SLABÉ STRÁNKY	
In te rn í	S.7.	Podpora vzdělávání u dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem včetně podpory práce v menších skupinách.	W.6.	Vysoký počet dětí a žáků ve třídách.
	S.8.	Pedagogové rozvíjející potenciál talentovaných dětí a žáků formou podpory rozvoje talentů dětí a žáků ze strany škol (např. individuální vzdělávací plány v případě nadaných dětí), dalšího zapojení do soutěží apod.	W.7.	Velké množství náročných situací, které děti a rodiče musí řešit a nezbyvá jim síla na MŠ/ZŠ/SŠ.
	S.9.	Celoživotní vzdělávání pedagogických pracovníků a využívání alternativních zdrojů pro přípravu výukových materiálů.	W.8.	Časová náročnost dalšího vzdělávání.
	S.10.	Podpora samostatnosti, tvořivosti a činorodosti žáků ze strany pedagogů.	W.9.	Nerozeznání silných a slabých stránek žáků a s tím související nedostatečná podpora jejich nadání.
	S.11.	Je vytvořené přirozené prostředí k vnímání a přihlížení k individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí.	W.10.	Nedostatečná motivace některých pedagogických pracovníků a nedostatek kvalitních pedagogů, školních psychologů, speciálních pedagogů.
	S.12.	Sdílení zkušeností.		
Ex te rn í	PŘÍLEŽITOSTI		HROZBY	
	O.1.	Nová pravidla financování škol – podpora dělených hodin v menších skupinách.	T.5.	Slabá schopnost studentů pedagogických fakult převádět inovativní formy výuky z teorie do praxe; obtížný a pomalý přenos moderních didaktických přístupů do reálného vyučování.
	O.2.	Možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání a práce s talentovanými dětmi a žáky.	T.6.	Nedostatek kvalitních pedagogů se schopnostmi rozvíjet potenciál dětí a žáků.
	O.3.	Sdílení zkušeností s předními školami se zkušenostmi se zaváděním inovativního		

vzdělávání a zážitkové a prožitkové pedagogiky. O.4. Zvyšování kvality vybavení školy. O.5. Využití dotačních příležitostí OPJAK Šablony II – Doučování. O.6. Volnočasové aktivity a akce pro rodiče.	T.7. Větší počet dětí a žáků ve třídách s přiznanými podpůrnými opatřeními může negativně ohrozit vzdělávání ostatních žáků a práci s talentovanými žáky. T.8. V některých předmětech kvantita učiva je na úkor kvality.
---	--

SWOT-3 analýza: Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

	Pozitivní		Negativní/Škodlivé	
	SILNÉ STRÁNKY		SLABÉ STRÁNKY	
In te rn í	S.8.	Ochota většiny pedagogických pracovníků se dále a průběžně profesně vzdělávat.	W.8.	Zbytečná přebujelost administrativy svazující ruce, čas a chuť rozvíjet další profesní kompetence. Kvantita administrativy na úkor vzdělávání (pedagogiky a didaktiky).
	S.9.	Dostatečné finanční zdroje na podporu učitelů inovátorů (stát, dotace OP JAK MŠMT ČR).	W.9.	Malý tlak zákonných zástupců a zřizovatelů na zavádění nových inovativních metod a forem práce.
	S.10.	Efektivní spolupráce s MAS Šternbersko, zejména v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zároveň aktivní zapojení do vzdělávacích aktivit ve spolupráci s dalšími organizacemi.	W.10.	Velké rozdíly v odborném a profesním personálním obsazení škol.
	S.11.	Aktivní zapojení do vzdělávání pedagogických zaměstnanců škol ve spolupráci s MAS Šternbersko a jinými organizacemi a celkově pozitivní spolupráce s MAS Šternbersko v různých oblastech včetně DVPP.	W.11.	Malá podpora a prestiž vedoucích funkcí ve školách, s tím spojené nedostatečné konkurenční počty uchazečů v rámci konkurzních řízení.
	S.12.	Podpora DVPP ze strany vedení školy a aktivní přístup řadových pedagogických pracovníků	W.12.	Nezájem ze strany některých pedagogických zaměstnanců o DVPP a nedostatečné podmínky pro zvyšování kompetencí.
	S.13.	Školy mají v MAS Šternbersko partnera pro efektivní využití dotačních příležitostí.	W.13.	Nedostatečná nabídka vzdělávacích témat, která pedagogové potřebují a stále se zvyšující finanční náročnost preferovaných DVPP.
	S.14.	Existence kvalitních externích vzdělávacích programů pro pedagogy on-line i prezenčních, dostatečná	W.14.	Vlastní vzdělávání a motivace pedagogických pracovníků není součástí jejich kurikulární zodpovědnosti.

Ex te rn í	nabídka vzdělávacích akcí v rámci MAS bez účastnických poplatků a možnost využívat studijní volno.	
	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
	O.4. Podpora MŠMT ČR a Středního článku (možnost využití dotačních příležitostí) i zákonných zástupců a možnost sdílení příkladů dobré praxe ze zahraničí.	T.5. Neochota vedení některých škol využít dotační zdroje k profesnímu rozvoji školy, špatná volba a řízení těchto dotačních příležitostí a zdrojů.
	O.5. Rozvoj spolupráce s UP Olomouc případně jinými vysokými školami v oblasti kompetencí pracovníků ve vzdělávání.	T.6. Obava sdílet nové metody a formy výuky.
	O.6. Vzájemné sdílení zkušeností, znalostí mezi řediteli/pedagogy na zájmových setkáních v rámci školy, města, regionu, včetně dlouhodobějších stáží pedagogů na různých typech škol v rámci regionu.	T.7. Přílišné administrativní vytížení vedení škol i ostatních pedagogických pracovníků.
		T.8. Neschopnost transformovat nové poznatky příslušného předmětu (oboru) do obsahu vyučovacích hodin.

SWOT-3 analýza: Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
In te rn í	S.9. Inovace ve výuce – moderní didaktické formy využívají technologie a inovativní přístupy, které mohou zlepšit zapojení a motivaci studentů.	W.7. Nedostatek kvalitních a motivovaných pedagogických pracovníků.
	S.10. Flexibilita – možnost přizpůsobit učení se potřebám a stylům učení každého studenta – lépe individualizovat a diferencovat výuku.	W.8. Obava sdílet nové metody a formy vzdělávání (nedůvěra v sebe a svou práci), finanční ohodnocení nemotivuje zaměstnance dělat aktivity nad rámec své práce.
	S.11. Interaktivita a kolaborace – podpora spolupráce mezi žáky díky projektově a badatelsky orientované výuce, vést diskusi a týmové úkoly.	W.9. Vysoké počty dětí a žáků ve třídách.
	S.12. Rozvoj klíčových kompetencí a rozvoj základních měkkých dovedností.	W.10. Nedostatečné využívání alternativních metod a forem výuky, preferování lpění na tradičních metodách a formách výuky, upřednostňování frontální výuky. Potřeba adaptace kurikula – integrace nových didaktických forem vyžaduje často značné
	S.13. Zvyšování motivace.	

Ex te rn í	S.14. Zlepšení klimatu ve třídě a snížení nerovností u dětí a žáků.	přizpůsobení stávajících učebních plánů.
	S.15. Podpora pozitivního klimatu ve třídě a snížení nerovností mezi dětmi a žáky.	W.11. Značná časová náročnost spojená s podporou a začleněním inovativních přístupů do výchovně vzdělávacího procesu.
	S.16. Dostupnost moderních technologií na většině škol, motivovaný personál škol a podpora velké části veřejnosti, zákonných zástupců k moderním metodám výuky.	W.12. Malý důraz na dlouhodobé DVPP zaměřených na práci s moderními technologiemi.
	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
	O.8. Změna myšlení, vzdělání a motivování pedagogičtí pracovníci. O.9. Podpora státu k zavádění nových metod pedagogické práce. O.10. Možnost sdílet zkušenosti mezi školami, zahraničními partnery. O.11. Spolupráce ředitelů a učitelů škol (šíření dobré praxe). O.12. Rozvíjení sociální a komunikační dovednosti žáků – diskuze, argumentace, posílení spolupráce, tolerance, pozitivní klima třídy. O.13. Podpora lídrů (školních, místních, oblastních). O.14. Podpora mimoškolních aktivit s využitím inovativních vzdělávacích metod, v práci s heterogenní skupinou.	T.6. Digitální propast – rozdíly v přístupu k technologiím mohou zvýšit nerovnost mezi dětmi a žáky. T.7. Závislost na technologiích – nadměrné spoléhání na technologické nástroje může omezit rozvoj tradičních dovedností, jako je psaní rukou nebo mezioborové myšlení a může vést k přehlcní informacemi. T.8. Rostoucí riziko kybernetických útoků a zneužití dat. T.9. Nedostatek finančních prostředků. T.10. Časté změny ve vzdělávací legislativě a vysoká administrativní zátěž mohou brzdít inovace a zavádění nových metod.

6 STRATEGICKÁ ČÁST DO ROKU 2028

6.1 Popis priorit a cílů

Pro území řešené v rámci projektu MAP IV byly stanoveny priority a cíle předpokládané k naplnění do roku 2028 dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z definovaných cílů a priorit pro období strategického plánu do roku 2023, který byl revidován. Prvním krokem bylo projednání výstupů z aktualizované analytické části na úrovni pracovních skupin, kdy se jednotlivé pracovní skupiny na základě projednání podkladů z aktualizované analytické části shodly na tom, že vizi do roku 2025 je možné ponechat ve stávající podobě pouze s drobnou modifikací. V případě priorit a cílů byly zpracovány všechny podněty pracovních skupin a relevantních aktérů, stejně tak jako analýzy agregovaných dat MŠMT, vlastní dotazníková šetření mezi řediteli MŠ, ZŠ a zařízení mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídicího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lídry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Vedle definované vize byly definovány cíle, kterých má být v zájmovém území dosaženo. Jedná se o bližší specifikaci vize a stanovení toho, čeho chceme v území dosáhnout.

- Chceme, aby školy a školská zařízení umožňovaly **rovný přístup ke vzdělávání** a předškolní i základní vzdělávání bylo dostupné pro všechny s maximální eliminací všech omezení způsobených nedostatečným zázemím pro domácí přípravu a vzdělávání.
- Chceme, aby mateřské školy i základní školy měly možnost **odborné spolupráce** se speciálními pedagogy a školními psychology v každodenní práci bez nadměrné administrativní zátěže.
- Chceme, aby měly mateřské i základní školy ve větší míře možnost přímo do svých pedagogických sborů přijmout i **speciální pedagogy, školní psychology a poradce**, měly dostatečný počet vzdělaných asistentů pedagoga, popřípadě být s nimi v jakémkoli jiném kontaktu (například s nimi udržovat další profesní i neformální kontakty, např. besedy pro žáky či rodiče, ale také přímé zapojení do aktivit jako jsou projektové dny, naučné exkurze a další).
- Chceme, aby učitelé, žáci i rodiče měli možnost bez prodlev využít **odborné spolupráce** se speciálními centry, odbornými zařízeními (SPC, PPP, OSPOD, lékaři, neziskové organizace...)
- Chceme **podporovat pedagogické pracovníky** v jejich dalším odborném vzdělávání, profesním růstu s odpovídajícím finančním ohodnocením, možností rychlejších platových postupů a zároveň podpořit prestiž jejich povolání v dnešní společnosti a také vytvořit podmínky pro wellbeing.
- Chceme inovovat **koncepce školních vzdělávacích programů** zařazením nových metod a forem práce pedagogických pracovníků v propojení s intervencí externích odborných poradenských pracovníků s cílem snížit kvantitu učiva ve prospěch kritického myšlení, schopnosti práce s informacemi ve vazbě na praktičnost a provázanost do životních situací.
- Chceme pro děti a žáky **rozvoj všech kompetencí**, které jsou na základě vymezení Evropským parlamentem z roku 2006 pojmenovány jako důležité pro celoživotní vzdělávání, tj. komunikace v mateřském jazyce; komunikace v cizím jazyce; kompetence matematické a základů vědy a techniky; digitální kompetence; kompetence učit se učit; kompetence sociální a občanské; kompetence organizační, manažerské a kompetence kulturního uvědomění.

Doplňné ještě o devátou kompetenci – motorickou. Pouze s uvědoměním si důležitosti rovnoměrného vzdělávání pak budeme podporovat s větším úsilím ty kompetence, u kterých vnímáme oslabení. Pokud se na všechny zaměříme napříč celým vzdělávacím spektrem, vychováme osobnosti schopné úspěšně reagovat ve většině životních situací.

- Chceme u dětí mateřských škol i žáků základních škol podporovat všechny stránky **čtenářské gramotnosti** a získat je pro čtenářství a vybudovat u nich trvalý vztah ke knihám tak, aby se čtenářské návyky staly celoživotně rozvíjející se dovedností.
- Chceme u dětí mateřských škol i žáků základních škol podporovat všechny stránky **matematické gramotnosti** tak, aby své získané znalosti, dovednosti a zkušenosti následně využili.
- Chceme, aby se nejen **čtenářská a matematická gramotnost** staly jednou z hlavních dovedností v životě, pomocí kterých budou děti a žáci v regionu dosahovat svých úspěchů ve studiu a následně v pracovním i osobním životě.
- Chceme děti a žáky naučit, jak **pracovat se získanými informacemi**, jak získané informace vzájemně propojovat, podporovat kritické myšlení a předávat ostatním lidem získané informace.
- Chceme, aby žáci **nebyli přetěžováni množstvím učiva**, a aby se spíše učili informace aktivně vyhledávat, vyhodnocovat, interpretovat a pochopili tak jejich význam a byli schopni aktivně používat ICT techniku s důrazem na praktičnost a provázanost do životních situací.
- Chceme, aby mateřské školy, základní školy i ostatní školská zařízení v území plnily ve **spolupráci** s rodinami, zřizovateli a dalšími aktéry v procesu vzdělávání klíčovou roli pro zajištění kvalitního vzdělání všech obyvatel regionu.
- Chceme zajistit **vzájemnou spolupráci** mezi školami a školskými zařízeními, která povede k lepší adaptaci dětí předškolního věku na následnou výuku na základní škole a ke zvýšení kvality vzdělávání žáků
- Chceme, aby v území byla osvětou ze strany škol, podporou ze strany neziskových i státních organizací, zvyšována skutečná **odpovědnost zákonných zástupců** dětí a žáků v přístupu ke vzdělávání jejich dětí.
- Chceme, aby rodiče průběžně zajišťovali odpovídající podmínky pro školní práci a domácí přípravu a průběžně spolupracovali se školou a škola je tak mohla podporovat například při online výuce. V případě, že tak zákonní zástupci nečiní, využít všechny zákonné možnosti k nápravě tohoto stavu, je nutné informovat organizace spolupracující se školským zařízením (aktivní spolupráce s OSPOD atd.).
- Chceme podporovat přátelskou atmosféru, dialog a rozvíjet wellbeing žáků i pracovníků ve školách
- Chceme podporovat děti v dodržování zásad správného a zdravého životního stylu.
- Chceme podporovat proměnu vnitřního prostředí školy v esteticky příjemný, bezpečný a současně motivující životní prostor.
- Chceme zlepšit **komunikaci mezi rodiči a pedagogy**. Chceme, aby pedagogové při komunikaci s rodiči využili všechny dostupné možnosti a pomoc různých neziskových organizací, které s rodinami pracují.
- Chceme, aby podmínky mateřských, základních i základních uměleckých škol včetně zájmového vzdělávání umožňovaly **maximální rozvoj motivace** všech dětí, žáků i studentů ke vzdělávání.
- Chceme, aby pedagogičtí pracovníci nebyli neúměrně zatěžováni administrativními požadavky a mohli se naplno věnovat vzdělávání žáků. Doporučujeme pro snížení administrativní zátěže

škol využívat sdíleného administrátora a další odborné pracovní pozice (technici, právní služby atd.).

- Chceme, aby v území existovala plná **informovanost** o možných nejen dotačních zdrojích pro financování investičních i neinvestičních projektových záměrů škol a byla poskytována metodická a administrativní pomoc (např. ze strany zřizovatele), protože právě tato aktivita je pro ředitele školy časově náročná.
- Chceme **podporovat další investice do vzdělání**, hospodárný přístup k výdajům a příjmům a řádné správcovství svěřených prostředků.
- Chceme v dostatečné míře a předvídatelně zabezpečovat **finanční zdroje** pro vzdělávání a podporovat jasný, jednoduchý a spravedlivý systém financování školství.
- Chceme, aby finanční prostředky byly uvážlivě a spravedlivě přiděleny na ohodnocení kvalitní práce zaměstnanců a zajištění kvalitní výuky a materiálně technického vybavení.
- Chceme podporovat rovné příležitosti u žáků v **přístupu k informačním technologiím** – například podporou výpůjček zařízení v sociálně znevýhodněných rodinách, zároveň pravidelně obnovovat počítačové vybavení ve školách.
- Chceme podporovat další rozvoj ICT kompetencí u vyučujících, a to formou rozšířené nabídky dalšího vzdělávání. Zároveň podporovat práci s ICT technologiemi tak, aby se staly součástí výuky.
- Chceme zajistit školám trvalou podporu formou spolupráce s organizacemi, které se zabývají ICT technologiemi.
- Chceme využít jako významnou příležitost již nastavené on-line přístupy jako významný komunikační kanál mezi rodiči a školou, na jehož platformě lze uskutečnit i třídní schůzky či individuální konzultace s rodiči.
- Chceme využít zkušeností z distančního vzdělávání k posílení a vyšší efektivitě práce home office v oblasti vzdělávací, ale i správy škol.
- Chceme využít zkušeností z domácí výuky k posílení zpětné vazby on-line výuky i v rámci běžných vzdělávacích aktivit.
- Chceme, aby negativní **dopady distanční formy výuky** (nerovnoměrnost dopadů vzdělávání na žáky) byly co nejnižší a chceme, aby žáci v podmínkách distanční výuky dosahovali vzdělávacích výsledků srovnatelných s výsledky prezenční výuky a minimalizovat rozdíly ve výsledku vzdělávání.
- Chceme zvládnout náročné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v podmínkách distanční výuky tak, aby se neprohlubovaly rozdíly mezi žáky (úprava organizace, metod vzdělávání, očekávaných výstupů).
- Chceme zajistit **vzájemnou spolupráci** mezi školami a školskými zařízeními, která povede k lepší adaptaci dětí předškolního věku na následnou výuku na základní škole a ke zvýšení kvality vzdělávání žáků.
- Chceme **podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků** ve vzdělávání.
- Chceme podporovat spolupráci mezi školou a rodinou formou nabídky pravidelných setkání, nabídkou dalšího vzdělávání a dalších forem spolupráce, které povedou k vytváření společné komunity.
- Chceme podporovat další možnosti hodnocení výsledků vzdělávání.

- Chceme, aby učení probíhalo formou zážitku rozvíjejícího základní gramotnosti a klíčové kompetence u dětí a žáků.
- Chceme podporovat děti v dodržování zásad správného a zdravého životního stylu.
- Chceme podporovat proměnu **vnitřního prostředí školy** v esteticky příjemný, bezpečný a současně motivující životní prostor.
- Chceme, aby všechny školy byly dobře připraveny na **krizové scénáře**, mohly realizovat všechny formy výuky s dostatečným materiálním i personálním zabezpečením.
- Chceme, aby předškolní i **zájmové vzdělávání** bylo dostupné pro všechny, kteří o ně projeví zájem. Zájmové vzdělávání sice není povinné, ale školy, např. ZUŠ by měly žákům vytvořit takové podmínky, aby motivovaly své žáky k tomu, aby nepřerušovali/neukončovali svoji účast na výuce. Důležité je také zohlednit finanční náročnost.
- Chceme **rozvíjet potenciál každého žáka, podporovat individualizaci výuky a vyššího využívání didaktických postupů** umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů.
- Chceme, aby všechny školy měly dostatečnou nabídku vzdělávání a mimoškolních aktivit pro **nadané a talentované děti** a všechny školy byly atraktivní i pro nadané a talentované děti.
- Chceme, aby učitelé v propojení s intervencí externích odborných poradenských pracovníků byli dostatečně připraveni k vzdělávání a vytváření podmínek pro nadané a talentované děti.
- Chceme zajistit bohatou a smysluplnou nabídku **volnočasových aktivit** s kvalitními odborníky, a to v bezpečném prostředí, která v mnoha školách zcela chybí nebo je nabídka volnočasových aktivit omezená genderově nebo typově (tematicky), mimo jiné s cílem předcházení rizikového chování u žáků.
- Chceme zvýšit koordinaci a všímavost lékařů/sociální oblasti a škol ke včasné identifikaci potíží dítěte a rodin.

Pro území řešené v rámci projektu MAP IV byly stanoveny priority a cíle dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z analýz agregovaných dat MŠMT, vlastních dotazníkových šetření mezi řediteli MŠ, ZŠ a zařízení mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídicího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lídry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Ke schváleným aktualizovaným prioritám SR MAP byly přiřazeny stanovené cíle. Ke každé prioritě byly definovány cíle k jejich naplnění. Cíle navrhovaly jednotlivé pracovní skupiny tak, aby byly reálné a zvládnutelné kapacitami v území a zároveň byly reálné v čase (do roku 2025).

6.2 Definované priority MAP IV

- Priorita 1:** Rozšíření dostupnosti kvalitního předškolního a základního vzdělání.
- Priorita 2:** Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání.
- Priorita 3:** Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání, včetně připravenosti na krizové situace a podpora managementu třídních kolektivů.
- Priorita 4:** Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu.
- Priorita 5:** Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Priorita 1: Rozšíření dostupnosti kvalitního předškolního a základního vzdělání

Prioritou je:

- Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce.
- Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání včetně možnosti snížit počty dětí a žáků ve třídách jako nástroje pro kvalitnější a efektivnější vzdělávání, využití potenciálu dělení skupin a práci s menší skupinou (do 16 žáků), kdy je individualizace přístupu již možná.

Priorita 2: Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání.

Prioritou je:

- Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání podporou moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí.
- Podporovat a realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání.

Priorita 3: Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

Prioritou je:

- Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání.
- Zlepšit připravenost na krizové situace.
- Podporovat management třídních kolektivů.

Priorita 4: Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu.

Prioritou je:

- Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol.
- Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty.

Priorita 5: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Prioritou je:

- Zvýšit uplatnitelnost absolventů.

Priorita 1		Rozšíření dostupnosti kvalitního předškolního a základního vzdělání
Cíle	1.1.	Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce
	1.1.1.	Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce.
	1.1.2.	Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků.
	1.1.3.	Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích.
	1.1.4.	Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách.
	1.1.5.	Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.
	1.1.6.	Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.

Priorita 2		Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání
Cíle	2.1.	Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání podporou moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí
	2.1.1.	Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.
	2.1.2.	Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
	2.1.3.	Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).
	2.1.4.	Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky.
	2.1.5.	Podporovat prevenci rizikového chování u dětí a žáků.
	2.1.6.	Podporovat zvýšení digitálních kompetencí včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a zákonných zástupců, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciaci, procvičování, specializaci, výuky u dlouhodobě nemocných.

- 2.1.7. Podporovat výchovu k udržitelnému rozvoji – u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách podporovat sociální a občanské dovednosti, rozvoj kulturního povědomí a mediální gramotnost.
- 2.1.8. Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka.
- 2.1.9. Podporovat rozvoj potenciálu každého žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů).
- 2.1.10. Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (zejména ve vazbě na budoucí uplatnitelnost na trhu práce v regionu).
- 2.1.11. Podporovat rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků
- 2.1.12. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity v návaznosti na rozvoj sportovně vzdělávací infrastruktury (nový atletický a plavecký stadión).
- 2.1.13. Podporovat wellbeing (duševní zdraví dětí, žáků a pedagogů).
- 2.1.14. Podporovat rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí, mezigenerační soužití.

2.2. Podporovat a realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání

- 2.2.1. Realizovat vzdělávací aktivity pro pracovníky ve vzdělávání s cílem informovanosti a pilotního ověření revidovaného obsahu RVP.
- 2.2.2. Realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání v souvislosti s revizí RVP pro základní vzdělávání

Priorita 3 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání, včetně připravenosti na krizové situace a podpora managementu třídních kolektivů

Cíle 3.1. Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání

- 3.1.1. Zabezpečit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s cílem inovace vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky.
- 3.1.2. Zvýšit motivaci pedagogických pracovníků škol, především jejich lídrů, ke studiu manažerských kompetencí nezbytných k řízení školy a tím zvýšit počet účastníků a zájemců o vedení škol v rámci konkurzních řízení.
- 3.1.3. Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat.
- 3.1.4. Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.

3.2. Zlepšit připravenost na krizové situace

- 3.2.1. Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností z období krizových situací, podporovat sdílení (pomůcek, vybavení, lidských zdrojů, formy výuky, poskytnutí potřebných materiálů).
- 3.2.2. Podporovat aktivity směřující k pilotní studii strategie krizového řízení pro vybranou školu či skupiny škol.

3.3. Podporovat management třídních kolektivů

Priorita 4		Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu	
Cíle	4.1.	Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	
	4.1.1.	Podporovat vzájemné profesní sdílení, přenos osvědčených a funkčních inovativních metod, včetně metod kolegiální spolupráce.	
	4.1.2.	Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání svých žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život).	
	4.1.3.	Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností.	
	4.1.4.	Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.	
	4.1.5.	Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí.	
Cíle	4.2.	Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	
	4.2.1.	Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.	
Priorita 5		Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky	
Cíle	5.1.	Zvýšit uplatnitelnost absolventů	
	5.1.1.	Realizovat veletrh dalšího vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku.	
	5.1.2.	Zvýšit informovanost žáků, zákonných zástupců i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území.	
	5.1.3.	Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu.	
	5.1.4.	Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	

Priorita 1: Rozšíření dostupnosti kvalitního předškolního a základního vzdělání**Cíle:****1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce**

- 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce.
- 1.1.2. Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků.
- 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích.
- 1.1.4. Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách.
- 1.1.5. Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.

- 1.1.6. Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.

Priorita 2: Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání

Cíle:

2.1. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání podporou moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí

- 2.1.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.
- 2.1.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
- 2.1.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).
- 2.1.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky.
- 2.1.5. Podporovat prevenci rizikového chování u dětí a žáků.
- 2.1.6. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a zákonných zástupců, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciaci, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných.
- 2.1.7. Podporovat výchovu k udržitelnému rozvoji – u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách podporovat sociální a občanské dovednosti, rozvoj kulturního povědomí a mediální gramotnost.
- 2.1.8. Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka.
- 2.1.9. Podporovat rozvoj potenciálu každého žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů).
- 2.1.10. Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (zejména ve vazbě na budoucí uplatnitelnost na trhu práce v regionu).
- 2.1.11. Podporovat rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků.
- 2.1.12. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity v návaznosti na rozvoj sportovně vzdělávací infrastruktury (nový atletický a plavecký stadión).
- 2.1.13. Podporovat wellbeing (duševní zdraví dětí, žáků a pedagogů).
- 2.1.14. Podporovat rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí, mezigenerační soužití.

2.2. Podporovat a realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání

- 2.2.1. Realizovat vzdělávací aktivity pro pracovníky ve vzdělávání s cílem informovanosti a pilotního ověření revidovaného obsahu RVP.
- 2.2.2. Realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání v souvislosti s revizí RVP pro základní vzdělávání.

Priorita 3: Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání, včetně připravenosti na krizové situace a podpora managementu třídních kolektivů

Cíle:

3.1. Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání

- 3.1.1. Zabezpečit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s cílem inovace vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky.
- 3.1.2. Zvýšit motivaci pedagogických pracovníků škol, především jejich lídrů, ke studiu manažerských kompetencí nezbytných k řízení školy a tím zvýšit počet účastníků a zájemců o vedení škol v rámci konkurzních řízení.
- 3.1.3. Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat.
- 3.1.4. Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.

3.2. Zlepšit připravenost na krizové situace

- 3.2.1. Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností z období krizových situací, podporovat sdílení (pomůcek, vybavení, lidských zdrojů, formy výuky, poskytnutí potřebných materiálů).

3.3 Podporovat management třídních kolektivů

Priorita 4: Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

Cíle:

4.1. Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol

- 4.1.1. Podporovat vzájemné profesní sdílení, přenos osvědčených a funkčních inovativních metod, včetně metod kolegiální spolupráce.
- 4.1.2. Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání svých dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život).

4.1.3. Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností.

4.1.4. Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.

4.1.5. Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí.

4.2. Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty

4.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

Priorita 5: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

5.1. Zvýšit uplatnitelnost absolventů

5.1.1. Realizovat veletrh dalšího vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku.

5.1.2. Zvýšit informovanost žáků, zákonných zástupců i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území.

5.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu.

5.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.

Cíle MAP vs. Povinná, doporučená a volitelná opatření (témata) Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX - střední, XXX - silná)

Opatření MŠMT	1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	2.1. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání podporou moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí	2.2. Podporovat a realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání	3.1. Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání	3.2. Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	3.3. Podporovat management třídních kolektivů	4.1. Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	4.2. Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	5.1. Zvýšit uplatnitelnost absolventů
Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	XXX	XXX	XXX	X		X	X	XXX	X
Opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání		XXX	XXX	X		X	X		X
Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	X	XXX	XXX			XXX	X	X	X
Opatření 4: Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků		XXX	XX	XXX	XXX	X	X	XXX	XXX
Opatření 5: Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytech. vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií,		XXX	XX	XXX	XXX	X	X	XXX	XXX

Opatření MŠMT	1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	2.1. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání podporou moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí	2.2. Podporovat a realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání	3.1. Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání	3.2. Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	3.3. Podporovat management třídních kolektivů	4.1. Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	4.2. Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	5.1. Zvýšit uplatnitelnost absolventů
inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)									
Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách		XXX	XX	XXX	XXX	X	X	XXX	XXX
Opatření 7: Investice do rozvoje kapacit základních škol	XXX	XXX					X	X	X
Opatření 8: Optimalizace využití kapacit všech škol	XXX	XXX	XXX				X	X	X
Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění	XXX	XXX		XXX	XX	XXX	X	X	X

Mgr. Jana Kameníčková

18. 12. 2025

7 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST – AKČNÍ PLÁNY

Součástí dokumentu MAP je Akční plán, který rozpracovává aktivity ze strategické části MAP do konkrétních plánovaných aktivit škol a aktivit spolupráce. Vzhledem k rozsahu tohoto přehledu a jeho pravidelnou aktualizaci je součástí dokumentu MAP jako Příloha č. 8. Přiložena je také evaluace akčního plánu za poslední ukončené období.